

Marksçı-Lenincci Felsefe Ders Notları

I. Gün

1. Ders

Felsefe, felsefenin konusu, diğcr bilimlerle ilişkisi. Felsefenin temel sorusu, felsefenin taraflılığı.

Marksçı-lenincci öğreti birbirine sımsıkı bağılı üç parçadan oluşur: felsefe, ekonomi politik ve bilimsel komünizm. Marksçı-lenincci felsefe bütün marksçı-lenincci öğretinin teorik temelini oluşturur.

Modern bilim yüksek derecede uzmanlaşmıştır. Günümüzde binden fazla özel bilim dalı (fizik, kimya, biyoloji, astronomi, ekonomi, v.s.) vardır. Bunlar maddenin hareketinin özel biçimlerini incelerler. Felsefe ise evrenin tümü (doğa, toplum, insan) hakkındaki genellemeleri içerir. Bütünsel bir dünya görüşü oluşturur. Örneğin felsefe şu soruları ele alır ve cevaplandırır:

Çevremizde görülen çok çeşitli şeylerin ve olayların özü nedir? İnsanın evrendeki yeri nedir? Gerçek nedir? Doğru ne demek? İyi ne demek? Evren değişiyor mu, yoksa değişmez mi? Değişmeyi belirleyen yasalar var mı? Bu yasaları anlamak olanaklı mı? İnsan alın yazısının esiri midir?

Tarihsel olarak önce yine bir dünya görüşü oluşturan dinler gelişti. Daha sonra felsefe doğdu. Felsefeyi dinden ayıran şudur: Din doğa üstü güçlere olan imana dayanır. Felsefe ise imana değil kanıtlamaya (ispata) dayanır. Felsefe her felsefe bilimsel değildir. Felsefenin bilimsel olabilmesi öğretisinin bilimin bulgularıyla uyum içinde olmasına ve bilimsel yöntemle çalışmasına bağlıdır.

Çok çeşitli felsefi öğretiler vardır. Ancak bütün bu öğretileri idealist öğretiler ve materyalist öğretiler diye iki grupta toplayabiliriz. F. Engels diyor ki: "bütün felsefi akımların, özellikle çağımızdaki felsefenin temel sorusu madde ile bilinç arasındaki ilişkidir." Bu ilişkide maddenin birincil olduğunu savunanlara materyalist, düşünce ya da bilincin birincil oldu-

ğunu savunanlara idealist diyoruz. Madde ile bilinç arasındaki ilişki, felsefede temel yönlerdeki kutuplaşmayı ortaya çıkardığı için, bu soruya verilen cevap bütün felsefi problemlerin çözümünde etkili olduğu için madde mi yoksa bilinç mi önce gelir sorusu felsefenin temel sorusudur.

Dikkat: idealizmi toptan saçma bir öğreti olarak görmek doğru olmaz. İdealizm herşeyden önce gerçeğin belli yanlarını abartan, mutlaklaştıran bir öğretilerdir. İdealizm herşeyden önce tek yanlılıktır (Lenin).

Marksçı-Leninci öğreti, madde bilinç ilişkisini hangisinin birincil olduğu aşamasında bırakmadı. Madde ile bilinç arasındaki diyalektik ilişkiyi ortaya koydu. Madde bilinçten önce gelmekle beraber bu ilişki tek yönlü bir ilişki değildir. Arada canlı, karmaşık süreçleri içeren bir ilişki vardır. Madde bilinci, bilinç de maddeyi bu süreç içinde etkilemekte ve değiştirmektedir. Ancak birincil ve tayin edici olan maddedir. Marksçı-Leninci öğreti, madde ve bilinç ilişkisinin yalnızca doğa ile ruh arasındaki ilişkiyi değil, aynı zamanda maddi toplumsal varlık ile toplumsal bilinç arasındaki ilişkiyi de içerdiğini ortaya koymuştur. Markstan önce bütün toplum teorileri, toplumsal varlığın insanların politik, hukuksal ve moral görüşlerine bağlı olarak değiştiği gibi idealist bir tabana dayalı idi.

Marksçı-Leninci felsefe bilimseldir, nesnel gerçeği araştırır. Ancak bu onun tarafsız olduğu anlamına gelmez. Genellikle felsefe tarafsız olamaz, yani sınıf savaşının dışında kalamaz. Tutucu (sömürücü) sınıflar her zaman belli felsefi görüşlerin yayılmasını engellemeye çalışırlar. Bunda şaşılacak bir şey yoktur. Toplumun değişmeden kalmasında çıkarı olan sınıflar elbette dünyanın ve toplumun kaçınılmaz olarak değişeceğini gösteren felsefenin herkesçe öğrenilmesini istemezler. Buna karşılık kurtuluşu

dünyanın ve toplumun değişmesine bağlı olan işçi sınıfı, dünyanın nasıl değiştiğini inceleyen ve dolayısıyla nasıl değiştirilebileceğini açıklayan bir bilime muhtaçtır. Marksçı-Leninci felsefe burjuvazi için onun egemenliğini yıkmaya yönelik bir silahtır. İşçi sınıfı için ise onu burjuvazinin manevi köleliğinden kurtaran bir araçtır. Marksçı felsefe taraf tuttuğunu açıkça söyler, idealist felsefe ise taraf tuttuğunu gizlemeye çalışır. Kendi kendini sınıf savaşının üstünde gösterir.

2. Ders Marksist felsefenin doğuşu ve gelişmesi

Marksçı öğretiyi iki büyük dahinin birdenbire ve tek başlarına yarattıkları bir eser olarak görmemek gerekir. Marksçı-Leninci öğretinin ortaya çıkışı belli sosya ekonomik ön koşullara bağlı olarak ve bir çok bilim adamının teorik kazanımlarına dayanarak olmuştur. Marksçı öğretinin sosyoekonomik temeli 1) kapitalizmin ve üretim güçlerinin gelişmesi, 2) işçi sınıfının başlayan sınıf mücadelesi idi. Teorik kaynakları ise 1) klasik Alman felsefesi, 2) klasik ingiliz ekonomi politigi ve 3) Fransız ütöpik sosyalistleri idi.

Felsefe alanını ele alırsak, bu alanda Marks ve Engels kendilerinden önceki materyalistlerin kazanımlarına büyük önem verdiler. Bunlar özellikle evreni doğa üstü bir güce dayanmadan açıklamak, maddenin kendi hareketi, allahsızlık (ateizm) fikirleri idi. Ancak bu tür materyalizm 1) yalnızca mekanik hareketi dikkate alıyordu 2) yalnızca niceliksel değişikliğe yer veriyordu (metafizik anlayış), 3) toplumsal yasaları açıklamıyordu. Alman idealist filozofu Hegel bu mekanik ve metafizik yaklaşımı eleştirdi ve idealist bir temel üstünde diyalektik (iç çelişkilerle dayanan) gelişme yasasını formüle etti. Ona göre gelişme ancak düşüncede vardı, madde ise bu düşüncenin vücut bulmasından başka bir şey değildi. Alman materyalisti Feuerbach ise Hegel'i

eleştirerek düşüncenin doğa üstü bir güç olmadığını, insan beyninin (dolayısıyla maddenin) bir ürünü olduğunu savundu.

19. asrın ortalarında doğa bilimlerinde önemli yeni buluşlar gerçekleşti. 1) Enerjinin korunması ve dönüşmesi yasası bulundu ve böylece örneğin hareket enerjisinin hangi yasalara göre ısı enerjisi haline dönüşeceği (ya da aksi) anlaşıldı. Enerjinin yoktan var olmadığı ve yok olmadığı kanıtlandı. 2) Tüm canlıların hücrelerden oluştukları anlaşıldı, böylece insandan en ilkel canlılara kadar hepsinin aynı kökten türedikleri görüşü güç kazandı. 3) Hayvan ve bitki türlerinin aynı ortak kökten türedikleri ve sürekli bir gelişme içinde oldukları kanıtlandı (Darwin teorisi). Böylece maddenin çeşitli biçimlerinin gelişme yasaları çok daha iyi bir biçimde anlaşıldı.

Bütün bunlar marksçı felsefenin doğuşu için zorunlu teorik kaynakları oluşturdu. Marks ve Engels bu kaynaklardan yola çıkarak modern bilimin sonuçlarını içeren, "saf düşünce" alanından çıkarak sınıf mücadelesine işçi sınıfının safında aktif katılan ve toplumu değiştirmek için çalışan devrimci felsefeyi yarattılar.

Daha sonra Lenin bir yandan Marksçı öğretiyi "bitmiş ve el sürülmez" bir dogma olarak göstermek isteyenlere, bir yandan da bu öğretinin ana ilkelerini inkar edenlere karşı mücadele etti. Marksçı öğretinin her yönden sürekli geliştirilmesi gerektiğini vurguladı. Lenin toplumun değiştirilmesinde devrimci bilinç ile donanmış yığınların önemini gösterdi. "Ne yapılmalı?" adlı kitabında kapitalizmin yıkılışını salt ekonomik gelişmeye bağlayan revizyonistlere karşı devrimci parti tarafından işçi sınıfına aktarılacak devrimci teorinin, sosyalist bilincin önemini açıkladı. 20. yüzyılın başında doğa bilimlerindeki önemli buluşları (atomun parça-

lanması) materyalist felsefe ışığında değerkendirdi ve felsefi madde kavramını geliştirdi. Materyalist diyalektiği emperyalist çağdaki kapitalist topluma uyguladı. Buna dayanarak devrim teorisini geliştirdi.

3. Ders: Madde ve maddenin varoluş biçimleri

(nesnel idealizm)

(öznel idealizm)

Evrende gördüğümüz şeylerin ve fenomenlerin özü nedir? Bunların temelinde ne var? İdealistler diyorlar ki: Bütün gördüklerimizin temelinde tanrının iradesi vardır! Veya: Gördüklerimiz bizim iç dünyamızın, hislerimizin, duyularımızın sonucudur. İç dünyamızın, ruhumuzun ortaya çıkardığı şeylerdir. Bu nedenle insan ancak duyularıyla erişebildiği şeylerin varlığından söz edebilir. Eğer şu kitabı bir sandığa kapatsam, onu görmediğimiz sürece onun varlığından söz edemeyiz! Bunlar yanlış ve bilimsel bulgulara ters düşen görüşlerdir.

Materyalizm ise evrende gördüklerimizin devamlı hareket halinde olan maddenin çeşitli görünüş biçimleri olduğunu söyler. Evrende maddenin bir şekli, bir durumu, bir özelliği, veya bir sonucu olmayan hiç bir şey yoktur. En soyut fikirler ve kavramlar, hisler bile maddi bir şey olan insan beyninin bir ürünüdür.

Marksizm öncesi materyalistler madde ile ilgili olarak bugün için de geçerli olan bazı temel doğruları ortaya koydular. Bunları sayalım:

- Madde herşeyin, her görüntünün esas temelidir.
- Madde tükenmez ve yok olmaz.
- Madde gerek zaman içinde, gerekse uzay içinde sonsuzdur.
- Madde nesnel olarak (Bilinçten bağımsız olarak) vardır.
- Hareket maddenin en önemli özelliğidir (madde daima hareket halindedir).
- Maddenin hareketi gelişmesi güzel değil, belli yasalara göre olur (yasalıdır).

-İnsanlar maddenin özelliklerini ve hareket yasalarını anlayabilirler.

Bu doğruların yanısıra yanlışlar da öne sürüldü. Örneğin madde olarak bir tözünün (cevherin) varlığı kabul edildi. Bunun en tipik örneği Demokrit'in (Milattan önce 460-370 yıllarında yaşamış bir Yunan filozofu) atom teorisidir. Ayrıca maddenin elle tutulur, gözle görülür cinsten (cisimsel) olduğu ve yalnızca mekanik yasalarına göre hareket ettiği sanıldı.

Oysa diyalektik materyalizm maddenin "basit bir son birime" bir "temel unsura" indirgenemeyeceğini, madde deyince elektromanyetik alan, ışık gibi cisimsel olmayan şeylerin de kastedildiğini savunuyor. 20. asırdaki bilimsel buluşlar (atomun parçalanması, daha sonra atom parçacıklarının da daha başka parçacıklardan oluştuğunun anlaşılması) bu görüşü doğruladı. Lenin madde kavramını şöyle tanımladı: "Madde insanın duyu ve algılarından bağımsız olarak varolan ve bu duyular tarafından yansıtılan nesnel gerçeği ifade için kullanılan felsefi bir kategoridir."

Madde daima belli sistemler halinde örgütlü durumdadır. Her sistem belli öğelerden ve bu öğeler arasında belli bir değişmezliğe sahip ilişkilerden oluşur. Her öğe kendi başına bir sistem olabileceği gibi, her sistem de daha yüksek düzeyde bir sistemin bir ögesi olabilir. Örnek: Galaksi - Yıldız sistemi - Güneş sistemi - Dünya - Moleküller - Atomlar - v.s...

Ayrıca maddeyi genel olarak cansız, canlı ve toplumsal sistemler diye üçe ayırabiliriz.

Hareket ve hareketin temel biçimleri:

Evrende değişmeyen hiç bir şey yoktur. Bazı değişikliklerin gözlenebilmesi için uzun bir gözlem süresine ihtiyac vardır. Bu insanlarda bazı şeylerin hiç değişmediği hissini uyandırmıştır. Fakat bilim ilerledikçe her şeyin de-

giştiği anlaşıldı. Hareketin en genel şekli değişikliktir. Hareket maddenin varoluş biçimidir. Hareketsiz madde olmadığı gibi maddesiz hareket de olamaz. İdealistlerin görüşüne göre madde ölü, hareketsizdir. Onu harekete geçirmek için bir "ruh", bir "tanrısal buyruk" ya da fikir gerekir. Oysa hareket maddenin ayrılmaz bir özelliğidir.

Doğada sayısız birbirinden nitelik açısından farklı maddi sistem vardır. Bütün bu sistemlerin kendilerine has bir hareket biçimi vardır. Modern bilim bu hareket biçimlerinin ancak bir bölümünü biliyor. Bunları bazı temel biçimler halinde toplayabiliriz. Örneğin Engels fiziksel, kimyasal, biyolojik ve toplumsal hareket biçimlerini ayırd etti. (Düşünce de toplumsal hareketin bir parçasıdır.) Maddenin dünyada bildiğimiz en yüksek gelişme düzeyi insan toplumudur. Bu toplumun kendisine özgü hareket şekilleri vardır ki toplum geliştikçe bunlar da değişir. Maddenin hareket şekilleri arasında bağlantılar vardır. Yüksek hareket biçimleri daha basit hareket biçimlerinin temeli üzerinde gelişirler. Örneğin insan vücudu biyolojik, kimyasal ve fiziksel hareket biçimlerine dayanır. Aynı zamanda toplumsal hareket biçiminin taşıyıcısıdır. Maddenin hareket biçimlerini incelerken dikkat edilmesi gereken noktalar:

1. çeşitli hareket şekillerini (yüksek hareket biçimlerini daha basitlerden) birbirinden koparmamak. Aksi halde hareket biçimlerinin ortaya çıkışını ve gelişmesini anlamak olanaksızlaşır.
2. Yüksek hareket biçimlerini tamamen daha basit hareket biçimlerine indirgemeye çalışmamak. Aksi halde her hareket biçiminin özellikleri gözden kaçır. Örneğin biyolojik hareket olan canlılığı yalnızca kimyasal olaylar olarak, veya toplumsal hareketi yalnızca biyolojik hareket düzeyinde anlamak olanaksızdır.

Uzay ve zaman:

Her cismin bir hacmi (eni-boyu) vardır. Her cisim diğer cisimlerin yanında, arasında, önünde veya arkasında bulunur. Hareket ancak uzay içinde olanaklıdır. Uzay hareket eden maddenin nesnel bir varoluş biçimidir.

Maddi süreçler daima belli bir sıraya göre yer alırlar. (Önce, Sonra, ya da aynı anda). Madde- nin zamanın dışında hareketi olanaksızdır. Zaman maddenin nesnel bir varoluş biçimidir.

İdealistler, zamanın ve uzayın nesnel bir ger- çek olduğunu reddederler. Zaman ve uzayın insan bilinci tarafından ortaya çıkarıldığını iddia ederler. Oysa zaman ve uzay

1. nesneldir (bilincimizden bağımsızdır),
2. sonsuzdur (madde sonsuz olduğu için),
3. ezelden beri vardır ve ebediyen var olacaktı (madde öyle olduğu için).

Madde, zaman ve uzay birbirinden ayrılmaz. Madde olmadan zaman ve uzay da olamaz.

Evrenin birliği:

İlkçağlarda maddi dünyanın dışında ve ötesinde bir "ruhlar alemi" olduğu fikri ortaya çıktı. Gökte olduğu (yedi kat gök fikri!) söylenen bu alem tanrısalı, gökyüzündeki şeyler yeryüzündeki aksine geçici (fani) değil ebedi idi.

Yeryüzü evrenin merkezi idi ve tanrının en öze- nerek yarattığı yaratık olan insanı barındırı- yordu. İnsanlar uzun zaman canlı ile cansız ara- sındaki ilişkileri çözemediler. "Hayat"ın ne olduğunu anlayamadılar. Bu yüzden canlı varlık- larda onlara hayat veren maddi olmayan bir şey (ruh, yaşam gücü, fikir) olduğunu kabul ettiler. Ancak bilimin gelişmesi bu tür ayırımlara yer olmadığını gösterdi. İlk Kopernikus dünyanın evrenin merkezi olamayacağını, çünkü dünyanın güneşin çevresinde döndüğünü gösterdi. Galileo aydaki kraterleri, güneşteki lekeleri buldu. Bunların ideal varlıklar olmadıkları, kainatta dünyamıza benzer milyonlarca gezegenin olduğu

anlaşıldı. Yeryüzündeki en basit şeylerin, ay, dünya ve güneşin aynı mekanik yasalarına göre hareket ettikleri görüldü. Yıldızların kimyasal bileşimini inceleme yöntemi (spektral analizi) geliştirildi. Yıldızların da dünya ve güneşte bulunan kimyasal maddelerden oluştukları anlaşıldı. Biyoloji ve kimyanın gelişmesi hayat denilen şeyin de belli doğa yasalarına göre devam eden maddi bir süreç olduğunu gösterdi. Canlı maddenin nasıl zamanla cansız maddeden çıktı (herhangi bir ruh, hayat gücü v.s.'ye gerek kalmadan) açıklandı. Hayvan ve bitki türlerinin nasıl aynı kökenden geliştikleri açıklandı (Darwin teorisi). Böylece evrenin maddesel temeller üzerinde açıklanmasıyla evrenin birliği de anlaşıldı. (Evrenin birliği evrenin maddeselliğine dayanır.)

Doğada ve toplumda gizli, maddi olmayan bir alemden gelen etkiler yoktur. Bütün olayları ve eşyayı (şeyleri) maddi dünyanın çerçevesinde açıklamak olanaklıdır. Bilimler dünyayı bu temel üzerinde araştırarak büyük başarılar kazandılar.

4. Ders Yüksek derecede örgütlü maddenin bir niteliği olarak bilinç

İnsanın çok önemli bir yeteneği vardır ki buna bilinç diyoruz. Bu, anlama, geçmişi ve geleceği kavrama, hayalgücü ile bilinmeyen alanlara girme yeteneğidir. Bilinç denen şeyin ne olduğu, nasıl ortaya çıktığı insanları çok eskiden beri meşgul etmiştir. Özellikle şu sorular ortaya çıktı: Cansız madde gelişmesinin belli bir aşamasında bilinci nasıl yaratıyor? Bilincin yapısı ve işleyişi nasıldır? Duyularımız ve algılarımız nasıl düşünce haline gelir? Bilinç ile beyinde yer alan maddi-fizyolojik süreçler arasındaki ilişki nedir? Bu problemler son derece çapraşık oldukları için uzun zaman bilimsel yöntemlerle araştırılamadı, idealist ve dinsel görüşlerin yayılmasına olanak verdi.

İdealist görüşe göre bilinç "ruh" denen ve maddi olmayan bir tözünün (cevherin) ürünüdür. Bu ruh genel olarak maddeden ve özel olarak insan bey-ninden bağımsızdır, ölümsüzdür ve özel bir var-lığa sahiptir. İnsanlar rüya, uyku, baygınlık, ölüm gibi olayları, hissi süreçleri (sevinç, üzülmeye, hiddet, sevgi), irade süreçlerini açık-layamadıkları için bu "ruh" ile açıklamaya ça-lıştılar.

Buna karşılık materyalizm bilincin insan beyni-nin bir işlevi (fonksiyonu) olduğunu ve özünün nesnel gerçeğin yansıması olduğunu kabul eder. Materyalist bilinç anlayışının temelinde yansıma vardır. Nesneler beyinde duyumlar, algılar, imge-ler ve kavramlar şeklinde yansır. Bilincin içe-riğini dış dünya belirler. Beyin ve onu dış dünyaya bağlayan organlar olmadan bilinç olmaz.

Bazı ilkel materyalistler bilinci beyindeki fizyolojik süreçlerle özdeş olarak görürler. ("Safra kesesi nasıl safra salgılıyorsa, beyin de düşünce salgılıyor" derler). Bu yanlıştır. Düşün-ce ile maddeyi karıştırmamak gerekir. Düşünce, bilinç, öznel bir gerçektir. Lenin bilinci nesnel dünyanın öznel yansıması, öznel kopyesi olarak karakterize eder. Burada öznel kopye derken yanlış ya da çarpık bir yansımaya demek istemiyoruz, fikirsel bir şey olduğunu anlatmak istiyoruz. İnsanın bilincindeki şey fikirsel bir kopyedir. Asıl şey, bu kopyenin temeli olan nesnel gerçektir. Lenin diyor ki: Mater-yalisti idealistten ayıran, materyalistin du-yumları, algıları, imgeleri (hayalleri) ve insanın bütün bilincini nesnel gerçeğin kopyesi olarak görmesidir.

Bilincin öğeleri: Bilinç birbirinden farklı fakat yakından ilgili öğelerden oluşur.

1. Duyum: En ilkel bilinç verisidir. Dolaysız duyumsal kopyedir. Bununla özne ile nesnel ger-çek arasındaki dolaysız ilişki kurulur. Duyum, nesnel gerçeğin şeylerinin tek tek özelliklerinin

duyu organlarını (göz, kulak, deri v.s.) andaki yansımalarıdır. İnsanın duyuları evreni göreli doğru olarak yansıtır. Duyumlar olaylar ve eşya hakkındaki tüm bilgimizin ilk kaynağıdır. Duyum yeteneklerini kaybeden bir insan er geç bilincini de kaybeder.

2. Algılama: Duyumlarla şeylerin özel yanıları yansırken, algılamada şeyler çeşitli özelliklerinin bir bütünü olarak yansır. Algılama genellikle şeyleri özellik ve ilişkileri ile kavramayı gerektirir. Bu nedenle insanın algılamaları onun bilgisine, ilgi duyup duymamasına bağlıdır.

3. Duyumsal yansıtmanın en yüksek biçimi imgedir (hayal). Böylece eskiden duyularımızı etkilemiş şeyleri bir resim gibi aklımızda canlandırabiliriz. İmgeler dış etkilerin algılanıp hafızada saklanması ile doğar.

İnsanın bilincinde yer alan "resimler" sadece duyumlarla algılananlar değildir. İnsan yaratıcı bir şekilde birleştirmeler yaparak bilincinden görelî özgürce yeni resimler yaratabilir. Hayalin en yüksek biçimi yaratıcı hayalgücüdür.

Hayal (imge) duyumlardan teorik düşünmeye doğru giden yansıma sürecinde önemli bir basamaktır.

Özellikle kavramlar biçiminde ortaya çıkan teorik düşünce şeylerin özünü, yasal ilişkilerini yansıtır. Teorik düşünce şeylerin duyularımızla yaklaşımadığımız alanlarına nüfuz eder. Gözle görülebilenin, elle tutulabilenin ve işitilebilenin temeli üzerinde ve düşünce eylemi (faaliyeti) ile gözle görülmeyeni, elle tutulamayanı, işitilemiyeni keşfederiz. Düşünce bize şeylerin iç özellikleri, ilişkileri ve bağlantıları hakkında bilgi verir. Düşünce sayesinde dıştan içe, şeylerin ve süreçlerin görünüşünden özüne diyalektik geçişi sağlarız.

Dikkat: Bilinç yalnızca bir tanıma süreci değildir. Bu sürecin tek sonucu bilgi değildir. Bilinç aynı zamanda şeylerin, özelliklerin ve ilişkilerin belli bir biçimde değerlendirilmesini de (örneğin "iyi" ya da "kötü", "yararlı" ya da "zararlı" diye) içerir. Duygular insanların gücünü harekete geçirirler veya gemlerler, böylece insanın çevresiyle olan ilişkilerini belirlerler.

İnsan çevresindeki nesnel gerçeği yansıttıkça sadece çevresini değil, hisseden, düşünen bir varlık olarak kendisini, ideallerini, ilgilerini ve ahlaki ilkelerini de tanır, kendi kişiliğini kavrar.

Bilinç yalnızca bireyde, bireyin içinde var olmaz. Kişiliğin dışında da bilim ile, sanat ile hukuksal ve ahlaksal kurallar ile nesnelleşir. Bunlar toplumsal bilincin görüntüleridir ve toplumsal bilinç bireysel bilincin oluşması için zorunlu bir koşuldur.

Bilinç beynin bir işlevi olmakla beraber, nesnel gerçeği yansıtan yalnız beyin ve sinir sistemi, yalın olarak beyin, değildir. Gerçeği yansıtan, o gerçeği değiştirme eylemi içinde olan insandır. Bu nedenle insan bilincinin özünü yalnızca beynin anatomik-fizyolojik özelliklerini inceleyerek açıklayamayız. Bilincin ortaya çıkışı ve işlemesi ve gelişmesi ancak toplum içinde olanaklıdır. Bu nedenle toplumdan, sınıf mücadelesinden soyutlanamaz.

Bilincin dış dünyaya, kendisine ve insanın eylemine karşı durumu aktif ve yaratıcıdır. Bilinç dış dünyayı belli bir amaca uygun olarak, gelişmiş güzel değil de belli bir seçme yaparak yansıtır. Yani bilinç bir ayna ya da fotoğraf makinası gibi pasif bir yansıtıcı değildir. Bu nedenle de toplumla ve sınıfsal konumlarla bağlıdır.

DIYALEKTİK MATERİYALİZM:

Engels "Diyalektiğin konusu doğanın, toplumun ve düşüncenin hareket ve gelişmesinin yasalarıdır." demiştir. Başka bir deyişle diyalektik, en eksiksiz, en genel ve en derin gelişme teorisidir, ve Marksizmin-Leninizmin özünü, çekirdeğini oluşturur.

Diyalektiğin genel yasaları, gerçeğin hangi bölümünde olursa olsun herhangi bir olayın gelişiminin karakteristik özelliklerini kapsar.

Diyalektik yasaları birbirinden çözülmüş ya da birbirinin yanında var olan yasalar değildir. Onlar doğa, toplum ve düşünce üzerinde, birlikte etki ederler. Diyalektik yasaları, tek nesnel (objektif) bir sürecin, gerçekte değil, teorik olarak birbirinden ayrılmış değişik anlarında yansır.

Diyalektiği bütün bilimsel sırları çözecek anahtar bir şema olarak görmek yanlıştır. Diyalektiğin bilgi olarak öğrenilmesindeki önem, bununla gerçeğin üzerine doğru olarak nasıl gideceğimizi bilmektir. Gerçeğe nasıl yaşayacağımızı bilmektir. Yoksa bunu öğrenmekle, şeyleri ve olayları kendi özel somut bağları içinde araştırmaktan kurtulmuş olmuyoruz.

1. GELİŞMENİN VE GENEL BAĞLILIĞIN BİLİMİ OLARAK DIYALEKTİK MATERİYALİZM:

Marksizm-Leninizmin bilimsel özü, var olma ve kavramanın (idrak etmenin) temel ilkesinin, hareket, değişme ve gelişme olduğu görüşüne dayanmaktadır. Evrende kesin olarak birbirinden ayrılmış olaylar yoktur, bunlardan herbiri bir diğeri ile şartlanmıştır, bir diğerrinin etkisindedir. Bir olayı doğal bağlarından ayırırsak anlaşılmaz saçma bir şey haline döner. Örneğin bir güneş tutulmasını ele alsak, yalnız başına anlaşılmaz bir şeydir. Bunu kavrayabilmek için, ayın dünyanın etrafında döndüğünü, her ikisinin birden güneş etrafında döndüğünü bilmek zorundayız. Bu dönüşün düzenini kavramak için ay ile dünya arasında bir çekme kuvveti olduğunu, buna karşı dönmeden ileri gelen bir merkez kaç kuvveti olduğunu, her ikisinin dengede olduklarını bilmeliyiz. Örneğin sakat doğan

bir çocuğu ele alalım. Yalnız başına düşündüğümüzde anlaşılma bir olaydır, Allahtan (!) gibi idealist bir sonuca varırız. Olayı anlamak için önce anneyi, babayı ele almalıyız, acaba kalıtımla bir sakatlık mı ortaya çıktı. Bu da yeterli değil, acaba anne gerekli besin maddelerini alamadı mı? Burada da kalamayız, acaba besin maddelerinde çocuğa zararlı bir kimsa artık mı vardı? Acaba anne gebe iken bir radyoaktif ışının etkisinde mi kaldı? Anne beslenemedi ise, bunun toplumsal nedeni ne? Anneye zararlı kimyasal zehirler neden yiyeceklere karıştı? İnsanoğlu neden radyoaktif tehlike altında? Teknik mi suçlu, yoksa kâr hırsı için deki birkaç kişi kendi gelirlerini daha da artırmak için mi buna neden oluyorlar? İnsanoğlu bu tehlikeden nasıl kurtulabilir? İnsana zararlı olmayan yeni doğa kaynakları bulunabilir mi? Bu soruları cevapladığımız zaman olay anlaşılabilir, dahası, önlenebilir bir duruma gelir. Demek ki herhangibir olayı anlayabilmek için, o olayla bağlı diğer olayları incelemek, olayın nasıl ortaya çıktığını ve gelişmesini izlemek gerekir. Eğer insanlar doğanın ve toplumun yasalarını anlayıp kavrayabiliyorlarsa, bilinçli davranabilir, bir olayın geleceğini önceden görebilir, doğadaki nesneleri ve bunların özelliklerini kendi istemine göre değiştirebilir aynı şekilde sosyal yaşam şartlarını da değiştirebilir.

Nesneler arasındaki bağıllık değişik karakter gösterir. Bazıları doğrudan doğruya, bazıları ise bir sürü arabağlarla dolaylı bir biçimde bağlanmıştır.

Her şey hareket ediyor, her şey gelişiyor
şiyor.

Cansız tabiat sürekli bir değişim halinde:Yıldızlar, güneş sistemi, dünya zamanla değişiyor,gelişiyor. Mikrokosmos da değişiyor. İnsan toplumu da gelişiyor. Maddenin en küçük zerrelerinden en büyüklerine,maddenin en ilkel şekillerinden en gelişmiş şekillerine kadar her şey sürekli hareket,değişim ve gelişim içinde.

Hareket maddenin varoluş biçimidir.

Açıklaması: hareket maddenin ayrılmaz özelliği.

Diyaletik birlik: Madde olmadan hareket olmaz, hareket olmadan madde olmaz.

Dikkat: madde = hareket demek yanlış olur!

Ancak genel olarak herşeyin hareket ettiğini söylemek yeterli değil. Bu hareketi daha yakından incelemek gerek ! İlkın şu sorular karşımıza çıkıyor:

- Dünyayı ilk kez harekete geçiren bir güç (tanrı) var mı? Yoksa bu güç dünyayı sürekli hareket halinde mi tutuyor? Yoksa hareket maddenin ayrılmaz bir özelliği mi? Hareket nereden kaynaklanıyor ?
- Hareket ve gelişme ne şekilde oluyor?
- Gelişmenin belli bir yönü var mı? Yoksa hareket ve gelişmenin yönü belirsiz mi?

Diyaletik

Heraklit (M.Ö. 460 - 370):1.Herşey akıyor

2.Mücadele herşeyin babasıdır.

Hegel (1770 - 1831): Çelişki gelişmenin itici gücüdür, gelişmenin şeklini ve yönünü tayin eden unsurları buldu.

Ancak Hegel gelişmeyi fikirlerin gelişmesi olarak gördü (idealist açıdan). Gelişme tabiatta değil, tabiatı tanıyan fikirde idi.

Marks ve Engels, Hegel'i materyalist açıdan eleştirdiler.Gelişmenin tabiatta (madde de) olduğunu, fikirlerdeki gelişmenin bu gelişmeyi yansıttığını gösterdiler.Fikirlerin diyalettiği dünyadaki diyalettiğin bir yansımasıdır.(Eğer bu fikirler dünyayı doğru yansıtıyorlarsa !)

Dünyanın gelişme kanunlarını bulmak için her bilim kendi alanında araştırma yapıyor. Ancak eşyanın ve olayların tümü b rden ne yönde gelişiyor? Bu sorunun cevabını özel bilimler değil felsefe veriyor.

Dünyada ki sonsuz çeşitlilik içinde ortak gelişme kanunları var mı? Bunları bulmak mümkün mü?

Maddi dünya bir bütündür. Bütün şeyler ve olaylar birbiriyle bağlantılıdır. Canlılar aleminde bu gerçek Devrim teorisi ile kanıtlandı. Cansız madde için de bu gerçeği reddeden kalmadı. Yıldızların, güneşin ve dünyanın temelde aynı cins şeyler olduğu ve gelişmelerinin birbirine bağlı olduğu anlaşıldı. İşte bu birlik ve karşılıklı ilişki ortak ve en genel hareket kanunlarının temelidir.

Markсист-Leninist
Felsefede Diyalekti-
ğin tanımı:

"Doğada, insan toplumunda ve düşüncesinde genel hareketin ve gelişmenin bilimi" (Engels, Anti-Dühring)

"En eksiksiz, en derin ve tek yanlılıktan en arınmış biçimde gelişme öğretisi, bize durmadan gelişen maddenin bir yansımasını veren insan bilgisinin göreceliliği öğretisi." (Lenin, Marksizmin Üç Kaynağı ve Üç Parçası)

Bugün artık herşeyin gelişme ve değişme halinde olduğunu kabul etmeyen bilim adamı kalmadı. Artık kimse "Tanrı dünyayı yedi günde yarattı, ve dünya o zamandan beri olduğu gibi kaldı." demiyor. Ancak idealistler gelişme ilkesini başka şekillerde sınır-
lamaya çalışıyorlar. Bugün mücadelenin ana çatışma noktaları gelişmenin nasıl olduğu ve hangi itici güçlere dayandığı şeklinde !

Gelişme ile ilişkin problemler:

Başta hareket ile ilgili olarak ortaya attığımız sorulara diyalektiğin temel yasaları cevap veriyor.

Bu yasalar şunlardır:

1. Niceliksel değişikliğin niteliksel değişikliğe ve niteliksel değişikliğin niceliksel değişikliğe dönüşmesi yasası
2. Karşıtların birliği ve mücadelesi yasası
3. Olumsuzlamanın olumsuzlanması yasası
(İnkârın inkarı yasası)

Şimdi bunları teker teker ele alalım!

NİCELİKSEL VE NİTELİKSEL DEĞİŞİKLİKLER:

Her eşyanın, her olayın, niceliksel ve niteliksel özellikleri vardır. Niteliksel dediğimiz nedir? Nitelik bir şeyi diğer şeylerden ayıran özelliğe denir. Örneğin: insanı diğer hayvanlardan ayıran özelliği doğayı işlemek için üretim aracı yapan alet yapıp bunları kullanmasıdır.

Yani her özellik nitelik değildir! Bazı özellikler değişir, fakat nitelik değişmeyebilir. Buna karşılık nitelik değişti mi yepyeni, bir varlık ortaya çıkar. (Nitelik bütün özelliklerin toplamında dağildir.)

Yani: bir şeyin bütün özelliklerini bir liste halinde yazmak mümkün olsa (ki mümkün değil, çünkü herşeyin özellikleri sonsuzdur.) Yine o şeyin niteliğini tespit etmiş olamayız. Şeylerin niteliklerini bulmak bilimlerin görevidir.

Nicelik dediğimiz nedir?

Nicelik bir şeyin büyüklük-küçüklük, azlık-çokluk, gibi özelliklerine denir. Genellikle bir şeyin niceliğini değiştirirsek niteliği değişmez.

Örnek: Bir damla su da sudur, bir ton su da sudur. veya suyun sıcaklığı on derece veya 50 derece olmuş farketmez. ikisi de sudur.

Ancak eşyanın niceliksel değişikliğine karşı bu - "dayanıklılığı" işin sadece bir yanıdır. Niceliksel değişiklikler belli sınırları aşarlarsa niteliksel değişikliklere yol açarlar.

Demek ki: Nicelik aynı zamanda bir ölçü, bir sınır anlamına gelir. Eğer bu sınır aşılsa, eşyanın niteliği de değişir.

Demek ki: Şeylerin niceliksel yanının çifte bir tabiatı vardır. Hem şeylerin niteliğini etkilemiyor, hem de etkiliyor.

Şimdi bu kavramları açıkladıktan sonra gelişmenin nasıl olduğu sorusuna dönelim.

Herşeyin hareket, değişme ve gelişmekte olduğunu söylemiştik. Gelişme niceliksel birikimlerin niteliksel değişimlere neden olmasıdır. Küçük ilkin seçilemeyen nicelik değişmelerin azar azar birikmesi bir noktada eski niteliklerin yokolmasına, yeni niteliklerin ortaya çıkmasına neden olur. Bir baraj yapmak için ırmağa atılan kaya parçalarına bakalım, uzun bir uğraş görünümde hiç bir değişiklik yapmayacaktır. Ancak belli bir anda ırmağın önü kesilecek sular akmayacaktır. Ya da çocuğun büyüüp yetişkin insan haline gelmesine bakalım. Önce bir süre niceliksel gelişme, sonra belli bir aşamada niteliksel değişme. Niceliksel değişme yavaş yavaş fakat sürekli olarak devam eder. Yavaş olduğu için gözle görülmez. Daha ziyade yüzeysel özellikleri (boy, kilo vs.gibi) kapsar. Birde sadece yüzeysel olmayan, insanın bütün kişiliğini derinden etkileyen ve biçimlendiren ve deminki gelişmeye kıyasla daha hızlı olan gelişmeler de vardır.

Niceliksel gelişmenin niteliksel gelişmeye dönüştüğünü gördük. Öte yandan niteliksel gelişme, yani yeni nitelik taşıyan şeylerin ortaya çıkması, niceliksel gelişmeyi hazırlar. Örneğin: İnsanların Marksist-Leninist fikirleri benimsemeleri, Marksist-Leninist Partiye üye olmaları(niteliksel sıçrama yapmaları), bu partinin üye sayısının artmasına(niceliksel gelişme) yol açar. Aynı zamanda teker teker bu insan-

lar açısından da birer parti üyesi olarak benimse-
dikleri bu fikirleri çok daha derinlemesine öğrenme
olanağı doğar. Yani onlar için yeni ve daha üst dü-
zeyde bir niceliksel gelişme süreci başlar.

Sonuç olarak:Gelişmenin nasıl olduğunu sorduk. Gördük
ki , gelişme sürecinin iki yanı birbirini takip eder.
Bir yanı(örneğin niceliksel gelişme) olmadan,sürek-
li şartlar hazırlanmadan,diğer yanı da (örneğin
niteliksel gelişme) olamaz. Gelişme süreci şu veya
bu yanın tek başına alınması ile anlaşılamaz,gelişme
süreci niceliksel ve niteliksel değişimin birliğidir
Yeni ilk kez eskinin kucagında belirir.

Bu, bütün gelişmeler için geçerli bir temel yasadır.
Her yerde önce yavaş,belli olmayan bir niceliksel
gelişme,sonradan birden ortaya çıkan (devrimler)
sıçramalar rastlanırlar.

Dikkat:Nitelik değiştirmek ille de bir anda,ani bir
patlama biçiminde olmaz. En önemlisi niteliğin

(hızlı ya da daha az hızlı biçimde)değişmesidir.

Gelişme sürecinin biçimi hakkında öne sürülen baş-
lıca yanlış görüş,gelişmeyi yalnızca niceliksel
değişme olarak ele almaktır. Yani gelişme deyince
nitelik değiştirmeyi görmemek,yalnızca öteden beri
var olanın azalması ya da çoğalması şeklinde bir
gelişme anlamak. Diğer bir yanlışta gelişmenin öbür

yanını,niteliksel gelişme yanını mutlaklaştırıp, bu-
nu hazırlayan niceliksel gelişmenin zorunluluğunu
görmemektir. Taban tabana zıt gibi gözükse de bu iki
tür yanlış,tek yanlılık olarak özde birleşirler.

Gelişme daima hem niceliksel ,ve hem de niteliksel
değişikliği içerir. Gelişme bu iki zıtlığın bu iki
yanın diyalektik birliğidir.

Buraya kadar söylediklerimizden şu noktalara parmak basmalıyız. Birkere nicelik değişimleri göreceli olarak uzun bir zaman almaktadır. Bir süreçteki bu evreye evrim diyoruz. İkincisi nicelik değişiklikleri yavaş yavaş olurken belli bir anda ani bir sıçrama ile nitelik değişimi olmaktadır. Bir sürecin sıçrama şeklindeki bu nitelik değişimine Marksist Felsefede devrim diyoruz. Tüm gelişme süreci nicelik gelişmelerinin niteliksel değişikliklere varmasıdır. Yeni, eskimin bağrında gelişmekte ,doğmaktadır. Evrim ve devrim bir sürecin içinde birlikte vardır, birbirilerinden ayrılamazlar. Burjuva toplum biçimcileri çok zaman, doğa ve toplumda yalnızca evrim olduğunu, ve devrimin gerekli olmadığını ileri sürerler. (sağ oportünizm) onlara göre devrimler toplumun hastalığıdır ve bir doktor gibi buna karşı savaşılmalıdır. Gelişme sürecini doğru anlamamanın ikinci yanı ise, bir sürecin yalnızca devrimci yanını gören sol oportünizmdir. Bu baylar nereye baksalar devrim görürler, reformları reddederler. Bu görüş işleyiş yönünden bir gecede dünyayı yaratan idealist görüşle birleşir.

Güncel bir örnek verelim: Askersel Diktaya karşı mücadelede sol oportünizm niteliksel sıçramayı hazırlayacak evrimsel bir gelişmenin (somut günlük istekler çevresindeyiğinsal bir hareket yaratılması) zorunluluğunu görmeden cuntanın derhal yıkılması için eylem çağırısı yapıyorlar. Sağ oportünistler ise niteliksel sıçramayı (cuntanın yıkılması) hepten bırakıp yalnızca niceliksel gelişmeye bel bağlıyorlar.

(Niteliksel sıcrama ve niceliksel değişme ile ilgili olarak okuma parçası: Y.Krasin, Devrim Sürecinin Diyalektiği, s.102-141)

4. KARŞITLARIN BİRLİğİ VE SAVAŞIMI YASASI:

Maddenin varoluş şeklinin hareket olduğunu, her şeyin değişmekte ve gelişmekte olduğunu söylemiştik. İlk defa Heraklit doğada herşeyin sürekli değiştiğini, bu değişmenin şeylerin yapısındaki çelişkiden, karşıtların savaşımından ileri geldiğini görmüştü. Doğada hiçbirşey yokturki içinde çelişki olmasın. Her nesne ya da görünüş içinde karşıtlar birliktedir. Karşıtlar birbirinin varlığını belirler, biri olmazsa diğeri de olmaz. Karşıtlar arasındaki savaşım (çelişki) birinin diğerine üstünlük kurma kavgasıdır. Doğadaki herşey karşıtların birliğinden oluştuğu için, ancak belirli bir zaman süresince vardır. Yani geçicidir. Bu çelişkinin çözümü ile yeni bir şey oluşur. Yani karşıtların birliği göresel (relativ) belirli bir zaman dilimi içindir. Yeni oluşan şey kendi içinde yeni karşıtları taşır, karşıtların savaşımı sürer, yani karşıtların savaşımı gelişme ve hareket gibi mutlaktır,(absolut). Diyalektik çelişki, karşıtların birbirine nesnel bağlılığı olup, maddenin hareketinin kaynağıdır. Yani maddenin hareketi herşeyden önce kendiliğinden, kendi çelişkilerinden doğan bir harekettir. Dış etkenlerle olan bir hareket değil. Lenin, karşıtların birliği ve savaşımını diyalektiğin özü, çekirdeği olarak tanımlamıştır.

Var olan her şeyin içinde gizli çelişkileri bulabilmek için onu somut olarak incelemek gerekir. Her hangi birşeyi, örneğin elma ağacını örnek alalım. Hiç bir elma ağacı bir diğerine benzemez. Hepsi birbirinden farklıdır. Yine de hepsi elma ağacıdır, yani aynı şeydir. Demek ki elma ağacı dediğimiz de belli yönleri ile aynı olmayan, belli yönleri ile aynı olan bir şey sözkonusudur. Elma ağacının kendisinde nesnel olarak var olan bu çelişki onun gelişme yönlerini belirler. Nitekim tarım uzmanları bu olgudan (yani her elma ağacının başka elma ağaçlarında olmayan özellikler taşıması) yola çıkarak yeni tür elma ağaçları yetiştiriyorlar. Elma ağaçlarını toptan değil de tek bir elma ağacını incelersek yine çelişkiler göreceğiz. Her ağaçta yeşeren, yeni sürgün veren dallar olduğu gibi sararıp kuruyan dallar da vardır. Bu iki yön birbiri ile mücadele halindedir. Birinci yönün ağır basması ağacın gelişip büyümesi demektir. Bilindiği gibi genç ve taze ağaçlar baharda daha çabuk tomurcuklanıp çiçek açar, yaparak çıkarır. Zamanla ikinci yön ağır basmaya başlar. Ağaç yavaş yavaş kuruyup ölür. Bir bahçıvan kuru dalları budayarak köklerini çapalayıp temizleyerek ve gövdesindeki çürükleri temizleyerek yani çelişkinin birinci yanını destekleyip ikinci yanını körelterek ağacın yaşam süresini uzatabilir.

Toplumsal hayattan bir örnek olarak Birlik Sendikalarını alalım. Bunlar farklı politik görüşleri olan, farklı dünya görüşleri olan işçilerin ve memurların birliğine dayanır. Komünistler Birlik

Çünkü bu toplumda işçilerin bir kesimi burjuvazinin etkisinden kurtulamaz.

Sendikalarında gittikçe daha çok işçiyi Marksist Leninist konumlara çekmek için çalışırlar. Sendikal Birlik çelişkili bir birliktir, bir yanıyla farklılık, öbür yanıyla belli ortak hedeflerde birlik. Kapitalizm koşullarında bu çelişki sendikal birlikten ayrılmaz. Eğer sendika içinde farklı görüşlere yer olmasa Sendika tüm işçi yığınını toplayamaz. Öte yandan ortak yan olmasa yine sendika varlığını sürdüremez. Sendikanın gelişmesi bu çelişkiye bağlıdır. Diyalektik Materyalizm bize bu çelişkiyi görme ve daha bilinçli bir politika uygulama olanağını verir. Güncel bir örnek verelim: Bizde tekелci burjuvazinin bir kesimi SSBC ile ilişkileri geliştirerek kendisine ekonomik bir destek almak ve ülkenin içinde bulunduğu derin ekonomik bunalımı hafifletmek istiyor. Kuşkusuz, tekелci burjuvazinin bu kanadı SSBC'yi ya da sosyalizmi benimsediğinden böyle bir tavır takınmıyor. İçine düştüğü zor durumdan kurtulmak amacıyla, yani kendi çıkarlarına uygun gördüğü için bu yöne gidiyor. Bu sorunun bir yanı. Öte yandan SSBC ile ekonomik ilişkilerin gelişmesi, SSBC ile Türkiye arasındaki diğer alanlardaki ilişkilerin de gelişmesine olumlu bir etki yapıyor.

(kültürel, politik)

Türkiye'de tekелci burjuvazinin ve diğer gerici çevrelerin anti-sovyetik propogandasını, dolayısı ile anti-komünizmi zayıflatıyor. Ülkemizde Sovyetler Birliği'nin saygınlığını arttırıyor. Aynı zamanda ağır sanayinin gelişmesi emperyalizme olan bağımlılığı azaltıyor, işçi sınıfının niceliksel ve niteliksel gelişmesine yol açıyor. Görül-

düğü gibi tekelci burjuvazi bir çelişki ile karşı karşıya. SSBC'ye karşı düşmanca tavır alsa şiddetle ihtiyaç duyduğu yardımı alamayacak. Düşmanca tavır takınmasa ideolojik alandaki konumları zayıflayacak. Diyalektik Materyalizm bize tekelci burjuvazi ile savaşırken bu çelişkiden yararlanmayı öğretiyor. SSBC ile ilişkilerin geliştirilmesini destekleyerek ve ideolojik mücadelede anti-sov - yetizmle mücadeleye ağırlık vererek bunu yapabiliyoruz. (Bu sorunun uluslararası boyutları da incelenmeli!)

Bu örneklerde biz sadece bazı çelişkilere değindik. Aslında çelişkiler sayısı çoktur, bunları somut olarak ortaya çıkarmak gerekir.

Diyalektik materyalizm tek, tek çelişkileri kendi içinde değil, farklı çelişkilerin teorik bağlarını, gelişimlerini, çözümlerini ve yeni ortaya çıkışlarını birlikte araştırır. Herşeyin sürekli değişim ve gelişim içinde olmasına rağmen doğadaki göreceli durgunluk, her hangi bir şey içindeki karşıtların birbirine bağımlılığına aralarındaki göreceli dengeye işaret eder. Aslında herşeyin değişmesi bir yana doğada birbirinin aynı olan her hangi bir nesne ya da olay yoktur. Bir süreçteki yasağ gelişimin tamamlanması , karşıtların savaşımında çelişkinin çözülmesi dönemini oluşturur. Sürecin o zamana kadar ki döneminde karşıtların ilişkisi ve birliği söz konusu iken çelişkinin çözümü bu birliği ortadan kaldırır, temelden bir nitelik değişimi meydana gelir.

Doğada ve toplumda nesnel olarak (insan düşünce-

sinden bağımsız olarak) var olan bu nesnel diyal-
lektik insan düşüncesine de yansıyor. Bu nedenle
insan düşüncesinin de gelişme yasası olan diya-
lektik nesnel diyalektikğin bir yansımasıdır.

Çelişki türleri:

Temel çelişki: Bir sürecin başlangıcından sonucuna
kadar içinde olan neticeyi belirleyen çelişkidir.
Bu çelişkinin yanı sıra süreç içinde temel çelişki-
ye bağımlı onun çözümü ile çözümlenebilecek bir
süre çelişkiler bulunabilir. Örneğin kapitalist
toplumun temel çelişkisi üretimin toplumsal olması
ile üretim araçlarının özel mülkiyette olması ara-
sındaki çelişkidir. Bu çelişki kapitalist toplumun
ortaya çıkmasından beri vardır, kapitalist toplum
yıkılıp sosyalist toplum kuruluncaya kadar da süre-
cektir. Devlet biçiminin burjuva demokratik ya da
faşist olması çelişkinin gelişiminde etkilidir, an-
cak onu çözmez. Kapitalist toplumda bu çelişki ile
bağımlı, yan çelişkiler vardır. Örneğin çeşitli
tekel grupları arasında, tekerci burjuvazi ile
küçük burjuvazi arasında temel çelişki ile bağımlı
çelişkiler bulunmaktadır. Bunlar temel çelişkinin
çözümü üzerinde etkili olmakla beraber, temel çe-
lişki çözülmedikçe sürecektir.

Bilindiği gibi çağımız dünya çapında kapitalizmden
sosyalizme geçiş çağıdır. Bu dönemin temel çeliş-
kisi kapitalist-sosyalist sistemler arasındaki çe-
lişkidir. Herhangi bir ülkedeki proleterya ile bur-
juvazi arasındaki çelişki bu çelişkiye bağımlıdır.

Sosyalist ülkelerdeki temel çelişki halkın günden
güne artan maddi ve kültürel gereksinimleri ile
bunların karşılanması için iş verimliliğinin yük-
seltilmesi arasındaki çelişkidir.

Baş çelişki: Bir şeyin tüm varlığı boyunca değil de
gelişmesinin belli bir aşamasında birinci derecede
önemli olan çelişkidir. Bu çelişkinin çözülmesi
temel çelişkiyi ortadan kaldırmaz ancak, temel çe-

lişkinin gelişmesinde ve çözümün hazırlığında önemli bir rol oynar. Örneğin faşizm tehlikesinin olduğu bir ülkede baş çelişki, faşist güçler ile anti-faşist güçler arasındadır. Bu çelişkinin çözülmesi proletarya ile burjuvazi arasındaki temel çelişkiyi ortadan kaldırmaz, ancak bunun çözülmesine etkide bulunur. Şubat 1917 devriminde baş çelişki çarlık yönetimi ile başta işçiler olmak üzere bütün halk arasında idi. Bu çelişkinin çözülmesi proletarya ile burjuvazi arasındaki çelişkiyi ortadan kaldırmadı, ancak temel çelişkinin 1917 Ekim devrimi ile çözülmesinde en önemli adım oldu. Baş çelişkiyi bularak devrimci eylemin yönünü ona göre çizmek temel çelişkinin çözümüne yeni olanaklar yaratır.

İç çelişki: Göreceli olarak bağımsız bir süreç oluşturan her nesnenin kendi gelişmesinin kaynağı olan iç çelişkileri vardır. Bir sürecin sona ermesi, ya da nesnede nitelik değişikliği olması bu iç çelişkilerin çözümüne bağlıdır. Kapitalist toplumda proletarya-burjuvazi çelişkisi, canlılardaki yaşamla ölüm arasındaki çelişki gibi.

Dış çelişki: Farklı nesneler, olaylar ve süreçler arasında olan çelişkilerdir. Bir sürecin çözümünde önemli etkide bulunabilirler ancak çözümleri bu süreci kendi başına sona erdirmez. Örneğin anti-emperyalist savaşım bir ülkedeki sınıf savaşımını etkiler, ancak başarıya ulaşması sınıf savaşımını sona erdirmez. (Bu konuda okuma parçası: Y. Krasin, Devrimci Sürecin Diyalektiği, S. 177-214. Özellikle de S. 193-196)

Uzlaşmaz (antagonist) çelişkiler: Lenin, "düşmanlık ile çelişki her zaman aynı değildir, sosyalizmde düşmanlık kaybolur, çelişki kalır" demiştir. Antagonist çelişkiler düşman güçler, sınıflar arasındaki çelişkilerdir. Sınıflı toplumlarda sömürenlerle sömürülenler arasındaki çelişki böyle bir çelişkidir. Bunlar gittikçe keskinleşir ve ancak içinde bulundukları sistemin ortadan kalkmasıyla çözümlenebilir.

Uzlaşabilir (antagonist olmayan) çelişkiler: Bu tür çelişkiler karşıt eğilimlerin yanısıra belli önemli ortak eğilimler de taşıyan toplumsal sınıf ve güçler arasındaki çelişkilerdir. Bunlar genellikle çok keskinleşmeden çözülebilir ve çözülmeleri için içinde bulundukları sistemin çerçevesi dışına çıkmak gerekmez. Örneğin sosyalist bir toplumda işçi sınıfı ile köylülük arasındaki çelişki, sosyalist ülkelerin aralarındaki çelişkiler v.s.

Uzlaşmaz çelişki ile uzlaşır çelişki arasındaki ayırım mutlak değildir, belli koşullarda uzlaşabilir bir çelişki uzlaşmaz bir çelişki haline dönüşebilir.

Çelişki bölümünü bitirmeden, herhangi bir çelişkinin donmuş, diğerlerinden ayrı bir şey olarak değil, canlı, diğerleriyle ilişkili bir şey olarak ele alınması gerektiğini belirtelim. Ayrıca bir çelişki nitelik değiştirebilir. Örneğin bir yan çelişki baş çelişki haline gelebilir. Belli bir bütün açısından dış çelişki olan çelişki, daha büyük bir bütün açısından bakıldığında iç çelişki olur.

Olumsuzlamanın olumsuzlanması yasası

Şimdi su sorunun üzerinde duracağız:

Niteliksel değişikliklerde (sıçrama) belli bir yön var mı? Yoksa bu değişiklikler bir ileri-bir geri, veya aşağı yukarı inip çıkma şeklinde bir yerinde saymaya mı yol açar? (Tahtravalli veya salıncak gibi)

İşte bu sorunun cevabını "İnkârın inkârı" kanunu veriyor. (Öztürkçe: olumsuzlama = inkar)

İki türlü olumsuzlama vardır. 1. Metafizik anlamda olumsuzlama (formel mantık) 2. Diyalektik anlamda olumsuzlama

1. Metafizik anlamda olumsuzlama: Herhangibir fikrin, kavramın veya iddianın tam tersi.

Örnek:

Kavram: Beyaz

olumsuzlanması

beyaz olmayan (beyaz olmayan tüm renkler)

Dikkat: olumsuzlanma ile karşıtı karıştırmamak gerekir: Örneğin "beyaz" ın karşıtı "siyah" tır. Olumsuzlanması ise "beyaz olmayan" dır.

Görüldüğü gibi metafizik olumsuzlama bir kavramın veya iddianın bütünüyle, her yanıyla reddi, olumsuzlanması demektir. Bu tür olumsuzlama formel mantıkta önemli bir rol oynar.

Özelliği şurada: bir şeyin kendisi ile olumsuzlanması bir arada olamaz.

2. Diyalektik olumsuzlama:

Diyalektik olumsuzlama herşeyden önce mantıkî bir işlem değil, nesnel bir süreçtir. Tabiatda, toplumda veya düşüncelerde ortaya çıkan bir süreç.

Hegel (18. asrın sonu ile 19. asrın başında yaşamış büyük bir Alman filozofu, idealist felsefenin en önemli temsilcisi ve diyalektiğin bugünkü şekliyle temelini atan)

Hegel bir niteliğin değişerek yeni bir niteliğe dönüşmesine olumsuzlama diyor. Bu kavram aynı anlamda Marks ve Engels tarafından da kullanıldı. Biz olumsuzlanma kavramını (bir niteliğin yerini başka bir niteliğin alması) gelişme sürecinin belli bir yönünü göstermek için kullanıyoruz.

Ancak gelişme herhangi bir noktada sona erecek değildir. Eski bir niteliğin olumsuzlanması ile ortaya çıkan yeni nitelik belli bir gelişme süreci sonunda yeniden olumsuzlanır ve yerini daha başka bir niteliğe bırakır. İşte buna olumsuzlanmanın olumsuzlanması kanunu denir. (İnkârın inkârı kanunu)

Olumsuzlanmanın olumsuzlanması kanunu gelişmenin genel yönünü verir ve gelişme sürecinin değişik aşamalarının aralarındaki bağlantıyı gösterir. Bu nasıl olur?

Bir defa diyalektik olumsuzlanma herhangi bir şeyin bütün yanlarıyla reddi değildir. (Metafizik olumsuzlanmada olduğu gibi) Niteliğin reddi, eski niteliğin yerini yeni niteliğin almasıdır. Bütün özelliklerin reddi değil, yalnızca niteliğin reddi! Olumsuzlanan şeyde bulunan eskimiş, gelişmeyi köstekleyen unsurlar atılır, olumlu, gelişmeye açık unsurlar ise saklanır.

Örneğin, kapitalizmden sosyalizme geçişte sömürü düzeninin temel niteliği (üretim araçlarında özel mülkiyet) olumsuzlanır fakat diğer özellikleri (geniş çapta endüstriyel üretim, genel eğitim, kültürel kazanımlar, bilimdeki kazanımlar) saklanır, olumsuzlanmaz.

Diyalektikte olumsuzlanmanın bir şeyin tümüyle reddi olmadığını, olumlu ve yararlı yönlerinin saklanması, eskiyen, gelişmeyi köstekleyen yönlerinin reddi olduğunu gördük. Dolayısıyla gelişme süreci içindeki şey her aşamanın olumlu yönlerini içinde saklayarak zenginleşir.

Felsefe Dersi Notları

- I) geniş
- II) Maddencilik - İdealizm
- III) Diyalektik
- IV) Açıtırma

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Felsefenin temel sorunu

Problemin formüle edilmesi

Felsefenin temel sorunun idealist veya materyalist
yönde çözülmesinin sonuç sonuçlarının gösterilmesi.

İdealist görüşleri
Materyalist görüşün

} kesin anlatılıp eleştirisi

Bilinc

→ düşünce, duygu, algılama, hisler
imgeler (hayaller)

Madde → insandan bağımsız olarak
var olan her şey.

Nesnel gerçek fikri işlenerek, özelliikle
pratik hayattan örneklerle.

Felsefenin temel sorunu, ve "madde" ve "bilinc" kavramları
(kategorileri) (ulam) felsefenin ilk bağından beri ~~gibi~~ var olmaları
benzer ancak Marx/Engels tarafından bilimsel bir şekilde formüle edilmişler
ve tanımlanmışlar. Dolayısıyla bu da bu ilmi sorun da tanımlanmış
anlatılabilir!

Maddenin ineligi spontan materyalist
görüşlerden yarıdanarak işlenerek

objektif ideizm, sübjektif ideizm
ayrımına sonraya kalacak.

Daha ziyade sübjektif ideizme
umlamak

Objektif ideizm ve yaratılış fikri
ileride, somut bilgiler verildikten
sonra çözümlenecek! (Belki bir
tartışma konusu olabilir!)

Felsefe dersinde yan bilgi olarak işlenecek konular:

Eren: Güneş sistemi, yıldızlar, saman yolu

Maddenin mikro yapısı: Moleküller, Atomlar

Biyoloji: Canlıların temel birimi olarak hücre

Darwin teorisi: türlerin gelişmesi.

Termo-dinamik: enerji çeşitleri ve maddeler arasında bağlantı

Bu konularla işlenen özellikle üstüne bağlanacak konular:

1. Devamlı değişim ve gelişme
2. Nesnel varlık
3. Nesnel varlığın insanlar tarafından tanımlanabilir olması
4. Bilgiminin gerekliliğinin ipatı: sosyal pratik

(Örnekler: Astronomide Neptün'ün bulunması, kimyada yeni unsurların keşfi, biyolojide yeni bitki ve hayvan türlerinin türetilmesi, sosyalist toplumun kurulması)

Felsefenin konusu ve yeri

Felsefenin temel meselesi: Bilim $\leftrightarrow$ varlık (varoluş)
manevi $\leftrightarrow$ maddi

nesne — özne

nerel konular var mı?

doğru ~~gerek~~ nedir? ^{doğru} ~~gerek~~ var mı?

sonuç sonuçlar: baki sayfa 20!

dünyanın esası öğrenilir mi?

Die Grundfrage der Philosophie hat zwei Seiten: Die erste ist die Frage nach dem Wesen, der Natur der Welt, die zweite Seite ist die Frage nach ihrer Erkennbarkeit.

İdealizm saçma değil tek yanlıdır.

Diyalektik ve metafizik

Dünyadaki olaylar, süreçler, şeyler nasıl inceliyoruz?

diyalitik eşyalar, özelliklerini, ilişkilerini ve bunların kufarındaki yansıma olan kavramları bir bütün olarak, karşılıklı ilişkileriyle birlikte, bunların her an değiştiğini, geliştiğini, ortaya çıkıp kaybolduğunu dikkate alır.

Lenin: diyalitik gelişmenin en yüksek yönü, en derin, en mükemmel öğretisidir.

Her şey değişiyor!

kendiliğinden değişim
kendiliğinden gelişim

Maddi kavram

Maddenin hareketi

Mekan ve zaman

Evrenin birliği

Maddenin (yüksek düzeyde organize olmuş maddenin) bir özelliği : Bilinç

Nesnel dünyanın ^{en yüksek düzeyde} bir yansıması olarak bilinç

Düşünce, dil, yansıma şekilleri.

~~Allah~~

Kainatın düzenini kim yapmış?

→ Allah yapt

→ ~~her~~ maddenin kendi özelliği

1. Kainat sonsuzdur (Einstein)

2. İnsan bu sonsuzluğun sırlarını gitgide daha fazla keşfedebilir. Bu keşif sürecini ~~her~~ engellenen bir sınır yok. İnsan hiçbir zaman herşeyi bilemez, ama gitgide daha fazla bilir!

İşçi sınıfının bilimsel dünya görüşünün
temeli olarak felsefe:

Dünyayı değiştirmek mümkün mü?

Dünya ve toplum belli konulara göre

~~bu~~ ni hareket ediyor? Bu konular

keşfetmek ve kullanmak mümkün mü?

Hakikati nasıl öğrenebiliriz?

İnsan aklının yansıması mıdır,

yoksa kendi kodlarını kendi mi belirler?

Bir biriyi olarak toplumda ve dünyada
yerimiz nedir?

Felsefe sınıf müfredatlarında tartışılır değildir.

Aktive tutulan güçlere devrimci güçlerin

müfredatlarında çok önemli bir yer tutar.

Geniş güçler, egemen sınıflar belli felsefi
görüşleri yayılan, devrimci felsefi görüşleri
ise yayılmaması için çabırlar.

Örnek: Yalnız güney teftit edildiğinde yanında
"materyalist felsefe sürüğü"nin bulunması su,
delili sayıldı. Büyük düşüncüler tahibata

uğradı: Solente, Seydi Bedrettin, Gali
Marx ve diğeleri.

Dünyanın ve toplumun değişmeden kalmasını
(burjuvazi)
işleri egemen sınıflar dünyanın katımlar
olarak değişeceğini gösteren bilimin her
tarafından öğrenilmesini istemezler.

Bu karşılık kurulumu dünyayı ve toplum
değişmesine bağlı olan işi sınıfı, dünyayı
nasil değiştirdiğini inceleyen ve dolayısıyla
nasil değiştirilebileceğini gösteren bir bilime
muhtaçtır.

Marxist-leninist
felsefe sınıf tuttu-
ğunu, işi sınıfı-
nın safında olduğunu
ve aslında söyledi,
idealist felsefe
sınıf tuttuğunu
inkâr eder!

Marxist-leninist felsefe burjuvazi için
onun hakimiyetini yıkmaya yönelik bir
silahtır, tehliktedir. İşçi sınıfı için ise
marxist-leninist felsefe onu burjuvazinin
monarşi köleliğinde tutan bir bilidir
(Lenin)

Marxist felsefe işçi sınıfının maddeleri
ile sadece bir fikir olmaktan çıkar, ~~ve~~ kitleler
nasil olur, toplumun değiştirilen maddi bir güç
haline gelir.

Açıklığa kavuşmamış gerçeğe

temel kavramlar:

gerçek , doğru , hakikat (wahr, real, richtig)

nazıl = image = Vorstellung = Image

Selbstbewusstsein

fin = ruh = modde dışı

sinnlich

Funktion (işleme ?)

kip = geneli, eğilim nitelik

ideel

Verhältnis

san = Wesen

Abbild = Suret,
kopya

kategori = ulam

Eğitim Çalışmalarına Başlarken

Hem Eğitim (bilgi edinmek), hem de terbiye (sosyalist ahlakın ilkelerini öğrenmek)

Eğitim bireyi ağıdan (kişisel çıkar sağlamak, bilgisizlik toplamak için) ele almıyoruz. Ancak sınıf mücadelesinde ^(değerlendiren) ileri gitmektedir. İtakin sınıfların ideolojisi, dünya görüşü toplumdaki hakimdir. [Marx] Biz kendi mücadelemizde çok tutarak bilgiye ihtiyacımız. Bunu edinmek için çalışacağız. Hep birlikte, birbirimize yardım ederek, dayanışma içinde öğreneceğiz ve yetiştireceğiz. Karşı olarak biri cahil bırakmak isteyen burjuvazinin hakimiyetini son vermek için.

Eğitim, üyelerimizin üstün kişilik sahibi sosyalist militan olarak yetişmesi MTDÖ'nün en önemli ve uzun vadede görevlerindendir.

Gerçekçi olalım! Gerçek nedir? Gerçeği
bilebilir miyiz?

Hakikat nedir? Hakikatin ne olduğu
şuştan şunu değişir mi?

Konutürk 19 Mayıs 1974'te yaptığı konuşmada
"Marxistler bir alim, bir savatân, velhanel tüm
insanları birer robot gibi görürler" dedi. Bu doğru mu?

Markist-leninist

✓ Felsefe toplumun ve bilimsel gelişmenin ürünüdür. İnsanlığın bilere pl içinde edindiği tecrübeleri, bilgileri genelleştirir.

Markist leninist felsefe işçi sınıfının mücadelesinin tarih temelini oluşturur.

Sorular

İnsan alan yapısının erisi midir? Yoksa kendi kaderini değiştirebilir mi?

Dünya ve toplum hep olduğu gibi mi kalıyor, yoksa değişiyor mu? İnsanlar dünyayı ve toplum değiştirebilir mi? Dünya ve toplumun hareketini belirleyen konular var mı? Bu konular keşfetmek ve kullanmak niçin mi?

Dersten sonra sorular:

1.) Kapitalizm neden din savunuyor? Bit neden buna karşı çıkıp, marksizmi savunuyoruz?

Bu konuda geniş bilgi verilmeli!!

I.) İlk çağlarda insanlar insan hayatının kısa ve geçici olduğunu görüyorlardı. Fakat tabiatteki (doğadaki) ve toplumdaki değişiklikleri göremediler, çünkü bu değişiklikleri tespit etmek için daha uzun süreli incelemeler gerekli idi.

Bu nedenle evrenin ve dünyanın hiç değişmediği fikri doğdu.

İnsanlar tabii olayların, ölüm, doğum, hastalık gibi olayları açıklıyorlardı. Bunları bir takım ruhların ve cinlerin varlığına bağladılar. Canlı ve cansız tabiatteki her olayı bu cinlere ve ruhlara bağladılar. Ve bu cinlere tapılar. İnsanların ilk tapıtları ~~tanrıları~~ tanrıları çoğunlukla hayvan şeklinde düşünmeleri bunlardır. (Eski Türklerde at ve kurt, Kuvayirlerde kurt ve kedi ve kurt, Yunanlılarda boğa vs.)

Önceki bütün tanrılar enit sayılsan daha sonra işlerinden biri en güçlü tanrı olarak sayıldı (sırf topluma doğmuş ve kralları v.s. ortaya çıkması ile!) ve

tek ^{melekler} tanrı diler diyor. Bu dilerde de cisler, periler, ve diğer insan üstü varlıkların bulunduğunu biliyoruz.

İnsanlar günlük ~~yaşantılarında~~ yaşantılarında hiç bir şeyin yoktan var olmadığına gördüklerinde doğanın ve evrenin de bir yaratım olduğuna düşündükler ve buna tanrı dediler. Bu inanca göre tanrı dünyayı, ayı, yıldızları, güneşi ve dünya üzerindeki bütün canlıları yaratmıştı. Bunların davranışlarını ve hareketlerini belirliyordu. Dünya bütün evrenin kesheni idi ve insan tanrının en sevgili yaratığı idi.

Aynı zamanda dünya insanın olduğu yer olarak bir takım berraklıklar ve absaklıklarla da süslenmişti. Bu kısımlar tanrının bulunduğu "gök" mükemmel idi.

II) Zamanla bilimlerle gelişmelerle ortaya çıktı :

a) Dünya evrenin kesheni değildir

b) dünya, güneş, ve yıldızlar da süslenmiş olarak, her hangi bir tanrısal müdahaleye gerek olmadan, belli kurallara göre değişiyorlar (mekanik)

c) Dünya ve yıldızlar aynı maddedenir !

netlik olaylar, eşyalar, görüntüler aynı aynı
ele alır. Değişmez şeyler olarak ele alır.
Birtanısından aynı, tek tek ve değişmez.

markist-leninist felsefenin konusu (sayfa 28-35)

felsefe tarafsız değildir! Felsefe taraf tutar! (35-39)

Felsefenin konusu

Felsefe diğer bilimler gibi dünyayı inceler fakat diğer
bilimlerin aksine, dünyanın belli özel yanlarını değil,
genel ilişkileri ve bağlantıları araştırır.

örnek:
nereye doğru var mı?
bilginin kaynağı nedir?
Bilinç ile madde arasındaki ilişki nedir?
Doğrunun ölçütü nedir?

Diyalektik materyalizm konusu, tabiatın, insan toplumunun
ve düşüncelerin genel hareket ve değişim kanunları.

Felsefe diğer bilimleri kullandığı en genel kavramları
(kategorileri) inceler: Konum, Konumsalılık, Geçiş,
Em (ör), görüntü, sebep, sonuç, zorunluluk, tesadüf,
ikenlik, birlik, olamlık ve gerçek

Doğru yöntem: diyalektik materyalizm

Felsefe bilimlerin ilerlemesi için vazgeçilmez bir
şeydir. günümüzde bilimsel araştırmalarda felsefenin
önemi artıyor.

Felsefe tarafsız değildir. Toplumdaki sınıf savaş
felsefeye de yansır.

Felsefenin sadece teknik değil, sosyal bir fonksiyonu da
vardır.

(Markist)
Lenin diyor ki: Felsefi materyalizm proletaryanın
fikri esarettten kurtarır. Diyalektik materyalizm
en derin sınıflar ideolojisinin tenkididir!

Markist felsefenin
devrimci temize
getirdiği vazgeçilmez
temel:

toplumsal hayatın konusallığı
sosyalistm tarihi konusallığına
halk yığınlarının tarihte belirleyici
rolü

Hesap değişir!

değişen her şey yavaş yavaş, herşey
sıramalarda olur!

Markist-Leninist felsefenin teknik temelleri (42-61)

daha ziyade tarihi gelişmeyi vermek için sonradan
ele alınabilir!

III. Ders

Madde ve Maddelerin varoluş biçimleri

1. Felsefi madde kavramı
2. Hareket ve hareketin temel biçimleri
3. Mekân ve zaman
4. Dünyanın birliği

Çevremizde gördüğümüz şeylerin ve fenomenlerin esası nedir? Bunlar neyi ifade ediyorlar?

İdealistler diyor ki:

(objektif idea.) Bütün gördüklerimizin temelinde Tanrının iradesi vardır.

veya

gördüklerimiz bizim hislerimizdir, iç dünyanın, duygularımızın neticesidir. İç dünyanın, ruhunuzun ortaya çıkar. diğr şeylerdir. Eğer bu kitabı bu dolaba koyarsam, onu görmediğim sürece kitabın varlığından söz edemem.

Materie = Madde

Bu görüş yanlış ve gerçeği tahrif eden bir görüştür. Materyalizm ise dünyada (evrende) gördüklerimizin maddenin (devamlı hareket halinde olan maddenin) çeşitli görünüş biçimleri olduğunu söyler. Dünyada maddenin bir şekli, bir durumu, bir öelliği, veya bir neticesi olmayan hiç bir şey yoktur. En soyut fikirler ve kavramlar, hisler bile maddi bir şey olan insan beyninin bir ürünüdür.

Madde kavramı bütün eşyanın (şeylerin) ve

(görüştükleri) fenomenlerin evrensel temeli olarak evrenin genel özüdür (Wesen).

Madde kavramının tarihi gelişimi:

Haskriston öncesi materializm bugün de geçerli olan bazı temel ilkeleri formüle etti: (geç felafelde geçse diğer bilimlerde)

idealler
göre madde simülar
"yedi kat göle"

Madde her şeyin, her görüntünün esas temelidir

Madde tükenmez ve yok olmaz

Geç zaman içinde, geçse mekânda sınırsızdır.

Nemeli olarak (yani bilimden bağımsız olarak) vardır.

Hareket maddenin en önemli özelliğidir. (Madde daima hareket halindedir)

~~İnsanlar~~ Madde'nin hareketi kavınırsaldir.

İnsanlar maddenin özelliklerini ve hareket kavınılarını anlayabilirler.

Bunun yanısıra bazı yanlış testler de öne sürüldü.

Substanz = tözüm (cevher)

Değişmez, hemcins (homogen) maddi bir tözümün varlığı kabul edildi.

Örnek: Atom teorisi. Atomlar olarak bölünmez,

(→) Struktüresiz hepi birbirine benzeyen kürecikler varsayıldı.

Bütün şeylerin bu atomların bir araya gelip dağılmasıyla ortaya çıktığı sanıldı. Bu Atomların mekanik kavınılarını

göre hareket ettiği ve bütün (tabiatta ve toplumunda)

şeylerin bu atomların durumu ve hareketine bağlı olduğu

sanıldı. Dolayısıyla eğer bu atomların tepkileri yeri ve süresi bilince fiziksel, kimyevi, biyolojik ve sosyal her sürecin de bilineceği sanıldı (mekanik determinizm)

Aynı madde ^{abla} değine, elle tutulur, duyulanlarla hissedilir bir şey geliyordu. (Striff =) cisimsel (= ?)

Ayrıca

föziyel

20. yüzyılda bilimin ilerleni gösterdi ki maddenin yapının "bir birim bir birim" bir "temel unsur" indirgenmesi mümkün değildir. Atom parçaları, ortaya Elektron, Proton ve Nötronlar çıktı. Daha sonra bunların da daha birim parçalarının olduğu görüldü (şu anda 300 kadar ^{ci} biliyoruz). Yani maddenin sonsuz olduğu ilkesi doğrulandı. (tükenmez sapan gibi)

Aynı madde değine ~~şeyi~~, elektromanyetik alan, ~~şey~~ gibi ~~şey~~ elle tutulmaz, duyulanlarla algılanmaz çünkü olmayan şeylerin de katıldığı alanlar. Duyulanlarla maddenin sadece çok küçük bir kısmını algılayabiliriz. Fakat bilimin ilerleni, yeni görülen teknolojilerin gelişmesiyle bu kısım genişlenmektedir.

"Madde insanın duyma ve algılarından bağımsız olarak varolan ve bu duygular tarafında yansıtılan objektif (nesnel) gerçeği ifade için kullanılan felsefi bir kategoridir." (Lenin)

Modde dâima belli sistemler halinde organize olmuştur.

Her sistem belli unsurlardan (eleman) ve bu unsurlar arasında belli bir değişmezliğe sahip ilişkilerden meydana gelir.

Her eleman kendi başına bir sistem olabilir gibi, her sistem de daha yüksek düzeyde sistemlerin bir unsuru olabilir.

Örnek:

Galaksi
|
Yıldız sistemi
|
Güneş sistemi
|
Dünya
|
Haleküller
|
Atomlar
|
v.s.

Aynı maddeyi ^{genel olarak} ~~canlı~~ canlı, ^{ve somut} ~~canlı~~ somut sistemler diye ^{üye} ~~iki~~ ayırabiliriz. [örnek ver!]

hareketin
Hareket ve tenel biçimleri:

9

Cerremizdeki dünyada değişmeyen hiç bir şey yoktur. (Değişikliklerin görüleni için uyan bir görülen süresine ihtiyacı vardır. Bu insanlarda ben şeylerin hiç değişmediği hissinin uyandırmasıdır. Fakat bilim ilerledikçe bu şeyin değiştiği anlaşıldı.) Ayrıca her cismin Atomları ve molekülleri sürekli hareket halindedir. Dünyadaki her cisim dünya ile birlikte göreceli olarak dönmektedir. Üzerinde duran hiç bir şey yoktur. Ancak göreceli durgunluk vardır, mutlak durgunluk yoktur.

Ayrıca her şey diğer şeylerle karşılıklı etki-tepki içindedir. Bunları etkileşim ve benzerlik etkileşim olarak da adlandırabiliriz.

Hareketin en genel şekli değişimdir. Hareket maddenin genel vasfıdır. Maddenin varoluş biçimidir. Hareketli bir madde olmadığı gibi maddesiz hareket de olmaz. (İspat için bak: sayfa. 74)

İdealistlerin düşüncesi : madde ölü, hareketsizdir. Onun hareket ettirmek için bir "ruh" "tannal güç" veya fikir gerekir.

Bu yanlıştır. Hareket maddenin ayrılmaz bir özelliğidir.

Talimatı sayarsak birbirinden nitelik açısından farklı maddi sistemler vardır. Bütün bu sistemlerin kendine has bir hareket şekli vardır. Modern bilim bu hareket

biçimlerinin ancak bir kısmını biliyor. Bunları ben-
tenel biçimler halinde toplayabiliriz. Engels örneğin

fiziksel
kimyasal
biyolojik
sosyal

hareket biçimlerini ayırd etti.

Örneğin: yer değiştirme

Sıcaklık

Işık

Elektrik

mekanik gücü

kimyasal hareket

biyolojik hareket

toplumsal hareket

(bah. s. 76)

(hareket)

(diğerine de bunun bir parçası)

Notlar:

Her şeyden önce insan toplumdur. Bu toplumun kendine has hareket rehipleri vardır ki toplum geliştikçe bunlar da değişir. gelişir

Her şeyden önce hareket rehipleri arasında bağlantılar vardır.
Yüksek hareket biçimleri daha basit hareket biçimlerinin
üzerinde gelişir.

Örneğin insan vücudu biyolojik, kimyasal ve fiziksel
hareket biçimlerine dayanır. Aynı zamanda sosyal
hareket biçimlerinin toptur.

Kuvvetlerin hareket biçimlerini inceleyen dikkat edilmesi gereken hususlar:

1. Çeşitli hareket şekillerini (yükseltili hareket biçimlerini daha basitlerden) birbirinden ayırtmak. Aferi halde hareket biçimlerinin ortaya çıkışını ve gelişmesini anlamlı şekilde mümkün olmaz.
2. Yükseltili hareket biçimlerini tamamen daha basit hareket biçimlerine indirgeneye çalışmak. Yanlıştır. Bu yapıldığı takdirde her hareket biçiminin özellikleri gözden kaçır. Örneğin biyolojik hayatı sırf kimyasal olaylar olarak, veya sosyal hayatı sadece biyolojik hareket düzleminde anlamak mümkün olmaz.
(Mekanik görüş!)

Mekân ve Zaman

Her cismin bir hacmi (eni-boyu) vardır. Her cisim diğer cisimlerin yanında, önünde, arkasında, üstünde veya altlarında bulunur. Hareket ancak mekân içinde mümkündür.

Mekân hareket eden maddelerin nesnel bir varlığı biçimidir.

Kuvvetli süreçler daima belli bir sıraya göre yer alırlar. (Daha önce veya daha sonra)
Bu süreçlerin belli uzunlukları vardır (daha uzun veya daha kısa).

Kuvvetlerin zamanı dışında hareketi imkânsızdır.

Zaman maddelerle nermal bir varlıktır.

"Dünyada hareket eden maddeler dışında maddeler başka bir şey yoktur, ve hareket eden maddeler ancak zaman ve mekân içinde hareket edebilir." (Lenin)

Maddeler zaman ve mekânın dışında var olamaz.

İdealistler zamanın ve mekânın nermal bir gerek olduğunu vedederler! Bu zaman ve mekânın insanın bilinci, fikirleri tarafından ortaya çıkarıldığını iddia ederler!

(Lenin: insan pijamaya giyinmeden zaman ve mekân yok mu idi?)

Zaman ve Mekân

- 1.) nermaldir (bilincimizden bağımsızdır)
- 2.) sonsuzdur (maddeler sonsuz olduğu için)
- 3.) eşit bir varlık ve ebediyen var olurlar (maddeler ile olduğu için)

(Bunların daha iyi anlaşılır itah için sayfa 80'e bak)

Maddeler, zaman ve mekân birbirinden ayrılmaz. Maddeler olmadan zaman ve mekân da olmaz. Maddelerin gelişmesiyle zaman ve mekân da gelir.

Evrenin birliği

[Kavram: dualizm]

İlk çağlarda maddi dünyanın dışında ve dışında bir "ülke" aleni olduğu fikri ortaya çıktı.

Dünyanın birliği, ~~bu~~ dünyanın maddeliğine dayanır.

Bu bilimin gelişmesi ile onun bir süreç sonunda ortaya çıktı.

Dünyanın maddi birliğinin anlaşılmasında Koperniküs'ün dünyanın uzayın merkezinde olduğu, bilakis güneşin çevresinde döndüğünü bilmesi büyük rol oynadı.

(Buradan önceki görüşlere dünya gövdesi yekeldi. Galilei Aydaki kütükler, güneşteki lekeler buldu. Ayın ve güneşin ideal maddeler olmadıkları ortaya çıktı. Kainatta dünyamız benzer maddelere gereğini olduğu görüldü.)

Yer yüzündeki en basit nesneler, insanlar ve ayın ad da dünya, ayın ^{ve} güneşin aynı mekanik kuramlara göre hareket ettikleri görüldü.

Daha sonra yıldızların kuyruğu yapının incelenmesi (spektral analizi) bulundu. Yıldızların da dünya ve güneşte benzer maddelerde olduğu anlaşıldı. (Helium gas önce güneşte, sonra dünyada bulundu!)

Maddelerin atom yapının anlaşılması ile dünyanın maddeli birliği yeniden doğrulandı.

Dünya üzerindeki her şeyin her gün değişip yok olduğunu (yani olduğunu) fakat gökyüzünde her şeyin etki olduğunu süzgeçler. Oysa gezegenlerin ve yıldızların da gelip zamanla yok oldukları, yeni yıldız ve gezegenlerin ortaya çıktıkları anlaşıldı.

Maddelerin yok olmayacağı konusuna.

Enerjinin dönüşümü konusuna.

Tabiatta ve toplumda fizik, maddeli olmayan bir dünyadan gelen etkiler yoktur. Bütün enerji ve olaylar maddeli dünyanın içerisinde işli etmeli münkindir. Bilimler dünyayı bu şekilde anlatarak büyük başarılar kazandı.

Uzun zaman insanlar ruh ile canlı arasında ilişkiyi öğrenemediler. "Hayat'ın ne olduğunu anlayamadılar. Bu yüzden ruh varlıklarında olan hayat da veren maddeli olmayan bir şey : can ~~olmayan~~ (ruh, fikir, hayat gücü v.s.) olduğunu biliyorlardı.

Ancak biyolojinin ve tıbbın gelişmesi hayat denen şeyin de belli tabii kanunlara göre devam eden maddeli bir süreç olduğunu gösterdi.

Ruh mahlukların canna tabiatın zamanla ruha ortaya çıktığını (herhangi bir ruh, can, v.s.'ye

ihtiyaç olmaksızın) görürdü.

Darwin'ın türlerin gelişmesini bilmesi.

Yüksek düzeyde örgütlenmiş maddelerin bir özelliği : Bilinç

İnsanın çok önemli bir yeteneği vardır : bilinç.

İnsan aklına (Verstand), ~~gök~~ geçmiş ve gelecek kavramına, hayalgücü ile bilinmeyen alanlara göre yeteneğine sahiptir. | Bilinç nedir?

Nereye meydana gelir?

Özellikleri nelerdir?

İşte bu en çarpıcı biyolojik meselelerden biridir! "

İnsan Beyninin bir fonksiyonu olarak bilinç :

Bilinç denen şeyin ne olduğu, nasıl ortaya çıktığı insanları çok eskiden beri meşgul etmektedir. Özellikle şu sorular ortaya çıktı:

Canlı maddelerin gelişmesini belli bir dramında bilinç nasıl yaratıyor? Bilinçin yapısı ve işleyişi nedir?

Duyularımız ve algılarımız nasıl düşünce haline gelir? Bilinç ile beyinde yer alan maddi-fizyolojik süreçler arasındaki ilişki nedir?

Son derece aşkın bir sorun olduğu için uzun zaman bilimsel yöntemlerle araştırılmadı, bu yüzden idealist ve dini görüşlerin yayılmasına imkân verdi. Bunlara göre:

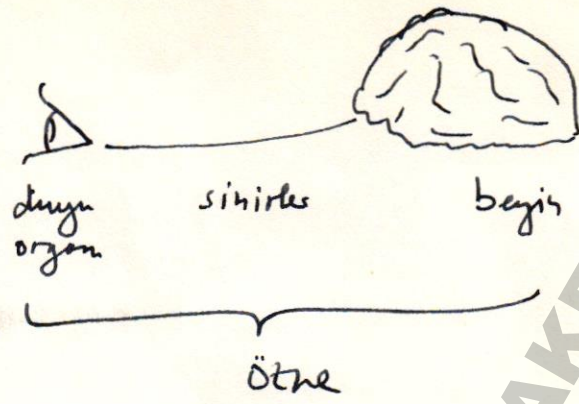
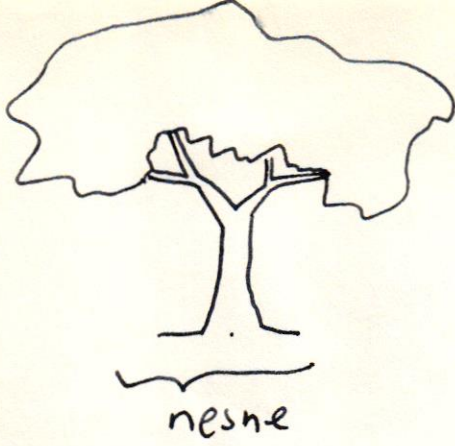
Bilinç "ruh" denen ve maddi olmayan bir cevherin (türün) görüntüsüdür. Bu ruh genel olarak maddede ve özel olarak insanın beyninde barınır, ölümsüzdür ve ötek bir varlığa sahiptir.

İnsanlar rüya, uyku, baygınlık, ölüm gibi olayları, hissi süreçleri (sevinç, üzüme, hiddet, sevgi), irade süreçlerini itek edebildikleri için bu "ruh" ile açıklanmaya çalışırlar.

Keskin rüyalar uykuda geçiş olarak vücutta teş edilecek orada burada dolan "ruh"un gördükleri olarak yorumlanır. Ölüm ise ruh'un vücutta kesin olarak teş ettiği idi. İdealist felsefelerde "ruh" veya "fikir" maddeden bağımsız, tabii üretilen varlıklar olarak tanıdır.

Buna karşılık materyalizm bilimsel insan beyninin bir fonksiyonu olduğunu ve ölümlerinin gereğini gösterdiğini olduğunu kabul eder.

İlk materyalistler bilimsel ^{maddeni} bütün sahillerinde bulunduğunu sanırlardı. Buna karşılık dialektik materyalizm bilimsel maddeni ancak yüksek düzeyde örgütlenmiş, rehberde bulunduğunu kabul eder.

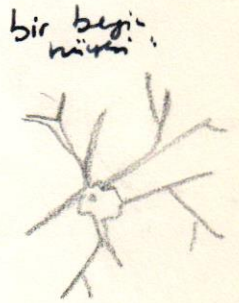

Materyalist bilginin ontolojisinin temelinde yansima ilkesi vardır.

Nesneler beyinde duyular, algılar, Vorstellung ve kavramlar şeklinde yansır. Bilimin içeriğini de, dünya belirler. Beyin ve onun da, dünyaya bağlayan organlar olmadan bilginiz olmaz.

İnsan beyni hakkında temel bilgiler :

İnsan beyni ağırlık olarak 15 milyar kadar sinir hücrelerinden oluşur. Bu hücreler birbiriyle bağlanır.

İnsan beyni hiyerşik bir yapıya sahiptir. Yani "yüksek" ve "alçak" düzeyleri vardır.

Alçak düzey: omur iliği, arka-, geri-, orta- ve arabeyin bu da, duyguların ilk çözümlemesini ve basit davranış biçimlerini idare eder

Yüksek düzey: Büyük beyin: bütün çarpıcı davranışları idare eder.

Büyük beynin çeşitli kısımları arasında ayrıca iş bölünmesi vardır.

~~18~~ Mesel düşünme yorarmam an yikret velle öale
bilim

Ban ilkel makyetler bilim beyirdeki fizyolojik
birer lele ötle öale görür. ("Sofa bezi neme
sofa salıphırsa, bezi de düşünce salıphı" derler)
bu keim öale yantıdır.

Düşünce ile maddesi kavgıtmamele geektir.
Düşünce, bilim önel bir gerektir. Lenin bilim
neme düşünme önel yorarmam, önel kavgı öale
konkret eder. Bunde önel kavgı derer yordı,
veya çarpık bir yorarmam derel istemiyormuz, fikri birer
düşünme anlattırdı işiyormuz.

İnsan ~~bilim~~ bilimsindek. şey fikri bir kavgıdır,
and ağı bu kavgıneni teredidir, emmed. Lenin diyor ki:
makyetiki ideallere ağırmam, makyetiki düşünme,
algılar, Vorstellung = kavgı, işle ve ^{insan} bilimini
neme gereğin kavgıni öale görürdür. Düşünme
bilimsini tanıfırmam yorarmam bu neme gereğin
kavgıtidir. Algılamamam, Vorstellungen =

kavgıni fenn düşünmede. maddeni kavgıtidir
ve kavgıni = eder.

insam her psikhik = faaliyet bilimli
değildir.

Der Begriff des Psychischen ist wesentlich weiter als der Begriff des Bewusstseins. Eine Psyche haben auch Tiere, bei ihnen fehlt aber das Bewusstsein. Ein psychisches Leben ist auch dem neugeborenen Kind eigen, obwohl es noch kein Bewusstsein besitzt. Wenn der Mensch im Schlaf phantastische Bilder sieht, so sind das psychische Erscheinungen, aber kein Bewusstsein. Das Leben fordert vom Menschen nicht nur bewusstes Verhalten, sondern auch unbewusstes, das ihn in einer ständigen Ausspannung des Bewusstseins doch befreit, wo es nicht notwendig ist. Diese Formen des Verhaltens beruhen auf einer unterworfenen Benützung der Information über Eigenschaften und Verhältnisse der Dinge. Das Spektrum des Unbewussten ist sehr breit. Es umfasst Empfindungen, Wahrnehmungen und Vorstellungen, wenn sie außerhalb des Bewusstseins verlaufen, ebenso wie Instinkte, Gewohnheiten und die Intuition.

İdealist yaklaşım: bilimsel bilimsel tanımlar
bilimsel (Felsefe)

Herkes bilimi sadece insana bilimin en ilke
olduğunu sanır.

Bilimin unsurları:

Bilimin birbiriyle farklı fakat yakından alakalı unsurlardan oluşur.

- 1.) Duyum: en elementer = ^{bilim verisidir.}
 Dolayısıyla duygusal kopudur. Bununla örne ile
 nemel gereç arandığı dolayısıyla ilişki kurulur
 Duyum, ~~en~~ nemel gereğin reglerinin tek tek
 özelliklerinin duyu organlarını etkiledikleri andaki
 yorumlarıdır. (Renk, mesela yeşil; ses, mesela
 felen; ısı, mesela sıcak)

İnsanın duyguları dünyaya göre doğru olarak
 yansıtır. Duyumlar olaylar ve eşya hakkındaki
 tüm bilgilerin ilk kaynağıdır. Duyum yeteneklerini
 kaybeden bir insan ^(örge) bilimini de kaybeder.

- 2.) Algılama: Duyumlarda reglerin özel yansımaları
 yansıyan, algılamada regler çeşitli özelliklerini ^{şeyleri}
 bir bütünlük olarak yansıtır. Algılama genellikle
 kavramları gerçekleştirir. Bu nedenle insanın algılamaları
 onun bilgisine, ilgi duyduğu duyumsamaya bağlıdır.

- 3.) Duyusal yansımanın en yüksek biçimi
Vorstellung = İmge dir. (Hayal gücü ?)

Böylece eskiden duyulmanın etkilenmiş regleri
 bir resim gibi aklımızda canlandırabiliriz.
 Hayaller de, etkilenmiş algılanmış hafızadan
 sıklıkla ile döner.

Özellik ve ilişkileri

Abbild =

İnsanın biliminde yer alan "resimler" sadece duygularda algılananlar değildir. İnsan yaratan bir şekilde kombinasyonlarda = ^{biliminde}
gösteri örneği yeni resimler yaratılır. Hayali
bir görsel resmi yaratan hayalgücüdür.

Hayal duygulardan teorik düşünme
düşün giden yarıma sürüklenme önemi bir
başarıdır.

Lenin: "İht. die Vorstellung der Realität näher
als das Denken? Ja und nein. Die Vorstellung
kann nicht die Bewegung im ganzen erfassen,
z.B. erfasst sie keine Bewegung mit einer
Geschwindigkeit von 300 000 km in der Sekunde.
das Denken aber erfasst sie und ruft sie
erfassen."

düşünce ile
hayal
arasında
hiçbirlik
bir

Tevrik düşünce (en öneli: unsurlardan biri: kavramlar)
Bilimsel bir yarı olanlık hisler (değerlendirme)
İhtiyacı
Selbstbewusstsein =
Kışkırtıcı
toplumsal bilinç

İnsanın faaliyetlerinin ve bilincinin diğer bir güç kaynağı da ihtiyaçlardır. İhtiyaçlar insanın çevresinden belli bir bağımlılığını, nesnel dünyadan bazı örneklere isteklerini ve hayatını sürdürülebilirlik için belli şartlara ve esyaya ~~bağımlılığı~~ bağımlılığını ifade ederler.

Selbstbewusstsein =

İnsan çevresindeki nesnel gerçeği yanıttıkça sadece çevresini değil, hissedilen, düşünen bir varlık olarak kendisini, ideallerini, ilgilerini ve ahlaki ilkelerini de tanıır. İnsanın kendi kendini kisilik olarak kavrayan Selbstbewusstsein'dir.

(şahsiyet)

Bilince sadece bireyde, bireyin içinde var olmaz. Kisiiliğin dışında da bilin ile, normlar ile, hukuki ve ahlaki kurallarla (Norm =) nesnelleşir. Bunlar toplumsal bilincin görüntüleridir ve toplumsal bilinç bireysel bilincin oluşması için zorunlu bir şarttır.

İnsan toplumsal bir varlıktır. Tarihi gelişme sürecinde şekillenerek düşünce kuralları, hukuki ve ahlaki kuralları, zevk ve adabları insanın davranışlarını, düşünce şeklini biçimlendirir,

estetiklik =

onu belli bir yorana şeklinin, belli bir kültür düzeyinin ve sosyal psikolojinin temsilini haline getirir.

İnsan insan olarak, kişilik olarak ortaya çıkan da onun toplum içinde olur. Anlatılan toplumsal gelişme süreci içinde insan kişilik haline gelir ve modern düşünce şekillerini kazanabilir.

Bilim ve genel olarak diyalektik bir birlik oluşturan kavramlardır.

Bu birliğin temel insanlara aktif, (sinnlich-gegenständlich) (somut-) faaliyeti olarak pratik bir : çalışma, sınıf mücadeleleri, bilimsel deney. Genelin insanlara bilincinde yansın herşeyden önce pratikle olur. Bilimin bir de dir.

Yayı dünya olarak yansıyan toplumsal toplumsal hayatın şartlarından ve gelişmelerinden kaynaklanır. Bilim beyin bir fonksiyonu olmakla beraber geneli yansıtan pratik beyin (gelişim-an-sil) (tek başına, yalın) tarafından değil, belli bir faaliyetin, tarihin ürünü (geneli değiştiren) olan ~~insan tarafından~~ insandır.

Da werden immer bilaminäre Zentren
begegnen anatomisch - physiologisch
unterschiedlich, in der Lage
unterschiedlich, in der Funktion
unterschiedlich.

När skilleg, hvinande gongon var
 dära från det lilla dörren. De gong
 hvinande de pratet fyllt de gong
 lilla dörren.

Das Gedanke an die Veränderung
ist idealer als die Idee ist tief:
als wichtig für die Geschichte.
Aber auch in persönlichen Leben
das Handeln ist entscheidend, das
kann viel mehr ist" (Lewin)

Bilimin des dūngay, konditione re inam freyete
 leom dūmum (i)kū, Verhāltnis) aktive
 gachade. Bilimin aktivigini mēde gōngyare?
 Bilimin des dūngay hēle. hie amma wgyan
 oēte, gchigēte kēil de hēle. hie sēte
 ggyan ggyanmāde. You hēle hie agne
 uēte tēgēte nēkion ghy tēte hie ggyan hie

Bilginin reglari ve süreçleri kendisinde var olan bilgilerin, kavramların süzgecinden geçirilerek ve hayallerin ve

kopye eder. Gerçek insanın kafasında canlandırılır, fakat bir aynaya yansıyan resim gibi pasif bir şekilde, fakat yaratan bir şekilde işlenerek.

Bilginin gerçeği öngören (antisiyör) temalar (Affid) yaratılır.

İnsanın beyni sürekli belli enformasyonları saklayıp işler aynı zamanda faaliyet planları (Handlungspläne) hatırlar ve bu faaliyetlerin uygulanmasını kontrol eder.

İnsanın faaliyeti daima belli bir hedefe (ereh) yöneliktir. Bu insanın faaliyetini hayvandan ayıran en önemli özelliktir. (→ Marx) Her faaliyet belli bir ödevin ürünü, belli bir niyetin gerçekleştirilmesidir.

Örneğin: çamur ve ağaçlarla vet yapan kumduşlar da tabiatı değiştirir, fakat bu faaliyet belli bir hedef için yapılır.

İnsanın ulaşmak istediği bir hedef (erkek) yaratılmamış gerken, fakat o anda gerekte var olmayan bir şeydir. Hedef ulaşmak isteyen gelecekteki şeyin fikrisel bir modelidir. İnsanın faaliyeti daima iki birliğine yekenden bağlı süreçten oluşur. 1. Hedefin tanımlanması, yani geleceğin üngörülmesi 2. Hedefe varmak için gerekli faaliyetin (vontaların) (araçların) planlanıp uygulanması.

Hedefin gösterilmesi her türlü eylemin vargetilmesi bir şarttır. Ancak bu yeterli değildir. Gösterilen hedefin gerçekleştirilmesi buna uygun (yeterli) araçların kullanılmasına bağlıdır. Eğer bu vontalar (araçlar) yoksa gösterilen hedef bir hayal, bir rüya olarak kalır.

İnsan tarihi gelişim için de kendine gittikçe daha ileri ve yüksek hedefler gösterirken aynı zamanda daha güçlü ve etkili araçlar geliştiriyor. Tarih güçlerini geniş ölçüde kendi inderine hizmet ettiriyor.

İnsan tabiatında olmayan şeyleri üretir. İnsan tarafından yaratılan şeylerin ötekiliği, ökülesi, biçimsel insanın ihtiyaçlarına göre. Bunlar da insanın fikirleri, niyetleri vasıta bulur.

İnsanın, daha doğrusu insan toplumunun dünyayı değiştirmeye yönelik bir yaratıcı faaliyeti bilimin anlamıdır. Bilimin tarihi zamanlıktır.

İnsan neft "bilgi için bilgi" isterse, dünyayı değiştirmeye yarayacak bilgi ister. İnsan kafası kendi kendine, neft kendi kaynaklarından bir şey yaratmaz. Yaratıcı faaliyet için gerekli herşey nevroz olandan, tabiatından alır.

"İnsanın bilimi sadece nasıl dünyayı ~~ya~~ yaratıyor, onu ~~yaşamakta~~ yaşıyor da ..., değil ihtiyacı ki : dünya insanın ihtiyaçlarına kifayet etmiyor ve insan faaliyetle gerçek dünyayı değiştirmeye çalışıyor" (Lenin)

Yannina Schiller'in evrimi (Bunun atlanarak)

İnsan ~~in~~ beyninin gereği yaratıcı yeteneği maddeleri bir süren bir evrimi ile ortaya çıkarır.

Felsefede bir düşünürün psike'nin sadece insanda mevcut olduğuna örnekle bu birliği keşkinde ayarlar.

Bir de bunun tam tersi olan, bütün maddelerin bir psike'ye sahip olduğuna örnekle görürsünüz.

Dişgözetik etkilerle dış dünyaya psikik yansıma-
nın yüksek organizmalarda (birer sisteminin ortaya
konusu ile) düzeydeyi kahl eder.

Organizmaların yanıtının şekli bu organizmaların
davranışının özellik ve süreyine bağlıdır. Aynı
zaman bu davranış özellikleri de yanıtına
bağlıdır.

Maddelerin genel özellikleri: karışıklık etkisi. Eşyaların
birbirine etkiler, birbiriyle it birader (yansımanın
ile şekli.)

Yansıma genel olarak tüm maddelerde var,
fakat yansımanın yüksek şekilleri ancak canlı
maddelerde var.

Yansımanın biçim ve düzeyleri:

1. Reizbarkeit : ?(hassasiyet)? canlılar ışık, ses,
maddelik gibi dış etkilere karşı duyarlı reaksiyon.
2. Empfindungsfähigkeit : (duygu) eşyaların her her
özelliklerini yanıtlanılabile yeteneği
3. Abglanz : karmaşık işaretle karşılanılabile
eşyaların tepkilerini yanıtlanılabile.

(pratik froegste)
ikhilens dogmen ile oldu. Nihilizm bir insan
benlen ile ve her insana ile birleştirmek
istemem onun gibi froegte / yon: ciltmaga
Bilimsel ve dikkat etmesi istenmeyen kavgas

→ (private knowledge)

Handwritten text (top):
Handwritten text (bottom):

depressiones.

Caligula (bir kolye gümüş frengi) bütün bir
hükümet kurulmuş. Paganus en ille
ise: 7, 11 ve 15. 17. 19. 21. 23. 25. 27. 29. 31. 33. 35. 37. 39. 41. 43. 45. 47. 49. 51. 53. 55. 57. 59. 61. 63. 65. 67. 69. 71. 73. 75. 77. 79. 81. 83. 85. 87. 89. 91. 93. 95. 97. 99. 101. 103. 105. 107. 109. 111. 113. 115. 117. 119. 121. 123. 125. 127. 129. 131. 133. 135. 137. 139. 141. 143. 145. 147. 149. 151. 153. 155. 157. 159. 161. 163. 165. 167. 169. 171. 173. 175. 177. 179. 181. 183. 185. 187. 189. 191. 193. 195. 197. 199. 201. 203. 205. 207. 209. 211. 213. 215. 217. 219. 221. 223. 225. 227. 229. 231. 233. 235. 237. 239. 241. 243. 245. 247. 249. 251. 253. 255. 257. 259. 261. 263. 265. 267. 269. 271. 273. 275. 277. 279. 281. 283. 285. 287. 289. 291. 293. 295. 297. 299. 301. 303. 305. 307. 309. 311. 313. 315. 317. 319. 321. 323. 325. 327. 329. 331. 333. 335. 337. 339. 341. 343. 345. 347. 349. 351. 353. 355. 357. 359. 361. 363. 365. 367. 369. 371. 373. 375. 377. 379. 381. 383. 385. 387. 389. 391. 393. 395. 397. 399. 401. 403. 405. 407. 409. 411. 413. 415. 417. 419. 421. 423. 425. 427. 429. 431. 433. 435. 437. 439. 441. 443. 445. 447. 449. 451. 453. 455. 457. 459. 461. 463. 465. 467. 469. 471. 473. 475. 477. 479. 481. 483. 485. 487. 489. 491. 493. 495. 497. 499. 501. 503. 505. 507. 509. 511. 513. 515. 517. 519. 521. 523. 525. 527. 529. 531. 533. 535. 537. 539. 541. 543. 545. 547. 549. 551. 553. 555. 557. 559. 561. 563. 565. 567. 569. 571. 573. 575. 577. 579. 581. 583. 585. 587. 589. 591. 593. 595. 597. 599. 601. 603. 605. 607. 609. 611. 613. 615. 617. 619. 621. 623. 625. 627. 629. 631. 633. 635. 637. 639. 641. 643. 645. 647. 649. 651. 653. 655. 657. 659. 661. 663. 665. 667. 669. 671. 673. 675. 677. 679. 681. 683. 685. 687. 689. 691. 693. 695. 697. 699. 701. 703. 705. 707. 709. 711. 713. 715. 717. 719. 721. 723. 725. 727. 729. 731. 733. 735. 737. 739. 741. 743. 745. 747. 749. 751. 753. 755. 757. 759. 761. 763. 765. 767. 769. 771. 773. 775. 777. 779. 781. 783. 785. 787. 789. 791. 793. 795. 797. 799. 801. 803. 805. 807. 809. 811. 813. 815. 817. 819. 821. 823. 825. 827. 829. 831. 833. 835. 837. 839. 841. 843. 845. 847. 849. 851. 853. 855. 857. 859. 861. 863. 865. 867. 869. 871. 873. 875. 877. 879. 881. 883. 885. 887. 889. 891. 893. 895. 897. 899. 901. 903. 905. 907. 909. 911. 913. 915. 917. 919. 921. 923. 925. 927. 929. 931. 933. 935. 937. 939. 941. 943. 945. 947. 949. 951. 953. 955. 957. 959. 961. 963. 965. 967. 969. 971. 973. 975. 977. 979. 981. 983. 985. 987. 989. 991. 993. 995. 997. 999. 1001. 1003. 1005. 1007. 1009. 1011. 1013. 1015. 1017. 1019. 1021. 1023. 1025. 1027. 1029. 1031. 1033. 1035. 1037. 1039. 1041. 1043. 1045. 1047. 1049. 1051. 1053. 1055. 1057. 1059. 1061. 1063. 1065. 1067. 1069. 1071. 1073. 1075. 1077. 1079. 1081. 1083. 1085. 1087. 1089. 1091. 1093. 1095. 1097. 1099. 1101. 1103. 1105. 1107. 1109. 1111. 1113. 1115. 1117. 1119. 1121. 1123. 1125. 1127. 1129. 1131. 1133. 1135. 1137. 1139. 1141. 1143. 1145. 1147. 1149. 1151. 1153. 1155. 1157. 1159. 1161. 1163. 1165. 1167. 1169. 1171. 1173. 1175. 1177. 1179. 1181. 1183. 1185. 1187. 1189. 1191. 1193. 1195. 1197. 1199. 1201. 1203. 1205. 1207. 1209. 1211. 1213. 1215. 1217. 1219. 1221. 1223. 1225. 1227. 1229. 1231. 1233. 1235. 1237. 1239. 1241. 1243. 1245. 1247. 1249. 1251. 1253. 1255. 1257. 1259. 1261. 1263. 1265. 1267. 1269. 1271. 1273. 1275. 1277. 1279. 1281. 1283. 1285. 1287. 1289. 1291. 1293. 1295. 1297. 1299. 1301. 1303. 1305. 1307. 1309. 1311. 1313. 1315. 1317. 1319. 1321. 1323. 1325. 1327. 1329. 1331. 1333. 1335. 1337. 1339. 1341. 1343. 1345. 1347. 1349. 1351. 1353. 1355. 1357. 1359. 1361. 1363. 1365. 1367. 1369. 1371. 1373. 1375. 1377. 1379. 1381. 1383. 1385. 1387. 1389. 1391. 1393. 1395. 1397. 1399. 1401. 1403. 1405. 1407. 1409. 1411. 1413. 1415. 1417. 1419. 1421. 1423. 1425. 1427. 1429. 1431. 1433. 1435. 1437. 1439. 1441. 1443. 1445. 1447. 1449. 1451. 1453. 1455. 1457. 1459. 1461. 1463. 1465. 1467. 1469. 1471. 1473. 1475. 1477. 1479. 1481. 1483. 1485. 1487. 1489. 1491. 1493. 1495. 1497. 1499. 1501. 1503. 1505. 1507. 1509. 1511. 1513. 1515. 1517. 1519. 1521. 1523. 1525. 1527. 1529. 1531. 1533. 1535. 1537. 1539. 1541. 154

Airij yuden 1 miljon so ine maximum
krygs atakant ogjalon wide grynokod.
Dejiss sirtokde gurn gurn ogjokode gye inud
kymok kodder. To, saye se kender; adonnde
se kodderine kemene it endelomng bojalder.

Zorunluluk ve rastlantının diyalektikliği:

Bu iki kavram birbirine bağı, biri olma-
dan diğeri olamaz!

rastlantıyı olumsuzlarsak, hiç bir
şey veya olay bir diğeriye tıpa tıpa
benzemeyeceği için tekrar veya devam-
lılık, dolayısıyla zorunluluk kalmaz.

Zorunluluğun olumsuzlarsak rastlantıda
karşılaştığımız bir kuralın, (örneğin
das Gesetz der großen Zahlen) açıklıyama-
yız. Gerçek rastlantıyı yakıtlamak
zordur. Örnekleme (Stichproben)
tekniki.

Im Dialektik im Zufall und Notwendigkeit

Die Notwendigkeit tritt immer zusammen mit Zufälligkeiten auf! Und umgekehrt. Das Zufällige beinhaltet eine tiefere Notwendigkeit! (In dieser Zusammenhang die gesamte der großen Tellen zu verstehen!)

Eine Notwendigkeit ohne Zufälligkeit gibt es nicht! Und umgekehrt!

Wenn man den Zufall versteht, d.h. ~~ein~~ einen mechanischen Determinismus behauptet, führt dies zu einer Verstärkung im Zufälligkeit (um oder kleine Details, Beispiel wie Napoleon) (*)

In diesen Zusammenhang: Die Dialektik im Besonderen und der Allgemeineren.

(*) Önkel: (Canakkale samirinde Mustafa Kemal'in göğüsüne bir şarapnel parçası isabet etmiştir. Fakat onlar rastlantısal rastlamay, sonu verilebilen, fakat Mustafa Kemal'e dokunmamış. Türklerin ve bütün I. Dünya Harbisi'nin tarihi aynı bir kaza ile etkilendi, ancak bu kaza sadece 1918 etkilendi).

Öğreticilerin Tercihini Farklılaştırmalarına

Örnekler :

dikkat	}	ilgi
alaka		
merak		
tecrübü	}	güven
itimat		
emniyet		
icad etme	}	bulma
keşfetme		
bulma		
salahiyet		

TÜRKİYE SOSYAL TÜSTAV TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

DOĞA-TOPLUM VE İNSANIN TARİHİYLE İLGİLİ SOSYAL VE TOPLUMSAL
DERS PLANI :

- 1.Hafta 1.Ders : Giriş ve Yer küresinin oluşumu
2.Ders : Tartışma
- 2.Hafta 1.Ders : Kısa anımsatma,tekrar ve Yer küresinin manyetik alanı
2.Ders : Tartışma
- 3.Hafta 1.Ders : Kısa anımsatma,tekrar ve İklim değişiklikleri
2.Ders : Tartışma
- 4.Hafta 1.Ders : Kısa anımsatma,tekrar ve Canlıların oluşumu,evrimi
ve niteliksel sıçrama
2.Ders : Tartışma
- 5.Hafta 1.Ders : Kısa anımsatma,tekrar ve Zamanlar
2.Ders : Tartışma
- 6.Hafta 1.Ders : Kısa özet ve İnsanimsılar
2.Ders : Tartışma
- 7.Hafta 1.Ders : Kısa anımsatma,tekrar ve Hayvan-insan geçiş dönemi
2.Ders : Tartışma
- 8.Hafta 1.Ders : Kısa anımsatma,tekrar ve İlk insanlar
2.Ders : Tartışma
- 9.Hafta 1.Ders : Kısa anımsatma,tekrar ve Ata insanlar
2.Ders : Tartışma
- 10.Hafta 1.Ders : Kısa özet ve İnsanlaşma sürecinde : İeyin,akıl,bilinç
dil ve konuşma
2.Ders : Tartışma
- 11.Hafta SONUÇ ve GENEL DEĞERLENDİRME

BÖLÜM 1.YERKÜRESİNİN OLUŞUMU

Yerküresinin oluşumu üstüne araştırmalar çok eskilere dayanır.Örneğin ; Çin,Hint,Ön Asya,Mezopotamya,halklarının araştırmaları,ilk olarak bilinen araştırmalardır.Oysa,insanlık yakın çağlara dek dünya üstüne çok çeşitli "yalanlar" a da inanarak gelmiştir.Örneğin ;"dünya öküzün boynuzları üstündedir" gibi.

Dünyanın güneşin etrafında döndüğü daha 1600'lü yıllarda büyük bilge Galile tarafından kanıtlanmıştır.

Günümüzde insanlığın olduğu teknik düzey,büyük teleskoplar aracılığıyla(Resim 1) dünyanın evrendeki yeri,evrendeki-uzaydaki gelişmeler izlenmekte,bugüne ve geleceğe yönelik bilgiler üretilmektedir.

Yeryüzü bundan 5-4 milyar yıl önceleri,güneşten ve diğer galaksilerden kopan kozmik toz,gaz parçacıklarının biraraya gelmeleri,birleşmeleri sonucu oluşmaya başladığı kabul edilmektedir.

5-4 milyar yılın bu oluşmaya yetmiyeceği hatta birkaç bin milyar yıl tarihi aşamalar sonucunda,yerküresinin oluşmaya başladığını önerenler de vardır.

Bugün dahi,gerek yerküresinin içinde bulunduğu Güneş Sistemi'nden gerekse diğer galaksilerden sayılamıyacak kadar çok kozmik toz ve gazlar ısı parçacıkları halinde uzaya atılmaktadır.

Yerküresinin oluşumunun başında bugünkü gibi katı değildi.Anca yeterli yer çekimi oluştuktan sonra,bu gaz-toz parçalarını merkezde toplamaya başlamış,giderek katılaşmıştır.İncelendiğinde demir,nikel gibi ağır madenlerin diğer silisyum ve benzeri hafif madenlerden daha derinlerde yer aldığı ortaya çıkıyor.Çünkü,yer çekimi ağır madenleri çekirdeğe doğru diğer hafif madenlerden ve gazlardan daha hızlı çeker.

Oluşumunun ilk evrelerinde yer küresinin bir hava-gaz kitle-siyle çevrili olmadığı söylenmektedir.Dünyanın çevresini saran bugünkü hava ve benzeri gaz kitlesinin volkanik patlamalar ve benzeri dışa atılma şekilleriyle olduğu sanılmaktadır.

Bu nedenle bundan 4-3 milyar yıl önceki atmosferin bileşemi kuskusuz daha başkaydı.Su birikimlerinin ise,önceleri buhar halinde olmaları ve dünyanın ısısının giderek soğuması sonucu su birikimleri oluşmuştur.

Güneşten kopan kozmik tozların 150 milyon km. uzaklıkta yer küresini oluşturma sürecine başlamasından, yer kabuğunun sertleşmeye başlamasından, kabuğun oluşum dönemine kadar geçen ve ortalama 2 milyar yıl süren bu zaman dilimine, dünyamızın " Yıldız Dönemi " denilmektedir.

Yer küresinin yapısını oluşturan çeşitli gaz-toz durumundan sıvı-katı duruma geçiş süreçleri içinde " Merkezkaç Kuvveti"nin de etkisiyle, özgül ağırlıklarına göre değişik tabakalaşmalar göstermiştir. En ağırı en merkezde ve merkeze doğru kayma olduğundan dünyanın çekirdek kısmının çok sert olduğu kabul edilmektedir.

b.) Yer küresinin manyetik alanı

Yer küresini yapısını oluşturan çeşitli maddeler gaz-toz durumdan sıvı-katı duruma geçiş süreçleri içinde, merkezkaç kuvvetinin de etkisiyle özgül ağırlıklarına göre değişik tabakalaşmalar göstermiştir.

1. Tabaka'da yer kabuğu 15 ile 75 km. ve ikinci tabakada 2900 ile 3 000 km. kadar çeşitli değişiklikler göstermektedir. İşte yer küresinin böyle çeşitli tabakalara ayrılması, bu tabakaların aralarında bazı yerlerin sıvı veya gaz olması, merkezin de çok ağır olması nedeniyle, dünyanın kendi etrafında dönmesi sırasında, manyetik alan oluşmaya başlamıştır.

Yer küresine bu özellik kuzey ve güney kutbu olmak üzere, "artı-eksi" manyetik alanı sağlamaktadır. Üstelik, bu manyetik alan sürekli gelişim dönemlerinde bazen değişimlere uğramıştır. En son değişim, bundan 30 000 yıl kadar önce büyük bir değişim olduğu öne sürülmektedir.

Bu değişim döneminde yeryüzündeki kara parçaları da, yerlerinden oynayarak, birbirlerinden ayrılarak veya birleşerek, bugünkü ana kara parçalarını oluşturmuşlardır. (Resim 2-3-4-5)

c.) Kara parçalarının yer değiştirmesi

Bugün yer küresinin üzerinde görülen kara parçalarının, ana karaların dünyanın uzun tarihsel değişim süreci içinde, çeşitli biçimlerde değişiklikler geçirdiği tüm gözlemcilerce kabul edilmektedir.

Bundan 300 milyon yıl önce dünyamız tek bir kara parçasına sahip iken, milyonlarca yıl sonra yavaş yavaş birbirlerinden kırılarak ayrıldıkları varsayılmaktadır. (Resim 6)

Hindistan ve Madagaskar örneğiyle açmak.)

d.) İklim değışiklikleri

Dünyamız tarihsel gelişim süreci içinde,iklimi sürekli değışikliğe uğramıştır.Yüzmilyonlarca yıl önceleri yeryüzünün kimi bölgelerinin buzullarla kaplandığı söylensede gerçekte buzul döneminin son 1 milyon yıllık zaman dilimini aldığı varsayılmaktadır.Günümüzde yeryüzünün yıllık ısı ortalaması 14-15 derece c.arasında olduğu saptanmıştır.Eğer,bu ısı ortalamasının 3 veya 5 derece altına düşmesiyle yeni bir buzul döneminin başlayacağı önerilmektedir.Tersi olursa,yani 3-5 derece kadar bir ısı artışı,şimdiki buzulların bir kısmının eriyeceğı ve bir çok kara parçasının sular altında kalacağı öngörülmektedir.

Bugün dünyada 28-35 milyon km.kadar buzul bulunduğu bilinmektedir.Bunların,Görlenland ve Ankartika'da kümелendikleri görölüyor.4 kez buzul dönemi dünyamız,çeşitli iklim değışikliklerine sahne olmuştur.

Görölüdüğü gibi buraya dek,dünyanın oluşumunu hep "ZAMAN" kavramıyla ve "Maddenin şekil değışimi" ile anlattık.Madde şekil değıştirdiğı için zaman kavramı ortaya çıkmaktadır.

ZAMAN : Maddenin varoluş biçimlerinden biridir.Maddenin dışında,onun hareketine bağılı olmadan zaman varolamaz.Zaman geçişi ancak o süre içinde maddede olan değışikliklerle ölçülebilmektedir.Zaman,maddenin hızına bağılıdır.Maddenin hızının artmasıyla,zaman akışının da yavaşladığı yani,maddenin saatinin yavaşladığı saptanmaktadır.Örneğin,kutupda çalışan saat,ekvator'daki saatten daha hızlı dönmetedir.Çünkü,dünyanın kutup kısmındaki dönme hızı,Ekvator'dakinden daha azdır.Dönen bir plağın merkezi,kenarlarına oranla daha fazla aşınıyor,yani yaşlanıyor.Maddenin hareketi bize zaman kavramını gösteriyor.

Tarih,bir zaman birimidir.Tarih,maddenin hareketi sonucu oluşmuştur.

Maddi hareket,tarihsel süreç içinde bugünün insanının oluşmasına dek dönüşmüştür.

a.) Canlıların evrim aşaması

5-4 milyar yıl yaşında olduğu saptanan dünyamızın ilk oluşumu döneminde, canlı varlığının ve gelişmesine olanak sağlayacak koşulların olmadığı saptanmıştır. Bugüne dek yapılan çok yönlü araştırmalar, yeryüzündeki ilk canlının bundan 3-2 milyar yıl önce oluştuğu saptanıyor.

Yerküresinin kabuğu soğumaya başladıkça, başlangıçta basit elementler halinde bulunan maddelerin, giderek daha üst düzeyde karmaşık bileşiklere dönüştüğü saptanmıştır.

Dünyamızın oluşumu şöyle bir zincirleme gelişim göstermiştir : Dünyanın dış yüzü, gaz durumdan sıvı hale geliyor. Ve giderek katı duruma dönüşüyor. Dünyanın çekirdek bölümü, manyetik alanı gelişmeye ve gezegenin çevresinde ilk gaz tabakalarının yani, ilk atmosferin başladığı saptanıyor. Son yıllarda güneş sistemine bağlı kimi gezegenlerde yapılan araştırmalarda, dünyadaki gaz karışımına benzer yeni oluşumlar gözlemleniyor.

Dünyanın ilk 2 milyar yıllık oluşum döneminde, yoğun sıcaklık ve şimşek çakışlarının çokluğu söyleniyor. Nedeni ise, o zamanki atmosferin daha fazla elektrikli olmasıdır.

(Deney 1 Miller Aygıtı Tarihsel Çorba)

Dünyamızın oluşum ve gelişimi dönemi boyunca durmadan hareket ve zamanla yeni yeni aşamalara geçtiğini görüyoruz. Her aşama özde bir sıçrama ile sonuçlanıp ilerliyor.

ÖZDE SIÇRAMA : Bugün her yerde örneğini gördüğümüz özde sıçrama, örneğin bitki-hayvan dünyasının ayrıştığı yer, cansız ile canlıların ayrıştığı yer, yaşayan bir insanın ölüm haline geçtiği yer, yumurtanın kırılıp içinden canlının çıktığı an, birer özde sıçramanın sonucudurlar.

Altını ısıttığımız suyun kaynayarak buhar olması sırasındaki kaynama süresi özde bir sıçrama yeridir.

Ne ki, tüm bu gelişmeler ve sonundaki sıçrama yeri ile önceki gelişmeler birbirinden kopuk değildirler. Tersine birbirlerine sıkı sıkıya bağlı, iç içe geçmiş, zincir halkalarıdır.

Yeryüzünde en büyük ve en önemli özde sıçrama, cansız doğadan canlı doğanın oluşmasıdır. Böylece cansız madde, canlı şekle dönüşerek "tek hücreli AMİPLER"i oluşturuyor.

Giderek uzun tarihsel aşamalar sonucu, üst düzeyde örgütlenmiş çok hücreli canlılar oluşuyor. İlk oluşan canlılar hazır enerji ile yaşamlarını sürdürdüklerinden, enerji bitince ölüyorlardı.

Maddenin hareketi aldığı son şekli bir ilerdeki şekle geçirmek için, canlılığı ve gelişmeyi zorluyor. Canlı varlık, yaşamını devam ettirmek için içinde bulunduğu koşullara göre, yeniden örgütleniyor. Maddenin özünde bu güç vardır. Ve hareket ederek bunu kanıtlıyor. Bu durum, canlının, bir üst düzeyde örgütlenmesiyle, canlının kendisine yetecek enerjiyi üretmesi aşamasına geçmesini getiriyor. Canlı bu kez, güneş ışın ışınlarını kullanarak, kendi yaşamını korumaya, sürdürmeye çalışıyor.

Veryüzünde oluşan bitkiler bu yaşam savaşı döneminde oluşup, gelişiyor. Canlı yaşamı bir kez daha özde bir sıçrama yaparak, dünya tarihinde ilk kez "FOTO SENTEZ" olayını görüyoruz.

FOTO SENTEZ : Güneş enerjisi aracılığıyla su ve karbon dioksitten, oksijen ve karbon hidrat üretme işlemidir.

Bu üretim biçimiyle, karbon hidratlar besin maddesi enerji kaynağı olarak, bitkiler tarafından tüketiliyor, üretim sırasında oksijen atmosfere atılıyor.

Bugün yokluğuna bir kaç dakika bile dayanamadığımız oksijenin kaynağı, bu canlıların milyarlarca yıllık atmosfere depoladıkları oksijendir.

Böylece, bir geleceğe yapılacak önemli bir sıçramanın ön hazırlıklarına başlanmış oluyor.

b.) Niteliksel aşama

" Yaşam, proteinli maddelerin varlık biçimidir. "

Veryüzündeki somut tarihsel gelişmeler sonucunda oluşan bitki örtüsü ve denizdeki yaşam, giderek proteinli maddelerin şekil değiştirerek, niteliksel bir sıçramayla ilk kez hayvanları oluşturlar.

Hayvanlar, atmosferdeki oksijeni içlerine çekerek, dışarıya karbon dioksit veriyorlar. Yer yüzündeki bitki örtüsü ve hayvanlar dünyası aralarında yaşam dengesi kuruyorlar.

Yer yüzünün ilk oluştuğu, günümüzden 5-4 milyar yıl öncesinden, günümüzden 600 milyon yıl öncesi döneme kadar İLK ZAMANLAR dönemi diyoruz. Yer küresinin günümüzden 600 milyon yıl öncesinden bugüne kadar geçirdiği tarihsel aşamaları, 4 zaman dilimine ayırarak inceliyoruz :

1.Zaman Dilimi : Yer küresinin bundan 600 milyon yıl öncesine kadar tarihsel aşamasında sularda canlı yaşam ortaya çıkıyor. Bu evrede sulardaki yaşam zenginleşiyor,gelişiyor.Ne ki,henüz karada canlı yok.

Sularda yengeçler,yumuşakçalar,deniz yıldızları,kestaneleri görülüyor.

Günümüzden 500 ile 400 milyon yıl önceleri ilk kez omurgalı balıklar,canlılar sularda görülüyor.

Giderek yavaş yavaş foto sentez olayını gerçekleştiren ALG'ler "kara" ile ilişkiye geçmeye başlıyor.Böylece karada yaşamaya başlıyor.Yer yüzü tarihinde ilk kez bir canlı karaya ayak basıyor. Ve karada hızla yayılmaya başlıyorlar.Daha sonraları ise bitkisel yaşam oluşmaya başlıyor.

Bitkisel yaşam,günümüzden 400-350 milyon yıl öncesi başlayarak en büyük yapısal şekle,350-270 milyon yılları arasında ulaşıyor. Bu döneme Karbon Dönemi diyoruz.Günümüzdeki kömür madenleri,yatakları bu dönemden kalmadır.

Birinci zamanın sonuna doğru,ilk kez ak ciğerleriyle solunum yapan kurbağalar oluşuyor.

2.Zamanlar : Yer küresinin evriminin yani gelişiminin sonraki 220 ile 70 milyon yıllık dönemini kapsamaktadır.Bu dönemde ilk kez tek kara halindeki kara parçası yavaş yavaş parçalanarak birbirlerinden ayrılıyolar.

Bu dönemin en etkin canlılarını "Reptiller" ve "DİNAZORLAR" oluşturmuştur.Dinazorlar et-ot oburdurlar.80 ton kadar olan Dinazorlar bugünkü horoz büyüklüğünde olanları da gözükmüştür.

İkinci zamanın sonlarına doğru yer küresi,günümüzün yer küresinin biçimine yaklaşıyor.Dinazorların ortadan kalkmasıyla,diğer hayvanlar hızlı bir gelişim dönemine geçmeye başlarlar.

İzleyen yıllarda yer kabuğunun önemli bir bölümünü kaplayan linyit kömürü ağaçlarının,bugünün maymunlarının öncüllerini oluşturacak olan,Memelilerin yaşamaya başladığını görüyoruz.

3.Zamanlar : Yer küresinin 70 ile 3 milyon yıllarını kapsayan üçüncü zaman dilimi,diğer zaman dilimlerine göre daha kısa olsa da canlı yaşamı için ve diğer yer yüzü gelişmelerinin hızla değişime uğradığı bir zaman dilimidir.

Dünyanın bugünkü görünümüne ulaşmıştır.Hindistan artık asya ana karasıyla birleşmiş,Himalaya sıra dağlarını oluşturmuştur.Kuzey Kutbu açık deniz halini almıştır.Çiçekli bitkiler oluşmuş,düzenli iklim koşulları başlamıştır.

Memeli hayvanlarda hızlı bir değişim olmuş, ne ki sulardaki yaşam-
da hızlı bir değişim görülmemiştir.

Memeliler, bir üst düzeyde örgütlenmesiyle değişik ısı koşullarına
uyum sağlayacak "kıllanma" dönemine geçip, bazıları kürk'lenmişler-
dir.

Değişen dünya koşullarında artık yumurtlayarak çoğalmanın zor-
laştığı görüldüğü. Memeli hayvanlar geleceklerini daha iyi güven-
ceye alabilmek için, yavrularını karınlarında belli süre taşımaya
başlıyorlar.

Kanguru bu memelilerin geçiş dönemine bir örnektir.

İşte bu yeni niteliksel sıçrama, canlıya çok hızlı bir gelişme
çacağını açmış bulunmaktadır.

Lavrunun ananın karnında daha uzun kalmasıyla, sindirim organla-
rının işlevinin azalması sonucu, bu organların kapladığı yer azal-
maya başlamış, sinir sistemlerinin giderek gelişmesi görüldüğü.
Beyin bu evrede, daha da büyüyor. Günümüzden 60 milyon yıl öncesi
canlı "kurt" ve diğer yırtıcı hayvanlar görüldüğü.

Bir kısım canlılar ise, ağaçtaki yaşamı daha güvenceli bularak,
yaşamlarını ağaçlarda devam ettiriyorlar. Bu zaman dilimi içinde,
yer yüzü koşullarının değişmesi sonucu, bazı ağaçlık bölgeler ku-
raklık nedeniyle **Savan** durumuna geliyor. Bu koşullar, canlıya bir
nitel sıçramaya daha götürüyor. Bunun sonucunda, insanların atasını
oluşturacak olan Primat'lar yani maymunlar oluşuyor.

Dünyanın çok önemli zaman dilimini oluşturan 3. Zaman dilimleri,
bir sonraki zaman dilimlerindeki gelişmelerin temel özelliklerini
hazır ediyor.

BÖLÜM 111.İNSANLAŞMA SÜRECİ

a) İnsanimsılar

İnsanlar,biyolojik doğaları gereği yeryüzünün en gelişmiş hayvanları olan insansılar'dan türemişlerdir.Toplumsallaşmaları ve çalışmalarıyla,hayvanlar dünyasından niteliksel olarak ayrılmışlardır.

İnsanların emek sayesinde alet yapmaları ve bu aletleri sürekli bir şekilde bilinçli olarak üretim alanında kullanmaları,doğadaki nesneleri bu aletler aracılığıyla amaçları doğrultusunda emek gücüyle değiştirmeleri,maddenin değişiminin yani yeni bir niteliksel aşamasını gösteriyor.

İnsanlaşma süreci kuşkusuz uzun bir zaman dilimini kapsamaktadır.Yeryüzü koşullarının değişmesi sonucu,memeliler de yaşamlarını sürdürebilmek için çeşitli değişimler geçirmişlerdir.İnsanın fiziksel ve biyolojik güç kaynağı olan emek,yani çalışma özelliği giderek daha aktif olarak insan yaşamında rol oynamaya başlamıştır.

İşte insanın hayvanlar dünyasından emek temeli üstünde koparak insanlaşma şekline kadar geçen zamana,şöyle bir göz atalım :

İnsanlar,ilk insanlarla birlikte " PRİMATLAR" başlığı altında incelenirler.Bugünkü bilgilerimizin uzantısında,Primatlar'ın üst düzeydeki canlıların yani gelişmiş maymunların evrim zincirlerini insanlara kadar ulaştırma olanağımız vardır.

Primatlar için,daha güvenceli yaşam ortamı,sık ağaçlı tropikal ormanlardır.Bu nedenle,Primatlar genellikle Afrika,Hindistan,Güneydoğu Asya bölgelerini kapsayan doğa örtülerinde yaşamışlardır.

Yerküresi üstündeki bitki örtüsünün ve iklimlerin zamanla değişime uğrayarak,bazı ormanlık bölgelerin "savan" dediğimiz otlaklara dönüşmesi,buralarda yaşayan Primatlar'ın değişen bu koşullara göre uyum sağlamak zorunda oldukları görülüyor.

Kimileri değişen koşullara uyum sağlayabilmişler,kimileri ise uyum sağlayamamış yok olmuşlardır.

Ağaçlar ve samanlık bölgeler arasında yaşamak zorunda kalan bir kısım Primatlar,zamanla değişime uğrayarak vucut yapılarında gelişmeler olmuştur.Fekçok yırtıcı hayvanların da yaşadığı bu bölgelerde yaşamak zorunda kalan Primatlar'ın bir kısmı,zorunlu bir araya gelmişlerdir.Böylece kendilerinin sürü halindeki yaşamları devam etmiş,topluca bu yırtıcı hayvanlara da karşı koymuşlardır.

Savanlık bölgelerde yaşayan Primatlar'ın gıda,besin maddeleri de değişmiş,bitki tohumları,kökleri yemeğe başlamışlar,dışleri de buna göre şekil değiştirerek yavaş yavaş öğütücü dişler oluşmaya başlamıştır.

Kol ve bacaklarda değişiklik olup,özellikle "bas parmağın" büyümesi görülür.

1948 yılında,Doğu Afrika'da Viktorya gölü yakınlarında ele geçen kalıntılarda ilk kez soyu tükenmiş şempanze öncesi maymunlara ait kemikler bulunuyor.Dünyanın çeşitli bölgelerinden toplanan verilere göre,günümüzden 20 milyon yıl önce yaşadıkları ve geniş bir insansılar grubunu oluşturan "PROKONSUL" grubu bulunuyor.Prokonsül grubu ile yakından benzerlik gösteren "RAMAPİTEKUSLAR"a ait buluntular Kenya'da ortaya çıkıyor.Bu grup,günümüzden 18 ile 9 milyon yıl önceki zaman dilimi içinde yaşamışlardır.Bu türdeki-lerde iki ayak üstünde yürüme,ön ayaklarda kollaşma ve ellesme sürecinin başladığı saptanmıştır.

Bu tür gelişmiş maymunlarda sürü ilişkisinin daha fazla geliştiği ortaya çıkıyor.Taş ve sopa gibi araçları kullanmışlar,sesli haberleşme yöntemleri,yoğun sürü ilişkileri doğrultusunda geliştirildiği gözlemleniyor.

Tüm bu gelişmeler bize,hız bir insanlaşma dönemine geçileceğini işaret ediyor.

b) Hayvan-insan geçiş dönemi

Güney Afrika'nın "Taung" kenti yakınlarında bir küçük kafa taşı insan soyunun oluşma noktasını işaret ediyor.Bu ilginç kafa taşı 6 yaşlarındaki bir çocuğun kafa taşı kadar büyüktür.

Johannesburg'daki anatomi uzmanı Dart,bu kafatasını kemiklerini dahi incitmeden temizleyerek,insanlığa tanıtıyor.Kafatası,maymunla insan arasındaki benzerliği açıkça ortaya koyuyor.Daha sonraları 1972 yılına dek yapılan araştırmalar sonucu bulunan kafatasları ve kemikler,hayvan şeklinden insan şekline geçişi simgeliyor.

200'den fazla kafatası Avus denilen insanımsılara ait buluntulardır.

Avus'lar mağaralarda,kendilerinin daha güvence altında olduklarını hissettiklerinden yaşamlarını sürdürmüşlerdir.Kimi kemik,diş,boy-nuz kalıntılarına bakarak,bunların alet olarak kullanıldıkları tahmin edilmektedir.(Resim)

c.1) İlk insanlar.Homo habilisler

Homo,insan demektir.Habilis,yetenekli demektir.

Bugünkü bilgilerimizin ışığında,insanlaşmanın tarihsel gelişiminin araştırması genişlemiştir.Kilimanjaro dağları eteklerinde, ilk insanın izlerine rastlanmıştır. Bu insanımsıların maymun türlerinin beyin hacımları 680 cm^3 , boyları 1.50-1.20 cm ve ağırlıkları 50-40 kg.kadardır.

Bu maymunların ayak kemiklerinin ve ellerinin yürüme ve alet tutabilme işlevinin geliştiğini görüyoruz.Özellikle,eldeki bas parmağın uzaması.Yapılan kazılarda,yeryüzünün tarihinde ilk kez bir taşın yontularak insan eliyle balta şekline sokulduğunu görülmüyor. Bugün hemen hemen tüm gözlemciler,homo habilislerin insanlaşma süreci doğrultusunda önemli bir niteliksel sıçramanın olduğunu benimsemektedirler.

Radyoaktif zamanlama yöntemlerinin verilerine göre,homo habilislerin günümüzden 2,6 ile 1 milyon yıl önce yaşadıkları önerilmektedir.Homo habilislerle birlikte,insan yaşamı hızla bir gelişmeye girdiği gözlemleniyor.Alet yapma işlevi ve bunların kullanılmaları düşünme,konuşma,çalışma işlevlerinin bir bütün oluşturunca,insan canlılığının gelişmesine etki ettiği söyleniyor.

Homo habilislerle birlikte insanlar sürü yaşamından toplum yaşamına geçmeye başlıyorlar.

c.11) Ayağa kalkan insanlar.Homo erectuslar.

Ünlü araştırmacı Königswald,homo habilislerin bir sonraki halkasını oluşturacak olan,artık yürüeyebilen anlamına gelen homo erectusları buluyor.

Homo erectusların kafa taslarının üst kısımlarının oldukça basık olmasına karşın,hacımlarının 700 ile 900 cm^3 olduğu saptanmıştır.Boyları 1.65 ve 1.75 cm olduğu saptanıyor.

Radyoaktif zamanlama yöntemlerine göre,Erectuslar günümüzden 1 milyon yıl ile 700 000 yıl öncesi zaman diliminde yaşadıkları saptanıyor.

Münih Müzesi görevlileri Pekin'in güneybatısında bir mağarada,yaptıkları kemikler üzerine bir araştırmada,Pekin adamı Erectus Pekinesis bulmuşlardır.Araştırma sırasında bulunan ve Pekin adamına ait olduğu sanılan kemik koleksiyonu,Japon'ların Çin'i işgali sırasında alıp götürdükleri ve oradan da Amerikalı özel koleksiyonculara satıldığı saptanıyor.

c.111) İlk ata insanlar.Homo Neandertalistler

Evrım tarihi üzerindeki gizlerin atılması en ilginç bir olayda gerçekleşmiştir.Bu ilginç olay,F.Almanya'nın Düsseldorf kenti yakınlarındaki bir vadide,yol inşaatında çalışan işçiler bir mağarada buldukları kemikleri,araştırmacı Fuhlrott'a veriyorlar.

1856 yılında Fuhlrott bu kemikleri Bonn Üniversitesinde araştırma-ya gönderir.Kilisenin baskısıyla Bonn Üniversitesi bu kalıntıları ilk atalarımıza değil,kemik hastalıkları geçirmiş insanlara ait olduğunu söyletmeye zorlar.Ne ki,başka bölgelerde bulunan kemik-lerle karşılaştırıldığında bu kemikler,Neandertalistlerin soyun- dan oldukları anlaşılır.

Bu insanlar günümüzden 300 000 yıl öncesinden 40 000 yıl önceki zaman dilimi içinde yaşadıkları saptanmıştır.

Pekin adamıyla benzerlikleri vardır.Neandertal'lerde çene güçlü bir şekilde öne çıkmaya başlamış,dışların özellikleri değişmiş öğütücülerin dağılımı sayı ve biçimleri oldukça gelişmiştir. Ne ki,en arka öğütücü diş,birinci ve ikinci öğütücülere oranla daha büyük kalmışlardır.

Bu gelişim zincirinde maymundan kalan bir hatıradır.Kafatası 1200 ile 1300 cm³ e ulaşmıştır. Araştırıldığında Neandertal'ler- den mağaralara çizilmiş resimlere rastlıyoruz.Bu insan soyunun ilkel komünal toplum yaşantısının hayvancılık döneminde yaşadık- ları saptanıyor.

Resimlerde insanlar kürkler içinde gösteriliyor.Ateşi buldukları saptanıyor.Bu insanlar tarafından ateş,üretim alanında mızrakların ucu sivriltmede kullanılıyor.

Bu dönemde,üretim aletlerinin çeşitliliği 200'ün üstüne çıktığı gözlemleniyor.Artık toplum yapıları gelişme gösterip,20 ile 40 kişiye çıktığı saptanıyor.

c.1V) Düşünen insan.Homo Sapiensler

Neandertal'ler döneminde ileri boyutlara ulaşan toplumsal,kültü- rel,biyolojik gelişmeler,son 50 000 yıllık zaman dilimi içinde, nitel bir sıçrama yaparak,sürü ilişkilerden kopmuş,giderek ilk toplumu oluşturacak "gens"örgütlenmelerine geçilmiştir.

Homo Sapienslerle insanlık tarihi nitel bir sıçrama daha yaparak bugünün insanı olan Neanthropus düzeyine yaklaştırmaya başlamıştır.

Özellikle homo sapiens dönemlerindeki alet yapımında önemli bir değişiklik ve ilerleme saptanmış,bu aletlerin bir kısmı zamanımıza kadar kullanılmıştır.Örneğin,balık iğnesi,dikiş iğnesi,çadır,top- rak kap,kirmen,tahıl öğütme taşı,yay,ok,vb...

BÖLÜM IV. İNSANLAŞMA SÜRECİNDE

a) Beyin ve akıl

Bugün bir beyin 15 milyar kılcal damardan meydana gelmiştir. Maddenin en yüksek yapısı, beyindir. Çünkü, beyin kendisi de bir madde olduğu halde, diğer maddelerin yapamadığını yapıp, dönüp kendisini de incelemiştir. Beyin bununla kalmaz, kendi dışında ki tüm maddi hareketin nitel ve nicel durumlarını inceler, tüm özellikleri tarihsel olarak kavrar, kendisine not eder.

Milyonlarca yıldır doğaya karşı amansız bir savaş sürdüren beyin, ancak son yüzyıl içinde dönüp kendisini ve işlevini inceleme fırsatını bulmuştur.

Beynin işlevlerinden birisi de "AKIL" dır. Duyumlar yoluyla gelen maddi gerçekleri algılayan sinir sistemi, bu madde hareketini çok yönlü inceleyerek, öğrenme işlevine geçer. Önceki öğrendikleriyle karşılaştırıp, benzerlikleri ve zıtlıkları ayırıp, maddi hareketin yönüne hazırlıklı olma yetisini, aklımız yoluyla septer.

Akıl, maddi hareketin gelişiminin bir ürünüdür. Ve tarihseldir.

b) Bilinç

Akıl ancak bilinç sayesinde tanınır hale gelmiştir. Bilinç, beyin bir üretim biçimidir.

Beyin, dışındaki maddi hareketi duyumlar yoluyla aldıktan sonra, ve akıl yoluyla geliştirdikten sonra, canlının istemi doğrultusunda değiştirmek için, bilinç üretimine geçer.

Bir üst düzeydeki örgütsel hareket olan bilinç, insanın emek sayesinde gelişmiş toplum yasalarında maddeleşmiştir. Onun için, toplumsal yapı da bir maddedir. Bilinç, tarihsel olduğu içindir ki, toplum da tarihseldir.

c) Dil ve konuşma

Dil, konuşma; insan beyninin bir ürünü olan bilincin, dışa vurma şekillerinden en önemlilerindendir. Bilinçle birlikte doğup gelişmiştir. Dil, insan organıdır ne ki, konuşma ile araç haline gelmiştir. Sözlü, yazılı ve sessiz dil şeklinde tanınır. Dil, düşüncenin dolaysız anlatımıdır. Bilinç ve dil bir bütünlük oluşturmışlardır. Bilinç, gerçeği yansıtırken dil de gerçeği saptar ve düşünceleri ifade eder. Bilinç, dil ve konuşma sayesinde biçimlenmiş olarak karşımıza çıkar, Ne ki, ne olursa olsun tüm bunlar toplumda maddeleşip gelişme sağlamıştır. İnsanı toplumdan ayrı düşünemeyiz. Onun için toplumları öğrenmeye başlayalım.

GENEL İNSANLIK SORUNLARI

İnsanlık, bilimsel-teknik devrimin çevre ortamının sağlığı üzerinde gösterdiği yıkıcı etkinin sonuçlarından endişe duymaktadır. Bu evrensel sorun, ancak ve ancak sıkı uluslararası işbirliği yoluyla başarılı bir biçimde çözümlenebilir. Sovyetler Birliği ve sosyalist topluluğun diğer ülkeleri böyle bir işbirliği gerçekleştirmek için aralıksız çabalar harcamaktadır. 1976 yılında yapılan Genel Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı'na kabul edilen Sonuç Belgesi'nde yer alan ana sorunlardan biri, çevrenin korunması sorunuydu. Yine Sovyetler Birliği'nin girişimiyle askersel veya her türlü başka amaçlar için doğa ortamını düşmanca etkileyen bütün araçların kullanılmasını yasaklayan bir antlaşmaya varıldı. Bulgaristan Halk Cumhuriyeti Devlet Konseyi geçenlerde bu antlaşmayı onayladı.

Bulgaristan, şaşmaksızın izlediği etkin dış politikasıyla doğa ortamının korunmasına değgin sorunların olumlu yönde çözüme bağlanması alanındaki işbirliğinin pekişmesi ve genişlemesi için elinden geleni yaparak önemli katkıda bulunmaktadır. Aynı zamanda çevre sağlığı sorunlarıyla görevli tüm uluslararası örgütlere katılmaktadır. 1972'de Sofya'da "Kentler ve İnsanın Yaşamsal Ortamı Konusunda Sofya Belgesi"ni imzaladı. Bulgaristan Halk Cumhuriyeti, Karadeniz'in kirlenmekten korunmasına ilişkin anlaşmayla yükümlendiği bütün görevleri titizlikle yerine getirmekte, Tuna nehrinin temiz tutulması konusunda diğer Tuna ülkeleriyle benzeri bir anlaşma imzalamaya hazır olduğunu ifade etmektedir.

Ülke, doğa ortamının komple biçimde korunmasıyla ilgili kabul edilen geniş kapsamlı programı ardıcıl olarak gerçekleştirmektedir. Böylece çevreyi koruma gibi yüzyılımızın canalcı bir

evrensel sorununu daha ivedi bir biçimde çözüme kavuşturma çalışmalarına katkı payını vermektedir.

Sofya Pres Ajansı

SAYI VE VERİLER

* * *

Ülkede son otuz yıl içinde ağaçlandırılan sahalar 1,4 milyon hektarı aşmıştır. Ovaları koruma orman kuşakları, uçsuz bucaksız bağlar, meyva bahçeleri ve başka uzun ömürlü bitki alanları meydana getirilmiştir. Sulama tesisleri kurulmuş ve bataklıklar kurutulmuştur. Çevre sağlığını korumak amacıyla çok etkili önlemler alınmış, toprağın kayıp akması ya da suyun yayılmasını önlemek için setler çekilmiş, yamaçlar merdiven basamağı gibi düzeltilip duvarlarla pekiştirilmiştir. Havanın ve suların kirlenmesini önlemek amacıyla birçok sanayi işletmesine ve fabrikasına temizleme tesisleri yapılmıştır.

* * *

Bulgaristan'ın Genel Toplumsal Ekonomik Gelişim Planında "Doğal Çevrenin Korunması" bölümü vardır. Sosyalist devlet doğayı koruma sorunları üstüne gerekli yasaları çıkarmıştır.

* * *

Ülkenin bazı sınaî bölgelerinde çevrenin korunması, doğal ortamın yeniden canlandırılması ve düzeltilmesine ilişkin özel belgeler kabul edilmiştir. Üstelik, birçok kentin ve sınaî bölgenin sağlık ve temizlik ortamının iyileştirilmesini amaçlayan özel programlar hazırlanmıştır.

1980 yılına kadar en çok kirlenmiş bölgelerde hava ve suyun

korunup temizlenmesine ayrıca özen gösterilecektir. Örneğin, "Kremikovtsi" Metalürji Kombinası (Sofya yakınlarında bulunur), Varna civarında bulunan Devnya vadisi sanayi tesisleri, "Maritsa-İztok" (Güney Bulgaristan) enerji kompleksi, Srednogoriye kenti (Pirdop-Zlatitsa) çimento fabrikaları, Burgas kenti civarındaki Petro-Kimya Kombinası, Kırçali ve Razlog kentlerinde çalıştırılan fabrikalar alınan somut önlemler sonucunda havayı ve suları kirletmeyecektir.

* * *

Fabrika döküntülerinin kirlettiği suların temizlenmesi için ivedi tedbirler alınmaktadır. Nitekim, 1980 yılına kadar sanayi artıklarının kirlettiği suların yüzde 55'i arıtılacaktır. İskır, Maritsa (Meriç), Yantra ve Mesta ırmaklarını, ayrıca diğer göl ve baraj sularını temizleme çalışmaları yoğunlaştırılmıştır.

* * *

1976-1980 dönemini kapsamına alan Yedinci Beş Yıllık Plan döneminde çevrenin korunması ve iyileştirilmesi için 847 milyon leva harcanacaktır. Bu miktar, Altıncı Beş Yıllık Plan döneminde yapılan harcamalardan 3 kat fazladır. 560 temizleme tesisi, bu arada 27 kent hava ve su temizleme merkezi kurulacaktır. Biyolojik bakımdan biteyi koruma çalışmaları her yıl 120.000 hektar bir alanı kapsayacak, içinde bulunduğumuz beş yıllık plan döneminde 225 hektar işlenir toprağın ve orman alanının aşınıp taşınmasını önleme amacıyla setler çekilecektir.

* * *

1977 yılında, 1976'ya kıyasla 2,2 kat fazla harcama yapıldı. Geçen yıl 76 temizleme tesisi hizmete girdi. 1976 yılına bakarak

daha çok 47 tesis kuruldu.

* * *

Çevrenin korunması ve yeniden canlandırılması sorunlarının tümüyle çözümlenmesi, doğal kaynaklardan ve enerjiden en rasyonel bir biçimde yararlanılması konusunda uzun bir süreyi kapsamına alan stratejik yön belirlendi. Bu stratejik yön uyarınca sanayi artık ve döküntülerinin baraj, deniz ve ırmak sularına ve havaya karışmasını bütünüyle ya da büyük ölçüde önleyerek üretim teknolojilerinin ve kapalı su tüketim devrelerinin benimsenmesi alanında birörnek hal çareleri aranıyor, gerekli proje ve komple şemalar hazırlanıyor.

Sofya Pres Ajansı

Demografi

BULGARİSTAN'IN NÜFUSU

1878 yılından hemen sonra Bulgaristan'ın nüfusu yaklaşık 3 milyondur. Şimdi 8.800.000'ni bulmuştur. Başka deyişle, halk, 100 yıl içinde hemen hemen üç kat artmıştır. Son otuz yıl içinde ülkede oturanların sayısı pek hızlı bir artış göstermemiştir. Son 10 yıllık dönemde nüfusun ortalama yıllık çoğalışı 53.000 ile 55.000 arasında değişmektedir. Eğer bu üreme aynı hızı korursa, esaslı yön değişikliklerine ulaşılmazsa, Bulgaristan ancak 1981'de 9 milyon olabilecektir. Nüfus patlaması başgöstermezse, varolan bu koşullarda, yani hep aynı hızla doğum yapılırsa, ülkenin bugünkü nüfusu bundan 120 yıl sonra, 2090 yılına doğru iki katına artarak, 18 milyonu bulabilecektir.

Ülke nüfusunun çoğalmasıyla Bulgaristan topraklarının bir

kilometre karesine yerleşen halkın yoğunluğu da değişmektedir. 1881'de 30 kişiye bir kilometre kare toprak düşüyordu. Ancak 1979 yılında bu sayı 79'u buldu.

Nüfusun gelişmesi ve artması, iki temel demografi sürecinden, yani doğum ve ölüm oranından kaynaklanmaktadır. Halkın doğal artışı, Bulgaristan'ın sosyo-ekonomik gelişiminin değişik dönemlerinde doğum ve ölüm oranının varlığı düzeyine bağlı olarak saptanmaktadır.

Bulgaristan, yüzyılımızın başında nüfus bakımından birdenbire gelişen ülkeler arasında yer alıyordu. Nitekim, 1900 yılında canlı doğan çocukların oranı binde 42,2 idi. Bundan öte belirli duraksamalara uğrayan doğum giderek azaldı, 1966'da en düşük düzeye, yani binde 14,9'a indi. Bu durumu değerlendiren hükümet, yeni demografik bir politika izledi. Doğumu teşvik etme yönünde alınan ivedi önlemler sonucunda nüfus artışı adım adım sağlıklı bir düzeye yükselerek, 1976'da binde 16,5 oranını buldu.

9 Eylül 1944'te Bulgaristan'da yapılan sosyalist devrimden sonra ülkenin demografi gelişiminde esaslı değişiklikler oldu. Kadın özgürlüğe kavuştu, hayatın bütün alanlarında eşit haklar elde etti. Yaşam ve çalışma ortamı, sosyal ekonomik koşullar kökten değişti, iyileşti. Halkın öğrenim ve kültürel düzeyi yükseldi. Ücretsiz tıp hizmetlerine ve tedaviye gidildi. Bu, aslında çok büyük bir kazanımdı. Halkın sağlığını koruma alanında uygulanan bu yeni yöntemler sonucunda genel ölüm ve çocuk ölümlü oranı önemli derecede azaldı. Halkın ortalama ömrü giderek uzadı. Nitekim, 1976'da kadınların ortalama ömrü 74 yaşına, erkeklerin ortalama ömrü 69 yaşına vardı. Bulgaristan, ömür uzunluğu bakımından dünyada en önde giden ülkeler arasında yer aldı. Yaşama süresinin uzaması halkın bünyesinde temelli değişikliklere yol

açtı. Herşeyden önce yaşlı halkın göreceli payı yükseldi ve aralıksız yükselmektedir. Yaş yapısında ulaşılan bu orantı halkın "demografi bakımından ihtiyarlama" atılımını muştulamaktadır. Bu atılım da bir sıra problem ortaya koydu. Nüfusun "gençleşmesi" yollarını arama problemi birincil önem taşımaktadır. Bu "gençleşmeye" doğumu artırma, halkın yeniden üretimine normal koşullar sağlama, yaşlılara gösterilen sosyal hizmetler kapsamını genişletme ve artırma, yaşlıların sağlığını koruma alanında ayrıca bir yön belirleme yoluyla ulaşılabacaktır.

Sofya Pres Ajansı

İnsan ve Toplum

KÖY EMEKÇİLERİNİN DİNLENMESİ NASIL ÖRGÜTLENİYOR

1 Ocak 1978 tarihinden itibaren Bulgar Sendikaları Merkez Konseyine bağlı "Dinlenme İşleri ve Kaplıcalarda Tedavi" Genel İdaresi, köy emekçilerine dinlenme sitelerinde istirahat etme, sağlık yurtlarında, ilıcalarda ve küryerlerinde tedavi görme kartlarını dağıtmakla görevlendirildi. Genel İdare söz konusu işleri düzene koyarak, yeni yöntem uygulamaya başladı.

Özellikle tarım ve hayvancılıkta çalışanlara, emekliye ayrılmış olan emek kooperatif tarım işletmelerinin eski üyelerine köy emekçileri dinlenme yurtlarına alınırken ayrıcalık tanınır. Dinlenme kartları dağıtılırken emekte öncü ve sosyalist yarışlarda birinci olanlar, sağlık nedeniyle kaplıcalarda tedavi görme gereksinimi duyan yurttaşlar yeg tutulurlar. Tarım işçilerine

her yıl yaklaşık 150.000 kart sağlanır.

Gezilere çıkıp şirin doğa ortamında, temiz hava, parlak güneşte yaz tatilini geçirmenin zevki bir başkadır. Bundan dolayı emekçilerin bu biçim yazlamalara olan ilgisi aralıksız artıyor. Yaşlılar ve öğrencilerin yaya olarak Vitoşa, Pirin, Rila, Rodop, Stara Planina(Kocabağkan) ve Sredna Gora (Ortabalkan) Dağlarına çıkma gezileri düzenleniyor. Grub halinde yapılan diğer geziler turistlerde unutulmaz izlenimler bırakıyor. Tuna nehri ve Karadeniz seferlerine katılanların sayısı giderek çoğalıyor. Tarihi yerleri gidip görenler evlerine zengin bilgiler edinerek dönüyorlar. Oto turları yoğunluk kazanıyor. Her yurttaş, bu arada tarım işçileri de arzuladıklarında tatillerini saydığımız turizm biçimlerine katılmakla geçirebilirler.

Dinlenme yurtları, sanatoryum ve küryerleri ağının giderek genişletilmesi için büyük çabalar harcanıyor. Tek sözle, emekçilerin zevkli dinlenmesi için tüm koşulların yaratılması çalışmaları sürdürülüyor.

Tek tek bölgelerin elverişli koşul ve olanaklarına göre dinlenme ve turizmin gelişmesini düzene koyma konusunda Ulusal Program hazırlanmıştır. Tek Ulusal ve Bölgesel Yönetim Planı'nın bir bölümünü oluşturan ve 1990 yılına kadar uzanan bir dönemi kapsamına alan bu Program, Bulgaristan Halk Cumhuriyeti Halk Meclisinin onayına sunulmuştur. Kuşkusuz, sözü geçen belgenin uygulamaya konması sonucunda dinlenme ve turizm problemi daha tam ve uyumlu biçimde çözüme kavuşturulacaktır. Yeni yöntemle yerleşim merkezlerine giren ahalinin kitlesel dinlenmesi sağlanacaktır. Ancak sözkonusu istirahat kısa süreli olacak ve üretim süreçlerini aksatmayacaktır. Dahası var. Kısa süreli dinlenmeler yıllık tatilin dışında gerçekleştirilecektir.

Villâlarda dinlenerek yorgunluğu giderme problemi de çözümünü bekliyor. Köylerin ve şirin köşelerin sakin koşullarından geçince yararlanma yolları aranıyor. Karadeniz kıyısında ve yur-
dun diğer kesimlerinde meydana getirilen dinlenme altyapısında açık seçik bir oransızlık göze çarpıyor. Bu uygunsuzluk giderilecektir. Programda dinlenme evleri, sayfiyeler ve sağlık yurtları ağının ülke içine yayılması öngörülüyor.

Villâ yapımının gelişmesi ve ayarlanması konusunda ayrıca bir program hazırlanmıştır. Bugün, yaz mevsiminde dinlenmeye elverişli yapılardan bütün yıl yararlanılması eğilimi ağır basıyor. Bu nedenle dinlenme sitelerinin yerleşim merkezlerine yakın olan şirin köşelere kurulması planlanıyor.

Sofya Pres Ajansı

Bilim ve Öğrenim

"KREMENA" YUMUŞAK

KIŞ BUĞDAYI

Devlet Cinstohumluluk Komisyonu son Genel Toplantısında, "Kremena" adlı yeni cins kış buğdayının Bulgaristan'ın kuzey kesimlerindeki geniş sahalara ekilmesini amaca uygun bulmuştur. Cins yapısı iyileştirilmiş olan bu buğday hastalıklara ve soğuklara dayanıklıdır; onun çevreye uyarlanma yeteneği ve verimliliği oldukça büyüktür. Yerli "Razgrad Kırmızısı" (894), İtalyan "Kampadoro" ve Sovyet "Bezostaya I" tohum cinslerinin birleşmesi ve ayrı ayrı türler arasında yapılan melezleme yöntemini uygulama sonucunda elde edilmiştir. Aynı zamanda yerli buğdayların kimi değerli nitelikleriyle Sovyet ve İtalyan seleksiyonlarının ulaştığı başarıları bir uyum içinde birbirine kaynaştırılmıştır.

Son yıllarda ülkemizde elde edilen birçok buğday cinsinin benzeri kökeni vardır. Bu cinsler, tohumluk buğdayların yeni ulusal ekoloji türlerini oluşturuyor. Yüksek ve sabit verim sağlayan bu buğdaylar gerek ülkede, gerekse uluslararası çapta sınamaları kazanarak geniş alanlara ekiliyor.

"Kremena" buğday cinsi oldukça kısa saplıdır. Rüzgâra karşı dayanıklılık gösteriyor, yatmıyor. Sovyet "Bezostaya I" cinsinden 10-12 sm. daha alçak boyludur. Orta iri başak bağlar. Seyrek ekildiğinde taneleri daha iri olur. Bu cins tohum bir metre karaya 100 tane daha az ekilir, yani bitip filizlenme yeteneğine sahip 400-500 tane saçılır. Böylece ekinler daha kısa boylu olup yatmazlar, daha iri başak bağlarlar, daha bol ürün verirler.

"Kremena" orta geç yetişen buğday grubunda yer alır. İyi başak bağlar ve "Bezostaya I" ile bir zamanda olgunlaşır. Taneler iyi beslenir, gelişip büyüme dönemi sonuna doğru büyük sıcaklar bassa ve kuraklık çatsa bile ekinler dayanır, sap ve başaklar limonsarısı renk aldığı anda olgunlaşır. Ekinlere zarar veren balsıra, buğdaypası, buğdaybiti, buğdaygüvesi gibi hastalıklara büyük dayanıklılık göstermesi söz konusu cinsin en değerli niteliklerinden biridir. Balsıra ve buğdaypasının büyük boyutlar aldığı 1977 yılında, kimi tohum cinsleri dayanıklılığını yitirdiler, "Kremena" ise değişik iklim koşullarında büyük dayanıklılık gösterdi. Bu cinsin bazı zehirli bitki ilâçlarının etkin etkisine karşı koyabilecek güce sahibolduğunu belirtmek yerinde olur.

"Kremena" orta iri tanelidir. Başağının saltık ağırlığı 39-42 gram arasında değişir. Karakırmızı rengi ayırıcı özelliğidir. Yüzde yüz bir parlaklığa sahiptir. Taneler, tam olgunluk

devresi başladıktan sonra da uzun süre renk ve parlaklığını korurlar. Bu buğdayın unundan pişirilen ekmeğin üstün nitelikleri vardır.

1975'te "Kremena", Ekonomik Yardımlaşma Konseyi'nce düzenlenen uluslararası denemelerden geçmiştir. Sınamaya katılan 40 cins arasında ikinci sırada yer almıştır. Devlet cins tohumlar denemelerinde de çok iyi başarı elde etmiştir. 1977'de alınan sonuçlar belirtmeye değer. Bilindiği gibi o zaman iklim koşulları pek değişikti, Güney Bulgaristan'da yaz kurak geçti, Kuzey Bulgaristan'a ise çok yağmur düştü. Yağmurlar ekinlerin yatmasına, buğdaylarda balsıra ve buğdaypası belirmesine neden oldu. Kuraklığa karşı dayanan "Kremena" erken gelişen bir cinstir. Bundan dolayı yeğlenen bir tohumluktur. Yapılan ortalama sonucunda, Güney Bulgaristan'da ekilen yerli ve yabancı cinler arasında en başta yer aldığı görülmüştür.

"Kremena", 3-4 yıldan beri il merkezi Razgrad (Kuzey Bulgaristan) Tarım Sanayi Kompleksine bağlı Yasenovets köyü üretim bölgesi tarlalarına en çok bu cins tohum ekilmektedir. 1975'te hektar başına 4.120 kg tahıl alan kooperatif işletmesi il birinciliğini kazanmıştır. 1977 yılında ise hektardan ortalama 6.330 kg buğday elde ederek ilde birinci, ülkede de dördüncü sırada yer almıştır. "Kremena", 1978'de de işletmenin ana tohumluğu olarak kullanılacaktır. Ruse ili Byala kenti Tarım Sanayi Kompleksi bölgesine giren Dve Mogili köyünde, Pleven, Tırgovişte, Vratsa illerinde ve diğer illerde de sözü geçen tohumluk üstün niteliklerini ortaya atmıştır.

"Kremena" uygulamada üstünlüğünü açık seçik göstermiştir. Bu nedenle birçok tarım işletmesince yeğ tutulmaktadır. 1977 yılı güzünde tohumluk ülkenin 11.100 hektar toprağına ekilmiştir.

ALEKSANDIR KARAIVANOV

Yüksek Tarım Uzmanı

YENİ İLÂÇLAR

Sofya'daki Kimya ve Eczacılık Bilimsel Araştırma Enstitüsü'nün 30 yıllık bir tarihi vardır. Burada her yıl yeni müstahzar, töz ve ilaç türleri oluşturmak ve aynı zamanda artık varolan üretim teknolojilerini yetkinleştirmekle ilgili yaklaşık 120 konu üzerinde incelemeler yapılır.

Bu verimli bilimsel araştırmaların olumlu sonuçlarını bildirmek isteriz. Elde edilen ilâçların üretimine gidilmiştir. Herkesin ilgisini toplayan iki ilâcın tedavi niteliklerini açıklamaya çalışacağız. "Karbensilin" ilâcının tözü oluşturulmuştur. Bugün Karbensilin, iç hastalıkları uzmanlarının sidik kovuğu, böbrek kanalları ve karıncığı yangılanmalarında salıkverdikleri en yararlı ve ivedi etki gösteren bir ilâçtır. Üretimine başlanan ilâç zararsızdır ve yan etki yapmaz.

Hayvansal kökenli "Oskartin" adlı ilâç da uzmanların ilgisini toplamıştır. Bu ilâç organizmanın birleştirici dokusunu pekiştiriyor, açılan yaraların kapanması ve kemiklerin sağlamlaşması sürecini hızlandırıyor. Oskartin, birleştirici dokunun zayıflaması nedeniyle beliren eklem yangılanmalarını, salya bezleri yangılanmalarını tedavide başarıyla kullanılıyor.

Sofya Pres Ajansı

BEŞ CİLTLİK BALKAN HALKLARI TARİHİ

BASIMA HAZIRLANIYOR

Bulgar Bilimler Akademisi Balkanistik Enstitüsü değişik bilimsel çalışmalar yürütmektedir. Enstitü, **Balkan** halklarının tarihini dile getiren beş ciltlik bir kitabı basıma hazırlama çalışmalarına başlamış bulunmaktadır. Bu konuda Sofya Pres Ajansına

yazılı bir demeç veren Enstitü Müdürü, Bulgar Bilimler Akademisi aday üyesi, Profesör Dr Nikolay Todorov şöyle demiştir:

- Hazırlamaya başladığımız tarih kitabı, tek tek Balkan ülkeleri haklarının tarihinden aktarılacak alıntılarının mekaniki bir toplamı olmayacaktır. Toplumsal-ekonomik, politik ve kültür nitelikli başlıca genel süreçleri saptama ve Balkan halklarının özelliklerini göz önünde bulundurarak, bu süreçlerin tipik çizgilerini belirleme denemesi yapıldı. Bugün bilim işçileri kolektifinin çabaları, şimdiye dek bilimce incelenmemiş ya da çözümlenmemiş bazı sorunları açıklığa kavuşturmaya yöneltilmiştir. Örneğin, etnik gruplar ve Balkan halklarının oluşması, Bizans'ın rolü vb. incelemelere konu olan problemler arasındadır.

"Ortaçağda Balkan Halkları" adlı birinci cilt, etnik grupların bünyeleri ve Balkan halklarının oluşması, onların devlet kuruluşları, kültürleri ve feodalizmin tipolojisiyle ilgili sorunları içeriyor (Birinci cilt, 1980'de basımdan çıkacaktır). İkinci cilt üzerinde de yoğun çalışmalar yürütülüyor. Bu kitapta, bir Ortaçağ monarşisi olan Bizans İmparatorluğunun özlüğü açıklanacaktır. Bulgar devletinin kurulmasına giden yollar izlenecektir. Diğer Avrupa ülkeleriyle ilişkiler ele alınarak, açıklığa kavuşturulacaktır. Kilise kuruluşuna, kilise ile devlet arasındaki karşılıklı ilişkilere, ulusal kiliseler denen soruna ayrıca yer ayrılacaktır. Ortaçağ hıristiyan kültürlerinin biçimlenmesi, XIV. yüzyılında genel kültür ortamında başgösteren değişiklikler yansıtılacaktır. XIV. yüzyılın son ve XV. yüzyılının başlangıç dönemini kapsayan üçüncü ciltte Balkanların ekonomik gelişimi, politik yaşamı, uluslararası ilişkileri ve kültürlerine değgin sorunlara değinilecektir. Dördüncü ciltte, kapitalizmin

genel bunulımı ayrıntılarıyla açıklanacaktır. Son cilt, İkinci Dünya Savaşından sonra Balkanların gelişimiyle ilgili sorunlara ışık tutacaktır.

Sofya Pres Ajansı

EŞSİZ ETNOGRAFYA ÖRNEKLERİ

Sofya'daki Bulgar Bilimler Akademisi Etnografya Müzesi 1906 yılında kurulmuştur. Müze, 9 Eylül 1944 yılında 20.000, bugün ise yaklaşık 55.000 değerli eşyaya sahiptir. Zaman gereği yaşamda başgösteren değişiklikler, halkın yıllar yılı yarattığı sanat değeri büyük eşsiz örneklerin kaybolmasına yol açıyor. Bu yüzden Müze görevlileri bilimsel araştırma çalışmaları da gerçekleştiriyor, ilginç müzelik eşyalar bulma amacıyla ülkenin değişik bölgelerine gidiyorlar.

Halkın kültür ve yaşamıyla sıkı sıkıya bağlı olan Müze, salonları dışında da eylem alanı buluyor. Örneğin, son yıllarda Belçika, Avusturya, Birleşik Amerika Devletlerinde sergiler düzenlemiş, Montreal ve Osaka Fuarlarına seçkin örneklerle katılmıştır. Bulgar devletinin 1.300.yıldönümüyle ilgili "Bulgaristan'ın Etnografya Zenginlikleri" adlı bir sergi hazırlamıştır. Müzeye, halk ustalarının yapıtları, etnografya konularını yansıtan levhalar, baharı mustulayan, sağlık sağlamlık simgesi olan Mart süslerinin en iyi örnekleri(Bulgarca Martenitsa) sergilenmiştir.

Sofya Pres Ajansı

TRAKOLOJİ ALMANAĞI

"Polpudeva" Filipopolis Haftaları Almanacağı, Trak tarih ve kültürüyle ilgili yapılan en yeni incelemeleri, bulguları ve sorunları yaygınlaştırma alanında önemli rol oynuyor. Bu lüks baskılı Almanak, Bulgar Bilimler Akademisi Trakoloji Enstitüsü ve Plovdiv Arkeoloji Müzesince derlenip basılmıştır. Ayrıca Av-
rupanın en geçerli dillerine çevrilerek neşredilmiştir.

Almananın birinci cildi, Trakoloji Enstitüsü Genel Müdürü Profesör Aleksandır Fol'un redaktörlüğü altında çıkmıştır. 1974'te düzenlenen ilk Filipopolis Haftaları sırasında ortaya atılan bütün materyalleri kapsamına almıştır. 1976'da yapılan İkinci Trakoloji Forumunda okunan bilimsel rapor ve incelemeleri içeren ikinci cilt de basına verilmiştir.

Sofya Pres Ajansı

Teknik İlerleme

"KCC-100" KENDİ GİDER,
KENDİ BİÇER BİR TARIM
MAKİNASI

Sofya Köy Ekonomisini Makinelendirme ve Eleklendirme Bilimsel Araştırma Enstitüsü, Ruse Tarım Makinaları Yapımı Enstitüsü ve Botevgrad Merkez Deney Kuruluşundan bilim işçileri ve proje mühendisleri kollektifi yoğun çalışmalardan sonra yüksek etkinlik sağlayan "KCC-100" markalı kendi giden ve kendi biçen bir tarım makinası meydana getirmiştir.

Dahası var. Yeni makina biçip topladığı yemlik yeşil ot ve bitkileri doğruyor. Parçalanıp kıyılan yeşil kümelerin bir bö-

lümü, yem depolarına dökölüyor, bir bölümü de ot unu üretmek üzere kurutma fırınlarına ve değirmenlere gönderiliyor. Kendi biçer kendi doğrarın üretkenliği şimdiye dek görölmemiş bir şey! Saatte 100 ton yemlik ot ya da mısır doğruyor! Bir çıkımda üç karık yemlik mısır topluyabilen makina ek aygıtlar takıştırıldığında değişik tarım ve inşaat işlerinde de kullanılabiliyor. Ruse "Georgi Dimitrov" Tarım Makinaları Kombinası, ayrıca, biçip toplama tarım makinalarının üretimine başlamıştır. Birçok tarım sanayi kompleksi bu makinalarla yonca ve bir boydaki başka yemlik bitkileri biçip toplamaktadır. Bundan başka lâvanta, olgun mısır koçanları toplamaya elverişli aygıtlar yapılmış ve denemeler makinanın üstün niteliklerini ortaya atmıştır. Ayrıca bir çıkımda altı karık şeker pancarı çıkaran makina ve yükletme aracı uygulama sinamalarını başarıyla kazanmıştır.

"KCC-100" biçer doğrar tarım makinası Uluslararası Plovdiv Fuarında son iki yıl içinde üstün üretkenlik niteliklerinden ötürü iki altın madalya kazanmıştır.

Sofya Pres

ÜSTÜN KALİTELİ POLİETİLEN

Burgas "Neftohim" İktisat Kombinasına bağlı Petrol İşleme ve Petrokimya Enstitüsünde üstün kaliteli bir politelen üretecek teknoloji uygulamaya kondı. Yeni tür plâstik madde diğerlerine kıyasla dört kez daha sağlamdır. Bu polietilen makina yapımında geniş ölçüde işe koşulacaktır. Bundan başka diğer işkollarında da uygulanacaktır.

Sofya Pres Ajansı

Spor ve Turizm

HALKIN YAŞAMIYLA İÇİÇE

Bulgaristan Halk Cumhuriyetinde kitlesel kültür fiziğın,spor ve turizmin bundan öte gelişmesi için gereken tüm özdeksel ve örgütsel olanaklar yaratılmıştır. Nitekim, günde 60.000 kişinin yararlanabileceği 18.000 tesis yapılmıştır. Şimdi her yıl 1,5 milyon kişi kitlesel beden eğitimi ve spor girişimlerine katılıyor. 1 milyondan çok çocuk, genç ve emekçi "Rodina" adlı karma spor oyunları normatiflerini yerine getirmiş bulunuyor."Sağlam, Dinç ve Çalışkan Olalım" gösterilerine, "Sağlık İçin Koşun" hareketine, geleneksel atletizm yarışlarına, bayrak koşularına, spartakiyadlara ve başka kitlesel spor oyunlarına katılanların sayısı giderek çoğalıyor.

Bulgaristan, son on yıl içinde dünyanın en güçlü spor ülkeleri arasında yer almıştır. Bulgar halkı Olimpiyad, Dünya ve Avrupa Şampiyonalarında birincilik kazanan ve rekor kıran sporcularıyla övünüyor. Sporcularımız hangi kıtada ad yapmış rakiplerini dize getirmede, yenmedi! Hangi kıtada üç renkli bayrağımız dalgalanmadı! Onların ulaştıkları çok sayıdaki başarılar, ülkemizde kültür fiziğın sağlam temeler üzerine oturtulduğunun şüphe götürmez bir kanıtıdır. Şimdi başlıca amaç, stadyumların, salonların, yüzme havuzlarının, oyun sahalarının ve diğer spor tesislerinin kapılarını binlerce sporsevere daha büyük bir konukseverlikle açmalarını sağlamaktır.

Kültür fizik, spor ve turizmin kitleselleştirilip büyük boyutlara ulaşmasının çok büyük sosyal-ekonomik, politik ve

ideolojik önemi vardır. Şimdi görevimiz "Kitlesele kùltür fizik, kitlesele spor ve turizm" belgisini elle tutulur bir hale getirmektir. Böylece kùltür fizik, spor ve turizm halkın yaşamıyla içiçe olacaktır.

Sofya Pres Ajansı

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI
TÜSTAV

" S İ L A H L A N M A "

Elinizdeki bu broşür, çeşitli basın-yayın organlarından yararlanılarak derlenmiştir.

Broşürün içersindeki bir çok materyal, çeşitli yerlerde rastladığınızdan sizlere yabancı gelmeyecektir. Ayrıca, şüphesiz ki, bir çok konuyu da bilmektesiniz.

Amacımız: Eksiksiz bir derlemeden öteye, son günlerde çeşitli basın-yayın organlarında "Silahlanma" üzerine yayınlanmış olan dökümanlardan bazılarının biraraya toplanmasıydı.

Çalışmalarınızda yararlı olur ümidiyle...

SAVAŞLAR ve SONUÇLARI :

- Son 1500 yıl içersinde 14.000 savaş olmuş ve bu savaşlarda Dünyanın bugünkü nüfusuna yaklaşık olarak 4 Milyar insan ölmüştür.
- 1. Dünya savaşında 11 Milyon insan ölmüş, 20 Milyon insan sakat kalmıştır.
- 2.Dünya savaşında 54 Milyon insan ölmüş, 90 Milyon yaralı ve 28 Milyon insan da sakat kalmıştır.Avrupa'nın 1/3'ü yerle bir olmuştur.
- 1.Dünya savaşı 338 Milyar Dolar, 2.Dünya savaşı ise, 4000 Milyar Dolar maddi zarara yolaçtı.(o zamanki para değerine göre).
- 1.Dünya savaşının doğrudan savaş harcamaları 208 Milyar Dolar, 2.Dünya savaşının doğrudan savaş harcamaları ise, 1380 Milyar Dolardır.(o zamanki para değerine göre).
- ABD, Vietnam'a, 2.Dünya savaşında atılan, kullanılan patlayıcı maddelerin (bomba-mermi ve benzeri) 3 mislini attı, kullandı.
- 2.Dünya savaşından 1975'e kadar 30 emperyalizmin yolaçtığı savaş meydana geldi.
- Washington Politik Araştırmalar Enstitüsü Müdürü ve ABD eski Bakanlarından R.Barnet "İç işlere müdahale ve Devrim" adlı kitabında şöyle diyor :

"1950-60 yılları arasında ABD'nin dış politikasını belirleyen girişimlerin başında iç işlere müdahale geliyor.Yaklaşık olarak her 18 ayda bir, ABD askeri gücü ya da, yarı-askeri güçleri, ayaklanma hareketlerini bastırma gerekçesiyle Asya, Afrika ve Lâtin Amerika ülkelerine yollanıyorlar!"
- 2.Dünya savaşı sırasında bir Mayın Gemisi 8,7 Milyon Dolar'a mal olurken, bugün aynı Gemi 250 Milyon Dolar'a, bir Denizaltı 4,7 Milyon Dolar'a mal olurken, bugün aynı Denizaltı (Atom Denizaltısı) 250 Milyon Dolar'a mal olmaktadır.
- 6 Ağustos 1945'de US-Cumhurbaşkanı Truman'ın emriyle Hiroşima ve Nagazaki'ye Atom Bombası atıldı.S o n u c u :
 - 200.000 kişi öldü.(halâ etkisiyle çıldıranlar-delirenler ve ölenler var).
 - Her iki şehrin yüzde 60'ı yerle bir oldu.
 - 1979'da: Hiroşima'da 2279 ve Nagazaki'de 1386 insan Atom bombasının etkisi sonucu öldüler.

- Silâh tekellerinin iki Dünya savaşındaki net kârları :
 1. Dünya Savaşında 50 Milyar Dolar
 2. Dünya Savaşında 70 Milyar Dolar
 (o zamanki para değerine göre)

NATO ve SİLAHLANMA :

- Nato, kurulduğu yıldan 1976 yılına kadar üye ülkelere 1800 (!) Milyar Dolar askersel harcamalara malolmuştur.
- ABD'nin 1976-1981 silahlanma giderleri 1,5 Bilyon (.) DM.
(.):Bilyon'un ne olduğunu dilimi büyük rakamlara alıştıramadığım ve bana lâzım olmadığı için bilmiyorum, ama, bazı örneklerle aşağıda açıklamaya çalışacağım.(Derleyenin notu).

1000 tane 1000 : 1 Milyon eder.

1000 tane Milyon : 1 Milyar eder.

1 Milyon tane Milyon ise, 1 Bilyon eder.

ABD'nin silahlanma giderleri 1,5 Bilyon DM. demiştik.

1,5 Bilyon parayı 1000'er Mark'lık kağıt para haline getirsek ve bu 1000'er Mark'ları üstüste koysak, ACABA bu kağıt paraların yüksekliği ne kadar olur?...Bilemedinizse ben söyliyeyim :

1 7 0 kilometre (Bonn'dan Frankfurt'a kadar)

- UNO raporlarına göre, Dünya'da 600 Milyon insan kelimenin tam anlamıyla açlık çekmekte.
- Bir Pershing II roketine yapılan harcama ile (tanesi 30 Milyon Mark) Afrika ülkelerindeki 1 Milyon insan 1 yıl boyunca beslenebilir.
- Birleşmiş Milletler uzmanlarının yaptıkları araştırmalara göre: Yeryüzünde açlık, hastalık ve okuma-yazma bilmemezlik, silahlanmaya yapılan harcamaların yüzde 8 ile 10 kadarlık bir bölümüyle ortadan kaldırılabilir.
- ABD Bütçesinde plânlanan silahlanma giderlerinin arttırılması: 1981'deki 200 Milyar Dolar, 1986'ya kadar 370 Milyar Dolar'a çıkartılacak.Yani yıllık Devlet bütçesinin 1/3"ü silahlanmaya harcanacak.
- Dünya'da yılda 950 Milyar DM. silahlanmaya harcanmaktadır.
- Dünya'da Tıbbi araştırmalara yılda 4 Milyar Dolar, askersel araştırmalar için 25 Milyar Dolar harcanmaktadır.

- Bir Askerin eğitimi için harcanan ortalama 14.800 Dolar, Okul çocuğunun eğitimi için harcanan para ise, 230 Dolar'dır.
- 114 Dünya ülkesinde yaklaşık olarak 600 bin ABD askeri var.

Silahlanma - Barış :

- Alexander Haig, US-Dışişleri Bakanı :
"Dünya'da barıştan daha önemli şeyler de var"
- R.Reagan, ABD Cumhurbaşkanı :
" Barış sağlanacak diye, hiç bir zaman teslim olmak niyetinde değiliz ".
- İskandinav Barış Araştırmaları Enstitüsü SIPRI'nin Mart 1981'de yaptığı açıklamaya göre: Dünya'da bir saniye'de silahlanma için yapılan harcamalarla, 75 kişilik bir çocuk yuvası yapmak olanaklıdır.Yine aynı para ile 1000 aile için 10 tane içme suyu kuyusu açılabilir.
- Silah endüstrisi işyerleri açıyor, denilmekte.Acaba öylemi ?..
1 Milyar Dolar ile:

Savaş endüstrisinde	:	76.710 işyeri
Eğitim alanında	:	187.299 "
Resmi dairelerde	:	186.977 "
Sağlık hizmetlerinde	:	138.939 "
İnşaat alanında	:	100.072 "
Kitle ulaşımı alanında	:	92.071 "
Makina yapımı işlerinde	:	86.114 yeni işyeri açılabilir.

FAC ve SİLAHLANMA :

- CSU üyesi, Barış araştırmacısı ve emekli Hava Subayı Alfred Mechttersheimer :
"Yeni Amerikan tehdit stratejisi (Derektif 59)
Avrupa için savaş tehlikesini büyütmede ve FAC güvenlik politikasını temelinden değiştirmekte, altüst etmektedir".
- FAC'de günlük silahlanma gideri: 159 Milyon Mark'tır.
- FAC yıllık bütçesinden her 5 Mark'tan bir Mark'ını silahlanmaya harcamaktadır.
- FAC'de son 10 yılda paranın satın alma gücünün düşmesi sonucu 100 DM'in satın alma gücü 1981'de 59.21 DM'dir.Yani DM. son 10 yılda 40 Mark 79 fenik'lik bir değer kaybına uğramıştır.

- Tornado savaş uçaklarının fiatları (maliyeti) biz vergi ödeyicileri için "Tornado" hızı ile yükselmektedir.
 - Bu uçaklardan FAC 644 tane ismarladı. Ismarlandığı zamanki fiatı tane başına 10 Milyon DM. olarak plânlanan Tornado'nun bugünkü fiatı (maliyeti) TANESİ 67 Milyon Mark'a yükselmiştir.
- 644 Tornado'nun hepsinin yerine (FAC'ye) teslimi sırasında bir tane Tornado'nun fiatı (maliyeti) 110 MİLYON MARK olarak hesaplanmaktadır.
- 1 Milyar DM. bilindiği gibi, 1000 Milyon DM'dir. 1981 yılında FAC'de silahlanmaya harcanan para 65 Milyar Mark'tır. Yani, 65 tane 1000 Milyon DM. (Yıllık bütçenin yüzde 35'i).
 - Yukarıdaki hesaba göre: FAC'de çalışan her emekçi 12 yılda kişi başına 45.000 DM. ile silahlanmaya katkıda bulunacaktır. Diğer bir deyimle: Ayda 2200 DM. kazanan bir emekçi, 18 aydan fazla bir zaman silahlanma için çalışacaktır.
 - FAC Hükümetinin 250 Milyar DM. borcu vardır. Özellikle Deutsche Bank, Dresner Bank ve Commerzbank gibi özel bankalara.

Bir çoğu silahlanma giderlerini karşılamak için alınan bu borcun yıllık faizi (yüzde 5'den (!) hesap edersek) yılda 12 MİLYAR DM. etmektedir.

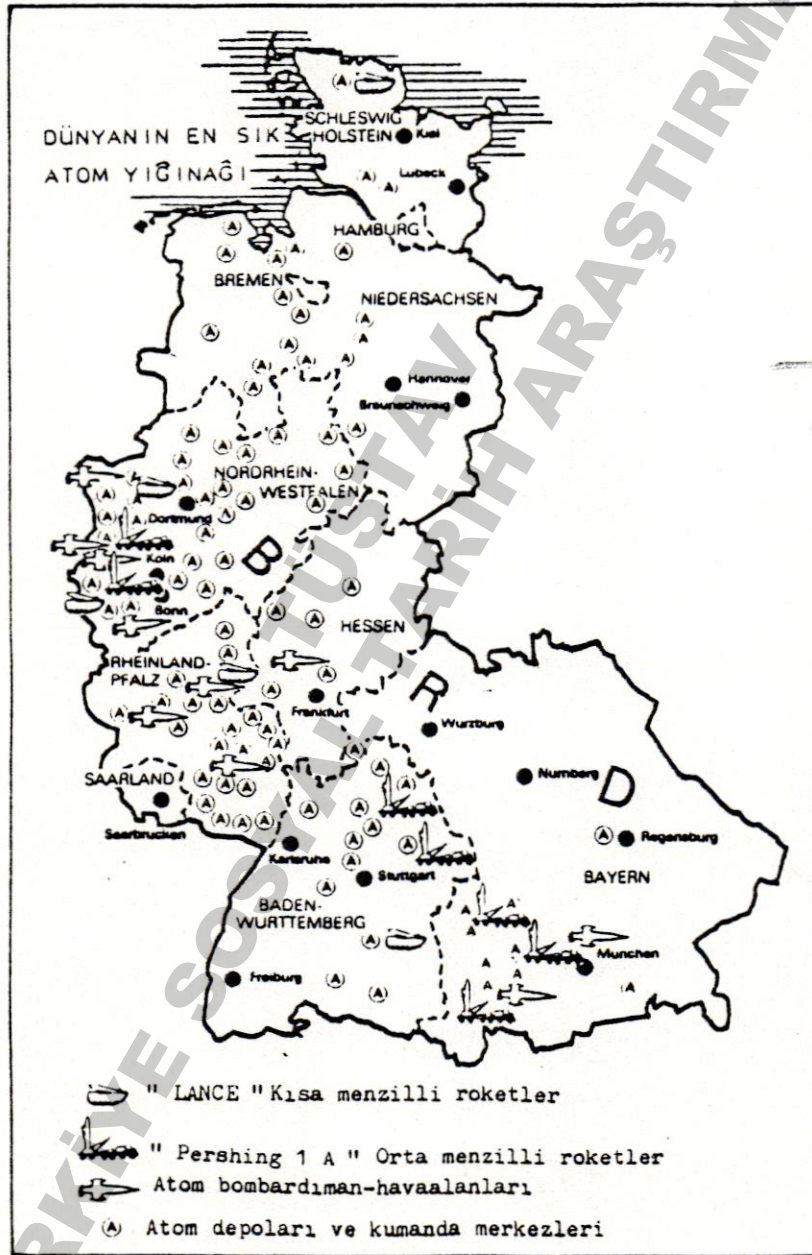
NELER YAPILABİLİR ?

Silahın tipi :

Sosyal karşılığı :

1 Tornado uçağı	800 tane Konut
1 Alpha Jet Uçağı	110 Hastahane yatağı
1 Savaş Helikopteri	1 Spor salonu (merkezi)
1 AWACS uçağı	40 Elektronik hastalık araştırma aracı
1 Askeri Helikopter	1 İlk Yardım Helikopteri
3 Gebhard tankı	2000 Genç için Meslek Okulu
2 Leopard II tankı	24 Sınıflı bir Okul
1 Falk-Roland tankı	120 tane Sonografi, ultra ışınli iç hastalıkları aracı
1 Jagd tankı	1 Kapalı Spor salonu (merkezi)
1 Transport tankı	3 tane Kar temizleme aracı
1 Kormakon Roketi	210 kişilik Çocuk bahçesi
1 Savaş Gemisi	31 Kapalı yüzme havuzu (merkezi)
1 Destoryer	440 tane tam teçhizatlı ilkyardım arabası (Ambulans)
1 Atom Denizaltısı	120 tane Hastahane veya Pakistan'da 20 bin öğretmen
	1 yıllık maaşlarının ödenmesi.

FAC'de NATO SİLAH DEPOLARI

FAC SİLAH ÜRETİCİLERİ ve Kârları:(1977 rakamları, Milyon DM.)

Firma: Sahibi: Tüm kâr toplamı: Silahlanma kârı: Tüm kârda oranı:

Siemens AG Münih	Siemens	25.198	2000	yüzde 8
AEG Tele- funken F.furt	Karışık	14.286	1400	yüzde 10
Messer- schmitt Bölkow Blohm Münih	Siemens Theyssen Bavyera ve Hamburg Eyaletleri	1.801	1206	yüzde 67
VFW Fok- ker Bremen	Krupp Bremen Senatosu	1.705	1020	yüzde 60
Krauss Maffai Münih	Flick(1978'de)	1800	1400	yüzde 78
Motoren Turbinen Union Münih	Daimler Benz ve MAN	1.063	550	yüzde 52
Rheinmeta D'dorf	Röchling	779	520	yüzde 67
Masch.fab. Augs.Nberg MAN	Haniel ve GHH	6.329	500	yüzde 9
K.Diehl N.berg	Diehl	1.220	430	yüzde 35
Dornier F.Hafen	Dornier	723	370	yüzde 51
Thyssen D'dorf	Thyssen	4.291	330	yüzde 9
Blohm u. Voss Hamburg	Thyssen ve Siemens	633	250	yüzde 40
HDW Hamburg ve Kiel	Salzgitter, FAC hükümeti, Schleswig- Hols.Eyaleti	1.215	250	yüzde 20
Dynamit Nobel Troisdorf	Flick	1.956	235	yüzde 13
Indüstri Werke Karlsruhe	Quandt	623	210	yüzde 33
KHD Köln	Henle	4.015	200	yüzde 5

Kaynak: rororo-aktuel Nr.: 4266

SİLAHLANMA GİDERLERİ ve 1979 DÜNYA ÇOCUKLAR YILI

- Dünya'daki çocukların yüzde 80'i, yani, 1 Milyar 200 Milyon çocuk yetersiz beslenmektedir.
- Her yıl doğan 100 Milyon çocuğun 70 Milyon'u gerekli sağlık hizmetlerinden yoksun.
- A vitamini eksikliği nedeniyle 100 Milyon çocuk kör olma tehlikesiyle karşı karşıya.
- Dünya'da 10 Milyon sakat çocuk var.
- Yeryüzünde 52 Milyon çocuk çalıştırılıyor. Bunlardan 42 Milyon'u 15 yaşından küçük.
- Afrika'da 1 Milyon çocuk 14 yaşına gelmeden ölüyor.
- 1978'de Dünya'ya gelen 125 Milyon çocuktan 13 Milyon'u, 1 yaşına gelmeden öldü. Yani tüm doğan çocukların yüzde 10'dan fazlası.
- Amerikalılar Vietnam'a saldırdıklarında 250 bin Vietnam çocuğunu öldürdüler.
- ABD'de çocukların yüzde 40'ı çocuk felci, çiçek, difteri gibi hastalıklara karşı aşıllı değil.
- FAC'de 1 Milyon'a yakın çocuk aileleriyle birlikte yoksullar yurdunda yaşıyor.
- FAC'de yalnız 1976 yılında 500'den fazla çocuk intihar etti. Yaşları 16-18 arası.
- FAC'de çocukların ancak yüzde 34'ü kreşlerden yararlanabiliyor. Yabancı işçi çocuklarında bu sayı yüzde 5'dir.
- Avrupa'daki 6 Milyona yakın göçmen işçi çocuğundan yüzde 60'ı okula gidebiliyor. Okul çağındaki çocukların ancak yüzde 20-30'u okuma-yazma biliyor.
- Avrupa'daki göçmen işçi çocuklarından ancak yüzde 20'si ilkokuldan mezun olabiliyor. Yüzde 5'i ortaokula, yüzde 15'i herhangi bir meslek okuluna devam ediyor.
- HER YIL DÜNYA YÜZÜNDE SİLAHLANMAYA AYRILAN PARADAN 400 MİLYON'U ÇOCUKLARA AYRILSA, YERYÜZÜNDE BİR TEK AÇ ÇOCUK KALMAZ.
- 3 GÜNLÜK SİLAHLANMA GİDERİ OLAN 3 M İ L Y A R DOLAR'LA 100 MİLYON ÇOCUĞA OKUL YAPILABİLİR.

NELER YAPILABİLİR ?

Silahın tipi :

Maliyeti 79 yılına
göre. Milyon DM.

Sosyal karşılığı :

Trident tipi Atom Denizaltı	1500	200 bin Konut veya 16 Mil- yon çocuğun 1 yıllık eğitim masrafı
F-104 Savaş uçağı	6,5	780 Traktör
1 Modern Savaş uçağı	40	44 Gençlik evi
1 Leopard tankı	1,5	60 bin kişinin Türkiye'de 1 yıllık Et tüketimi
1 Modern Hücum botu	50	4000 Meslek öğrenim yeri (FAC'de)
1 Uçak Gemisi	900	72 bin Okul
1 Modern Savaş Gemisi	150	9 Milyon nüfuslu bir böl- genin elektrik enerji- sine kavuşması

- Afrika'da her yıl 15 Milyon Çocuk açlıktan ölmektedir.
3 TANE B-1 TİPİ BOMBARDİMAN UÇAĞI BEDELİ İLE BU ÇOCUKLARIN HEPSİ
ÖLÜMDEN KURTARILABİLİR.
- FAC'de yayınlanmakta olan "Stern" dergisinin Ağustos 1980 tarih-
li sayısından :

"US- Savunma Bakanlığı (Pentagon) Boeing firmasına
4 Milyar Dolar'lık yeni bir sipariş daha verdi.

Buna göre firma, 4365 tane yeni Marsch Atom başlık-
lı füze yapacaktır.

Füzelerin her bir tanesinin taşıdığı Atom patlayıcı
maddesinin gücü, Hiroşima'ya atılan bombanın 10 katı.
Ve bu füzenin adı: CRUISE MISSİLE'dir.

Bunlardan 464 tanesi FAC'ne yerleştirilecektir.
Bunlara ilâveten, 108 tane de Atom Roketi, marka:
PERSHING II."...

TÜRKİYE'de AMERİKAN ÜSLERİ ve SİLAHLANMA :

- Türkiye'de 1940'lardan bu yana yıllık bütçenin yüzde 40'ı askeri giderlere ayrılmaktadır.
- Halbuki, askeri harcamalardan yapılacak yüzde 10'luk bir kısıntı ile Türkiye, 10 yıl içersinde işsizlik sorununa çözüm getirebilir.
- ABD ile Türkiye arasında 91 tane ikili anlaşma vardır. Bu anlaşmalardan (büyük bir kısmından) TC.Parlamentelerlerinin dahi haberi yoktur.
- İkili anlaşmalar konusunda, 1963 yılında 3. Ordu Komutanı olan Orgeneral Refik Trabzon'daki Amerikan üssünde başına gelenleri kendi ağzından şöyle anlatıyor :

"Açıkça söyleyeyim ki, ikili anlaşmaların mahiyetini pek iyi bilmiyorduk. 1963 yılında 3. Ordu Komutanıyım. Yaz günü Trabzon'daki tugayı denetlemeye gittim. Tugayda, "Komutanım, yukarıda Amerikan üssü var, ziyaretiniz isteniyor, gidermisiniz ?" dediler. Üssü ziyaret programa dahil değildi, fakat bir ikinci sefer üssü ziyareti kararlaştırdım. Üs Komutanı Amerikalı Albay bizi büyük merasimle karşıladı. Albay, kantin, kulüp, yemekhane, mutfak gibi tesisleri gezdirdi. Biraz ötedeki, etrafı demir kafesle çevrili "Gerçek üsse" doğru ilerledim. Amerikalı Albay yolumu kesti:

- Giremezsiniz ! Buraya ancak Amerikan uyruklu yetkili kişiler girebilir.
- Ben Ordu komutanıyım. Bulduğunuz bölge bana aittir Albay. Giremiyeceğim yer olamaz ! dedim.
- Emir böyle ...
- Bu hükümlerlik haklarımıza tecavüz değilmi ?
- Ama ikili anlaşmalar var... Bir Viski almazmısınız, Sayın paşam ?.. dedi...."
- İkili anlaşmalara dayanarak ABD, Türkiye'de 101 tane üs kurmuşlardır. 35.000 kilometre kare'ye kurulan bu üslere ABD, bir kuruş dahi kira ödememektedir.
- Türkiye'de 25.000 ABD askeri bulunmaktadır. Bunların yiyecek, içecek ve her türlü diğer ihtiyaçları gümrük muafiyeti tanınarak Amerikadan temin edilmektedir.

- Türkiye'deki Amerikan üslerinin kullanıldığı bazı olaylar :

- 1958'de Lübnan'daki iç savaşa müdahale eden ABD Atom uçakları ve askerleri, İncirlik üssünü kullanmışlardır.
- 1960'da Sovyetler Birliği topraklarında düşürülen U-2 casus uçağının pilotu Türkiye'de İncirlik'ten havalandığını itiraf etmiştir.
- Aralık 1970'de Sovyetler Birliği'nin Türkiye sınırına yakın bir kenti üzerinde inişe zorlanan U-8 casus uçağının için de iki Amerikalı General ve bir Türk Albayı bulunuyordu. Bunlar,
 - 1) ABD Türkiye misyonu başkanı Tuğgeneral Edward Scherrer
 - 2) Tuğgeneral Claude M. McQuarrie ve
 - 3) Türk Albayı Denelli idi.
- 1970 Ürdün iç savaşında demokratik güçlere karşı Kral Hüseyin'in saltanatını savunmak için çarpışan emperyalizm askerleri, yakıt, cephane, ve silâh ikmalini Adana'dan yapıyorlardı.
- 1979'da Sinop üssü yakınında düşen ABD uçağının üzerindeki esrar perdesi, bu uçağın da U-2 ve U-8 uçaklarına benzer bir işlevle görevli iken düştüğü gerçeğini gizliyememişlerdir.
- Türkiye'de 1978 yılı bütçesinden NATO silahlanmasına 53 Milyar Lira ayrıldı. Bu para ile Türkiye'de :
 - 10 tane merkezi sulama tesisi,
 - 3 tane Elektrik santrali,
 - 50 tane merkezi içme suyu ve kanalizasyon tesisi
 - 35 tane büyük fabrika yapılabildi...

Türkiye'de:

1 Fantom uçağı karşılığı ile	: 1500 yataklı, tam teşekküllü bir Hastahane
1 Atom Denizaltısı karşılığı	: 4000 tane Motor Sanat Okulu
1 Uçak gemisi karşılığı ile	: 90 bin işçi ailesine konut
1 Lancer atış rampası karşılığı ile	: 37 bin öğrenciye Üniversite eğitimi

SAĞLANABİLİR...

- 1971 yılı hesaplarına göre Türkiye'de:
 - Nükleer savaş anında ilk anda 7,5 Milyon insan ölecek. SİLAHLAR GELİŞTİ, YA ŞİMDİ ???...
- (Bu rakam Nato uzmanlarınca hesap edilmiştir)

SİLAHLANMANIN TÜRKİYE YILLIK BÜTÇESİNDEKİ PAYI

- 1981 yılı bütçesi, Milli Güvenlik Kurulunca onaylanarak bağlandı.
Yeni bütçe : 1 Trilyon 588 Milyar Lira.
- 1981 yılı bütçesinde 60 Milyar Lira açık var.
- Bütçenin aslan payını yine Savunma Bakanlığı yutmakta.
 - 1980'de: 113 Milyar 603 Milyon olan Silahlanma harcamalarına,
 - 1981'de: 287 Milyar 632 Milyon Lira ayrıldı.
- Yeni bütçede silahlanmaya ayrılan miktar, tüm bütçenin yüzde 20'sini oluşturmaktadır.
- Savunmaya ayrılan 287 Milyar 632 Milyon Lira:
 - Milli Eğitim Bakanlığı için öngörülen 147 Milyar 261 Milyon Lira tutarındaki ödeneğin iki katını,
 - Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı'na ayrılan 55 Milyar 431 Milyon tutarındaki ödeneğin 5 katını,
 - Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na ayrılan 121 Milyon 476 bin Lira'nın iki bin katından fazlasını oluşturmaktadır.
- 1981 yılının gelir kaynakları yine "Vergilere" dayandırılmaktadır. 1 Trilyon 347 Milyar Lira.

- 1980-1981 yılı bütçe karşılaştırması (bazı Bakanlıklarda):

	<u>1980 yılı ödeneği:</u>	<u>1981 yılı ödeneği:</u>
Milli Savunma		
Bakanlığı	113 Milyar 603 Milyon	287 Milyar 632 Milyon
Milli Eğitim		
Bakanlığı	86 Milyar 490 Milyon	147 Milyar 261 Milyon
Sağlık-Sos.		
Yar.Bakanlığı	31 Milyar 186 Milyon	55 Milyar 431 Milyon
Sosyal Güvenlik		
Bakanlığı	107 Milyon 77 bin	121 Milyon 476 bin

İ KİM KÖRÜKLÜYOR ? :

sözcüsünün Aralık 1977'deki açıklaması:

ahlanma harcamaları son 15 yılda artış
ynı kalmıştır".

Vance'nin 26 Ekim 1979'daki sözleri :

ttetiklerimizimizin silahlanma harcamaları
ği ve Varşova Paktından yüzde 25 daha

i için 15 gram patlayıcı madde yeterlidir.

layıcı Atom ve nükleer patlayıcı maddelerin
birkaç kere öldürmeye yetmektedir. Zira kişi
madde düşmektedir.

la Sovyetler Birliği'ne dönük olarak yığıl-
nın sayısı 7.000'dir.

NDİR ?

SCB'nin 1945'den bu yana silah sistemle-

ÜRETİME BAŞLANDIĞI TARİH :

		ABD	SSCB
ABD		1946	1950
SSCB		1953	1954
ABD		1953	1957
SSCB		1953	1959
ABD		1955	1956
SSCB		1955	1957
ABD		1956	1962
SSCB		1959	1968
ABD		1960	1961
SSCB		1962	1969
ABD		1964	1972
SSCB		1970	1975
ABD		1976	Yok
SSCB		1981	Yok
ABD		1985	Yok

olan William Terry şöyle diyor:

başlıklı füzenin katılmasıyla yapılacak
Hava korunması tamamen yok edilebilir".

AK GEREK : Silahlanmayı ve Savaşı kim
körüklüyor ?...

- Bir Boeing-Marsch Atom başlıklı füzenin, Atom başlığı, 200 bin ton patlayıcı maddeye eşittir.VE BUNLARDAN ABD'de 4365 tanesinin yapımı engeç 1987'de bitmiş olacaktır.

ÇEŞİTLİ KONULARDA ABD-SOVYETLER BİRLİĞİ KARŞILAŞTIRMASI :

Askersel harcamalar : SSCB'de 1980'e göre 50 Milyon Ruble azaltılarak 1981'de 17 Milyar Ruble.Bütçenin yüzde 5,7'si.

ABD'de 1980'e göre 32 Milyar Dolar arttırılarak 1981'de 173 Milyar Dolar.1982'de 222 Milyar Dolar olacak.Yani bütçenin yüzde 25'i.

Her iki ülkede kişi başına düşen silahlanma masrafı :

ABD'de : 391 Dolar

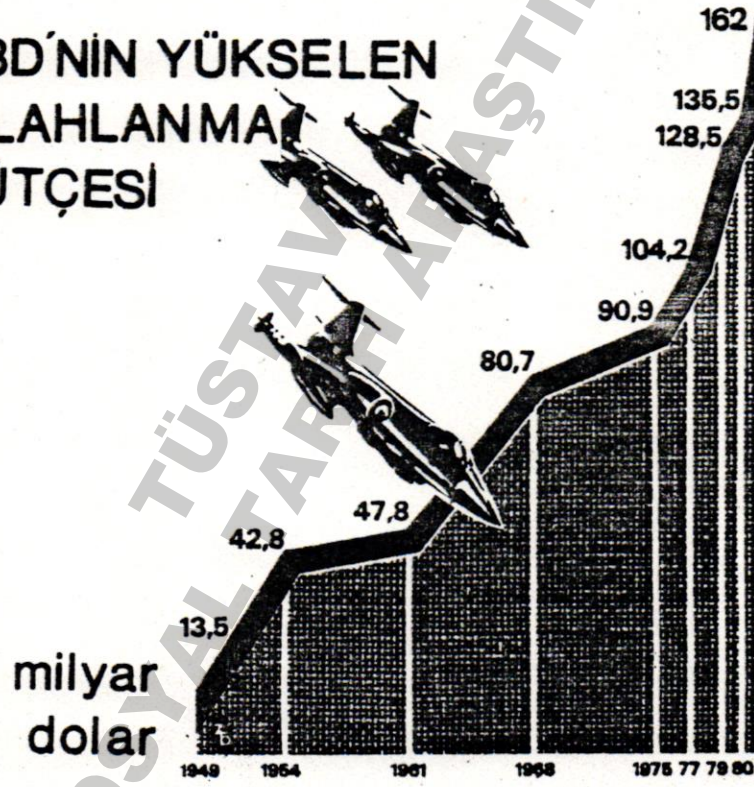
SSCB'de : 93 Dolar

Sağlık,Eğitim, Sosyal güvenlik:

SSCB'de Yalnız sosyal güvenlik alanına 1981'de 46 Milyar Ruble, bütçenin yüzde 15,1'i. Yani askersel harcamaların 2,5 katından fazlası. Sağlık hizmetlerine ise, 15 Milyar Ruble, bütçenin yüzde 5'i. Yani askersel harcamalara yakın bir para ayrıldı.

ABD'de 1981 bütçesinde sağlık ve eğitime ayrılan para bütçenin yüzde 10'nu bulmuyor. Yani askersel harcamaların yarısı bile değil.Üstelik R.Reagan yönetime geldikten sonra sosyal hizmetlerden 13 Milyar Dolar kesilerek askersel harcamalara aktarıldı.

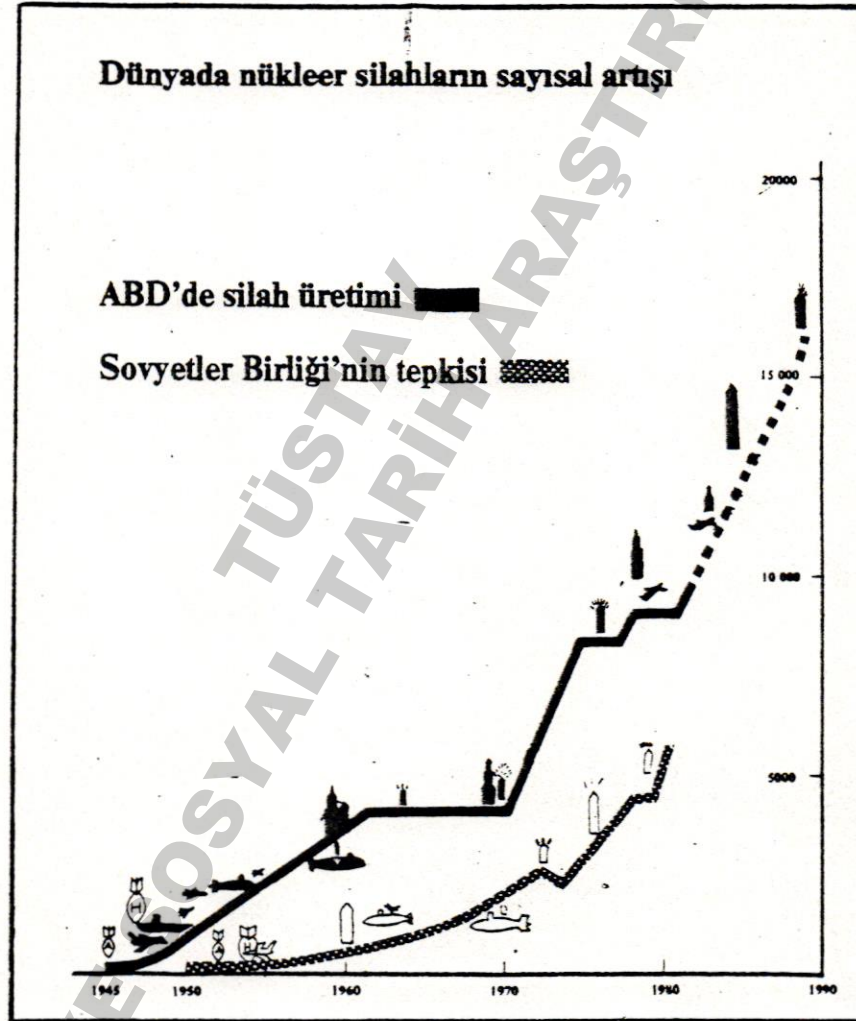
ABD'NİN YÜKSELEN SİLAHLANMA BÜTÇESİ

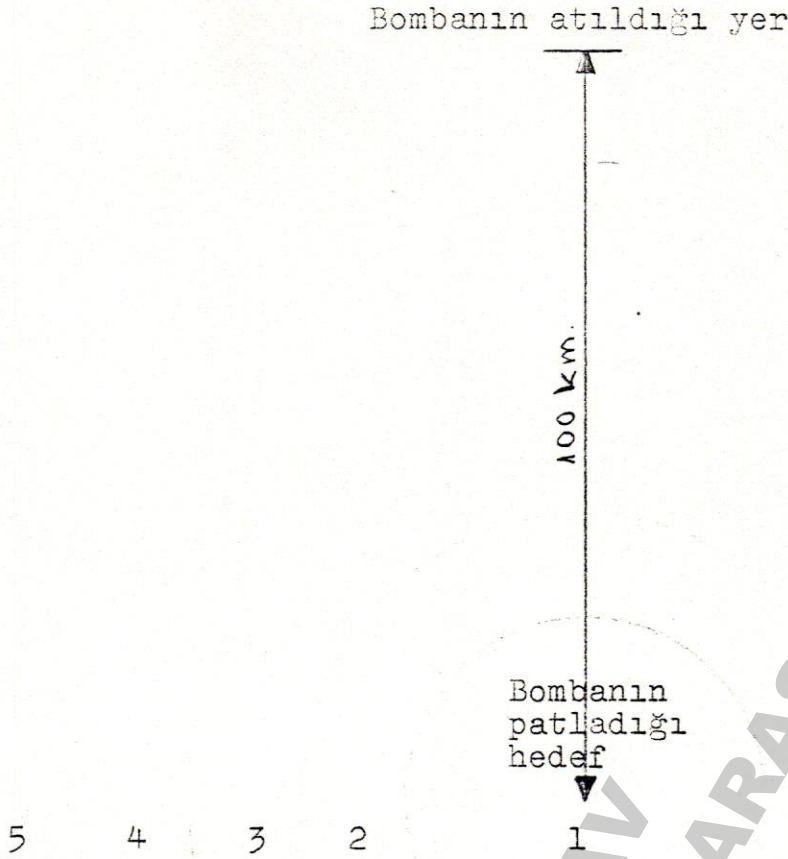

Dünyada nükleer silahların sayısal artışı

ABD'de silah üretimi

Sovyetler Birliği'nin tepkisi

Bombanın patladığı çevredeki insanlar hemen ölmektedirler. Nötron bombasının ışınları, 700 ile 1700 metrelik daire (alan) içinde kalan insanları acı çektire çektire, yavaş yavaş öldürmektedir. Ölümle savaş günler ve aylarca sürebilir. Bombanın patladığı hedefin dışında kalan fabrikalar, evler ve diğer eşyalara hiç bir şey olmamakta, olduğu gibi kalmaktadırlar.

1700 ile 2300 metrelik daire (alan) içinde kalan insanların yüzde 10'u Nötron bombasının ışınlarının etkisiyle 1-2 ay içerisinde ölmektedirler. Diğer insanlarda Kanser hastalığı başlamakta, hastalık nesilden nesile geçmekte (irsi) kalıcı olmaktadır.

Amerikalı Atom Araştırmacısı G.Kistiakowski, insanların acı çekerek yavaş yavaş ölmesini (taksitle ölüm) bölgelere göre şöyle belirliyor:

1. Bölge: 700 m. daire (alan) içinde kalan insanlar.

Yaşam anında ve tamamen durmaktadır.Ölüm ile savaş 1-2 gün sürmektedir.

2.Bölge: 900 m. daire (alan) içinde kalan insanlar.

Nötron bombasının patlamasından sonraki 5 dakika içersinde insanların her türlü hareketi durmakta, hiç bir organlarını hareket ettirememektedirler.

3. Bölge: 1400 m. daire (alan) içinde kalan insanlar.

Nötron bombasının patlamasından sonraki 1 saat içersinde bombanın ışınları insan vücudundaki tüm organların çalışmasını durdurmakta, baygın hale getirerek, bitkisel yaşam durumuna sokmaktadır.Ölüm ile savaş 2 hafta kadar sürmektedir.

4. Bölge: 1700 m. daire (alan) içinde kalan insanlar.

Nötron bombasının ışınlarından direk etkilenen insanların yüzde 10'u 1-2 ay içersinde ölmektedir.Geri kalan yüzde 90, Kanser hastalığına yakalanmakta, bu hastalık 20-30 yıl sonra dahi kendisini gösterebilmektedir.

5. Bölge: 2300 m. daire (alan) içinde kalan insanlar.

İlk anlarda **belirli** etki görülmemesine rağmen, ileride Kanser hastalığı başgösterebilir.Uzun vadeli olarak nesilden nesile geçen her türlü hastalığa neden olabilir.

İşte Nötron bombasının etkileri.İnsanlara korkunç bir şekilde, yavaş yavaş, acı çektirerek taksitle ölüm.

S İ L A H L A N M A

- 2 -

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI
TÜSTAV

- Önümüzdeki 5 yıllık silahlanma giderleri ABD'de 1,5 Bilyon Dolar. Yani, kişi başına yılda 10.800 Dolar düşmekte.
- ABD'de silah firmaları önümüzdeki 3 yılda vergiden 732 Milyar Dolar muaf tutulacaklar.
- J.Carter zamanında işçilerin reel ücret düşümü yüzde 9,7 idi. R.Reagan zamanında bu miktar şimdilik yüzde 11,7 düşüş ile son 25 yılın rekor seviyesine yükseldi.
- Reagan'ın sosyal çalışmalarından : 100 bin kadar kamu sektöründe çalışan memurun işine son verilmek isteniyor. Gerekçe, bütçede tasarruf.
- Reagan'ın işbaşına geldiğinden buyana ABD'de işsizlik yaklaşık olarak 1 Milyon arttı.
- ABD'de 1981 bütçesinde harcamaları artan tek bakanlık Savunma Bakanlığı.
- ABD savunma bütçesi 1986 yılına kadar 343 Milyar Dolar'a yükseltmek isteniyor. Yani, yaklaşık olarak 858 Milyar Mark.
- ABD Cumhurbaşkanı R.Reagan, uzun menzilli Atom füzesi B-1'in yapımının yeniden başlatılmasına karar verdi. B-1'in özelliği, "Ses duvarını" aşacak süratte olması ve tanesinin 460 Milyon Mark'a malolması.
- J.F.Kennedy 1961 : "Eğer korunmamızı garanti altına almak istiyorsak, elimizdeki roket ve Atom Denizaltılarından daha güçlü bir silaha ihtiyacımız vardır.
- R.Reagan Eylül 1981 : Stratejik Atom savaş birlikleri modernleştirilecek.
 - 100 tane yeni MX tipi (Missile Experimental) interkontinental roket (Kıtalararası)
 - 100 tane "Ses duvarını " aşan B-1 uzun menzilli Atom füzesi yapılacak.
- Reagan devamla : Ümid ederim ki, bu önlemlerden sonra rakiplerimiz bizlerin kararlılığını küçümsemekten vazgeçerler.
- Yeni MX roketlerinin her biri 10 tane yönlendirilebilen Atom başlığı taşımakta olup, 170 Kiloton'lu patlayıcı güce sahiptir.
- R. Reagan Ekim 1981 : Avrupa'da bizim dışımızda yapılacak bir Atom savaşının belirli sınırlar içinde kalması olanaklıdır.

- Hiroşima'ya Atom Bombasını atarak yüzbinlerin ölümüne ve şehrin yerle bir olmasına sebep olan Amerikan Pilotu Paul W. Tibbets:
 - "Yaptığıma pişman değilim"
 - "Yüzbinlerce insanın öldüğüne pek inanmıyorum"
 - "Bugünkü düşüncelerim o günden farklı değildir"
 - "Dün dündü, ben Hiroşima'yı unuttum"
 - "Geçmişini hatırlamak pek adetim değildir."
- d e m e k t e d i r. (Eylül 1981)
- CIA'nın eski müdür muavini ve Nötron bombası aleyhtarı Bay Scoville : "Nötron bombası için zararsız diyorlar.Evet doğrudur. Ama yalnız binalar için".
- FAC'deki Amerikan Atom üslerinde : 160
İngiltere'deki Amerikan Atom üslerinde: 112
Kuzey İtalya'daki ABD Atom üslerinde : 96
Belçikadaki Amerikan Atom üslerinde : 48
Hollanda'daki Amerikan Atom üslerinde : 48
Atom füzesi yerleştirilmiş vaziyette...
- Dünya'daki Atom silahları insanlığı 40 kere öldürmeye yeter.
- Barış Araştırmacısı, CSU üyesi ve eski Hava Subayı Alfred Mechtersheimer : "Silahlanma Avrupa'da bir Atom savaşını körülüyor".
- Leopard II. tanklarının yapıcısı ve FAC'nin en büyük silah tröstlerinden Friedrich Flick'e FAC Maliye Bakanlığı 120 Milyon vergi muafiyeti tanıdı.
- Rheinmetall'in silah gelirleri :
1979 : 735 Milyon DM. (9,7 Milyon DM artış)
1980 : 887 Milyon DM. (14,8 Milyon DM artış)
- Ludwigsburg'da bir kadın işçi HAFTADA 12 MARK 80 FENİK işsizlik yardımı almakta. (Metall Gazetesi Nr: 13-14 Temmuz 1981)
- FAC'de 800 bin sakat emekçi var.Yasaların öngördüğü "Her işyerinde çalışanlar mevcudunun yüzde 6'sını sakatların oluşturması zorunluğuna her 5 işyerinden ancak biri uymakta.
- 1. Dünya savaşında ölenlerin yüzde 90'ı asker, yüzde 10'u sivil halktan insanlardı.
- 2. Dünya savaşında ölen 55 Milyon insandan 31 Milyon'u sivil halktandı. Yani yarıdan fazlası.

- ABD'nin Vietnam savaşında öldürdüğü insanların yüzde 90'dan fazlası sivil halktandı.
- Bir askerin öldürülme masrafı:
 - Julius Cesar zamanında : 1 Mark 75 fenik
 - Napolyon zamanında : 6 bin 900 Mark
 - 1.Dünya savaşında : 48 bin 300 Mark
 - 2.Dünya savaşında : 115 bin Mark
 - 1 Vietnamlının öldürülmesinin: 690 bin Mark
 - Amerika'ya olan masrafı
- (Dr.Bert v.A.Roeling, Hollandalı Barış Araştırma Enstitüsü Prof.)
- Dünya'da her bir dakikada 1 Milyon Dolar (230 Milyon DM) silahlanmaya harcanmakta.
- Bugün Dünya'daki sayıları 50 bin'i bulan Atom başlıklı bombanın:
 - 34 Bin'i ABD'ye
 - 11 Bin'i Sov.Birliğine
 - 200'ü Fransa'ya
 - 300'ü İngiltere'ye
 - 300'ü Çin'e aittir. (Stern Dergisi Nr.42)
- Atom füzelerinin patlayıcı gücü günümüzde "MEGATON" olarak ölçülmektedir.Örnek,
 - 1000 Kiloton - 1 Megaton'a eşittir.
- 1 Megaton, Hiroşima'ya atılan Atom bombasının 74 katına eşittir.
- Hiroşima'ya atılan Atom bombasının (Adı: Little Boy) patlayıcı gücü 13 Kiloton TNT idi.(TNT: Trinitrotolul- Konvensiyonal Kimyevi patlayıcı madde).
- 10 Megaton patlayıcı güç, Hiroşima'ya atılan Atom bombasının tam 740 katıdır.(BU ÖRNEĞİ BUNDAN SONRA VENİLECEK PATLAYICI GÜCÜ BELİRLEYEN SAYILARIN DAHA İYİ KAVRANMASI İÇİN AKLİMİZDA TUTMAMIZ GEREK.).
- 10 tane Atom başlıklı füze yüklü bir "Poseidon" Atom Denizaltısı 10 ayrı hedefe birden saldırabilir.
- 10 tane Atom başlıklı füzenin patlayıcı gücü ise, 6,4 Megaton'dur. (YANI HIROŞIMAYA ATILAN BOMBANIN 400 KATI KADAR).
- 6,4 Megaton patlayıcı güç, 2.Dünya savaşında harcanan tüm patlayıcı maddelerin, patlama gücünden daha fazladır.

- Şu anda Dünya'da bulunan Atom silahlarının patlama gücü Hiroşima'ya atılan bombanın 1 Milyon katıdır. Yani, Hiroşima'ya atılan bomba gücünde Dünyamızda şu anda 1 Milyon tane bulunmaktadır.

- Dünyada her insan başına (kişi başına)

3 T o n TNT d ü ş m e k t e d i r . . .

- Amerikalı Diplomat G.F.Kennan : "Nasıl silahlanırsan silahlan, silahlanmanın yeteri olmaz".
- R.Reagan'a göre yeni yapılacak MX roketleri, eskiyen Titan roketlerinin yerini alacaktır. Bunun için de MX'ler için yeni gizleme yerleri, mahzenler yapılacaktır.
- MX roketlerinin her biri 10. ayrı yere yönlendirilebilen atom başlığı taşımakta olup, 170 kiloton'luk patlayıcı güce sahiptir. Yani, Hiroşima'nın 14 katı kadar.
- MX İnterkontinental roketlerini (Kıtalararası) bir Sovyet saldırısına karşı daha iyi koruyabilmek amacıyla ABD, UTAH ve NEVADA kentlerinde tam 4600 tane gizli füze rampaları (toprak altında) yapılmasını plânlamakta.
- Rampaların yapılması düşünülen arazinin yüz ölçümü, FAC'nin YÜZ ÖLÇÜMÜNÜN YARISINA EŞİTTİR.
- Bu rampaların yapılmasında gerekli olan toprak harfiyatı işlemi, 2 TANE DAHA YENİ P A N A M A KANALI yapma işlemine eşittir.
- Pershing II ve Cruise-Missile gibi Atom başlıklı füzelerin Batı Avrupa'ya yerleştirilmesine karşı yükselen protestolara aldırma-yan Reagan, kendi seçmenlerine karşı biraz daha anlayışlı davranmaktadır.

Atom rampalarının kendi kentlerinde yapılmasını ve bu nedenle kentlerinin Sovyetlerin bir numaralı hedefi olmasını protesto eden 2 Milyon Utah ve Nevada'lıının Washington'a tadar uzanan bu protestoları nedeniyle Reagan, bu füzelerin yerleştirilmesine yeni alternatifler aramaktadır.

- 1980 yılında Dünya'da 55 Milyon insan kelimenin tam anlamıyla AÇLIKTAN öldü.
- Willi Brandt : 1979 yılında Dünya'da doğan 120 Milyon Çocuktan 12 Milyon'u AÇLIKTAN öldü. (Parlamenk dergisi 11.4.81)

- Yukarıdaki sayıları tekrarlayan UNİCEF, Çocuklara yardım kuruluşu Direktörü James P.Grant şöyle demekte:

"Bu sayılar gösteriyor ki, Dünya'da her 3 günde bir yeni bir Hiroşima olayı meydana gelmektedir."

- Süddeutsche Zeitung, 6 Haz.81 : Amerikan Enerji Bakanlığının Parlemantoya verdiği bilgiye göre, Nötron bombasının bazı kısımlarının yapımına başlanıldı.
- Nötron bombası özellikle Avrupa'ya yerleştirilmek için yapılmakta.Nötron bombasının atımı kısa menzilli roketlerle olmakta.
- ABD Cumhurbaşkanı Reagan : "Atom bombası ABD dışında yerleştirilmeyecektir", demesine rağmen FAC Hükümet sözcüsü Lothar Rühl:

"Nötron bombası yalnız Avrupa'da kullanıldığı takdirde işe yarar demektedir"...

- SPD Parlamenterlerinden Egon Bahr'ın Nötron bombası üzerine sözleri : "İnsan aklının (düşüncesinin) sapıklık, sadistlik sembolü"...
- Stern Dergisi : Doğu ve Batı ülkelerinin silahlanma karşılaştırmasında İngiliz ve Fransız Atom silahlarında göz-önüne alınmalıdır.Zira, bu silahlarda son tahlilde Sov.Birliğine ve Varşova Paktı ülkelerine çevrilidir.Bunların dışında, ABD'nin yedek olarak sakladığı silahlar ve tüm Dünya denizlerinde gezen Deniz Kuvvetlerinde bulunan silahlarda ilâve edilmelidir.
- Bu silahlardan bazıları :

Fransa : 80 tane M-20 tipi Atom başlıklıfüze ile donatılmış
5 Atom Denizaltısı.Patlayıcı gücü: 1 Megaton.
18 tane S-3 tipi orta menzilli roket.3500 kilometreye kadar atış yapabilmekte.Patlayıcı gücü: 1 Megaton.
32 tane Pluton tipi kısa menzilli roket.120-740 kilometreye kadar atış yapabilmekte.
30 tane Mirage IV. tipi orta menzilli bomba.

İngiltere: 64 tane Polaris-Atom füzesi yüklü 4 Atom Denizaltısı.
Patlayıcı gücü: 200 Kiloton.
45 Tane Vulkan tipi orta menzilli bomba.

ABD Deniz Kuvvetleri : 950 tane kadar kısa menzilli Pershing I, Lance ve Nike-Hercules roketi. Atış mesafeleri: Lance 120 kilometre, Pershing I 740 km. 346 tane F-111 tipi orta menzilli bomba. Atış mesafesi 7000 km.

- Ayrıca nükleer silahlarla donatılmış 1600 savaş uçağı hazır vaziyette beklemekte. Bu uçaklardan 3000 tane orta menzilli bomba yüklü 600 tanesi, 13 uçak gemisinde hareket için emir beklemekte.
- NATO üyesi ülkelerin hiç biri, Sov. Birliğine ait SS-20 roketleri hakkında Amerika tarafından kendilerine verilen bilgi ve sayıların doğru olup olmadığını kontrol etme, araştırma olanağına sahip değil. (Stern dergisi Nr: 42)
- Amerika, NATO üyesi ülkeler arasında, Sov. Birliğinin silah gücü konusunda bilgi verebilen tek ülke.

Bu nedenle, ABD'nin verdiği bilgiler Batı politikacıları arasında şüphe ile karşılanmakta. Diğer yanda kontrol olanaklarından yoksunlar.

NATO üyesi ülkelerin Savunma Bakanları toplantısında Amerikalılar SS-20'nin fotoğrafını acele ile elden ele dolaştırıp hemen topladılar. (Stern dergisi Nr: 42)

- Amerika dostu H. Schmidt'in yakın çevresi dahi dev güçlü ortakları ABD'nin bu saklambaç oyunundan memnun olmamaktadır. Eski Hükümet sözcüsü Klaus Bölling yakınlardan şöyle demektedir :

"Bazen öyle hissediyoruz ki, Amerikan hükümeti bize (FAC'ye) kendi işine gelen bilgileri vermektedir. Amerikalılar bu bilgileri nereden aldıklarını bize söylerlerse, kendimizi daha rahat hissederiz. Hatta böyle bilgilerin toplanmasında ve değerlendirilmesine katılırdık bile". (Stern Nr: 42)

- Batı Avrupa NATO üyesi ülkelerdeki Atom silahlarının yerleştirildiği üs sayısı, 150... Bunlardan 90 tanesi FAC'de.
- ABD, Avrupa'ya yerleştirilen Atom silahları sistemini "Theater Nuclear Forces" olarak isimlendiriyor. Buradaki "Theater" kelimesi (Türkçesi Tiyatro) bildiğimiz "Tiyatro" olmayıp, savaş alanıdır.
- Bu "Tiyatro" için FAC toprakları üzerinde 6000 Atom başlıklı silah hazır beklemektedir.

- Amerikan Hava Savunma Komutanlığı ve Avrupa'daki NATO yönetimi tarafından ortak hazırlanan "Nüclear Field Requirements" isimli el kitabından :

Hangi Atom silahlarının, hangi hedefler için kullanılacağı belirlidir. Bu hedefler yalnız Varşova Pak-tı üyeleri değildir. Örneğin, NATO Atom bombalarıyla saldırılacak 11 hedef daha gösterilmektedir. Bun-lar, Flensburg, Kappeln, Schleswig, Rendsburg, Grün-nenthal, Neumünster, Itzehoe, Lübeck, Launenburg, Kiel, Brunsbüttel.

- Dr. Alfred Mechttersheimer, eski Hava Subayı, CSU üyesi ve Barış Araştırmacısı :

Ben konservatif bir insanım, hemde kazanımlara değer veren bir konservatif. Diğer bir deyişle, Vatan ve Barış gibi değerlerin kalıcı olmasından yanayım. Bu nedenle, Amerikalıların silahlanma yolundaki uğraşı-larını tehlikeli bulmaktayım.

- Stern Şubat 81 : Generallerin tahminlerine göre, Amerikalılar Fed. Almanya toprakları üzerinde bilinenlerin dı-şında 2000 tane daha Atom başlıklı füze bulundur-makta. Amerikalı bir Subayın, Subay Gazinosunda söyledikleri :

"Eğer Lahanaçılar (Krauts- Amerikalıların Alman-lara taktığı isim) Atom silahlarını kullanmaz-larsa, elimizde onların payına düşeni kullana-cak kadar Atom silahı var"...

KAYNAKLAR :

1. IGM Gazetesi 1981 sayıları
2. Stern Dergisi Şubat 81 sayısı
3. Stern Dergisi 8 Ekim 81 sayısı Nr: 42

" Atom silahlarına karşı savaşa" Ç A Ğ R I

Alman halkı, Doğu ve Batı güçleri arasında savaşın başlaması halinde Atomla Ölüme terkedilmiştir. Hiç bir korunağı yoktur.

Silahlanma yarışına katılmak veya, Atom silahlarının Almanya toprakları üzerinde depolanmasına izin vermek bu tehlikeyi yükseltmektedir.

Bu nedenle, Almanya'nın politik hedefi, Doğu ile Batı arasındaki yumuşamanın sağlanması olmalıdır. Ancak böyle bir politika ile Alman halkının güvenliğine ve hür-demokratik bir Almanya'nın ulusal varlığının sağlanmasına hizmet etmiş oluruz.

Federal Parlamento ve Hükümetten talebimiz: Atom silahlanması yarışmasına katılmamasıdır. Bunun tam aksine, Atom silahlarından arınmış bir Avrupa önerimizi, yumuşama politikasının bir gereği olarak destekleyiniz.

Hangi dinden, hangi partiden olursa olsun, tüm Alman halkını silahlanma politikasına karşı dayanışmaya, barışçıl bir gelişmenin desteklenmesine çağırıyoruz.

Atom silahları halkımızı tehdit ettiği müddetçe susmamaya kararlıyız.

SPD'ce yönetilen Bremen, Hamburg ve Hessen eyaletlerinde, (Eyalet iç yasasının öngördüğü gibi) Atom silahlarıyla donatılmaya karşı yapılmak istenen halk oylaması, hükümet tarafından (CDU-CSU) başvurulmuş Anayasa Mahkemesi kararı sonucu yasaklandı. SPD, diğer girişimlerden vazgeçerek sorunu CDU'nun ağırlıkta olduğu Fed. Parlamentoya bırakmaktadır.

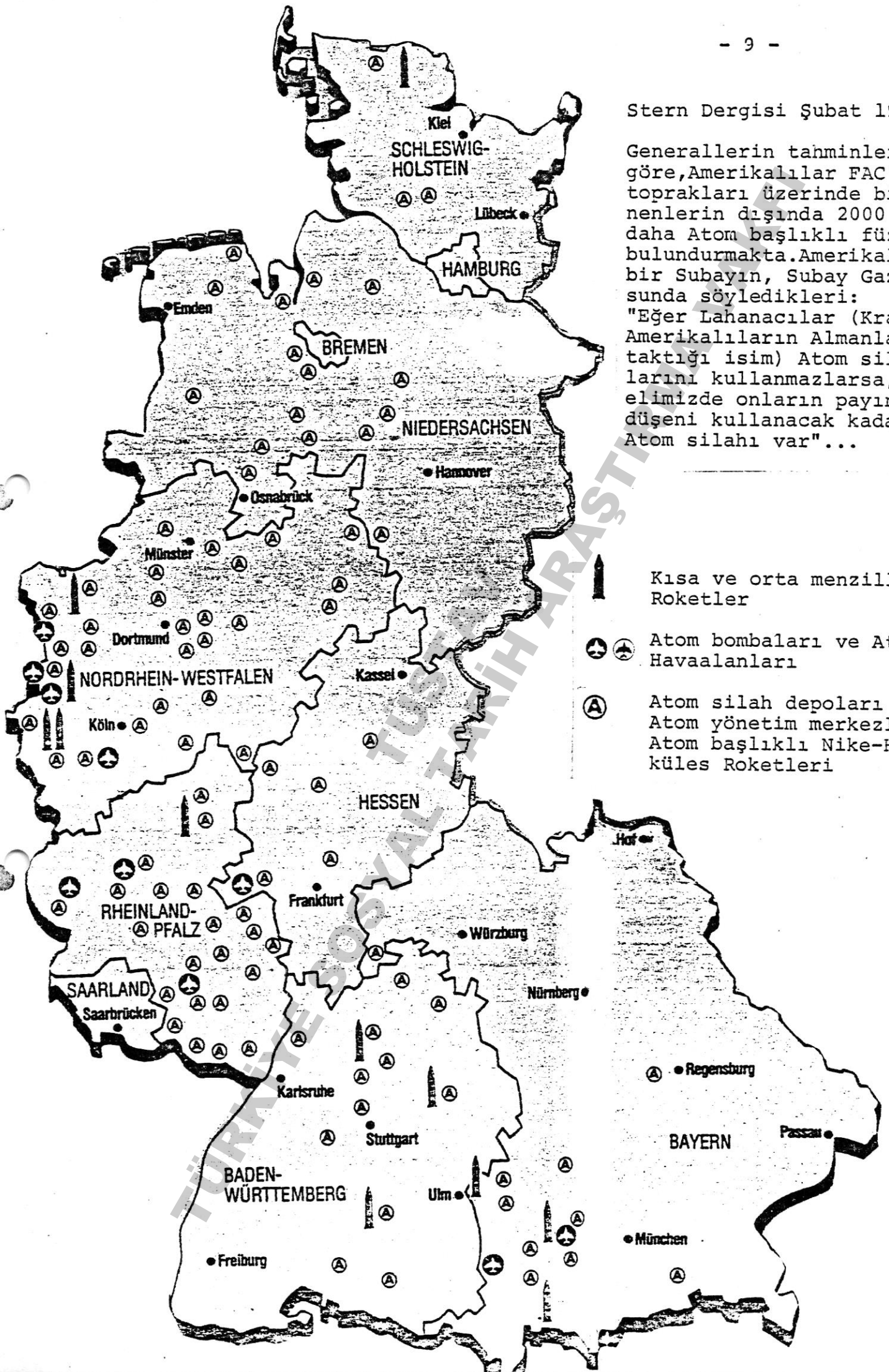
M a r t 1958

Çağrıyı imzalayanlardan bazıları :

Yazar Heinrich Böll, Papaz Helmut Gollwitzer ve Martin Niemöller, SPD Genel Başkanı Ollenhauer, DGB Başkanı Freitag.

Stern Dergisi Şubat 1981:

Generallerin tahminlerine göre, Amerikalılar FAC'i toprakları üzerinde bilinmeyenlerin dışında 2000 tane daha Atom başlıklı füze bulundurmakta. Amerikalı bir Subayın, Subay Gazinosunda söyledikleri: "Eğer Lahanacılar (Krauts, Amerikalıların Almanlara taktığı isim) Atom silahlarını kullanmazlarsa, elimizde onların payına düşeni kullanacak kadar Atom silahı var"...

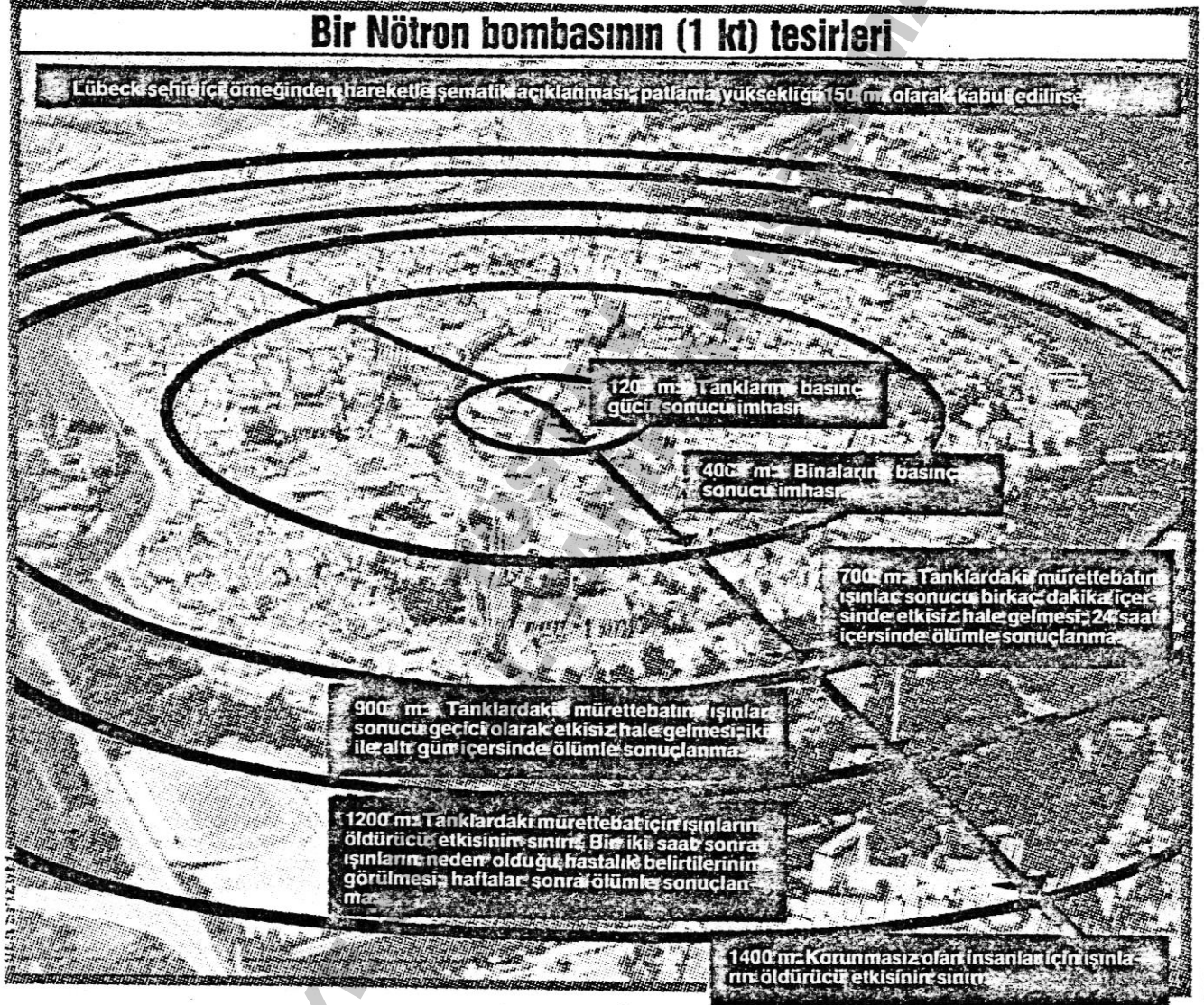
Kısa ve orta menzilli
Roketler

Atom bombaları ve Atom
Havaalanları

Atom silah depoları
Atom yönetim merkezleri
Atom başlıklı Nike-Her-
küles Roketleri

Bir Nötron bombasının (1 kt) tesirleri

Lübeck şehri için omeginden hareketle şematik açıklanması, patlama yüksekliği 150 m olarak kabul edilirse

DÜNYA SİLAHLANA DURSUN ! ! !

TÜRKİYE SOS

MA VAKFI

BÜYÜK ALMAN SİLAH TRÖSTLERİ
VE SİLAHLANMA GELİRLERİ
(1980 yılına göre)
Milyar DM olarak

Süddeutsche Zeitung, 4. Juli 1981

Avrupa'da 10 Milyon'un üzerinde işsiz var

Ekonomik durum kötü

Avrupa ekonomisini kaplamış olan kara bulutların dağılacığına dair hiçbir belirti yoktur.

Avrupa'nın ekonomik durumu bu yılın başında biraz daha kötüleşmiştir. Ekonomik gelişmedeki durgunluğun yanı sıra işsizlerin sayısında ve enflasyonda bir artış kaydedilmiştir. Avrupa komisyonunun hesaplarına göre Avrupa'da ekonomik gelişmede yüzde 0,6 oranında bir gerileme bu yıl için beklenmektedir. Bu gidişde bir düzelmeye bu yılın sonbaharından evvel beklenmiyor.

Ana sorunu, evvelden olduğu gibi işsizlik oluşturmaktadır. Geçtiğimiz yıl içinde 800.000 den fazla kişi işsiz kalmıştır.

1981 yılının Ocak ayında, İskandinavya ülkeleri hariç, Avrupa'da 10 Milyonun üzerinde kişi işsiz durumdaydı.

Avrupa'da işsizliğin ülkelere göre dağılışını aşağıdaki tabloda görebilirsiniz.

Bu ülkeler arasında en olumsuz görünüme İspanya sahiptir. Bu ülkede her sekiz kişiden biri işsizdir. Sendikaların bildirdiğine göre her gün yeni 2000 kişi işsizler ordusuna dahil olmaktadır.

İşsizler arasında en büyük kısmı gençler oluşturmaktadır. 1,6 Milyon işsiz yüzde 58 ini 16 ile 25 yaşındaki gençler

oluşturmaktadır. İşsizlerin yüzde 33 ünü kadınlar, yüzde 28 ini aile babaları oluşturmaktadır.

"Die Wirtschaftliche Situation ist schlecht" (Aus "Der Gewerkschafter" Nr. 4/81, S 11)

Avrupa'da işsizlik

	İşsiz sayısı	yüzde oranı
İspanya	1.620.300	12,6
İrlanda	125.100	11,0
Belçika	429.500	10,6
Danimarka	247.300	9,5
İngiltere	2.419.500	9,3
İtalya	1.880.300	8,6
Portekiz	315.000	7,6
Fransa	1.680.300	7,5
Hollanda	342.800	6,7
Federal Almanya	1.308.600	5,1
Yunanistan	70.700	2,1
Lüksemburg	1.610	1,0

Reagan yönetiminin yüz günü

İç politika

- Devlet bütçesinde 50 Milyar Dolarlık Kısıntı Programı hazırlandı (Sosyal harcamalar kısıtlandı, Silahlanma bütçesi yoğun bir biçimde arttırıldı, Vergi indirimi yapılacağı açıklandı)
- Yakıt yağı ve benzin fiyatları serbest bırakıldı
- "Güvenlik ve Terörizm" Senato Komisyonu oluşturuldu
- Komisyonun hazırladığı ve sunduğu kanun tasarıları:
 - Çocuk aldırmanın (kürtaj) yasaklanması
 - Ölüm cezasının yeniden getirilmesi
 - ABD'nin güney devletlerindeki Oy Hakkı Yasalarının kaldırılması
 - "Busing-Programı"nın (Siyah öğrencilerin eğitimde toplumsal uyumları programı) kaldırılması
 - Japon otomobil sanayiine karşı dışalımın (ithalat) kısıtlanması

Dış politika

- Nikaragua'ya yapılan ekonomik yardım kesildi
- El Salvador'a ekonomik ve askeri yardım arttırıldı
- El Salvador'a askeri danışmanlar gönderildi
- Uruguay'a silah satışlarına yine başlandı
- Arjantin'e karşı konmuş olan silah ambargosunun kaldırılması planlandı
- Pakistan'a ekonomik ve askeri yardım arttırıldı
- Güney Kore'ye silah satışı
- Liberya'ya ekonomik ve askeri yardıma yeniden başlandı, askeri danışmanlar gönderildi
- Sudan'a askeri yardım arttırıldı
- Sinai yarım adasına Amerikan Barış Ordusu gönderilmesi planlandı
- İran Körfezindeki askeri vurucu güç arttırıldı
- İran Körfezinde 6 Amerikan Üssünün kurulması planlandı
- Sudi Arabistan'a beş adet WACS - Casusluk Uçağı satıldı
- Sovyetler Birliği'ne karşı konmuş olan hububat ambargosu kaldırıldı
- Avrupa'da yerleştirilmiş olan Atom Silahlarının modernleştirilmesi planlandı
- Güney Afrika devletine karşı uygulanan ticaret kısıtlamalarının kaldırılması planlandı

Hundert Tage Reagan (Aus Metall Nr. 9/81 S: 7)

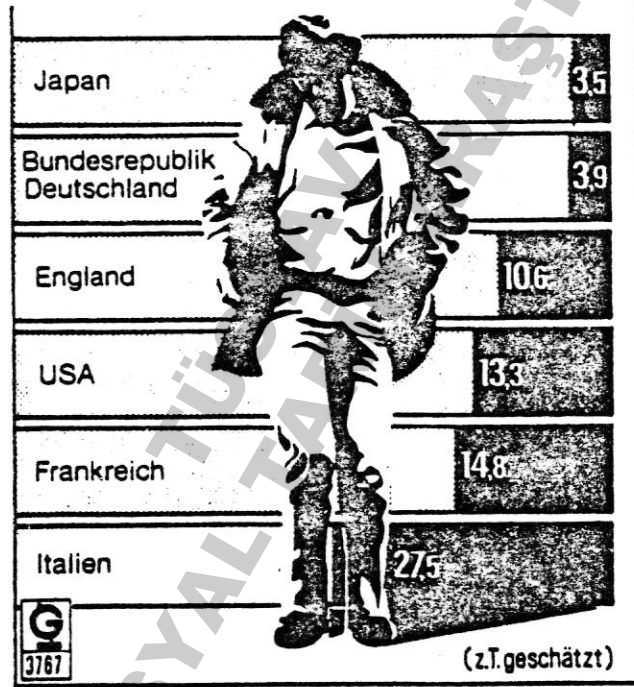
Hannoversche Allgemeine Zeitung

22 Ocak 1981

İŞSİZ GENÇLER

Çalışabilir durumda ve
25 yaşının altındakiler

1980 yılına göre yüzde olarak:

"Hürriyet"

26 Nisan 1981

Esenboğa'da esrarengiz dev uçak

● 15 ay önce alana "korsan iniş" yapan Boeing-707 uçağına Amerikalı bir kadının sahip çıktığı bildirildi. 10 milyon dolar değerindeki uçağın kaçakçılık işine karıştığı sanılıyor. 4 kişilik mürettebatının terkettiği uçağın kapıları kilitli. Başbakan uçakla ilgili bilgi istedi. Yetkililer geniş soruşturma yapıyor.

Oktay ÖZESKİCI

ANKARA, (Hürriyet) - Esenboğa Hava Alanı'nda, varlığı on beş ay sonra meydana çıkan esrarengiz dev uçak, birden ortalığı karıştırdı. Aylar önce alana "korsan iniş" yapan Boeing, alanın bir köşesinde kendi halinde dururken, Amerikalı bir kadının kayıp uçağının izini keşfetmesi ile dünyanın en ilginç uçağı haline gelerek büyük önem kazandı. Dört kişilik mürettebatı tarafından iniş günü terkedilen, kapıları kilitli bu uçağın esrarını çözebilmek için Türk polisi kolları sıvadı.

Nereden geldiği, içinde henüz ne olduğu saptanamayan dev Boeing 707 uçağı 23 Ocak 1980 günü, Türkiye hudutlarına girdi. Uçak bir süre gittikten sonra Elazığ yakınlarında, telsizle Ankara ile temasa geçerek, motorlarından ikisinin arıza yaptığını, mecburi inişe geçeceklerini bildirdi. Esrarengiz uçağı, Kayseri Hava Alanına ine-bileceği onlara, en yakın havaalanının Kayseri olduğu söylendi. Ancak pilotlar, Ankara'ya kadar durumu idare edebileceklerini belirttiler. Uçak gece yarısına doğru Esenboğa Hava Alanına iniş yaptı.

PILOTLAR KAYBOLUYOR

Esrarengiz uçağın esrarengiz pilotları, Esenboğa Hava Alanı yetkilileri ile görüşerek, uçağın iki motorunun yandığını, Amerika'dan yeni motor gelinceye kadar Boeing 707'nin hangara çekilmesini istediler. Uçağı hangar bulunamadığı için kargo binasının önüne götürüldü, uçak emin bir yere kon-

duktan sonra esrarengiz uçağın dört kişi olduğu sanılan mürettebatı havaalanından ayrıldıktan sonra bir daha ortada görünmediler, sessizce kayboldular.

15 AY OLDU

Kaderine terkedildiği sanılan 15 aydan beri kimsenin arayıp sormadığı, ilgilenmediği uçağı birden bire Amerikalı bir kişi sahip çıktı. Amerikan Elçiliğine başvuran bu kişi, muhtemelen Ankara'da olduğu sanılan uçaklarının kendilerine verilmesi için Dışişleri Bakanlığı'nın aracı olmasını istedi.

Uçakla ilgili kısa bir araştırma yapıldı. Esrarengiz uçağın uluslararası kaçakçılık işlerinde kullanıldığı Afrika ve Asya ülkelerine silâh götürdüğü anlaşıldı.

- "Avrupa'da Atom savaşı" konulu uluslararası bir konferans 22-24 Nisan 1981 tarihlerinde Groningen Üniversitesi, Hollanda'da yapıldı. Bu konferansa katılanlardan ABD'li emekli Amiral Gene R. Rocque Atom savaşının Avrupa'da nasıl olacağı konusundaki tahminlerini aktardı. Aşağıda Amiral'in konuşmasından alınma kısımlar bulacaksınız.
- Amerikan Savunma Bakanının bu yılın başında Amerika Parlamento-sunda yaptığı konuşmadan : "Önümüzdeki savaşın merkezi Avrupa olacaktır, Amerika değil. Ve bu savaş Nükleer bir savaş olacaktır".
- Avrupa'daki 7000 Atom silahının kullanılma yetkisi ABD Cumhurbaşkanı'nın elinde olduğu müddetçe ve bunların kullanılması emri cephe komutanlarına verilmesi halinde Avrupa'nın sistemli bir şekilde parçalanması başlayabilir.
- Avrupa'da bir savaşın başlaması halinde sadece NATO tarafından :
 - Yüzlerce Atom deposu NATO'ya bağlı çevrede köprüleri ve haberleşme olanaklarını yok etmek için ateşlenebilir.
 - Yüzlerce Atom başlıklı füze (Pershing ve Cruise-Missile) Sovyetler ve Doğu Avrupa'daki belirli hedeflere doğru ateşlenebilir.
 - Sayıları 1000'i bulan NATO atom yüklü savaş uçakları, savaş alanına atılmak üzere bomba taşıyacaktır.
 - Gereği halinde 1200'den fazla Atom yüklü uçak ABD'den savaş alanına nakledilebilir.
 - ABD'nin uçak gemilerinden havalanacak yüzlerce Atom yüklü uçak savaş alanındaki deniz hedeflerini bombalayabilir.
 - Amerika'nın NATO'ya ait Atom Denizaltıları 500 kadar Atom bombasını savaş alanında patlatabilir.
 - Savaş alanında sadece NATO'ya ait 8 ile 10 bin Atom patlaması olabilir.
- Bütün bunlara Sovyetler Birliği'nin de aynı güçte cevap vereceğini düşünecek olursak, 5 ile 6 bin Atom patlaması daha olacak demektir.
- 15 bin Atom silahının kısa zamanda patlama gücünü tahmin etmek ve bunu düşünmek bile korkunçtur.
Bunu tahmin etmek için şu örneği verelim:
 - NATO'nun bir Atom Denizaltısının Atom gücü, 2. Dünya savaşında kullanılan tüm bomba ve diğer silahların patlama gü-

cünden daha fazladır.

- Amerikan Hearings Kongresinin (Askeri kongre) hesaplarına göre, Avrupa'da başlayacak bir savaş halinde ilk anda 100 Milyon insan ölecektir.
- ABD'de gittikçe genişleyen bir düşünceye göre, Avrupa'daki Atom savaşı sınırlı olabilir.Hattâ, bazı çevreler daha ileri giderek şuna inanmaktadırlar :

Avrupa'da başlayacak bir Atom savaşından hemen sonra Amerikan ve Sovyet Cumhurbaşkanları özel telefonlarına sarılarak birbirlerinin topraklarına saldırmama konusunda anlaşabilirler.

- Eskiden savaşları insanların değil, devletlerin yaptığı söylenirdi.Bugün ise, savaşları yapan devletler değil, Nükleer plânlama guruplarıdır.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMALARI
TÜSTAV

SİLAHLANMA ÜZERİNE GAZETELERDEN ALINTILAR :

"Silah endüstrisinde çalışanlar sayısında azalma var"

- Batı Avrupa Nato üyesi ülkelerinde 1,5 Milyon kişi silah endüstrisinde çalışmakta. Bunlar,

İngiltere'de	: 630 bin kişi
Fransa'da	: 430 bin "
FAC'de	: 238 bin "
İtalya'da	: 161 bin "

- FAC'de silahlanmada görülen gittikçe yükselişe rağmen, bu endüstri dalında çalışanlar sayısında 60'lı yıllardan bu yana gözle görülür derecede bir azalma var.
- Batı Avrupa ülkeleri arasında yıllık gelirleri 100 Milyon DM'in üzerinde olan 93 silah tröstü var. Bunlar,

FAC'de	: 28 tane
İngiltere'de	: 23 "
Fransa'da	: 17 "
İtalya'da	: 9 "

- Adı geçen 93 firmanın 1977 gelir toplamı 100 Milyar DM.

(Yukarıdaki tüm rakamlar 1977'ye göredir.)

Kaynak: Frankfurter Rundschau 23.2.81

"Silahlanma işyerlerini tehlikeye sokuyor, işyeri açmıyor"

- FAC'de silahlanma gelirleri 1965'den 1977'ye kadar olan zamanda yüzde yüzden fazla artarak 12 Milyar DM'ı buldu. Buna karşın silah endüstrisinde çalışanların sayısı 20 bin kişi azalarak 229 bin'e düştü.

Kaynak: Frankfurter Rundschau 15.7.81

- FAC hükümeti 1975-1979 yılları arasında dış ülkelere 5 Milyar, 930 Milyon DM'lık silah satımına izin verdi. Bunun yüzde 40'ı Nato dışındaki ülkelere yapıldı.

Kaynak: Stuttgarter Zeitung 9.1.81

- ABD Cumhurbaşkanı R.Reagan her ne kadar verdiği sözü tutacağını ve ABD bütçe açığını 1984'e kadar kapayacağını söylemekte ise de, bütçe de 75 Milyar Dolar'dan fazla açık olacağı beklenmektedir ki,

bu durum, sosyal hizmetlerin yeniden kurban vererek kısaltılması demektir. Buna başlanıldı bile : Fakir ailelerin çocuklarına okullarda ücretsiz olarak verilen yemek kaldırıldı.

Kaynak: Stuttgarter Zeitung 14.9.81

"Sosyal zorunluklar intihara itiyor"

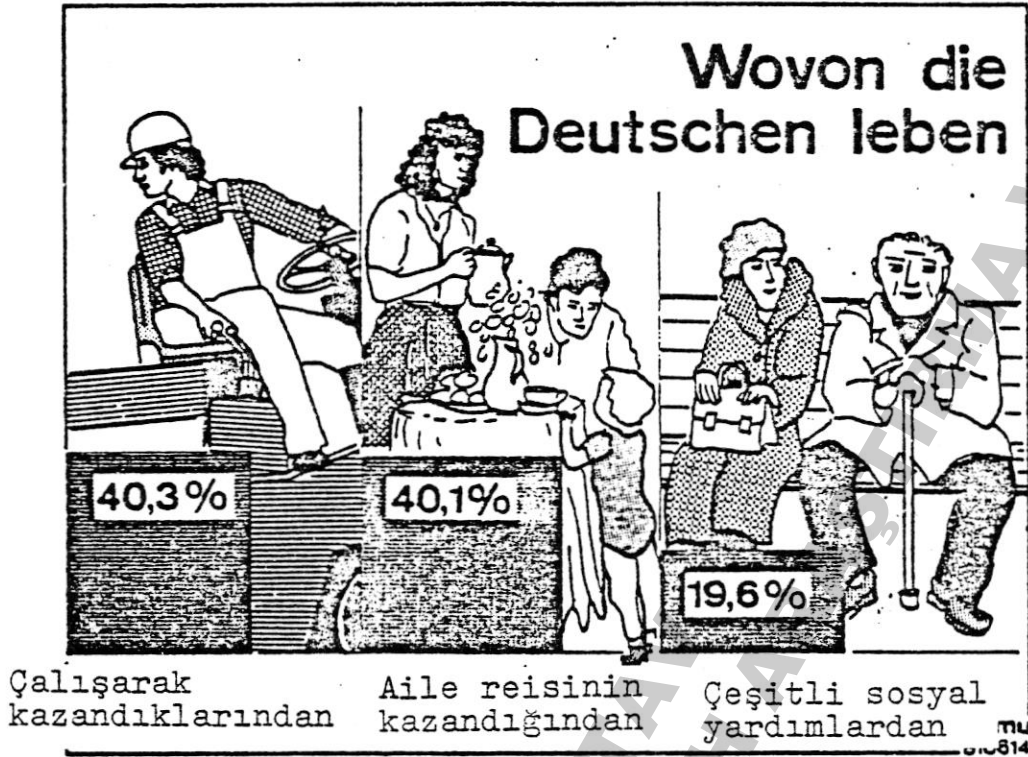
- FAC'de her yıl, 13 bin'den fazla insan intihar etmektedir. 16 ile 25 yaşları arasındaki gençler arasındaki intihar olayları son 10 yılda yüzde 50 arttı.

"Son yıllarda gittikçe zorlaşan sosyal durum , işyerini kaybetme ve konut derdi gibi sorunlar bu krizin başlıca nedenleridir", demektir, Psigolog İnge Jöhrens.

Kaynak: Frankfurter Neue Presse 2.9.81

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMALARI
TAKFİ

ALMANLAR GEÇİMLERİNİ NEREDEN SAĞLIYORLAR ?

Çalışanların yarısından çok fazlasının aylık net kazançları 1800 Mark'dan daha az.

FAC'de çalışan her kişi 1,5 kişinin daha geçimini sağlamak zorundadır. (Teorik olarak)

1980 rakamlarına göre, erkeklerin yüzde 54'ünün aylık net kazançları 1800 Mark'dan daha az.

Kadınlar arasında durum daha da kötü. Kadınların yüzde 89'unun aylık net kazancı 1800 Mark'dan daha az.

Bu da gösteriyor ki, halkın çok büyük bir kısmı "Bir eli yağda, bir eli balda" yaşıyor.

Kaynak: Augsburger Allgemeine Zeitung 4 Mayıs 81

VE DÜNYA SEYİRCİ KALMAKTA !

Geçtiğimiz yıl Afrika, Asya ve Latin Amerika'da 55 Milyon insan açlıktan öldü. Bu sayı, 2. Dünya savaşında yaşamlarını yitirenlerin sayısına eşittir.

Halen 1 Milyar 400 Milyon insan doğumlarından ölümlerine kadar kötü ve eksik besleniyorlar.

Bunun nedeni yeryüzünde beslenme maddelerinin olmayışından değil. Sadece 1979/80 ekonomi yılında "Avrupa Ortak Pazar"ı 1 Milyon ton Meyva ve Sebze'yi, FİYAT DÜŞÜMÜNÜ ÖNLEMEK İÇİN YOK ETTİ. Bu durum, AOP'ı üyesi ülkelerin halkına 250 Milyon Mark vergiye maloldu.

1981 yılı Dünya Bankası raporuna göre, açlık ve kötü beslenmenin gerçek nedeni, YİYECEK MADDELERİNE İHTİYACI OLANLARIN BUNLARI ALACAK PARASI OLMAMASI...

.... Yeryüzündeki sorunları daha iyi görebilmek için Dünya'yı her seviyeden insanların yaşadığı 100 kişilik bir köy olarak alacak olursak şöyle bir resimle karşılaşırız.

- Köyde oturan 24 kişinin yıllık gelirleri 8 ile 25 bin arası. Açlık çekmeleri söz konusu değil. Çocuklarını okula gönderme olanağına sahipler. Ortalama yaşam müddeti 70 yıl. Dünya'daki yiyeceklerin yarısını, enerjinin 5'de 4'ünü kullanıyorlar.

.... Aynı köyde oturan 23 kişi ise zorda olsa yaşayabiliyorlar.

.... Geri kalan 53 kişinin yıllık gelirleri 700 Mark kadar. Beslenmeleri kötü, sık sık hasta oluyorlar. Hiç birinin okula gitme olanağı ve şansı yok. Her 4 çocuktan 1'i 5 yaşına gelmeden ölüyor. Adı geçen 53 kişiden 20'si heran AÇLIKTAN ÖLME TEHLİKESİYLE KARŞI KARŞIYA. Ve 50 yaşına kadar yaşayanların sayısı çok az.

.... Bu köyde oturan fakirler gayet tabii ki, nimetlerin haklı dağılımını istiyorlar. Zira bu nimetler herkese yetecek kadar. Ve fakirler bu dağıtımda söz sahibi olmak istiyorlar.

Bu durumda zenginlerin cevabı, avutmak, teselli etmek ve bahşiş vermekle yetinmektir. Zenginler arasında en güçlülerden olan "Sam Amca" (Amerika) fakirlere şu tavsiyede bulunuyor:

"KENDİ EKONOMİNİZİN GÜCÜNE GÜVENİN"

(Hangi ekonominin ?, Derleyenin sorusu)

"Gelişmiş ülkelerden geri kalmış ülkelere yapılacak yardımın artırılması tek kelime ile imkânsızdır".

(Bu sözleri ABD Dışişleri Bakanı A.Haig UNO Konferansında söyledi)

A y r ı c a :

- 3. Dünya, geri kalmış ülkelerinin, endüstri ülkelerine ve özel Bankalara olan borcu, 1 B i l y o n Mark.
(1 Bilyon, - 1 Milyon tane 1 Milyon demektir.)
- Bu ülkelerin geçen yıl ödemekle zorunlu oldukları borç miktarı, 200 Milyar Mark'dı.

Kaynak: Stern dergisi, 22 Ekim 1981 Nr: 44)

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI
TÜSTAV

İNSAN HAKLARININ YILMAZ SAVUNUCUSU A M E R İ K A :

"ABD'de yıllık izinler ve işten çıkarmalarla ilgili konular :

P a r o l a : Al kullan ve at dışarı."

İşvereninden 7 günlük yıllık izinini nazik bir dille isteyen Washington'lu Teleks teknikeri 27 yaşındaki Dave Williams'ın bu "UTANMAZLIĞINI" firma sahibi süresiz çıkışla (Fristlos) cezalandırdı.

42 yaşındaki satıcı kadın Claire Degnen'de aynı şekilde, bir an içinde işinden oluverdi. Gerekçesi mi ? Bu işçinin 6 günlük yıllık izininden 2 saat geç dönmesi.

Yukarıdaki olaylar sapık işverenlerin tek-tük uyguladıkları basit olaylardan olmayıp, 1981 Amerikasının gerçek çehresidir.

"Yıllık izinler ve işten çıkarmalar konusunda Amerika'da halâ Kapitalizmin başlangıç yıllarının metodları uygulanmaktadır", demektedir AFL/CIO Sendikalar birliği Washington bürosu sözcüsü. Aynı sözcü sözlerine devamla, "İşin garibi üyelerimizin çoğunluğu bu metodları normal bulmaktadırlar".

Fed. Çalışma Bakanlığınca Washington'da yayınlanan yıllık araştırma ve statistik kitabında belirtildiğine göre, sayıları 107 Milyon'u bulan Amerikan emekçilerinin geçtiğimiz yıl ortalama yıllık izin hakkı 9 gün.

Uzun yıllardır çalışanların yıllık izin hakları 2 haftaya kadar yükselebilmekte. Fakat yüzbinlerce işçinin ise, yıllık bir tek gün bile izin hakkı yok. Bunlar herhangi bir firmada 12 ile 18 aydan daha az çalışmış olanlardır.

İşin önemli yanı, ücretli izin hakları toplu sözleşmelerle garanti altına alınmış olsa dahi, bu hak, işçilerin yıllık izin haklarını istedikleri gibi kullanacakları anlamına gelmez.

Sendika fonksiyonerleri dahi kendi üyelerine yıllık izin haklarından vazgeçmelerini önermekte, "İşinize bağlı olduğunuzu işvereninize ispatlayın" demektedirler.

Çok kere işçilerin hakkı olan yıllık izinlerinden vazgeçmelerine "İşten atılma korkusuyla" ulaşılmaktadır. İşçilere "Eğer tembel, tembel güneşte yatmak istiyorsanız, kapımda izin almadan devamlı çalışmak üzere bekleyen yüzlerce işsiz var" tehditi savrulmaktadır.

Avrupa'nın bir çok yerinde geçerli olan 6 haftalık veya 3 aylık işten çıkarma ihbar süresi Amerika Birleşik Devletleri için bir "Hayal ve Rüyadır"...

Kaynak: Stuttgarter Nachrichten 11 Temmuz 1981

Not: "İnsan haklarının yılmaz savunucusu Amerika" başlığı derleyene aittir.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI
TÜSTAV

İsmi. İsmi Robert Thompson. Kendisi 1950'lerde Malezya'daki İngiliz "Ceza Birliklerinin" komutanıydı ve 1960'larda ise, ozamanlar Güney Vietnam'da bulunan İngiliz Danışma Misyonunun ~~başkanı~~ başkanlığına yapmıştır. 1969 yılında "Vietnam'dan Çıkış Yok" (No Exit from Vietnam) ve 1974'de "Barış Olanakları Yok" (Peace is NOT at Hand) adlı kitaplar yazmıştır. Şimdi de şunları yazıyor: "Ruslar Atom Silahını kullanarak tüm Dünyayı ele geçirmek istiyorlar."

Bu deli saçmalarına inanlar var. Gerek Zumwalt, gerek Thompson ve gerekse aynı cinsten sayısız başka "kâhinler", silahlanma yarışının durdurulmasının söz konusu olmayacağını, Batıda halka yutturmaya çalışıyorlar. Batı Avrupalıların ve Amerikalıların ya feci yazgılarına katlanıp, Ruslar önünde diz çökmek, ya da derhal (akla sığmayacak masraflara ve ölümlere ulaşan) yeni bir silahlanma yarışına girişip, bütün olanakları kullanarak Rusları ~~tedir~~ bırakmak zorunda olduklarını öne sürüyorlar. Kısacası: Bu kimselere göre, soğuk savaş kaçınılmaz birşey.

Bu deli saçmalarının ve iftiracı tekerlemelerin yapımcılarıyla tartışmaya girişmenin hiçbir yararı yoktur. Onları inandırmak olanak dışıdır. // tellallıktan ~~başlarını~~ sağlıyorlar ve verilen görevleri de tüm güçleriyle yerine getiriyorlar. |—————| Yazılarında, silahların yalnızca sayılarının değil, herşeyden önce nitelik ve etkinliklerinin, yani öldürücü güçlerinin artırılmasının zorunlu olduğunu ~~bile getiriyorlar!~~

Böylece uluslararası hava bile bile zehirleniyor. Antisovyetizm çoktandır büyük silah ticareti politikasının ayrılmaz bir parçasıdır. Antisovyetizm olmadan //kâr payı (Dividende) alabilmek olanak dışıdır. bunu unutmamak gerekir. Antisovyetik

H geride

// Onlar geçimlerini bu

H vurguluyorlar.

16 Ls 16 Fp
// yüksek

propaganda ne kadar yoğun ve ne kadar utanmazca yapılırsa, silah tröstleri de o kadar çok sipariş alır.

Bu ilişkiyi borsa rehberlerindeki verilerle kolayca kanıtlayabiliriz.

Örneğin Rockefeller Silah Tröstünün bir bölümü olan St. Louis kentindeki "McDonnell Douglas" şirketinin kârları durmadan artıyor. 1975 yılında toplam satışları 3 256 milyon dolar tutuyordu. Bu şirket büyük kârlar getiren Phantom tipi avcı-bombardıman uçaklarının ve uzaktan yönlendirmeli roketlerin üretimi üzerine uzmanlaşmıştır.

1950'lerde bu şirketin adı büyük bir rezalete karışmıştı. Pentagon'un ismarlamış olduğu F 3H tipi Donanma Avcı Uçaklarından ~~(McDonnell Douglas)~~ 12'si deneme uçuşları sırasında düştü ve birkaç pilot da yaşamını yitirdi. Yapılan araştırmada, bu uçakların hiçbirisinin uçacak durumda olmadığı ortaya çıktı. Demek ki, birkaç yüz milyon dolar sokağa atılmıştı. Ayrıca, bu şirkete sözü edilen uçakların siparişini vermiş olan Tuğamiral Lloyd Harrison'un, görevinden çekildikten bir gün sonra bu şirketin 2. Başkanlığına atandığını görüyoruz. İşte asker-sanayici kaynaşması budur!

—Uzay araçları ve roket üreten beş büyük Amerikan tröstü olan Rockwell International, Boeing Company, McDonnell Douglas, ~~Corporation~~, Textron ~~Inc.~~ ve General Dynamics Corporation firmalarının satışlarının toplamı, 1975 yılında 16 milyar doları aşıyordu. Eğer Sovyetlerin silahlanmanın sınırlandırılması ve silahlanma yarışının durdurulması için yaptığı teklifler kabul edilmezse, bu tröstlerin daha şimdiden efsanevi ölçülere erişmiş olan silahları, artık ölçülemeyecek düzeylere ulaşacaktır.

— yolunda

Bu şirketlerin yalnızca Pentagon'un siparişlerini karşıla-
mıyken kalmayıp, aynı zamanda NATO ile //peşitli ülkelerin
Hükümetleriyle çok ~~uluslararası~~ silah ticareti yaptıklarını
ifade etmemek gerekir. Amerikan silah ~~ticareti~~ yıldı yıla
artıyor. ~~ABD~~, 1971/72 mali yılında 3,2 milyar dolar değerinde
silah ülke dışına sattı. 1975/76 mali yılında ise -
//ABD Hükümetinin bedelsiz olarak verdiği silahlar dışında -
silah dışsatımı 9,5 milyar dolara ulaşmıştı. Demek ki,
Amerikan silah tröstleri gerek ülke içindeki, gerekse
ülke dışındaki silah ticaretlerini sürekli olarak genişle-
tiyorlar.

Bu şirketlerin Batı Almanya'daki ortakları da kendilerinden
geri kalmıyor. Örneğin İkinci Dünya Savaşındaki yenilginin //
Strauss ile sıkı bağlantılı olan Münih'deki "Messerschmitt-
Bölkow-Loehr GmbH" adlı şirket, 1977 yazında yeni tip -
"saçmalı bomba"nın üretiminin geliştirilmesini
istiyordu. Bu nütron bombasına karşı
bir yarışma mıdır? Diğer NATO ülkele-
rinde olduğu gibi, burada da bugün dünkünden daha korkunç
- ve daha masraflı - silahların geliştirilmesi amaçlanıyor.

Silah üretiminde ~~çok~~ yüksek boyutlara ulaşan kârların ~~gizli~~ çizelgesi
H yüksekliği ~~faizli~~ ve bu kârların bir bölümü de, kamu oyunda namuslu
ve hatta liberal geçinen birtakım etkili kişilerin ceple-
rine doluyor.
Batıda silahlanma yarışının savunuculuğunu yapan etkili
kişilerin hepsinin bu işten kişisel çıkarları olduğunu
söylemek istemiyorum. Kuşkusuz kişisel çıkarları olmayan-
lar da var. Fakat, bunları destekleyenler - ellerinde bir
yılıda milyonlar değil, milyarlarca dolar dönen dev silah
tröstleri - insanlığın yazgısını sırf para için tehlikeye
atıyorlar.

"The Christian Science Monitor" adlı tanınmış Amerikan gazetesinin muhabiri, sözünü sık sık ettiğimiz "General Dynamics" adlı şirketin 2. Başkanı Frank Davis'e

bir zamanlar şu soruyu sormuştu: "Merhum Başkan Eisenhower'ın

~~(Her bir kentte)~~ her kentinde, her eyaletinde ve Federal Hükümetin her kurumunda, asker-sanayici kaynaşımının

- ekonomik, politik ve hatta ideolojik açıdan - genel

etkisi olduğu biçimindeki uyarısı ~~şerhinde~~ ne düşünüyorsunuz?"

Davis'in yanıtı şöyleydi: "Asker-sanayici kaynaşımı demi herhalde bundan 100 yıl önce Avrupa için geçerli idi.

Fakat bu deyim ~~ABD~~'nin gerçeklerine uymamaktadır."

İşte, asker-sanayici kaynaşımının kodamanlarına, "Siz kim-siniz, ne yaparsınız?" diye sorulduğunda, onlar "Biz hiç yokuz!" diye yanıt veriyorlar.

Onlar bunu yaparken daha çok halkın saflığına mı güveniyor-lar, yoksa doğrudan halkla alay mı ediyorlar, söylemek güç. Bu tröstlerin, gerekli gördüklerinde çeşitli ülke-lerin politikacılarına ve yüksek subaylarına sistemli olarak rüşvet yedirdikleri gerçeği, çoktandır bir sır olmaktan çıktı. Lockheed tröstünün elebaşılığını yaptığı, tüm dünya-ca bilinen yolsuzluk rezaletleri de bunu yeteri kadar belge-lemekte. Bu alışlagelmiş bir şey, ve bugün de böyledir.

Rüşvet yediren rüşvet yiyeni hor görmez. Çünkü heriki tarafın da cibilliyeti aynıdır. Kendi paralarıyla çevrilen dolaplara uzun yıllardır sabırla katlanan kendi ülkeleri halkına karşı, bu gibilerinin tutumu ne olabilir ki?

Sözümün ulusal çıkarlar açısından büyük silah ticaretinin gerçekten zorunlu olduğuna Batıda birçok insanın kandığını unutmayalım.

Sık sık sorulan bir soru daha var. Acaba silahlanma yarışının savunucuları, modern savaş tekniğinin ülkeleri için ne kadar korkunç bir tehlike oluşturduğunu anlayıp, felaketten önceki son anda bu yoldan geri dönmezler mi?

Bu soruya kesinlikle olumlu bir yanıt verilebileceğini sanmıyorum. Çünkü, kelle koltuğunda sertüvenlere atılmak, "şahinler" in cibilliyeti gereğidir.

Saldırganlar esilip yokedilebilirler. Fakat sağduyunun ve gerçekçi şans hesaplamalarının bu tür insanları ve onların suç ortaklarını bu tehlikeli yoldan alıkoyacağı, pek inanılacak şey değildir. Hitler de 2/ Dünya Savaşını başlattığında, tehlikenin boyutlarından haberdardı ve o da utkuya ereceğine inanıyordu. 1 Eylül 1939 günü Hitler'e (1) bir falcı, birkaç yıl içinde tüm Almanya'da kendisine intihar edebileceği bir kılından başka birşey kalmayacağını söylemiş olsaydı, asla inanmazdı. Buna 22 Haziran 1941 günü (2) inanabileceği olasılığı daha da zayıftır. Aşırı sağcı Alman militarist kiliği (clique) hatta bugün bile, büyük tehlikeleri — göze almadan utkuya erişilemeyeceği kanısındadır.

Hugratan İnsanlığı sonsuz kayıplara ~~sakar~~ harpler, çoğunlukla böyle başlar. Kanımca dünyadaki politik çılgınlığın sayısı, H İkinci 2/ Dünya Savaşından bugüne azalmak şöyle dursun, tam aksine, artmış bulunuyor. Bunun açıklanması zor değil.

Eskiden bu gibilerinin işine o kadar yarayacak bir araç, * bir atom silahının tetiğini çekerek başlatılabilecek sözde "önleyici saldırı" diye birşey yoktu. Bu gerçeği hiç unutmamak * gerekir. Gerçi biraz önce sözünü ettiğimiz aşırı güçlerin güttüğü politikada çılgınlık, her zaman için büyük bir rol oynamıştır. Fakat roketler ve çekirdeksel silahlar * çağı olan günümüzde, bu çılgınlıktan doğacak tehlike şimdiyedek görülmemiş ölçülere erişti.

(1) Hitler'in Polonya'ya saldırarak İkinci Dünya Savaşını başlattığı gün.

(2) Hitler ordularının Sovyetler Birliği'ne saldırdığı gün.

bu yönde saldırgan bir nitelik kazanma-
ları sağlayabilirler mi? Bunu gelişmeler gösterecektir.

— Cömertçe

ABD'nin hükümetteki heriki partisine ~~kurullu~~ olarak bağış
verenler arasında, sürekli olarak büyük iş çevrelerinin tem-
silcileri ve tabii ki silah üretimi ve ticareti ~~yaşayan~~

/inin

~~yaşayan~~ yapan çevrelerin de bulunduğu ortadadır. Bu, Okya-
musun üstesinde alışılacelmiş bir şeydir. Bununla birlikte,
ABD'deki ılımlı burjuva çevreler, özellikle silah ticaretiy-
le ilgisi olmayan, // bu nedenle sivil ~~ABD'de bulunan~~ gerek-
sinimleri karşılayacak malların uluslararası ticaretteki
ağırlığının daha da artmasından çıkarı bulunan çevrelerin,
son yıllarda bazı dersler çıkarmış olmaları mümkündür.

/inin

//ve

Amerikalılar Başkan Roosevelt'i daha unutmadırlar. Başkan
Roosevelt de Demokratik Partinin öncüsüydu ve zamanında
Sovyet-Amerikan ilişkilerinin iyileşmesi yönünde büyük katkı-
larda bulunmuştu. // Barış içinde yanyana yaşamının yalnızca
kaçınılmaz siyasal bir zorunluluk olmadığı-

//Amerikada, b2

— ni, bunun, aynı zamanda kendi ekonomik durumlarının iyileş-
mesinde doğrudan rol oynayan bir etken olduğunu gören
insanların sayısı, ~~Amerikada~~ gittikçe artıyor. Bütün bu insan-
lar, silahlanma yarışının aile bütçelerini yıldan yıla, ay-
dan aya kemirdiğini biliyorlar.

Tanınmış Amerikan tarihçisi, ABD'nin eski Moskova Büyükelçisi
Georg Kennan, kendisi de bir zamanlar anti-sovyetik kitaplar
yazmış olmakla birlikte, şunları da kaleme almıştır: "Büyük
kentlerimizin, özellikle bu kentlerin en büyüğü olan New York
kentinin bir harabeye dönüşmesi, ... ülkemizin birçok yö-
resinde suç işleme ve şiddet kullanma oranlarının hızla artma-
sı gibi korkunç sorunlarla karşı karşıyayız. ... Enflasyon
sorunumuz, ... işsizlik sorunumuz ... trafik kargaşası ve
çok büyük eksiklikleri olan bir ulaşım düzenimiz var ...

~~Handwritten text at the top of the page, possibly a title or header, is mostly illegible due to blurring and crossing out.~~

Diger yandan, kapitalist dünyada ———— başka güçlerin de etkili olduğunu asla unutmamak gerekir. Tüm uluslararası burjuvazinin böyle çılgınca bir tutum içinde olduğuna inanmak yanlış olur. Burjuvazi içindeki ılımlı ve akıllı politikacıların sayısı artmakta. Burjuva devlet adamlarının ~~akıllı~~ ~~kesimi~~ harpten sonraki 33 yıl içinde birşeyler öğrenmiş bulunuyor. Bu devlet adamlarının sosyalizme karşı ~~tavrı~~ tavırları bugün de değişmemiştir. Fakat bu insanlar, yalnızca yaşam içgüdüsünün itisiyle ~~(Savashıyarak)~~ ~~(Savashıyarak)~~ termonükleer saldırıya ~~(Yakarak)~~ ~~(Yakarak)~~ karşı barış yolunu seçmiş bulunuyorlar. Burjuvazinin ılımlı kesimi bir Üçüncü Dünya Savaşına karşıdır ve bu gerçek de kuşkusuz gelecek yıllarda uluslararası politik ortamı etkileyecektir.

Acaba burjuvazinin bu kanadının, özellikle ABD'de güçlenmesi savaş tehlikesini önemli ölçüde azaltır mı? Kuşkusuz evet! Örneğin ABD, sosyalist ülkelerle tartışmalı konuların en önemlileri üzerinde dürüstçe bir anlaşmaya varmayı ve barış içinde ~~yanyana yaşamayı~~ ~~(Barışlı Koexistans)~~ ciddi olarak kabullendiğini açıklarsa, dünyanın durumu hemen ve uzun süreli olarak değişecektir. Fakat yalnızca buna güvenmek doğru olmaz. Dünyada, emperyalistlerin durumunu kötüleştirecek önemli herhangi bir değişiklik, kolaylıkla onların yön değiştirmelerine ve saldırganlıklarının artmasına neden olabilir. Onların ~~aynı~~ aynı rotayı izleyecekleri beklenemez. Uzun erimde bu gözetilmelidir.

Peki "Güncel Tehlike Komitesi" ~~(Güncel Tehlike Komitesi)~~ cinsinden karanlık örgütler, acaba gelecekte Amerikan Hükümetinin politika-
sını ciddi bir ölçüde etkileyip, bu politikanın nütron bom-

/ en akli
ayında olanlar

/ olumsuz

caymadan
hep

Eğitim sisteminiz nitel olarak gittikçe kötüleşmekte....
Reklam çevrelerinin elinde oyuncak haline gelmiş basın ve
televizyondaki yolsuzluklarla uğraşıyoruz... Pornografi
ahlaksızlığı bir orman yangını gibi her tarafa yayıldı...
Sürekli olarak çevre kirlenmesi sorunu ile karşı karşıyayız...
Diğer uluslar karşısında yalnızca korku veren bir askersel
güç olarak kalmak istemiyorsak, dış dünyanın ~~nasıl~~ top-
lumumuzu nasıl değerlendirdiğini düşünmeliyiz... İçinde
bulunduğumuz ekonomik duraklama, kararsızlık ve ülkede ya-
şamın genel olarak kötüleşmesi bir gerçekken, başkaları
için umut ve güç kaynağı olamayız."

"Düşünmeliyiz!" demekte. Evet, doğru. Bu yalnızca Ameri-
kalı'lar için bir zorunluluk değil.

Bununla birlikte, Batının gerici güçlerinin etkisini de hiç
küçümsememek gerekir. 60 yıldır Amerikanın politikasını
zehirlenmekte olan antikomünizm, elde etmiş olduğu etkinliği
~~her yerde yayarak~~ bırakmamaktadır. Pratikte antikomünist-
lerle uluslararası asker-sanayici kaynaşımının

görüşleri tümüyle uyumaktadır. Sınıf düşmanlığı ile
aşırı kâr harsı birbirine karışıyor. Bu çıkışı olmayan bir
yol, (bir çıkışın beklenmesi), bir labirent midir? Hayır değildir,
çıkış yolu vardır.

Sovyetler Birliğinin kitlesel kırım silahları ve silahsızlan-
ma üzerinde yaptığı teklifler, Sovyetler Birliğinin tüm
politikasından ayrı, geçici ve rastgele nitelikte girişim-
ler değildir. Bu teklifler SSCB Komünist Partisinin 24.
Kurultayında kamuya bildirilmiş (resmî) ve Sovyet diplo-
ماسisinin temelini oluşturan Barış Programının ayrılmaz bir
parçasıdır. Bu programın tüm maddeleri birbirine sıkıca bağlı

olup, canlı bir bütünü oluşturmakta ve Helsinki Sonuç Bildirisinin ruhuna uymaktadır.

Sovyetler Birliği, yalnızca bir devletin, ya da devletler gurubunun değil, tüm insanlığın çıkarına//barışı savunmaktadır.

İçinde bulunduğumuz yüzyılın son çeyreğinde gerçekten barıştan başka bir seçenek olmadığı için bu yolu tutmaktadır.

Bundan 30 yıldan fazla bir süre önce Sovyet halkı kanı pahasına insanlığı faşizmden kurtardı. İnsanlığı kitlesel kırim silahlarından kurtarmak, önemi daha az olan bir görev değildir.

Bu görevi yerine getirebilme olanağı var mı?

Genel ve tam bir silahsızlanmaya yönelik ^{öneri} ~~tedbir~~, Sovyetler Birliğinin ve diğer sosyalist ülkelerin olmadığı//bir dünyada yapılmış olsaydı, silahsızlanmanın gerçekleşmesinin kuşkusuz lafı bile olmazdı. O zaman silahsızlanma gerçekten bir hayal (ütopi) anlamına gelirdi. Emperyalistler dünyayı ayrı ayrı egemenlik bölgelerine (~~Herrschaftsgebiete/egemenlik~~) ayırmış da olsalardı, ara vermeden birbirlerine karşı yeniden bölüşme savaşını sürdürürler ve sonunda dünyayı gerçekten yokederlerdi.

Ancak 1917 Ekiminde Leninci ülkelerin bayrağının yükseldiği bir dünyada durum böyle değildir. Silahsızlanma artık bir düş değil, gerçek bir olanaktır. Dünyada atom bombası olmadan yaşanabilir.

Tüm dünyadaki, özellikle en büyük kapitalist ülkelerdeki sıradan, dürüst ~~ixxx~~ insanların büyük çoğunluğu, kendilerinden titizlikle gizlenen bu kesin gerçeği kavlıyorlar. Yumuşama ve barış içinde yanyana yaşama politikasından yana olanların sayısı son zamanlarda eskisinden daha büyük bir hızla artmaktadır. Soğuk savaşı yeniden başlatmak isteyen güçlerin tüm oyunları da bu gelişmeyi önleyemiyor. Uluslar-

~~ya da SSCB ile ABD arasındaki askersal dengeyi
bozmak istemiyoruz. Buna karşılık da, insanın bu dengeyi
kendi çıkarına değiştirmeye kalkışmamasını talep ediyoruz (...)~~

Bugün ise, köklü bir önlem olarak, tüm devletlerin aynı anda
çekirdeksel silahların üretimini durdurmaları
üzerinde anlaşmaya varılmasını, atom, hidrojen veya nötron
bombası olsun, bu tür tüm silahların bu anlaşmanın kapsamına
alınmasını öneriyoruz (...) Bu nedenle, tüm nükleer silah
denemelerinin sürekli olarak yasaklanmasından başka, barış-
cıl amaçlar için yapılan nükleer patlamalar üzerinde de
genel bir durdurma uygulanması ile ilgili olarak anlaşmaya
varmaya hazır olduğumuzu bildiriyoruz.

Sovyetler Birliğinin atmış olduğu bu adımın, kendileri ile
görüşme içinde olduğumuz taraflarca gerektiği biçimde de-
ğerlendirilerek, halkların ne zamandan beri bekledikleri
anlaşmanın imzalanmasına varan yolun açılmasını umut
ediyoruz."

İşte Sovyet Hükümetinin görüşü böyle. Silahlanma yarışının
durdurulması, bugün yalnızca tüm ülkelerin hükümetlerinin
değil, dünyadaki her sıradan dürüst insanın önünde duran
bir sorundur. Bu insan yaşamak istiyorsa, çocuklarının ve
torunlarının da yaşamasını istiyorsa, buna yanıt vermeli-
dir. Yanıtını da sözle değil, eylemle, yani silahsızlanma
savaşına etken olarak katılarak vermelidir.

arası asker-sanayici kaynaşımının ideolojisini sağduyulu sıradan insanlar, "sokaktaki insan" kabul etmiyor, edemez de. Çünkü aradaki mesafe çok büyüktür. Aşırı kar çevrelerinin fikirleri ancak kana susamışları coşturabilir. İnsanlar yaşamak ve mutluluğa erişmek isterler, nütron bombaları ve kanatlı roketler tarafından öldürülmek değil. Artık kollarını kavuşturup, ölüm ticareti yapan bezirganların çevirdikleri dolaplara seyirci kalma zamanının geçtiği görüşü güç kazanıyor.

Bu nedenle, silahlanma yarışının sürüp gitmesine karşın, uluslararası havanın son yıllarda yine de düzeldiği, söylenebilir. // Dünyadaki iki sistem arasındaki savaşım sürüyor; fakat ne olursa olsun, ateşle oynayanlar yumuşama fikrini ortadan kaldırıp, savaş tehlikesi yaratamayacaklardır. Kanımca bu, silahsızlanma için çaba veren Sovyetler Birliği'nin ve dünyadaki tüm ilerici güçlerin tarihsel kazanımıdır. Merkezsin bildiği gibi, Sovyetler Birliği 1941-1945 yılları arasında insanlığı faşist vebadan kurtarmakta baş rolü oynamıştı. Bugün ise dünyayı Atomla Ölüm'den kurtarmak için elinden geleni yapmaktadır.

SSCB Komünist Partisi Merkez Komitesi Genel Sekreteri, SSCB Yüksek Sovyeti Prezidyum Başkanı L.I. Brejnev, 2 Kasım 1977 günü Ekim Devriminin 60. yıldönümü nedeniyle yaptığı konuşmada şunları söyledi: "Yumuşama süreci, barış yolunu seçme olanağı sağlamaktadır. Bu olanağı elden kaçırmak ağır bir suç olur. Bugün için en önemli ve acil sorun, tüm dünyaya yayılmış olan silahlanma yarışını durdurmaktır... Sovyetler Birliği etkin bir biçimde kendi savunmasını sağlamakta ve ~~güçlenmektedir~~ fakat diğer taraf üzerinde üstünlük amacını gütmemekte ve gütmeyi düşünmemektedir. Şu anda Orta Avrupa'da Doğu ile Batı arasındaki, ya da SSCB ile ABD arasında yaklaşık askersel dengeyi bozmak istemiyoruz. Buna karşılıklı da, kimsenin bu dengeyi kendi çıkarına değiştirmeye kalkışmamasını talep ediyoruz...

Asker-sanayici kaynaşımı:

Emperyalist ülkelerde silah tröstleriyle ordu hiyerarşisinin ve devlet bürokrasisinin kaynaşarak egemen güçlerin çekirdeği haline gelmesi. Asker-sanayici kaynaşımı büyük güce sahip olan, ekonominin kilit noktalarını elinde tutan, kitlesel iletişim araçları gibi diğer önemli toplumsal alanları da denetleyen bir merkez oluşturuyor. Günümüzde emperyalizmin saldırganlığının başlıca kaynağıdır. Öte yandan asker-sanayici kaynaşımının oluşması, kapitalist düzenin çelişkilerini sertleştiriyor. Kapitalist tekeller arasında farklılaşmalara, tekellerle halk arasında çatışmalara yol açıyor. (Bu kavram Türkçeye "askersel-endüstriyel kompleks" biçiminde de çevriliyor.)

Caydırıcı güç:

Silahlanma yanlılarının öne sürdükleri gerici bir doktrin. Buna göre, bugün doğu ve batı blokları birbirlerini karşılıklı olarak yok edebilecekleri için saldırıdan çekiniyorlar. Caydırma gücünün, yani karşısındakini yok etme yeteneğinin varlığı barışı tehlikeye atmıyor, aksine güvence altına alıyor. Bu nedenle, barış ancak silahlanma ile sağlanabilir, uluslararası alanda gerginliğin giderilmesiyle değil. Bu tezi savunanlar, kitlesel kırım araçlarının ve bilimsel-teknik devrimin sürekli yeni tip silahlara yol açtığını, silahlanma yarışının gittikçe hızlandığını, bunun sonucunda artan ekonomik yük bir yana, askersel dengenin bek-

lenmedik yönde değişebileceğini, çeşitli etkenler (bu arada rastlantılar) sonucunda "korku dengesi"nin denetimden çıkarak bir savaşa yol açabileceğini görmezlikten geliyorlar.

"Güç üstünlüğü" politikası:

A.B.D.'de silahlanma yarışlarının savundukları bir politika. Bunlara göre A.B.D. askersel açıdan Sovyetler'den üstün olmalıdır. Buna karşılık Sovyetler Birliği eşitlik ilkesini savunuyor ve askersel alanda kimseden daha güçlü olmayı amaçlamadığını çeşitli ke-reler açıkladı.

Kartel:

Kapitalist tekellerin örgütlenme biçimlerinden biri. Aynı üretim kolunda üretim yapan ve hukuksal açıdan bağımsız olan şirketlerin üretimi sınırlayıp fiyatla-rı yükseltmek, teknolojik gelişmeyi denetlemek ve işçilere karşı ortak savaşım vermek (lokavt gibi) için yaptıkları anlaşmalarla oluşur. Çeşitli biçim-leri vardır. Kartellerin kurulmasıyla, tek tek ka-pitalistler arasındaki rekabet, karteller arasında rekabete ve karteller içinde (kardan daha çok pay almak için) boğuşmalara dönüşür.

Megaton: Çekirdeksel bombaların yıkıcı gücünü ölçmek için kullanılan bir birim. Bir megatonluk bir çekirdeksel bomba bir milyon ton TNT'nin (dinamitin öz maddesi) yıkım gücüne sahiptir. Bir kiloton ise bin ton TNT'ye eşittir.

Bilderberg toplantılarına Türkiye'den katılanların bir

bölümünün isimleri:

1955-1968 dönemi: Nureddin F. Alpkartal
Tekin Arıburnu
Burhan Belge
Vecdi Diker
Nejat Eczacıbaşı
Melih Esenbel
Nail Gidel
Selim Sarper
Selahattin Tokay
Ahmet Tokuş
İlter Türkmen

1974 yılında: Selahattin Beyazıt
M. Nuri Birgi

1975 yılında: Semih Akbil
Selahattin Beyazıt
M. Nuri Birgi
İhsan S. Çağlayangil
Süleyman Demirel
İhsan Doğramacı
Bülent Ecevit
Turan Feyzioğlu
Oğuz Gökmen
Hasan E. Işık
Kamuran İnan
Gülten Kazgan
Halil Tunç
Memduh Yasa
Selçuk Yaşar

/ym

"Önleyici" saldırı:

Tarih boyunca saldırganlığı maskeleyerek için kullanılmış bir bahane. Hitler'in saldırılarında, İsrail'in 1967'de Arap ülkelerine yaptığı saldırıda ve en son maocu Çin yöneticilerinin Vietnam'a saldırılarında gerekçe olarak öne sürüldü. Günümüzde A.B.D. emperyalizminin savaş doktrinlerinde "Önleyici" saldırı önemli bir yer tutuyor. Amerikan Savunma Bakanları, Sovyetler Birliğini karşılık veremeyecek ölçüde yıkıma uğratma olanağı bulunursa, "Önleyici" bir saldırı, yani çekirdeksel silahlarla ani bir baskın yapılabileceğini çeşitli kereler belirttiler. Buna karşılık Sovyetler Birliği, "Önleyici" saldırıyı yasaklayan bir antlaşma öneriyor, ancak emperyalistler buna yanaşmıyor.

Pentagon: A.B.D. Savaş Bakanlığının bir adı. Bakanlığın bulunduğu yapı büyük bir beşgen biçiminde olduğu için Pentagon (beşgen) deniyor.

Tröst: Kapitalist tekellerin örgütlenme biçimlerinden biri. Tröste bağlı şirketler hukuksal açıdan da bağımsızlıklarını kaybederler ve merkezi bir yönetime bağlanırlar.

gudur.

7. Nötron Bombasının Ticaretini Yapanlar

Çağımızda uluslararası siyasetin belirleyici bir özelliği var. İnsanlığın geleceğini, sadece tarihsel ilerlemenin açık düşmanları, her cinsten gerici politikacı ve ideologlar değil, işlerini perde ardından, gizliden gizliye yürüten güçler de tehlikeye atıyor.

Geleceğin tarihçileri 20. asrın kapitalist aleminin ayrıntılı belgesel tarihini yazarken, kuşkusuz en sürükleyici bir polis romanının bile burjuva toplumun ~~en tepesinde~~ on bininin // arasında olup bitenlerle boy ölçüşemeyeceğine karar verecekler. ~~Bu yıllarda~~ insanlığa karşı perde ardından evrensel çapta ~~örgütlenen~~ saldırıdan söz ediyoruz.

Avusturalyalı yazar Nevil Shute'in 1950 yıllarında yayınlanan "~~Çenile~~" ("On the Beach") adlı romanını ~~hatırlıyorum~~. Romanın konusu: ~~Bir~~ atom savaşından sonraki dünya. Savaş birdenbire başlayıp yine birdenbire bitiyor. Çekirdeksel bombalar yeryüzündeki tüm yaşamı yok ediyor. ~~Rak Radyoaktif~~ Radyoaktif ışınlar durmadan yayı-

H daki H kalburüstü // kişi

H Günümüzde

H tezgahlanan

H Kumsalda

/A

yor.

Mao Tse-tung da atom bombasız bir dünyada yaşamak istemiyordu. Seneler önce, bir atom savaşında dünya nüfusunun yarısının//hiç de korkunç bir şey sayılmayacağını açıkça söylemişti. Şiirlerinde bile "~~Herşeyin~~ alt-üst olmasından", "göklerin top ateşiyle yanıp tutuşmasından" ve ~~XXXX~~ "tüm dünyanın bombalarla delik-deşik olmasından" dem vurur. Bugün, aradan geçen yılların Mao'nun yerini alanların görüş ve tutumlarını hiç değiştirmedeği anlaşılıyor.

1970'lerde Maocular nerdeyse açıkça Batıdaki "şahinler"le birlikte yürüyorlar. Her iki grup da silahsızlanmadan korktukları kadar hiç bir şeyden korkmuyor. Çünkü silahsızlanma sürekli bir barış demektir. Böyle bir barış Amerikan silah tekellerinin süper kârlarının azalmasına yol açacaksa, Maocuların da açıkça ilan ettikleri şu ana hedeflerine ulaşmalarını engelleyecektir: Asya'da ve eğer fırsat bulurlarsa diğer kıtalarda kendi hegemonyalarını kurmak.

~~Herkes~~ kendi amacını gözetiyor.

Pekin ve Pentagon, uluslararası ~~asker-senayi~~ kaynaşımı ve Maoculuk. İlk bakışta birbirleriyle hiç ilgileri ~~yok.~~ Yine de 1970' ~~yıllarında~~ sarmaş-dolaş olmaları su götürmez bir ol-

//yok edilmesinin

/i

→ yeryüzünün

→ Her iki grup da

→ asker-senayici

→ yokmuş gibi götükmesine karşın

→ lerde

tüm canlıları öldürüyor, ancak cansızlara dokunmuyor. Bence bu evrensel bir cinayettir.

Tüm dünya kamuoyu tedirgin. Batı ülkeleri de dahil, tüm ülkelerin insanları hançla dolular. Bu oyun daha ne kadar sürecek? Gezegenimizi atomlamak girişimlerinin sonu ne olacak? Bu modern barbarlık insanlığı nereye götürecektir?

Artık bu barbarlığa karşı yalnızca komünistler ve sosyalistler seslerini yükseltmiyorlar; dini bütün insanlar, burjuvazinin akli başında temsilcileri ve göz göre göre uçuruma gidilmesine akli yatmayan sıradan dürüst insanlar da direniyorlar. Örneğin Federal Almanya'da solcu olmayan Almanlar bile, kendi ülkelerinde nötron bombaları patlarsa, hallerinin nice olacağını düşünmeye başlıyorlar. Fakat söz konusu olan tek bir ülkenin geleceği de değil.

Bu projenin destekçiliğini yapanlar hakkında da bir kaç kelime söylemek gerek. Bunların yalnızca Pentagon'un bir kaç generali, gözü dönmüş veya çılgın anti-komünistler olmadıklarını da unutmayalım. Gizliden gizliye ipleri çeken güçler de önemlidir. Bunların eylemlerinin izlerini borsa rehberlerinde kolayca bulabiliriz.

//soğuk kanlı H miyla da

lup kuzey ve güney yarıkürelerini kaplıyorlar. Kitap, okuyucuyu gerçekçiliği ~~ve gücü~~ hayal gücüyle olduğu kadar ~~soğuk kanlı~~ anlatıyor. ~~ilk de~~ etkiliyordu.

H/Ölü yeryüzünde

Benim özellikle aklımda kalan bir sahne var. Tüm insanlar, hayvanlar ve bitkiler ölmüş, son insan Okyanusun kıyısında bir yerlerde can çekişiyor. Yok olmaktan kurtulanlar sadece taşlar, binalar, yollar, istasyonlar, arabalar. Yazarın öngördüğü gibi bunlar daha yüzyıllarca ayakta kalacaklar: ~~ölü bir gezegende~~ ölü şehirler.

L

H yazmıştı.

/gi

//kendisi de //gibiydi.

Bu sahne, karşılaştığı gerçeklerden ölümcül bir korkuya kapılmış, insan aklına ve toplumun sağlıklı güçlerine hiç bir güveni kalmamış bir insanın yarattığı ~~bir~~ korkulu rüya idi. Nevil Shute kitabını soğuk savaşın doruk noktasına ulaştığı yıllarda ~~yazdı~~. Burjuva yazarlarında sık sık görüldüğü gibi, ~~herdeyse~~ kendi korkusundan zevk alıyor. Acaba kendi kehanetlerine kendisi de ~~inanı~~ inanıyor muydu? Bu pekala olanaklıdır.

/e

H şesindeki

Bugün artık Shute'ın hiç olmazsa bir yönden haklı olduğunu söyleyebiliriz. Ölü topraklarda ayakta kalmış boş şehirler fikri, sadece bir roman yazarının değil, Atlantığın ~~bu~~ tarafındaki strateji uzmanlarının da ilgisini çekti. Pentagon'da nötron bombasının üretilip üretilmemesi sorunu ele alınıyor. Bu bomba ışınlarıyla

silah ne denli modern ve korkunçsa, fiyatı da o denli yüksek.

Rockwell International'in ürettiği uçaklar için dağıtılan reklam broşürlerinde açıkça şöyle denmiş: "Bu uçaklar, roketlerin yanı sıra, esnek, hareketli ve ~~yakxaxixixixix~~ kahredici bir güç oluşturmurlar. Bunlar önleyici etki sağlayıcı (yani A.B.D.'nin ansızın yapacağı bir saldırıda kullanılabilecek olan! - Yazarın notu.) araçlardır."

"Kahredici güç"! İşte bu, Rockwell International'in satışa çıkardığı en son model malın, nötron bombasının, Pentagon tarafından planlanan amaçtır. Bu bomba atıldı mı, insanların hepsi ~~u~~yanlarla ölecek. Shute'un ~~yaxxx~~ yazdıkları gerçekleşecek.

Beki, nötron bombasının üretiminden kimler cebi dolduracak?

Rockwell International hisse senetlerinin borsa fiyatının artmasıyla bir kaç yüz dolar kazanmayı umud eden önemsiz bir sürü küçük ~~hiss~~ sahibinin dışında bu şirketin gerçek sahipleri şirketi 1928'de kurmuş olan iki Amerikalı milyarder ailesidir: Du Pont ve Morgan. Zorunlu bazı ilişkiler - herşeyden önce alüminyum sağlanması bunları üçüncü bir milyarder ailesi olan Mellon ile bağlıyor.

/cak

H pay

//zorunluluğu

H/tröstünün

Amerikan basını, nötron bombasının üretimiyle üç dev silah ~~tekellerini~~ görevlendirildiğini haber verdi. Los ~~An~~ Angeles'teki uçak ve roket yapım şirketi Rockwell International, St. Louis'teki atom ve kimya şirketi Monsanto ve bir de New York'taki uzay ve elektronik firması Bendix. Bu tekellerin içyüzleri nedir?

Bunların üçü de Pentagon'a sürekli silah satanlar arasındadır. Firmalarda çok sayıda emekli general, amiral, albay ve bir zamanlar Washington'da sözü geçen yüksek memurlar bulunuyor. Bu üç şirketin de ortak özelliği, yukarıda da belirttiğimiz gibi, sivil mal üreten firmalara kıyasla en az % 50, hatta % 100 daha fazla kâr elde etmeleridir. Aslında işin püf noktası da burada.

Rockwell International'ın 50 yıllık bir geçmişi var, ancak kasalarını hiç bir zaman son yıllarda olduğu gibi hızlı ve yoğun bir biçimde doldurma fırsatı bulamamıştı. 1948 yılında tüm satışları 94 milyon dolar tutuyordu. ~~Bu miktar~~

1955'te 817 milyon dolara, 1975'te ise 4 943 milyon dolara ulaştı. Rockwell International Amerika'da üretilen kitlesel kırım silahlarının önemli bir bölümünü - stratejik bombardıman uçakları, avcı uçakları ve roketler - yapıyor. Ve bunları görülmedik fiyatlarla satıyor. Satılan

H Satışlar

Dev ölçüde servet birikimi ve A.B.D.'deki siyasi etkisi açısından Du Pont, Morgan ve Mellon-larla boy ölçüşebilecek tek bir oligarşik finans gurubu vardır: Rockefeller ailesi.

Kırım silahı

Elbette bu son model kitlesel ~~okuma~~ ticaretinde Rockefeller ailesinin de payı var. Öyle olmasa zaten iş yürümezdi. Oligarşik bir devlette, tüm oligarşilerin belli hakları vardır. Aksi takdirde deneyimlerin de gösterdiği gibi Beyaz Sarayı ele geçirme mücadelesi başlar.

Nötron bombasının ikinci üreticisi olan Bendix firması aynı Du Pont, Morgan ve Mellon'ların etki alanındadır. Bu arada ~~xxx~~ yeri gelmişken bu firmanın son genel direktörü olan W. Michael Blumenthal'ın bugün A.B.D. maliye bakanı olduğuna işaret edelim. Bu tür insanlar olmadan asker-sanayici kaynaşmasının mekanizması işlemez. Nötron bombası işinin üçüncü ortağı, Monsanto firması ile ilgili olarak ise biraz daha geniş bilgi vermemiz gerekiyor.

Hücreten

H c

Bu şirket, 1940 yıllarında, atom bombasının ~~gelişiminde~~ Amerikan silah sanayiinde baş rolü oynamış kimya firmalarından biridir. Monsanto'nun şefi Charles Allen Thomas o sıralarda Oakridge'deki ilk atom fabrikasında hükümet görevlisi ~~xxx~~ sıfatıyla yönetiyordu. Daha sonra ~~xxx~~ aynı adam fiilen A.B.D.'nin tüm iç ve dış politikasını

H tröstlerinden

belirleyen Ulusal Güvenlik Konseyi ("National Security Council") danışmanlığına atandı. O tarihten beri, Monsanto firması yıllık 4 270 milyon dolarlık satış tutarıyla A.B.D.'nin en büyük silah ~~tekellerinden~~ biri haline geldi. Bu firmayı da kuran yukarıda adı geçen Morgan gurubudur.

H Acaba

H kırım silahının (kanat-
lı roketler)

~~Yine~~ aynı şekilde efsanevi kârlar sağlayacağı belli olan diğer son model Amerikan kitlesel ~~okuma aracını~~ ticari yönü nasıl ~~acaba?~~ ?

Kapitalizm aleminin bu en büyük ülkesinin mi yarderleri arasında bir çeşit işbölümü, daha doğrusu kârbölümü yapıldığı belli oluyor. Pe-
uzay ve banka milyarderi Rockefeller'e kanatlı roketlerin ("cruise missile") satışında dola-
yarak bir öncelik tanındı. New York Borsası-
nın insanlığı yok etmeye yönelik aynı strate-
jiye hizmet eden bu iki silahtan ~~hangisinin~~
hangisini daha kârlı bulacağını ~~ixx~~ kestirmek
ise oldukça zor.

H ürettiği olan

H adlı

lın H başında

Kanatlı roketlerin yapım işi, bir zamanlar
"uçan kale" denen ağır bombardıman uçaklarını
~~protex~~ Boeing firmasına (Seattle'de) verildi.
Bu şirket son yıllarda Minuteman III ~~deney~~
~~xx~~ kıtalararası ballistik roketleri Pentagon
satanlar ~~arasında~~ geliyordu.

Hfir ~~ix~~ satışlarının

Boeing ~~ix~~ firmasının 1975 yılı ~~satış~~ tutarı 3 71

milyon dolar ile Rockwell International'e kıyasla 1 milyar dolar daha düşüktü. Acaba bu//yarı-
ş/ ~~parasal~~ ayıdan kim kazanacak? Nötron bom-
bası üreticileri mi, yoksa kanatlı roket tekel-
cileri mi? Herhalde Wallstreet'teki (meşhur
New York borsasının bulunduğu sokak) ~~Wall Street~~
~~edindiği~~ hisse senedi fiyat hareketleri bu
sorunun ~~xxx~~ cevabını (daha bu yıl içinde) vere-
cektir.

Boeing firmasının bir yandan Rockefeller guru-
buna, öte yandan da ağaç sanayi tekelcilerinden
Frederick K. Weyerhaeuser'e bağlı olduğu bilinen
bir gerçektir.. Yine biliniyor ki, Boeing'in
direktörleri arasında eski A.B.D. donanma bakanı
yardımcısı ve dünyaca tanınmış "Time" dergisi-
nin yayınlayıcısı Artemus L. Gates de bulunmak-
taydı. Boeing şirketinin genel başkan yardım-
cısı ise, yine A.B.D. bakanlarından ve eski Cum-
hurbaşkanı L.B. Johnson'un en yakın arkadaşı
John Bowden ~~Connally~~ Connally idi.

Burada da Rockwell International'i incelerken
gördüğümüz şu durum ortaya çıkıyor: Pentagon'da
siparişleri verenler silah satıcılarına değil,
aksine silah satıcıları siparişleri verenlere,
yani milyarderler devlete hükmediyor. İşte
Amerika'nın resmi, göstermelik anayasasından
çok daha önemli rol oynayan asıl anayasası
budur.

// kâr

/ını

/B

/tları

1-1 yakında

Kanatlı roketlerin yapımının Boeing firmasına verilmesine Washington'da kim karar verdi?

Basın ~~ki~~ bu konuda susuyor. Yine de tanınmış kişilerden senatör Henry M. Jackson'un bu işte önemli bir rol oynadığını kestirebiliriz. Bu adam uzun yıllardır A.B.D.'de "Boeing-Senatörü" diye adlandırılır. ~~Fahş~~ kısa bir süre önce, Jackson, Amerikan-Sovyet ticaret görüşmelerini çıkmaza sokmak için, sayısız girişimleri yaptı. Bir süre, bugün iktidarda olan Demokratik Parti Ulusal Komitesi başkanlığında ve Senato Silah Alım Alt Komisyonunda üyeydi. A.B.D. Anayasası bu kez de onların tarafına işliyor.

Kitlesel yok etme araçlarıyla sürdürülen en son ve en büyük "iş"e, Amerika'nın tüm önde gelen milyarder aileleri, aşağı yukarı eşit haklarla katılıyorlar. Bu nedenle, Sovyetlerin ısrarla öne sürdükleri silahlanmayı sınırlama önerilerine kulak asmadan, Washington'da çabucak silahlanma yarışında yeni bir tura karar verilmesine şaşacak bir şey yok.

Nevil Shute romanını yazarken bu gerçekleri bilmiyordu. Ancak bu gerçekler günümüzde ~~ge-~~ ~~lişen olayları anlayabilmek~~ için vazgeçilmez bir anahtar niteliğindedir.

Uluslararası ~~asker~~ ~~sanayi~~ kaynaşmasının ~~çete~~ ele başları neyi amaçlıyorlar? Baştan bunların

f/ Daha bundan

H/ uluslararası alanda çevrilen do-
lamları görebilmek ~~ka~~

f/ asker-sanayici

aslında çifte hedefe yöneldiklerini saptamak gerekir: Bir kere, sipariş aldıkları her silah, her uçak ve her roketten mümkün olan en yüksek kârı sağlamak istiyorlar. İkincisi, sonsuz bir silahlanma yarışını amaçlıyorlar.

Rockwell International ve Boeing şirketlerinin işadamları ve bunların ortakları silah pazarına gerçekten tükenmez bir kaynak gözüyle bakmaktalardı. Bu "felsefe"nin siyasal sonucu ise ^L ^E zümreye ve gerçek anlamda barış içinde yanyana yaşamaya "hayır" demmesidir.

Bu çevreler yarın önümüze ne çıkaracaklar? Askeri sanayici kaynaklarının yöneticileri uçurumun kenarındaki oyunlarına devam ediyorlar. Ölmekte olan bir sistemin işi çılgınlığa kadar vardırabileceği öteden beri biliniyor. Ancak insanlık ölmek istemiyor. İnsanlığa karşı evrensel cinayet hazırlayanlardan er veya geç hesap sorulur.

Bugün açıkça belli olan bir şey var: Silahlanma yarışı sürüp gidemez. Söz konusu olan tüm insanların, herbirimizin, hayat-memat meselemizdir.

Tüm kitlesel kırım silahları en kısa zamanda yasaklanmalıdır. Bu tür silahların geliştirilmesinin ve üretiminin yasaklanması atılacak ilk adımdır.

Sovyet Hükümeti bu yönde bir dizi öneriler yaptı. Artık bu istemlerin gerçekleşmesi ve silahlanma yarışının durdurulması daha fazla geciktirilmemelidir. Zaman durmuyor. Washington bu konuya ilişkin görüşmeleri sürüncemede bırakıyor. Çekirdeksel silahların hiç bir türü ile oyun oynanamayacağını yinelemek gerekli mi?

Bu gerçeği bir türlü anlayamayanlar kimlerdir?

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMALARI
TÜSTAV

PARTİ YAPISI ve YIĞIN ÇALIŞMASI

5 Ekim 1935, KPD Brüksel Konferansı'na sunulan rapor

1.

Yığın çalışmasında bir kaç temel sorun

Yoldaşlar! Benim ödevim, Kongre(1) tarafından kararlaştırılan çizginin uygulanmasını sağlayabilmek için çözülmesi gereken örgütsel görevleri ele almaktır. Yığın çalışmasının bir kaç ana sorununu açıklamalarıma başına almak istiyorum.

Yoldaş Dimitrof kapanış konuşmasında bizlere şu sözleri yöneltmişti: "Dördüncü olarak: Kararlarımızı yaşama geçirebilmek için bir yığın örgütüne gereksinimimiz var. Sadece ideolojik ve politik etkimiz yeterli değildir. Başlıca zayıflıklarımızdan birisine, hareketin spontanlığına yönelmeye bir son vermemiz gerekiyor. Direngen, uzun erimli, sabırlı, kimi zaman nankör görünen bir örgütsel çalışma olmadan, yığınların komünist ufuklara dümen kırmayacağını düşünmek zorundayız."(2)

Yeni taktiğin uygulanmasını, yani bütün partinin yığın çalışmalarında ve yığınların yönlendirilmesinde yeni yeni yöntemler ve biçimler bulma dönemine geçişi sağlayacak biçimde parti örgütünde değişiklikler yapılması önümüzde duran ödevdir.

Faşizme karşı savaşın utkusu için birlik cephesinin kurulması demek, milyonluk yığınların örgütlenmesi ve yönlendirilmesi demektir. Bu da ancak, partimiz bu yığınlarla en sıkı bağları kurmayı bildiği zaman olanaklıdır; bu da yine, devrimci savaşçıların oluşturduğu geniş kadroların özgirişimlerini geliştirmek ve harekete geçmiş olan yığınları birlik cephesinin, ya da halk cephesinin çok çeşitli organları yardımı ile bir araya getirmek demektir.

Bu ödev nasıl çözüm bulacağız? Kongre bize şu ödevi verdi: Daha işçi sınıfının çoğunluğu kapitalizmin yıkılması için ortak bir platform üzerinde birleşmeden önce, şu ya da bu örgüte bağlı olduğuna bakmadan, işçi sınıfının bütün kesimlerinin eylem birliğini kurmak.

Bu eylem birliğinin kurulması için çıkış noktası, işçi sınıfının ortak ekonomik ve politik çıkarlarını savunmaktır. Bunun anlamı da şudur: Kapitalist yağma ve faşist barbarlıklardan korunabilmeleri için ne yapmaları gerektiğini yığınlara söylememiz gerekmektedir. Çalışmalarımızda izleyeceğimiz çizgi, faşizmin-kısmen zorla- kendi yığın örgütlerine girmeye zorladığı, ya da şimdiye değin faşizmin peşinden giden yığınları kendi çıkarları ve istemleri için savaşıma yönlendirmek, böylece faşizmin örgütsel yapısını bozmak (deorganize etmek), baskıcı yönetimin temellerini havaya uçurmak ve faşizmi yıkma savaşının önkoşullarını yaratmaktır. Daha bu ödevin saptanması sırasında, parti örgütünün yapı ve biçimleri konusunda izlenecek önemli ana çizgi de ortaya çıkıyor: Bu çizgi, sürekli yığınların yanında olmak ve onların güncel savaşımını örgütlemektir; birinci derecede önemli olan budur. Bu nedenle, faşizmin politikasının karşısına, bu örgütlere bağlı olan yığınların çıkarlarını koymak ve bu yığınlarla birlikte faşizme darbe indirmek için, komünistler faşist yığın örgütleri içinde olmalıdırlar. Ve yine bu nedenle, antifaşist muhalefet faşist dernekler içinde örgütlenmeli, savaş organları ve savaş örgütleri ve kendi parti örgütümüz de, oralarda kurulmalıdır. Faşist örgütler içinde karşı ve devrimci yığın çalışması olanağını ancak, faşist terör koşulları altında örgütlenme biçiminin illegal çalışma yöntemlerine böylesi bir uyumu sağlar.

Parti çalışması bugün genellikle ajitasyon ve propagandanın ibarettir. Parti kadrosu bu yoldan ve yiğitçe kurbanlar veren bir çakşma ile, genellikle dışarıdan, yığınlara yaklaşmaktadır. Yoldaş Dimitrof haklı olarak şöyle diyordu: "Bu yiğitliği, yığınlar içinde günlük çalışmalarla, olabildiğince elle tutulabilir sonuçlar alınabilecek biçimde, faşizme karşı somut bir savaşım ile birleştirmek gerekir."(3)

Eğer içten, faşist yönetimli yığın örgütleri içinden politikamızı geliştirme dönemine geçsek, ancak o zaman partimiz gerçekten operatif bir savaş örgütü olacaktır.

1) Kastedilen, Komintern'in 25 Temmuz-20 Ağustos 1935'de Moskova'da yapılan VII. Dünya Kongresi'dir.

2) Georgi Dimitrof: Seçilmiş yazılar, cilt 2, Berlin 1958, s. 628

3) Aynı yer, s. 571

Aus: Franz Dahlem: "Ausgewählten Reden und Aufsätze" s. 148-167 arası

Yönetim ve kadrolarımızın ancak küçük bir bölümü böylesi bilinçli bir yığın çalışmasına geçmiştir. Parti örgütlerinin çoğunluğunun çalışmaları ise sadece ajitasyon malzemesi hazırlama ve dağıtma, dağılmayı önleme (Zusammenhalt) ve üye aidatlarının toplanması ve rapor verme alanlarında sınırlı kalmaktadır.

Eylem birliği uygulamalarında deneyimlerimiz bize neler öğretiyor? Geçmişte, sosyaldemokrat örgütlerle birlik cephesi anlaşması sağladığımız yerlerde bile, ortak aldığımız kararları, sadece bir kaç örnek dışında, neden gerçekleştiremedik? Aynı durum, Frankfurt am Main'de KPD ile SPD arasında birlik cephesi anlaşması(4) örneğinde de açıkça ortaya çıktı. Yapılan anlaşmaya karşı Merkez Komitesi'nin yanlış ve sektörel eleştirilerine karşın, bu birlik anlaşmasını uygulamaya geçen Frankfurt Kent (Bezirk) Örgütümüz, örgüt organlarının, yani fabrikalarda ve faşist örgütler içinde yığınları harekete geçirecek birlik cephesi organlarının, yokluğu gibi bir güçlüklerle karşılaşmıştı.

Ayrıca, SPD Yönetim Kurulu'nun ortak hareket etme önerimizi reddetmesine karşın, birlik cephesi alttan, işletmelerde ve geniş taban üzerinde işyeri temsilciliği seçimleri sırasında gelişmeye başladı. Eski-nin serbest sendikası, komünist ve sosyaldemokrat işçileri (DAF Deutsche Arbeitsfront) içinde kalarak hareket ettiler ve bu çerçeveden yararlandılar. Yöneticileri tarafından taktığımız önce kuşku ile karşılanan ve (irreal) gerçek dışı olarak tanımlanan Devrimci Sosyalistler şimdiki Ağustos Bülten'lerinde (5) şunu açıklıyorlardı: Personelin 'Führer'e güveni olmadığını işyeri temsilciliği seçiminde göstermeleri ve böylece proletaryanın uyanan bilincini dile getirmeleri, işçi sınıfının elbette en güçlü gösterilerindendi. İşletmelerde etkinliklerin başlaması ile yaşlı ve eğitim görmüş işçiler ile işyeri temsilcileri de Hitler'e karşı sessiz savaşa o zamana değin olduğundan daha çok katıldılar."

İşyeri temsilciliği seçimlerinin önemi konusunda bizim yaptığımız değerlendirmeyi vurgulayan bu değerli ve olumlu açıklamayı sevinçle karşılıyoruz. İşçilerin, eğer birlik cephesi içinde birleşirlerse ne denli güçlü olabilecekleri bilincine varmalarında işyeri temsilciliği seçimle-

4) 1934 Eylül başlarında, KPD Hessen-Frankfurt ve SPD Hessen-Nassau yönetimleri, faşizme karşı eylem birliği için emekçilere ortak bir çağrısı yöneltmişlerdi. KPD Parti Yönetimi'nin bir kaç üyesi (Schubert, Schulte) buna karşı, antifaşist savaşım konusunda gerçekçi olmayan görüşleri savunuyor ve sosyaldemokrasi içinde değişimler olduğunu reddediyorlardı.

rinin çok katkısı oldu. İşyeri temsilciliği seçimleri serbest sendikası grupların ve dayanışma komitelerinin oluşturulması için daha iyi koşullar sağladı. İşyeri temsilciliği seçimlerinde oluşturulan birlik cephesinden hareket ederek KPD ve SPD örgütleri arasında işyerlerinde ve bölgesel anlaşmalar yapma girişimleri olduğu bir çok örneklerde görüldü. Fakat en önemlisi de: Bu seçimler, yığın örgütleri içinde faşizme karşı savaş için legal olanaklardan nasıl yararlanılacağını, çeşitli fonksiyonlar üstlenerek legal kurumların nasıl ele geçirilebileceğini ve böylece, örneğin İşçephesi (DAF, Arbeitsfront) içinde serbest sendikalar gibi, ortak illegal savaşım örgütleri oluşturmak için önkoşulların nasıl yaratılabileceğini, partimize, sosyaldemokrat ve serbest sendikası işçilere gösterdi.

İşyeri temsilciliği seçimleri örneğinde, yaşamın içinden çıkarak birlik cephesinin nasıl geliştiğini ve örgütten örgüte birlik cephesinin yaratılması için koşulların nasıl yaratıldığını görüyoruz. Bu deneyimler, işçi örgütlerinin durumuna, yapısına ve somut koşullara göre proletarya birlik cephesini gerçekleştirme biçimlerinin çok çeşitli olabileceğini, bu biçimlerin örneğin somut durumlarda tek tek istemleri kapsayan, ya da genel bir platform temelinde durumdan duruma kararlaştırılan ortak eylemler olabileceğini saptamış olan VIII. Kongre kararlarının ne denli önemli olduğunu doğruluyor.

Truva Atı taktiği ile, yani yığınların içinde politikamızı uyguladığımız her yerde örgütlerimizi kurmak suretiyle, sınıf düşmanımızın devlet aygıtına, manevralarına ve bütün ustalıklarına karşın, daha üstün bir savaşım örgütü koymak ödevimizi yerine getirebiliriz. Örgütlenmede yapacağımız böylesi bir değişiklik, geçmişte genellikle kendi yığın örgütlerimizde yaptığımız yığın çalışmasından daha değişik yönde bir yığın çalışması için gereken tabanı sağlamış oluruz. Kendi devrimci yığın örgütlerimizin illegalite koşullarında yığınları güç aktarma (transmission) yeteneğini tümüyle nasıl yitirdiğini yaşadık. Bunların tabanları gittikçe daraldı, çoğu yitip gitti, ya da soyutlanmış, sektörel bir yaşam sürdürdüler. Bu devrimci örgütlerdeki yığınlar, eski üyeler şimdi nerededirler? Bunlar şimdi DAF (Arbeitsfront), "Kraftdurch Freude", spor örgütleri, NS-Volkwohlfahrt, Luftschutz, Frauenschaft,

5) 1935 yazında "Arbeitskreis Revolutionäre Sozialisten" grubundan oluşmuş olan sosyaldemokrat "Revolutionäre Sozialisten Deutschlands", 1935 Temmuzundan beri "RS, Briefe"yi yayınlıyordu.

NS-Kriegsopferversorgung ve öteki dayatma örgütleri içindedirler. Aynı durum, eski reformist örgütlerin yığınları için de geçerlidir. Bu yığınlar, çok az istisna dışında, antifaşisttirler.

Amacımız, faşist yığın örgütleri içinde sosyaldemokrat yoldaşlarla bir araya gelmek ve bu örgütler içinde muhalefeti birlikte örgütlemektir. Çeşitli eylem birliği biçimlerinden daha sağlam bağlar geliştirecektir; kontakt komisyonları, ya da birlik cephesi komiteleri üzerinden, belli koşullar altında, birlik cephesinin yeni organları ve örgütleri yaratılacaktır.

Bu konuda da Fransa örneğinden dersler çıkarmalıyız. Fransa işçi hareketi içindeki bölünmeyi ortadan kaldırmak için FKP'nin nasıl her yolu denediğini, yoldaş Marty bize anlattı. Şimdi orada birliği sağlanmış olan sadece sendika hareketi değildir. Orada, devrimci ve reformist spor örgütleri yavaş yavaş eridi ve bunlar Fransa Genel Spor Birliği'ne girdiler. Aynı gelişme Savaş Kurbanları Birliği'nde de vardır.

Biz de kesinlikle, Alman işçi hareketi içindeki bölünmeyi ortadan kaldırmaya ve sosyaldemokratlar ve tüm antifaşistler ile birlikte ortak organlar ve örgütler yaratmaya yönelmiş bulunuyoruz.

Serbest sendikalar kurulması yararına RGO'nun (muhtemelen, revolutionäre Gewerkschaftsopposition, devrimci sendika muhalefeti) sürdürülmesinden vazgeçtiğimiz gibi, RH'nın (muhtemelen, Rote Hilfe) günümüzdeki biçimiyle sürdürülmesinde de direnmiyoruz. Tek tek dayanışma komisyonları ve dayanışma grupları üzerinden ve Berlin'de SPD Kent Yönetim Kurulu ile yapmış olduğumuz anlaşma (6) benzeri anlaşmalar yardımıyla yardımcı bir örgütü oluşturmak da zorunlu ve olanaklıdır.

Daha önceki yığın örgütlerimizin gücünü tüm faşist yığın örgütleri içinde birleştirmeyi sosyaldemokratlara her yerde öneriyoruz: Örneğin, Kızıl Sporcular ile ATSB (Alman Cimnastik ve Spor Birliği) üyelerini şimdiki spor birliklerinde, IB-üyelerimiz(7) ile Savaşın Zarar Görenler Reich Birliği ve Sakatlar Merkez Birliği üyelerini NS-Savaş Kurbanlarını Korumaya (Birliği) içinde, Reichbanner ve RFB'lileri Luftschutz içinde, Hürdüşünürleri, IAH'lıları ve Arbeiterwohlfahrt'lıları NS-Volkswohlfahrt içinde birleştirmek gibi. Her örgüt içinde, antifaşist savaşı yürütecek

6) Rote Hilfe Deutschlands Kent Yönetim Kurulu ile SPD Berlin Brandenburg Kent Yönetimi Kurulu arasında, 29 Haziran 1935 günlü anlaşma.

organlar oluşturulabilir, fonksiyonlar ele geçirmek, birimleri etkimiz altına alarak ve faşist kumanda altında bulunan bu örgütleri işçilerin elinde bir savaşım aracı durumuna getirmek için birlikte savaşım verebiliriz. Yığın çalışması ve yığınların örgütlenmesinde yeni biçimler bulma açısından yönelmiş olduğumuz yeni çizgimiz budur.

Böylesi bir yığın çalışması ve bizi günü güne yığınlarla bağlayacak ve onların içinde sağlam kökler salmamızı sağlayacak böylesi bir örgüt yapısı sayesinde parti hareket kazanacak, sınıf savaşında somut durumun koşullarına göre hem savunma, hem de saldırma yetenekleri kazanacaktır. Böylesi bir parti yapısı, partinin bugünkü yaşamsal çıkarlarının da gerektirdiği gibi, örgütün konspirasyon ile uyumunu sağlayacaktır. Bugün partinin attığı her adımın konspirasyona sıkı sıkıya bağlı olduğunu herkes biliyor.

Geçmişte bir çok kayıplar verdisek bunun nedeni, sadece konspiratif çalışmada deneyim eksikliği ve yapılan bir çok hata değil, aynı zamanda yığın çalışmasında izlediğimiz yanlış, sektör politikadan kaynaklanan, legal ve yarılegal dönemden kalma parti yapısında direnmemiz nedeniyle parti örgütünün yapısını değişen koşullara yeterince çabuk uyduramamış olmamızdır.

Bugünkü illegal koşullarda da büyük bir çoğunluğu ile işyerlerinde kök salmamış, aksine üyelerin çoğunluğunu yerleşme yerlerinde içinde toplayan parti örgütümüz, esas olarak cadde hücreleri temeline oturtulmuş yapısı nedeniyle yığın örgütlerinin dışında kalmaktadır. Oysa ki, legal yığınların büyük kesimin yaşamı bu örgütler içinde olup bitmektedir. Aslında koyu illegal olan, ancak leğal kamuflajlar ve çevresindeki geniş yığınlar tarafından korunmayan böylesi bir örgüt artık illegal koşullarına bile uymamakta, örgüte sızmak isteyen düşmanın saldırısı için bir çok açıklar vermektedir. Yani parti kuruluşunu zım bugünkü yapısında en çabuk yoldan ortadan kaldırmamız gereken tehlikeler yatmaktadır.

Bugünkü faşist terör koşulları altında legal yoldan yığın çalışması yapma zorunluluğu ve örgütümüzün tüm işleyişini konspirasyon ile uyumlu kılmak zorunluluğu karşısında her yoldaş için en iyi konspiratif çalışma, bir yığın örgütüne üye olmak ve tüm legal olanaklardan yararlanmaktır; bu da, o örgütlerin yönetiminde üyelik ve fonksiyonlar üstlene-

rek en iyi bir biçimde sağlanabilir.

Buradan da şu istem çıkıyor: İşletmede, büroda, yol yapımında, gönüllü işçilikte, çiftliklerde, ya da çiftçi yanında, nerede olursa olsun tüm parti üyeleri çalışma alanlarında adı geçen yığın örgütlerine girmelidirler. Aynı durum, oturdukları yerdeki bir yığın örgütüne bağlı olmaları açısından, işsizler, ya da sürekli değişik yerlerde çalışan tüm parti üyeleri, evkadınları vb. için de geçerlidir. Özellikle parti yönetimleri için de aynı durum sözkonusudur. Örneğin bir serbest sendika grubu yönetimi, üyeleri işcephesi (Arbeitsfront) içinde işyeri temsilcisi, sayman, ya da sekreter oldukları zaman nasıl iyi çalışabilirse, aynı durum işyeri hücreleri yönetimi için de geçerlidir. Parti üyelerimizin ve yöneticilerimizin böyle "legalleşmesi", legal çalışmayı, örneğin bildiri dağıtımı, "Rote Fahne" ve parti literatürü satışı ve yönetim toplantıları gibi derin illegal çalışmalarla birleştirmek için en uygun koşulları sağlar.

Yoldaş Manuilski, Engels üzerine yaptığı konuşmasında "illegal ve legal savaş biçimlerini uygulamanın" sözkonusu olduğunu "bunun da günümüz koşullarında, yığınlar arasında legal etkiyi genişletmek, illegal örgütleri sağlamlaştırmak ve illegal örgütü pekiştirerek bu etkiyi daha da genişletmek" anlamına geldiğini belirten sözleriyle, partinin legal yığın çalışması ile illegal örgüt arasındaki bu diyalektik ilişkiyi parlak bir biçimde dile getirmişti. (8)

Parti yönetimimizin karşısında duran şimdiki ödev, tutku ile ve sınıksız olarak bu çizgiyi parti içinde kabul ettirmek ve bunu yaparken de bu çizginin doğruluğuna inanmış tüm yoldaşlara dayanmaktır. Merkez Komitesi öncelikle "Rote Fahne"de kendini dile getirmelidir. Çünkü parti yöneticilerine ve birimlerine, parti dışındaki çok sayıda işçi ve emekçiye "Die Rote Fahne" yol göstermektedir. Yığınların yönlendirilmesinde en önemli araç O'dur. Bunun yanında, kent ve önemli büyük işletmelerdeki hücrelerin yöneticileri MK üyeleri ve eğitimcileri tarafından etkin bir biçimde doğrudan desteklenmeli ve alt yönetimlerdeki yoldaşlar planlı olarak eğitilmelidir. Partinin çok yönlü olarak daha da pekiştirilmesi ve VII. Kongre'nin istemlerine uygun olarak parti girişimlerinin geliştirilmesi için yol budur.

7) Kastedilen, İş ve Savaş Kurbanları Uluslararası Birliği'dir.

8) Komünist Enternasyonal VII. Kongresi, D. Manuilski: Devrimci Marksizm için savaşta Engels, Friedrich Engels'in 40. Ölüm gününde, Kongrenin 5 Ağustos 1935 günlü 22. Oturumunda yapılan konuşma, Moskova-Leningrad 1935, s. 35

II.

İşletmelerde parti hücreleri bunların yapısı ve çalışma yöntemleri

Yoldaşlar! Şimdi de, işletme hücreleri sorununa, savaşımızda işletmedeki yığınları harekete geçirmede en önemli rolü oynayan bu örgütün sorunlarına değineceğim. Yoldaş Dimitrof konuşmasında haklı olarak, Almanya'da işletmelerdeki çalışmanın, şematik olarak faşist yığın örgütleri içinde çalışmanın karşısına konulduğuna, bu yüzden de ne birinde ne de ötekinde ilerleme kaydedilğine değindi. Turini ve Garlandi yoldaşlar İtalyan yoldaşların ancak faşist yığın örgütleri içindeki çalışmalar yoluyla işletmelere elatabildiklerini bize anlattılar. Almanya'da edindiğimiz kendi deneyimlerimiz de bize öğretiyor ki, bir işletme hücresi, eğer üyeleri işletmedeki faşist yığın örgütleri içinde, öncelikle de işcephesi (Arbeitsfront) içinde örgütlenmiş iseler, yığın çalışması yapabilir. VII. Dünya Kongresi'nin talimatları (Weisung) yönünde çalışırsak, gerçekten personel içinde örgütleyici ve yönlendirici çekirtek olan ve en çetin gestapo-aygıtı tarafından izi zor bulunabilecek ve hiç bir zaman tümüyle çöktürilemeyecek örgütler kazanırız.

Geçmişten dersler

Geride kalan illegalite döneminde de işletme hücreleri, cadde hücrelerine göre düşmanın saldırılarından daha az etkilenmiş örgütlerdi. Bu doğaldır, çünkü tek tek hücre üyeleri tüm personel içinde gizlenebilirler ve işletmedeki genel antifaşist tavır nedeniyle işçi yığınları arasında bilgileri ajite edenleri, bildiri ve gazeteleri dağıtanları, illegal kıskırtıcıları ve direnişleri örgütleyenleri arayıp bulmak gestapo için kolay değildir.

Ancak işletme hücreleri, gerçi biçim olarak bolşevik örgütlerdir, ama çalışmalarının içeriği bakımından operatif birer savaşım örgütü değildirler. Bu durum; öncelikle partinin bir ajitasyon ve propaganda örgütü olma geleneği ile sıkı sıkıya bağlıdır; bu gelenekte işletme hücrelerinin çalışmalarında ağırlık noktası güncel istemlerin savunulması, serbest ve hristiyan sendikalar içinde çalışma alanlarında bulunuyordu ve 1932/33 yıllarında partinin birlik cephesi konusunda doğru olmayan taktiği, hücrelerin işletmedeki sosyaldemokrat ve serbest sendikali üye ve fonksiyonerlerin ana yığından soyutlanmasına yolaçmıştı.

Bir çok denemelere karşın yığın çalışmalarımız hiç bir zaman işletmelerden başlayarak yürütülmedi, çünkü bu çalışmanın ağırlık noktası eskiden de olduğu gibi, çoğunlukla yerleşme bölgelerindeki gösterisel (demonstrativ) yığın hareketlerinde bulunuyordu. Parti kadrosu, genel (konuları içeren) hücre gazeteleri çıkarma girişimleri alanında iyi eğitilmişti, bu nedenle illegalitede de genellikle iyi ajitasyon yapabiliyorlardı; ancak politika yapma konusunda iyi eğitilmemişlerdi ve kendi başlarına operatif eylem yapma eğitimleri eksikti. İlegal dönemde işletmelere dönük parti çalışması için iyi örnek çok azdır. Öncelikle Batı'nın madencilik ve metal endüstrisinde, Berlin metal işçileri ve BVG-grevlerinde (9) olduğu gibi, bizim öncülüğümüzde yapılan grevleri, işletmelerdeki yığınlar arasında etkimizi köklendirmek için değerlendirme konusunda ne denli yetersiz olduğumuzu hepimiz biliyoruz.

Yoldaş Thälmann, Merkez Komitesi'nin 1932 Şubat Plenumu'nda, işletmelerdeki politikamızda "köklü bir dönüm" yapılmasını istedi. "Bu sorunu böylesine keskin koymak gerek. Şimdiye değinki politikamız, işyeri hücrelerini en önemli organ sayan bir partinin politikası değildi. İşletme hücrelerinin, partinin en belirleyici organları olduğunu dilde kabul ettik, ancak bundan somut sonuçlar çıkarmadık. Çok açık söylüyorum, yoldaşlar, bu önemli sorunu bugüne değin g e r ç e k a n l a m ı i l e d a h a kavrayamadık... Bunun anlamı şudur: Gelecekte, i ş l e t m e h ü c r e s i p a r t i n i n m e r k e z i o l m a l ı d ır."(10)

İşletme hücrelerinin yığın çalışması ve yığınları yönlendirme niteliği bakımından da, bunları gerçekten bolşevik savaşım örgütleri olarak geliştirme dönüşümünü şimdi sonuca götürmemiz gerekiyor. İlke şudur: Her zaman işçi yığınları içinde olmak, işletmenin ve faşist yığın örgütlerinin yapısına uymak ve böylece işletmedeki yığınları yönetecek durumda olmak. Yığınlara işlerliği olan (operatif) bir yönetim vermenin, yani böyle bir yönetimi onların arasından yetiştirmenin yolu budur. Kadroları ancak böyle yaratabiliriz ve 20 Temmuz 1932, 30 Ocak, 30 Haziran 1932 vb. durumlarda olduğu gibi arkadaşları arasında otoritesi olanları kendi girişimleri ile hareketler ve savaşımalar başlatacak ve bunları yönetebilecek biçimde yetiştirebiliriz.

9) Sözü edilen Ruhr madencilerinin 1931 Ocak ve "Nordwestgruppe"nin metal dalında 1930 Temmuz grevleridir. Öteki iki grev 1932 Ekim ve 1932 Kasım grevleridir.

Birlik cephesinin çok yönlü biçimleri

İşyeri temsilciliği seçimlerinin, birlik cephesinde birleşme, sendikal birleşme ve birlik cephesi organlarının oluşturulması konularında yığınların bilincini ne denli çok etkilediğine başlarken değinmiştim.

Dimitrof Yoldaş'ın dediği gibi: Birlik cephesi, çokçeşitli somut vesilelerle gelişir ve çok çeşitli biçimler alır. Herhangi bir olay nedeniyle, işçilerin en ilerici kesimleri arasında tek tek birlik cephesi girişimleri, birleşme olanakları çoğu zaman şaşırtıcı bir biçimde ortaya çıkar. Başlangıçta ilkel görünseler de, birlik cephesinin bir üst düzeyi için ilk adım ve önkoşul olmaları nedeniyle, bunlar özeme dikkate alınmalıdır. Buna, illegal bir gazeteden aldığım bir örnek: ...tesisinde personelin savaşım kararlılığını sınamak için ilk denemeyi yapan yoldaşlarımız, işyeri toplantısında nazilerin getirdiği yeni bir açılış marşını söylememeyi işçilere önerdiler. Bütün işçiler şaşılacak bir biçimde bu öneriyi katıldılar. Açılışı yapan ve marşı birlikte söylemeye çağıran toplantı başkanı, marşı tek başına söyledi. Yoldaşların bu konuda yazdıkları mektupta şöyle deniyor: "Arkadaşların her biri, bunun birlik ve eylem için bir ilk adım olduğu hissediyordu. Bu, personelin tavrını saptamak için ilk ve en ilkel bir adım, bir denemeydi. Personel bir adım attı ve yoldaşlar bu personel içinde kısa sürede bir örgütlenmeye gidebilecekleri görüşündedirler."

Politik tutuklularımız için ortak dayanışma

Şu sıralarda Alman işletmelerinde en yaygın tavır, politik tutuklular ve onların yakınları ile dayanışma hareketidir. Bir çok işletmede az çok düzenli olarak yardımlar toplanıyor. Aşağıdaki türden haberler bir çok işletmeden geliyor: "Bizde herkes, tutuklulara yardım için ayda 50 Fenik ile 1 Mark arasında para veriyor. Her tutukluya 5 Mark yardım yapılıyor, ailesine de ayrıca bir şeyler veriliyor. Parti üyesi olup olmamak(yardımda) rol oynamıyor."

10) E. Thälmann: Devrimci Çıkış Yolu ve KP'D.KPD MK'nin 19 Şubat 1932 Berlin Plenumu'ndaki konuşma, Berlin, o.J. s.55

Ancak biz, tutuklu ailelerine bir kezlik bir yardım yapmakla kalmamalıyız. Bunun için, bir ya da bir çok ailenin koruyuculuğunu üstlenmiş olan işletmeleri örnek almak önerilebilir ve bu zorunludur da. Bir yardım komitesi kurma yolu üzerinden gelişen dayanışmanın en olgun biçimleri, antifaşist dayanışma komiteleridir; bu komitelerin bir dizi işletmede oluşmuş olduğunu görüyoruz ve tutuklular için yardım toplama eylemi bunlar sayesinde düzenlilik kazanmıştır. Bu partilerüstü, antifaşist dayanışma grupları, işletmedeki işçiler arasında varılacak bir anlaşma ile doğrudan doğruya oluşturulabilirler. Batıda bunlar böyle oluşturuldu ve Batı'nın her bölgesinde serbest sendikaların yeniden kurulması için KPD ile SPD yerel yönetimleri arasında yapılan birlik anlaşmaları bunlardan çıkarak gelişti. Bunların kurulması, yukarıdan, örgütten örgüte varılacak bir anlaşma ile de desteklenebilir; Berlin örneği bunu doğrulamaktadır: Orada RH(muhtemelen Rote Hilfe, çev.) kent yönetimi (BL) ve SPD Kent Yönetim Kurulu arasında bir anlaşmaya varılmıştı. Berlin Anlaşması'nın özü, faşizm kurbanları için yardım kampanyasını ortak olarak yürütmekten ibaretti. Şimdi işletmede ortak dayanışma komisyonları oluşturuluyor, bağışlar ortak toplanıyor ve güdülen amaç, ortak dayanışma grupları oluşturmaktır. Batı'daki ve Berlin'deki örnekler, bir yandan birlik cephesinin aşağıdan (tabandan) nasıl geliştiğini ve anlaşmalara kadar varıldığını, öte yandan da üstte yapılan bir anlaşmanın aşağıda (tabanda) birlik cephesi oluşturulmasını ve birlik cephesi organları kurulmasını nasıl özendirdiğini gösteriyor.

Bu türden anlaşmalar, bizimle hristiyan ve (II) katolik örgütler arasında da olanaklı ve zorunludur. Çünkü çok sayıda katolik işçi ve küçük din adamı da tutuklanmış bulunmaktadır. Batı'daki bir örnekte yoldaşlarımız, işletmedeki bir hristiyan fonksiyonerin aracılığı ile yerel din adamları arasında anlaşmaya varmışlardır. Yoldaşlarımız ortak bir bağış toplama kampanyasına katılmışlar ve daha sonra, kilisede toplanmış olan paranın belli bir yüzdesini politik tutuklulara yardım olarak almışlardır.

Serbest sendikaların yeniden kurulması için birlik cephesi

Reich'in çoğu bölgelerinde yürütülmekte olan dayanışma eylemleri sonucunda sosyaldemokrat işçiler ve fonksiyonerler arasında, serbest sendikaları birlikte oluşturma eğilimi doğdu. Tutuklulara ve bunların

ailelerine yapılan ortak yardımların, sendikal birlik konusunda birlik cephesi kurulması yolunda bir sonraki halka olduğu görüldü. Sağlam, güvene dayalı bir işbirliği de bunun belirleyici önkoşuludur. Sosyaldemokratlar ve eski serbest sendikacılar son zamanlarda bir çok kez, oluşan serbest sendikalar ile partimiz arasındaki ilişkinin nasıl olacağı konusunda düşüncelerimizi bize sordular. Serbest sendikaların yeniden oluşturulması için kurulan Dortmund Birlik Komisyonu'nun çağrısında şöyle deniyor: "Serbest sendikaların yeniden kurulması için Birlik Cephesi Komitesi olarak biz, bu serbest sendikaların komünist ya da sosyaldemokrat partinin yandaşı olmadığını ve olmaması gerektiğini açıklıyoruz." (12)

Yoldaşlarımız, bunun altına imza koymakta haklıydılar. Ruhr Bölgesi BL(Bezirksleitung), böyle bir anlaşmaya karşı çıkan ve bunu oportunist bir sapma olarak tanımlayan yoldaşların bu görüşünü reddetmekte kesinlikle haklıydı. Biz de, serbest sendikaların sınıf savaşı temeli üzerinde politik ve örgütsel bakımdan bağımsız olması gerektiği görüşünü tümüyle desteklediğimizi vurgulamak istiyoruz.

Kimi yoldaşlarımız böyle bir duruma kolay uyamıyorlar. Onların kafasında hala, hücrelerimiz ile RGO (Devrimci Sendika Muhalefeti) İşletme Grupları arasındaki ilişkiler var. Bu yoldaşlar, serbest sendikalar üzerinde tapulu bir yönetim hakkı olmadığı konusunda görüşlerine açıklık getirmelidirler. Etkinliğin ve güvenin kazanılması gerekir. Bu nedenle, hücre ile sendika grubu arasında, bir vesayet ve komuta etme söz konusu olamaz. Komünistlerin aktif sendika üyeleri olmaları ve üye olarak üzerlerine düşeni yapmaları gerekir. Böylece, yığınları yönetme yöntemi yerine bir parti grubunu yönetme yöntemini koymak gibi bir sekterliği de ortadan kaldıracaktır.

Walter Yoldaş(13) konuşmasında, işletmedeki hareketlerle ilişkisi içinde serbest sendikaların yeniden kurulması ve Arbeitsfront hareketi içindeki yığın çalışmalarımızın sorunlarını ayrıntılı olarak ele almış olduğundan, bu konuda ayrıntılara girmeyeceğini.

II) Kaynak, (ve) olarak geçiyor

12) Uluslararası Sendika Basın Postası,
Internationale Gewerkschafts- Pressekorrespondenz, Nr. 9
14 Mayıs 1935, s. 4

13) Walter Ulbricht

Savaşan birlik cephesine nazi-yandaşlarının çekilmesi

Son aylardaki direniş hareketleri ve kısmi grevler konusundaki haberler de gösteriyor ki, nasyonalsosyalistler de gittikçe artan bir ölçüde bu hareketlere katılıyor. Bunların çoğunluğu, daha spontan hareketlerdir. Bismarck Maden Ocağında nazi yandaşlarının yönetiminde yapılan greve işaret etmek isterim. Bir SPD - fonksiyoneri bu konuda Sopade'ye (14) şu raporu veriyordu: "Burada, çok sayıda ek vardiyanın kaldırılması nedeniyle, işçilerin durumu çekilmez oldu. İşçiler arasında memnunsuzluk gittikçe artıyor. Uzun yılların nasyonalsosyalist olan biri, Hitler' e iki mektup yazdı, yanıt alamadı. Daha sonra bir mektupla Hitler'in kızkardeşine başvurunca da, şikayetin incelenmekte olduğu yanıtını aldı. Bu arada işyeri temsilciliği başkanı da Ley'e başvurmuştu (15) Fakat daha buradan yanıt gelmeden, işçilerin memnunsuzluğu tepe noktasına vardı. Ücret dağıtıldığı gün işçiler ocağa inmek istemediklerini açıkladılar. Yıkama yerinde bir kaç arkadaş konuşuyordu ve içlerinden birisi şöyle bağurdu. 'Arkadaşlar, partimiz şimdi nedir? Şimdiye değin Almanya'da olan en boktan partidir.' Kümelenenler arasında bağırانlar da vardı. Sonunda işçiler, ocağa inmeye ancak bir daha çıkmamaya karar verdiler. Bunun üzerine işyeri temsilciliği bir toplantı düzenledi. Ley'in yanıtı okundu ve denetim memuru, ek vardiya iptalinin azaltılacağını açıkladı. NSV, ek yağ kartesi vererek durumu yatıştırmayı denedi. Ancak yapılan yardım öylesine azdı ki, başarı sağlamadı ve işçilerin alay konusu oldu."

NS-üyelerinin nasıl adımlar atma yeteneği olduğunu bu olayda da görüyoruz ve bundan şu sonucu çıkarmalıyız: Bunların arasında bizim örgütlediğimiz çalışmalar, onların radikalleşmesini oldukça hızlandırabilir.

Gittikçe yönetime karşı daha çok muhalefete düşen (SA, NSBO, III vb. gibi) nazi örgütlerine üye olanların kazanılması ve bunların işletmedeki ortak birlik cephesine çekilmesi konusunun önemi ve zorunluluğu yönünde partide büyük bir anlayışsızlık hüküm sürdüğü için, bu türlü hareketlerde hücrelerimiz genellikle operatif bir rol daha oynayamıyorlar.

Girişken, devrimci ve kısmen de başarılı etkinlikler geliştiren bir işletme hücresinin, bilgi yetersizliği ve nasyonalsosyalist işçilere karşı sekte tutumu nedeniyle nasıl kendi önüne engeller koyduğunu bir UB (semt) yönetiminin aşağıdaki raporu gösteriyor:"

14) Prag'daki Sosyal Demokrat Emigrasyon Başkanlığı'nın kısa adı.

15) Robert Ley, faşist Deutsche Arbeitsfront (DAF) yöneticisi.

Sözkonusu olan ortaderece büyüklükte bir işletmede bulunan işletme hücresidir. Bu işletme hücremiz son aylarda bir dizi direniş hareketi örgütledi. Örneğin kış yardımı ödemelerinin yüz de elli düşürülmesine karşı, taşlama işçileri için ücret arttırılması hareketi ve "Arbeitertum"un fiyatının düşürülmesi kampanyası gibi. Hücre yönetimimiz bir toplantısında tornacıların ücreti ile ilgili bir hareketin hazırlıklarını görüştü. Bu şubedeki nasyonalsosyalist işyeri temsilciliği bu hareketin başında bulunduğu ve maddi bir başarı elde edilmesi durumunda işletmedeki nasyonalsosyalist etkiyi güçlendireceği gerekçesiyle, iki yoldaş bu ücret hareketine katılmaya karşı çıktı.

Ancak Semt Altyönetimi'nin (UBL) doğru bir biçimde soruna el atmasıyla ikinci bir hücre toplantısında bu sekte tutum giderildi. Bu yoldaşların hatası ne idi? Onlar, her kahverengi üniformıyı 'patronun ajanı ve Göring'in işkencecileri' olarak görüyorlardı. Bu yanlıştır. Proletaryanın gerçek düşmanı ile faşizm tarafından aldatılmış büyük yığınlar arasında bir ayırım yapılmıyor. Oysa ki, savaşan birlik cephesinin içine yığınlar çekilmeden, faşizmi devirmek için bir antifaşist halk cephesi oluşamaz" Semt Altyönetimi'nin (UBL) bu değerlendirmesi kesinlikle doğrudur.

Dimitrof Yoldaş, faşizmin Asil Topuğu'ndan söz ederken şöyle diyordu. "Yoldaşlar! Güncel çıkarları için hakete geçirilen bu yığınların kendilerini politik bakımdan tarafsız ve hatta faşizmin yanısı saymaları karşısında duraklamamak gerekir. Bizim için önemli olan, onları başlangıçta açıkça faşizme karşı savaş belgileri altında yürüyen bir hareket olması bile yığınları faşist diktatörlüğün karşısına koyan bir hareketin içine kaynaştırmamızdır." (16)

Özellikle NS-yandaşlarını kazanma, işletmedeki savaşımımız için neden önemlidir? Doğal olarak öncelikle faşizmin elinden birliklerini almak ve bunları bizim savaş cephemize katmak istediğimiz için önemlidir. Ama aynı zamanda konspiratif nedenlerle de önemlidir, çünkü bunlar, öncelikle de NSBO, "Kraft durch Freude" içinde işyeri temsilciliği vb. gibi fonksiyonlar üstlendikleri zaman, ortaya çıkmak için daha kolay olanaklar bulurlar. Örneğin bir hücre yöneticisi, işletme personeline hücrenin görüşlerini iletme yöntemleri konusunda şuntları anlatıyordu: Yoldaşlarımız, iş arkadaşları olarak NSBO- ya da SA-proleterleri ile o şubede

16) Georgi Dimitrof, semt yoldaşları, III 2, s. 522

o sırada konuşulmakta olan konularda tartışıyorlar. Daha sonra saptadık ki, bu tartışmalar çoğunlukla akıllarında kalıyor ve -daha biz onlardan bunu istemeden- öteki arkadaşları ile, ustaları ile, ya da şube toplantılarındaki konuşmalarında, bizim düşüncelerimizi kendi düşünceleri ve önerileri olarak yansıtıyorlar."

Parti kadrolarımızın bir kesiminin NS-yandaşlarını işleme konusunda nasıl yeni yöntemlere başvurduklarını, bir işletme raporundan aldığım bir örnekle göstermek istiyorum: "A işletmesinde daha bir hücre oluşmamıştı. Ancak orada karşılaşan iki yoldaş birlikte işe koyuldular. İş arkadaşları arasında şöyle kanıtlar gösteriyorlardı: 'Ücretlerimiz düşük biraz daha fazla para kazanma olanağı sağlayacak akord iş yok. Bizim ihtiyara ücret zammı için başvursak ne dersiniz?' İşçiler doğal olarak bunu onayladılar. Ancak bu istemi kimin götüreceği düşüncesi onları uğraştırıyordu. Önyargılardan dolayı güven duymadıkları halde, işyeri temsilciliği ile konuşmaya karar verildi. İşyeri temsilcisi "eski bir savaştı" idi ve şimdiye değin de işçiler için hiç bir şey yapmamıştı. İşyeri temsilciliğinin arkadaşlarla birlikte patronla görüşmeye nazır olduğunu açıklaması şaşırtıcı oldu. Bir çok görüşmeden sonra, arkadaşların ücret iyileştirme önerileri kabul edildi. Yükseltilecek ücret şöyle idi:

- I. Grup 1,20 den 1,35 Reich Mark'a
- II. Grup 1,08 den 1,20 " "
- III. Grup 0,94 den 1,08 " "
- IV. Grup 0,55-0,60 dan 0,65-0,70

İşçilerin böyle birlik içinde çıkış yapmalarının tek sonucu ücret yükseltilmesi olmadı. Görüşmeler sırasında işyeri temsilciliği, Deutsche Arbeitsfront'un organından ve "Angriff" den alıntıları patrona gösterdi ve şöyle dedi: 'Siz de görüyorsunuz ki, Führerimiz işletmelerde işçiler için böylesi sosyal koşullar yaratılmasını istiyor. Bizde ise durum ne? Elbise dolabı yok, bisikletler üst üste duruyor, doğru duruş temizlemek için sıcak su yok' ücret yükseltilmesinin kabul edilmesinden önce bu konuda da derhal çare bulunulacağı sözü alındı. Nazi-işyeri temsilciliğinin bu tavrı nedeniyle, patronla arasında sürtüşmeler çıktı, ancak öte yandan da yoldaşlarımızı ve antifaşist işçiler ile daha sıkı bir ilişki kurmuş olduk."

İşletmelerde yığın çalışması yöntemlerinde nasıl değişiklikler uygulamamız ve yığın çalışmasında hangi yeni yöntemlere geçmemiz gerektiğini tüm bu örnekler de gösteriyor.

İşletme hücrelerinin yapısı üstüne

Yoldaşlar! Şimdi işletmelerdeki hücrelerin örgütsel yapısı üzerine bir kaç hususu belirtmek istiyorum. Ancak faşist yığın örgütleri içinde kök saldıkları zaman bu hücrelerin işletmelerde yığın çalışması yapabilecekleri konusunda görüşümüz açıktır. İşletmelerde çok yönlü örgütler bulunmaktadır. Deutsche Arbeitsfront ana örgüttür. Çalışmalarımızın ağırlık noktası orada olacaktır. Yoldaşların çoğu orada örgütlenmiş olacaktır. Parti hücreleri genellikle Arbeitsfront içinde kök salmış olacaktır. Fakat bir çok işletmede müzik klübü, spor klübü, hastalık sandığı vb. gibi parti üyelerinin içinde bulundukları örgütler de vardır ve biz parti örgütlenmesinin çok çeşitli biçimlerini oluşturabiliriz. Bir hücre yönetiminin bütünüyle işletmedeki spor klübü içinde yerleşmiş olduğunu gösteren bir örnek vardır. Bildiğimiz başka bir örnekte de, Horst-Wessel Şarkısını çalmak zorunda kalacağı için, işletmedeki orkestranın yönetimini üstlenmeyi önce reddeden bir yoldaş daha sonra yöneticiliği üstlenmiştir ve hücrenin bir kesimi şimdi bu müzik klübü içindedir. Anımsadığım başka bir örnekte de, ustalar arasında belli ilişkiler olduğu ve hücrelerin ayrılması konspirasyon açısından daha uygun olduğu için, yoldaşlar, ustalar arasında ayrı ve işçiler arasında ayrı birer hücre oluşturmuşlardır. Üyeleri çeşitli örgütler içinde olan işletme hücreleri de bulunacaktır. İşletmelerdeki hücrelerimizde yapılacak böylesi değişiklikler titizlikle ve belli bir şemaya bağlı olmadan gerçekleştirilmelidir. Herhangi bir nedenle hiç bir yığın örgütü içinde olmayan yoldaşların da işletme hücrelerinin içinde bulunmaları, eskiden de olduğu gibi zorunludur elbette. Ancak her parti üyesinin işletmede bulunan yığın örgütlerinden birinde, öncelikle de Arbeitsfront içinde, olması amaç olarak kalacaktır.

İşletmelerdeki yoldaşlarımızın doğru buldukları biçimde hücrelerini örgütlemelerini ve eski biçimlere sınırlı kalmamalarını söylemek için bu örnekleri veriyorum. Şunu da söylemek gerek: Şubelerde ve vardiyalarda hücrelerin nasıl kurulacağı işletmedeki faşist yığın örgütlerinin yapısının ve bizim bunlar içinde örgütlenmemizin nasıl olduğuna önemli

ölçüde bağlıdır.

İşletmede yığın çalışmamızın legal yöntemleri üstüne

Şimdi de yığın çalışmalarımız en önemli önkoşullarına, işletmelerdeki yoldaşlarımızın legal çalışmaları sorununa gelelim. Bir yığın çalışması için en iyi kamuflej kuşkusuz Arbeitsfront fonksiyoneri olmaktadır. Faşizm, muhalefetin legal toplanma merkezleri olarak personelin ruhsal durumu ve denetleme güclüğü nedeniyle, bu türlü örgütlenme biçimi fazla tehlikeli geldiği için, DAF blok hücrelerini fabrika şubelerinde kurmaktan vazgeçti. Aynı nedenle, Arbeitsfront aidatlarını patron taraflarından ücretten kestirme yoluna başvurarak alt kademe deki çok sayıda DAF saymanını kısmen kaldırdı. Fakat her şeye karşın fonksiyonlar üstlenebilmek için çok yönlü ve çok geniş olanaklar yine de vardır: Örneğin, Arbeitsfront içinde işyeri temsilcisi olarak, işletmede bulunan çeşitli klüpler içinde (bu olanaklar vardır). En gelişmiş işletme hücrelerimizden deneyimlerinden bir kaç örneği burada analım:

DAF saymanı olarak 40 kişinin sorumlu olan bir kadın yoldaşımız, kadın ve erkek işçilerle tartışmalara giriyordu ve kısa sürede onların dertlerinin neler ve gerçek düşüncelerinin nasıl olduğunu öğrendi. Bu arada parti materyalini de illegal dağıtarak, legal çalışmalarını tehlikeye düşürmek istemediğinden, sosyal demokrat ve sağlam antifaşistler olarak tanıdığı işçileri bildirdi ve "Die Rote Fahne" illegal hücre yönetimi tarafından çeşitli yollardan bunlara iletili.

DAF içinde "Angriff" i dağıtma görevi almış olan bir yoldaş, Arbeitsfront'un tüm üyeleri ile konuşabilmek için bunun en az göze çarpan yöntem olduğu konusunda bize güvence verdi.

Başka bir örnekte yoldaşlar, işletmedeki hastalık ve ölüm sandığının yönetimindedirler, legal olarak toplanabilirler ve bu yoldan bir çok iş arkadaşları ile bağları vardır. Başka yoldaşlar gezi düzenleme sorumlusudurlar, çeşitli geziler düzenleyebilirler ve bu vesile ile yeni yeni tanışıklıklar ve dostluklar kurmak için en legal olanağa sahiptirler. Yine başka yoldaşlar, şarkı, tiyatro, müzik sorumluları olarak çeşitli işçi çevrelerine yaklaşabiliyorlar.

Başka bir örnekte hücre yöneticisi, bir fabrika şenliğini hazırlama komisyonunda idi ve bu ona iş arkadaşlarını işyerinde ve evlerinde ziyaret etme olanağı veriyordu. Böyle bir fonksiyoner için, cebinde bir kaç "Rote Fahne" bulundurmak daha kolaydır. Başka bir hücre yöneticisi, işyerinin pazar gezisinden kırdı toplantı yapabilmek için yararlanmıştı. Bir kentte, legal dönemde de birleştirilmeleri zor olan kimi işçi yoldaşlar, sağlam bir tutanakları olabilmesi için Teno'ya (17) başvurmuşlardı.

Faşistler böylesi Truva Atları'na karşı azgın tehditler savuruyorlardı, ancak bunların gözle görülebilir olmamaları ve büyük insan kalabalığı içinde nerede olduklarının bilinmemesi, faşistlerin aleyhine idi. Dr. Ley gerçi talimatlar yayınlayarak, yöneticilere bu gibi "Marksist Grupları" dağıtmalarını önermişti, ancak bunu nasıl yapabileceklerini onlara söyleyemiyordu. Ve bu gibi yöneticilerin bir kesimi zaten iyi gizlenmiş antifaşistler olurlarsa, böyle emirlere gülüp geçeceklerdir. Faşist örgütlerde örgütlenme açısından kimi değişikliklerin olacağını göreceğiz, ama o zaman çok esnek olarak kendi örgütlenmemizin yapısını hemen bu değişikliğe uydurmamız gerekir. İşletmelerdeki işçiler arasında artan antifaşist muhalefeti ve NS-yandaşlarının çöküşü içinde komünistlerin ve öteki antifaşistlerin ustaca çalışması ve iyi gizlenmesi karşısında patronlar ve gestapo denetimi yitirecek ve adım adım, fakat emin olarak işçiler yönetimin erkini parçalayacaklardır.

1. Yığın

Sekterlik ve /saht/ devrimci gurur hastalığı parti üyelerimizin çoğunluğunun faşist yığın örgütleri içinde çalışma olanağına engel olduğu için, varolan legal çalışma olanaklarından şimdiye değin çok az yararlanabildiğimizi burada saptamak zorundayız. Örneğin delegelerimizden birisi, bir işletmedeki güvenlik kolu içinde çalışmaya ilkesel olarak hazır olduklarını bildiren ve oraya giden iki yoldaşın, o zaman yakasında iki yıldız olan üniformayı giymeleri gerekeceği gerekçesiyle, güvenlik kolu yöneticisi olmayı reddettiklerini anlatmıştı. Burada şunu söylemeliyiz: Komünistler, kendilerine devrimci çalışma olanağı sağlayan, ya da bunu kolaylaştıran her türlü giysiyi ve kılıfı taşıyabilirler, taşınabilirler.

Partimizin illegal çalışmasından 200 örnek sayan "unser Kampf" adlı kitapta (18), iki yoldaş, bir UBL üyesi ve Luftschutz'da bir fonksiyonu

üstlenmeyi reddeden bir partili yoldaş arasındaki bir söyleşi yer alır. Bu sonuncu yoldaşın gerekçesi şöyledir: "Ben komünistim, be birader". Yanıt ise şudur: "Ne de iyi bir komünist?" Yoldaş X şu yanıtı verir: "Sana kendi görüşümü söyleyeyim. Seni dün üniformalı bir SA-lı ile sokakta yürürken gördüm. Bunu nasıl yapabilirsin?" "Nasıl mı yaparım Ben komünistim." "Saçmalama. UBL bunu duyarsa ne der?" "Bak dostum, dün yoldaş olan o SA-lı ile gidirken, onun çantasında "Rote Fahne"nin son paketi vardı ve biz onu bir buluşmaya götürüyorduk. Bu üniformalı SA-lının bizim teknisyen (19) olduğu kolay kolay kimsenin aklına gelmez. Umarım gelecek sefer de senin taşıyacağın Luftschutz üniforması, şimdiye değinkinden daha çok kişiye ulaşmamıza yardımcı olur. Rot Front!"

Hücre yönetimi

Hem hücrenin doğru bir yığın çalışması yapabilmesinin önkoşulu olarak, hem de kişisel gizlenme için, hücre yöneticilerinin NS-yığın örgütleri fonksiyonları olmaları en önemli husustur. DAF içinde ya da ilgili öteki yığın örgütleri içinde, tek tek işletme şubelerinde ve vardiyalarda yapılacak çalışmaları kollektif olarak görüşen ve belli bir işbölümü yapan bir yönetim her hücrede olmalıdır. Konspiratif koşulların elverdiği ölçüde yönetim kollektif toplanmalıdır. Bunun tehlikeli olduğu yerlerde ise yoldaşlar, kollektif görüşmeler için değişik biçimler uygulamalıdır: Örneğin, hücre yöneticisinin yönetimdeki öteki yoldaşlar ile ayrı ayrı görüşmeler yapması gibi.

Bütün işletmede yığın örgütlerindeki, ya da şubelerdeki tek tek hücrelerin çalışmalarını koordine eden tek bir hücre yönetimi oluşturulup oluşturulamayacağı, konspirasyon ve o işletmedeki hareketin durumu ile ilgili bir sorundur. Koşullar olgunlaştığı zaman şubelerdeki hareketi birbirleriyle bağlamak ve tüm işletmeyi savaşa sürebilmek için, işletmede tek bir yönetim oluşturulması elbette amaçtır. Fakat sık sık ve geçici olarak, konspiratif nedenlerle, işletmede tek bir hücre yönetimi oluşturulmasından vazgeçiyoruz.

İşletme hücrelerinin yapısı üstüne bir kaç örnek

İşletme hücrelerimizin yaşamından alınmış aşağıdaki örnekler, bu hücrelerin biçimlerinde ve çalışma yöntemlerindeki çok yönlülüğü gösteriyor. Bu örnekler, işletme hücrelerinin şubelere göre kurulmuş şimdiye kadarki yapılarının bir kaç biçimini göstermelerine karşın, bunları incelemek ve duruma uygun olarak kullanmak yararlı olur.

Bir hücrede, çeşitli şubelerde çalışan 14 üye var. Hücre yönetiminde ise, kollektif görüşmeler yapabilmek için olanakları olan, 3 yoldaş bulunuyor. Her şube hücresi ile yapılan görüşmelere bir ve aynı hücre yöneticisi katılıyordu ve böylece hücre yönetimi hücre üyelerinin sadece bir kesimi tarafından tanınıyor ve hücre yönetimindeki her yöneticinin bütün yoldaşları tanımaya gerek kalmıyordu. Fakat hücre yöneticisinin o işletmedeki 24 üyenin hepsini tanımakta olduğu başka ve daha büyük bir hücredeki durum ise yanlış ve tehlikeli idi.

Başka bir örnek: Bir işletmede 20 yoldaş bulunuyor. Hücreler birbirlerinden ayrı kurulmuş. Hücrelerin yöneticileri birbirlerini tanımıyorlar. İşletmedeki hücre yöneticisi (başkanı) şube hücrelerinin toplantılarına katılmıyor, sadece iki şube hücresinin yöneticileri ile bağlantısı var. Öteki iki şube hücresi doğrudan UBL'a bağlı. UBL'un ise işletmedeki adı geçen hücre yönetimleri ile doğrudan bağlantısı var. UBL, işletmedeki bütün hücreleri birbirleriyle bağlamayı ve tek bir hücre yönetimi oluşturmayı henüz amaca uygun bulmuyor. UBL, konspirasyon koşulları fabrikadaki tüm güçlerin birleştirilmesine izin verinceye değin, ya da işletmedeki genel hareket tek bir hücre yönetimini zorunlu kılıncaya değin bu işletmedeki politikayı geçici olarak kendisi belirliyor.

Eski serbest sendikacıların partiye alınmış olduğu bir işletmede, politik görüşleri fabrika yönetimi tarafından bilinmeyen dört yoldaş işyeri temsilciliği listesine aldık. Hücre yönetiminin kararı ile bunlar, o zamana

17) Teno: Teknik Yardım, gönüllülerden oluşan resmi bir örgüt, 1919 da grev kırıcılar ve öteki sözde olağan üstü işler için kurulmuştu ve Nazi döneminde savaş hazırlıklarının yürütülmesinde kullanıldı.

18) Savaşımız: "Almanya'da antifaşist savaştan 200 örnek, illegal gazetelerden resimlerle"

W. Ullrich ve F. Dahlem tarafından derlenmiş, Almanya'da 1935 de kamuaj yazılar olarak dağıtılmış ve 1936 da Moskova'da yayımlanmıştır.

değin bulundukları hücreden ayrıldılar, çünkü yoldaşlarımız ile sıkı ilişkileri olmaması gerekiyordu. Bunların kendi aralarında ayrı bir hücre kurmaları gerekti ve ödev olarak da, öteki işyeri temsilcilerini, DAF içindeki Nazi fonksiyonerlerini işleme ve işyeri temsilciliği, NS-fonksiyonerleri ve işletme yönetimi ve içinde olup bitenler konusunda eski hücre yönetimine bilgi verme, yön gösterme ödevini üstlendiler.

İşletmelerdeki aktif parti üyeleri, çoğu partiye yeni almış oldukları için, polisçe tanınmayan işçilerden oluştuğundan, daha önceden tanınmış KPD üyelerini işletmelerden temizleme girişimleri de boşa çıkıyordu. Buna karşın kesin konspirasyon her işletme hücresi için çelik bir yasadır.

İşçi dostluk kulüpleri oluşturmak konusunda tek tek komünistlerin çalışmaları

Tek tek komünistlerin çalışmaları sorununu da ilgilendirdiği için, hücrenin hangi yollardan işletmedeki yığınlarla bağlar kurup geliştirdiğine bir örnek olan bir hücrenin yapısını daha yakından ele almak istiyorum. İşletmede 13 yoldaş var. Üç kişilik hücre yönetiminin üç şube yöneticisi ile ve bunlar üzerinden de, kısmen de sempatizan işçiler aracılığı ile, çeşitli şubelerle doğrudan bağlantısı var. Aidat hesabı, hücre yöneticisi ile şube hücresi sorumluları arasında görülmektedir. UB-tek-nisyenleri (dağıtıcıları) tarafından işletme dışındaki üç ayrı yere iletilen ve buradan da tek tek şubelere sokulan 60 gazete işletmeye girmektedir. Bu durumda parti literatürü satılmıyor, güvenilir işçilerden bağış toplanıyordu. Sempatizanlar da bağış topluyor ve tanıdıkları bir yoldaşa teslim ediyorlardı. Antifaşist olarak bilinen işçiler sistemli olarak işleniyordu. Gazete, göze çarptırmadan evlerine gönderiliyor, ya da ceplerine sokuluyordu. Sonra da konuşmalarından buna karşı tepkilerinin ne olduğu öğrenilmeye çalışılıyordu. Örneğin bir yoldaş işarkadaşı ile şöyle bir konuşma başlatıyordu: "Suna bak, komünistler bana gazete göndermişler" öteki şu yanıtı veriyordu: "Yahu, bana da" ve böylece uzun zamandan beri amaçlanan konuya girilmiştik oluyordu.

Tek tek komünistlerin, tek tek şubelerdeki işarkadaşları ile bağlantı kurmaları son derece önemlidir. Karşılıklı tanışıklık olduğu için bu arada bir ajanprovokatörün oyununa gelme tehlikesi de yoktur.

Parti örgütümüzü faşist yığın örgütleri içinde gözlemekle her parti üyesi için etkinlik alanı yaratmış oluruz, her üyeye her gün emekçilerin güvenini ve sempatisini kazanma olanağı sağlamış oluruz ve bu durumda her komünist kendi girişimi ile bir parti hücresi oluşturmak için daha iyi olanaklar bulur. Daha geniş, yığınlarla bağları olan bir yönetici kadronun yetiştirilmesine böylece yardımcı oluruz. Böylece, şimdi dar bir çevre içinde kalmış olan bir çok komünistin etkinliğini yığınlar içinde çalışmaya yönlendirmek için sebepleri açmış oluruz.

İşletmelerdeki antifaşist görüşlü işçiler, küçük, dağınık dostluk çevreleri içinde birleşmişlerdir, karşılıklı ev ziyaretleri yaparlar, bir kez, pazar günleri ya da akşamları dışarıda buluşurlar. Sonra da politikadan "Rote Fahne" nin içeriğinden, ya da başka literatür üstüne konuşurlar. Çok sayıda gelişmekte olan bu dağınık, antifaşist işçi çevresi ile aramızda köprüler kurmalıyız. Bu çevrelerin içine girmeliyiz. Her komünist, sempatizanlardan oluşan böyle bir çevreyi kendi çevresinde oluşturmalı ve onlarla birlikte faşist dernekler içinde çalışmayı öğrenmelidir. Şimdiye değin bu açıdan çevremize gerçekten dar sektörler sınırları çekmiştik. Stalin Yoldaş'ın deyimini bizim ilişkilerimiz için de kullanarak (diyebiliriz ki), "Partisiz bolşeviklerin", partili olmadan da bir çok partili üyelerimiz gibi sessiz, özverili çalışmayı yürüten devrimci işçilerin çoğu böyle yerlerdedir. Somut duruma göre incelenmesi gerek çeşitli nedenlerle parti üyesi olarak örgütlenmek istemiyorlar. Çoğunlukla kendi güvendikleri bir komünistten başka üçüncü bir kişinin çalışmalarını bilmesini istemiyorlar. Yani sorun, çoğunlukla bir güven sorunudur. İşletme hücrelerimiz, yığın örgütleri içindeki legal fonksiyonları arkasına gizlenerek işarkadaşlarının güvenini kazanırlarsa, biz bu antifaşist işçilerin bu dostluk çevreleri ile bilinçli olarak bağlar kurarsak onların içinde en ileri olanların da, KPD içinde örgütlenilebileceği güveni artacaktır.

19) İlegal materyalin basılması ve dağıtılmasından sorumlu olan fonksiyonerler.

Bir fabrika hücresinin çalışmasına güzel bir örnek

Bir hücre, fabrikadaki havayı örnek bir biçimde nasıl özümser, güncel istemleri fabrika gazetesi aracılığı ile nasıl dile getirir ve bozuk durumları nasıl gözler önüne serer, bir tartışma ve hareketi nasıl başlatır; bunu, bir kadın hücre yöneticisinin aşağıda sunacağım raporu ile göstermek istiyorum:

"Fabrikada 700 kişi çalışıyor. Çoğunluğu kadın. Hücremiz üç kadın yoldaştan oluşuyor, her biri başka bir bölümde çalışıyor. İlk buluşmamızda, fabrikanın havası üzerine konuştuk ve öteki kadın arkadaşlarımızı bizden yana nasıl etkileyeceğimizi, aralarından en iyilerini nasıl çalışmalarımıza kazanabileceğimizi tartıştık. Sonuç olarak şunları saptadık: Herbirimiz kadın arkadaşlar arasında belirli bir çevre oluşturacaktı. Günlük sohbetlerde, fabrikadaki durum, fiyat artışları, iş bulma vb. gibi konularda yapılan konuşmalarda böyle bir çevre oluşturulacaktı. Böylece fabrikadaki havayı tam olarak tanımayı, her türlü şikayetle ilgilenmeyi ve ne kadar bozukluk olduğunu, bunların nasıl değiştirilebileceğini arkadaşlara göstermeyi kendimize hedef aldık. Bu çalışma her yoldaş tarafından sürekli ve sistemli yürütülecekti. Daha sonra da dışarıda bir fabrika gazetesi çıkararak fabrikadaki tüm bu sorunlar aracılığı ile arkadaşlara yaklaştık istiyorduk.

Arkadaşların gazetemize karşı gösterdikleri tepkinin değişik olduğunu farkettirmeden saptadık:

- 1- Bir işçi kadın şöyle diyordu: Bundan böyle adresimi hiç kimseye söylemeyeceğim.
- 2- Gazetemizi alan başka bir kadın göze çarpar bir şekilde, yoldaşımızla konuşma fırsatı arıyordu.
- 3- Gazeteyi okuyan başka biri, arkadaşları ile sohbet ederken, gazetemizde anlatılan gerekçelerle kanıtlar veriyordu.

Gazetede ortaya koymuş olduğumuz bozuklukların bir süre sonra çok canlı bir şekilde tartışılmakta olduğunu saptadık.

Personelin tavrı, işyeri temsilciliği sırasında da çok açık bir biçimde ifadesini buldu. Bölümlerin çoğundaki kadın işçiler önerilen listeden sadece bir adayı seçtiler, tüm öteki adayların üstü çizildi. Patron, bu işçinin öteki bütün işçilerle iyi bir arkadaşlık ilişkisi içinde olduğunu da

çok iyi biliyordu.

Gerçi bize sempati duymayan, hatta kendisini Nazi yanlısı sayan, fakat çalışma koşulları nedeniyle her gün düşünceleri ile çelişkiye düşen başka bir kadın arkadaş için de son anda propaganda yaptık. Böylece onu işyeri temsilciliğine seçerek bu çelişkilerini derinleştirmek ve bizimle birlikte haklarımızı savunması için onu da kazanmak istiyorduk. Ancak hücre çalışmalarının yetersizliği nedeniyle bu arkadaşın kazanmasını sağlayamadık. Gerçi işyeri temsilciliği ile ilgili bir bildiri yayımlayarak arkadaşlarımıza sadece güvenlerini kazanmış olan adayları seçmelerini söyledik, ancak ağızdan ağıza ajitasyon yaparak çalıştığı bölüm tarafından aday gösterilmesini ve listeye alınmasını sağlayacak biçimde bu kadın arkadaşımızı yeterince tanıtamadık.

Etkimizin arttığı ve arkadaşlarımızın direnişe hazır oldukları, bir bölümde akort düşürülmesi ve başka bir bölümde de akort pusulalarının verilmemesi(21) sırasında görüldü. Sonuncu olay sık sık oluyordu. Son zamanlarda işte herhangi bir değişiklik işlemi yapılacağı gerekçesiyle, çoğu kez arkadaşlarımıza akort pusulası verilmiyordu. Patronun umduğunun tam tersi oldu. Bir arkadaşımıza yeni bir iş verildiğinde bu arkadaş, bunu daha önceden yapmış olan başka birine gidiyor ve ikisi akort pusulasını yeniden hesaplıyorlardı. Yukarıda değinilen birinci olayda ise arkadaşlar, aynı kapsamda iş yapmalarına karşın, iki haftadan beri 3 fenik daha az saat ücreti alıyorlardı. Daha ilişki kurmamış olduğumuz bir kadın işçi, ücret bordrolarını toplayıp ustaya götürme önerisini getirdi. Bunu yapmayı da kendisi üstlenildi. Bu eyleme katılmayı çok azı reddetti. Usta bunun kendi işi olmadığını söyledi. Yarım saat sonra akarband üzerinde bir pusula dolaşüyor ve ertesi gün yapılacak bir toplantıyı duyuruyordu. Biz de bu toplantıya katılmaması için ajitasyon yapıyorduk.

Bu toplantıda, Hitler'in diktatörlüğünden sonra ilk kez bir tartışma yapıldı. Yapılmış olan son toplantıda kadın işçiler aralarında fabrikadaki bozuk durumlara ve patronun kapıları kapatarak herkesi toplantıya katılmaya zorlamasına küfürler ediyorlardı. Şimdi ise kadın işçiler ayağa kalkıyor, toplantıyı yöneten ve bize 'sevgili bayan iş arkadaşlarımız' diye hitabeden müdürü şöyle diyorlardı: 'Müdür Bey, elimizdeki bir kaç Mark ile geçinmenin ne denli zor olduğunu tasavvur edebilirsiniz'. Bir çok

kadın işçi şöyle açıklamalar yapıyorlardı: 'Şimdi daha az kazanıyoruz ve daha çok çalışmak zorundayız. İşten atılsak da burada konuşacağız. Yönetim havalandırma tesisatı yaptırdı, ama çalışmıyor. Pepimiz hastalandık' ve 61 fenik saat ücreti istediler (bizim hazırlığımız olmadan). O zamana değin akort kazancı 60 fenik idi.

Tüm toplantı boyunca müdür: 'Beni küçük görüyorsunuz, durumunuzu çok iyi anlıyorum' diyerek kadın işçilerin saldırılarını geçiştirmek zorunda kaldı. Daha sonraları toplantı üzerine uzun süre tartışıldı: 'Kendi fabrikasında neler olduğunu müdür bilmiyor muydu!' Sonra da, itirazı olanlar tarafından bile, bir çok kanıtlar gösterildi. Kanıtlar şu görüşü pekiştiriyordu: "O, samimiyeti ile düpedüz bizimle alay etti. Bize çiçek sunuluyor, ancak kahvaltı yapabileceğimiz, temiz bir yer gösterilmiyor." Ve daha sonraki (bizim de hazırlandığımız) başka bir toplantıda, kadın işçilerin kahvaltı yapabilecekleri bir yer sağlanması istemi getirildi.

Bu istemler, küçük yazılar, makaleler biçiminde fabrika gazetemizde de dile getirildi. Gazetemizde, fabrikanın en önemli sorunu olan havalandırma sorununu ayrıntılı olarak el aldık ve istemlerimizi ortaya koyduk. Örneğin her iki saatte bir 10 dakika ara verilmesini, tüm odalara havalandırma tesisatı kurulmasını ve bunların düzenli olarak temizlenmesini, gaz maskesi ile çalışmak zorunda olan kadın ve erkek işçilere günde yarımşar litre süt verilmesini istedik.

Gazete hücre tarafından kollektif olarak hazırlandı. Her yazı birlikte gözden geçirildi. Teknik işler ise UB tarafından yapıldı.

Hücre haftada bir kez, özel durumlarda iki kez buluşuyordu. Toplantı her zaman evlerde yapılamıyordu. Bir sonraki toplantıya değin yapılacak işler, gezintiler sırasında kararlaştırılıyordu.

Kadın arkadaşlarımızla yaptığımız çalışmalarından edindiğimiz deneyimler üzerinde titizlikle tartışıyorduk. Çeşitli vesilelerde yüreklilikle istemleri dile getirebileceklerini göstermiş olan arkadaşlarımıza, şimdiki çalışmalarımızda özel bir ağırlık veriyorduk.

Son görüşmemizde bir sendika grubu kurma sorununu ele aldık. Ancak, bunun nasıl yapılacağı konusunda açık bir görüşünüz olmadığımızdan, harekete geçemiyorduk. Fakat ilişki kurmuş olduğumuz ve ayrı ayrı grup-

larda birleştirdiğimiz kızların en iyileri ile birlikte bir sendika grubu kurabileceğimizi biliyorduk.

III

Yerleşme bölgelerindeki faşist yığın örgütleri içinde parti hücreleri

Parti üyelerimizin çoğunluğu bugün de cadde hücrelerinde bulunuyor. Ancak cadde hücrelerindeki üyelerin bilinçli yığın çalışması yaptıkları söylenemez. Bu sorunu şimdi çözmemiz gerekiyor ve çözebiliriz.

Bugünkü güç koşullar altında bizden yana olan her komünist, kovuşturmalara ve çekeceği eziyetlere karyın bizimle birlikte olan her yoldaş en uygun işlere verilmelidir.

Geçmişteki cadde hücreleri

İllegal dönemden önce cadde hücreleri, yerel yönetim temsilcilikleri ve parlamento, kooperatif ve veli temsilcilikleri seçimlerinde ve öteki yerel kampanyalarda baş rolü oynuyorlardı. Bu hücreler aslında partinin o zamanki, genellikle demonstratif yığın politikasının ana taşıyıcıları idiler. İşlerlik gösterebildikleri her yerde, ev ve avlulardaki ajitasyonlarda, pazar yerlerinde, kardeş köy çalışmalarında genellikle ajitasyon çalışması yapıyorlardı. Bunlar, yığınlarla sıkı bağlar kurmuş ve onların güncel savaşımını yönetebilecek operatif organlar değildiler. Sadece rastgele, örneğin işsizlerin zorla bölge dışına çıkarılması, SA-saldırıları ve yığınların öz korunma eylemleri sırasında, yerleşme bölgelerinde yığınları mobilize ediyorlardı.

Bunların çalışmaları, yerleşme yerlerindeki yığın örgütleri içindeki fraksiyon çalışmalarını, cadde hücreleri aracılığı ile örneğin kooperatiflere, kiracı ve yerleşme bölgesi derneklerine ya da yerel sosyal yardım komisyonlarına aktarma denemelerinden öte geçmedi.

İllegallik döneminde de cadde hücreleri eski biçimlerini korudu, ancak hücreleri daha da küçülttük. Cadde hücrelerinin çalışmaları, üye aidatlarının toplanmasını, olanağı olan yerlerde merkezden gelen ya da kendi çıkardıkları materyalin hazırlanması ve dağıtılmasını kapsıyordu.

Cadde hücreleri tarafından faşist yığın örgütleri içinde sistemli bir çalışmaya yapıldığından bugün de sözedilemez. Varolan bu tür çalışmalar

ancak tek tek komünistlerin çalışma ürünleridir. Bu demektir ki, yerleşme bölgesi örgütü bugünkü biçimi ile, eskiden daha az ölçüde, bölgelerinde yaşayan ve için için kaynayan yığınları örgütleyici ve yönetici bir etken olabilir.

Bütün yığın örgütlerinde kendi başına çalışan hücreler oluşturulmalıdır

Gerçekleştirmemiz gereken bir dönüm noktası, yerleşme bölgelerindeki yığın örgütleri içinde, özellikle spor, Nazi-sosyal yardım, hava koruma, kadın ve Nazi-savaş kurbanlarına yardım örgütleri vb. içinde parti örgütlerimizi kurmak ve pekiştirmeye yönelmektir. Faşist yığın örgütleri içinde bulunan parti üyelerini birleştirerek, ya da planlı olarak yoldaşlar göndererek ve bu tür örgütler içinde kendi başına çalışabilen hücreler yaratarak cadde hücrelerinin yapısını değiştirme süreci içinde cadde hücrelerinin eski bölgesel biçimi giderek daha çok arka planda kalacaktır. Böyle bir dönüşüm ile, fabrikalarda olan ancak hala cadde hücrelerinde örgütlü bulunan yoldaşların, örneğin DAF gibi faşist yığın örgütleri içinde yapacakları çalışmalarla fabrikada hücre çalışmasına yönlendirilmeleri ve örneğin işsiz olan yoldaşlarımız ve kadın yoldaşları -mız gibi fabrikada çalışmayan yoldaşların da nihayet yeteneklerine uygun bir çalışma olanağı bulmalarını sağlamış oluruz. Örneğin spor, Nazi-sosyal yardım, hava koruma vb. gibi örgütlerde sayısız işçi örgütlü bulunuyorsa, komünistler de oralarda olmalıdırlar. Ve onların bu gibi örgütlerde olmaları, sadece gestapo'nun gözünden kaçmak amacı taşımaz, aksine ve özellikle de çalışmalarını oralarda yürütmeleri amacını güder.

Gerçi yerleşme bölgelerinde, faşist ve benzeri yığın örgütlerine girmeye ve hele orada belli bir işlev üstlenmeye karşı sahte bir devrimci gurur gibi, güçlü sekte eğilimleri vardır. Ancak şurası da bir gerçektir ki, partili yoldaşların az çok büyük bir bölümü zorunlu ya da gönüllü olarak, örneğin ya spor, ya nazi-sosyal yardım, ya da kooperatif, kiracı ve kadın dernekleri vb. gibi örgütlerin herhangi birinin içindedirler.

Nazi-örgütleri içerisinde çalışma konusunda bir BL'deki yoldaşlardan gelen itirazlar üzerine bir Merkez Komitesi Eğitimcisi'nin vermiş olduğu bir rapor, da gösteriyor ki, parti üst yönetiminde sektecilik kimi zaman tabandaki üyeler arasındakinden daha çoktur. Bu rapor şunu da

kanıtlıyor ki, bölgede parti üyelerinin büyük bir çoğunluğu yığın örgütleri içindedir, ancak şimdiye değin belirli bireysel ajitasyon dışında hiç bir planlı yığın çalışması yapmamaktadırlar. Eğitimci şunları belirtiyor: "Bu konuda geniş tartışmalar yaptık. Başlangıçta dostların şiddetli itirazları oldu. Bu dostlar şöyle kanıt gösteriyorlardı: 'Adamlarımız şimdiye değin bu faşist yığın örgütlerinden ellerinden geldiğince uzak durdular, şimdi ise böyle bir çözülmenin göze çarptığı bir sırada, bizimkiler oralara mı girecekler? Bunu yaparlarsa, şimdiye değin işçilerden gördükleri güveni yitirecekler. Bu güven ise, yığınların Almanya Komünist Partisi'ne duydukları güvenle eşdeğerdir.'

Ancak partinin alt birimleri ile yaptığımız ilk sondajlarda, yukarıdaki kanıtın doğru olmadığını saptadık. Yoldaşlarımızdan direniş değil, tam bir anlayış gördük.

Bu sorun vesilesi ile alt birimlerden, dostlarımızın büyük bir çoğunluğunun, sanki herhangi bir değerlendirme yapmamışcasına, sadece DAF'da değil, öteki faşist yığın örgütleri içinde de örgütlenmiş olduğunu öğrendiğimiz zaman, şaşkınlık daha da büyük oldu. Bunun üzerine tam bir toplu görüş edinme çalışmasına geçtik. BL, Merkez Komitesi ilkelerini oybirliği ile destekledi ve bu yönde çalışmalara başlayacak."

Ancak kadrolarımızda, yığın örgütleri içinde bilinçli yığın çalışmasına geçmiş olanlar da vardır. Bir örnek: Bir kent bölgesinde, daha önce SAJ'a bağlı bir kaç kız bir araya gelmişler ve kendilerini partimizin bir grubu gibi görmüşler. BDM ve nazi kadınlar birliğinde çalışıyorlardı. Bu genç yoldaşları bir arada bırakmak doğru muydu? Elbette doğrudur. Onlar bir hücre sayılabilir miydi? Evet. Ve biz onların kendilerine somut bir amaç saptamış olmalarına sevinmemiz gerek. Bu gibi öz girişim örnekleri her yerde yaygınlaşmalıdır.

Başka bir örnek: Nazi-kadınlar derneğinin fonksiyoneri olan bir kadın yoldaş, bulunduğu evler blokunda, bu örgütte olan kadınlara "Frauenwarte" dergisini dağıtıyordu. Dergilerin birinde, nasıl ucuz yaşanabileceğini anlatan bir yazı vardı. Ancak derginin arka sayfasında verilen yemek tarifleri bir işçi, hizmetli, ya da küçük memur için çok pahalıydı. Bunun üzerine bir çok kadınla tartışmalar yapılmış ve kadın yoldaşımız bu tartışmalar sırasında kimlerin antifaşist olduğunu öğrenmişti. Bu örnek de gösteriyor ki, şimdi hareketsiz duran sayısız evkadını yolda-

şımız, tutukluklarını yenerek kadın örgütlerinde çalışmış olsalar, ne denli olanaklarla karşılaşacaklardır!

IJ'da (Hitler-Jugend) çalışma konusunda konuşmak istemiyorum, çünkü bu sorunlar gençlik raporlarında yeterince ele alındı.

NSV içinde nasıl çalışmalıyız?

İşsizler arasında yaptığımız çalışmalar konusunda ise, eğer ustaca işe sarılırsak, NSV ve DAF içindeki çalışmalarımızın ne denli çok yanlı ve başarılı olabileceğini, aşağıdaki tanımlamalarla göstermek istiyorum. Aynı yığın çalışması ve parti yapısı yöntemleri ve biçimleri öz olarak spor, hava koruma, nazi- savaş kurbanları yardımlaşma ve her türlü yığın örgütünde uygulanabilir.

Naziler, erki ele geçirmelerinden bu yana üçüncü kışa giriyorlar. Kış yardımlaşması (denen) uygulama yeniden yürürlüğe girecek, milyonlarca insan bunun kapsamına alınacak. Sadece ardı arası kesilmeden dağıtımın düzensizliğini, yolsuzlukları ve bağış toplama sırasında uygulanan baskıcı yöntemleri yermekle yetinmeyiz.

(İşsizlerin) damga aldıkları yerlerde ve sosyal yardım kurumlarında eski yöntemlerle illegal gruplar ve komisyonlar kurmak, bunlar aracılığı ile illegal biçimde parola ve belgileri yerel koşullara göre bildiri, gazete, yoluyla ve kulaktan kulağa işsizlere iletmek bugün artık yeterli değildir. Aksine komünistler, sosyaldemokratlar ve aktif antifaşistler, faşist yığın örgütlerine girmeli, oralarda görevler almalı ve bu gibi yasal sosyal yardım kurumlarının görevlileri olarak işsiz yığınlar için en iyi sonuçlar elde etmeyi denemelidirler.

Bunun için en uygun olanaklar NSV'de vardır. Nasyonsosyalist sosyal yardım kurumu, ödevlerinin çok yönlülüğü nedeniyle her türlü halk katmanları ile bağlar kurmuş, onlar arasında kök salmıştır. Buralardaki çalışmalarımızı aşağıdaki görüş temelinde yürütmeliyiz: Toplanan paraların nereye gittiğini denetlemek, bu paraların adil dağıtılmasını sağlamak, yolsuzluk ve para yeme olaylarını bulup ortaya çıkarmak.

NSV içinde etkinlik kazanmak için nasıl işe başlamalıyız? Örneğin üye olmak için başvurabiliriz ve özellikle kadınlar. NSV- kadın örgütü aracılığı ile ve güçlkle karşılaşılmayan yerlerde de aktif çalışarak yardım-

cı görevi üstlenebiliriz. Öte yandan işsiz durumda olanlar bağış toplamak vb. için gönüllü olarak başvurabilirler, böylece yüzlerce küçük burjuva, köylü, hizmetli ve satıcı ile bağlar kurmuş oluruz. Onların görüşlerini öğrenir, ruh durumları ile bağlantı kurar ve şu parolayı yaygınlaştırabiliriz: "Zenginler ödesinler - Milyonerler, hissedarlar, patronlar, yüksek yerlerdeki kahverengi (faşist) baylar ayrıca vergi versinler." NSV için para vermek istemeyen tüccarların bir kısmı, politik tutukluların ailelerine yardıma hazır olacaklardır.

Gönüllü yardımcılar aynı zamanda yardım toplama çalışmalarının ağırlık noktasını burjuva mahallelerine kaydırabilirler ve bu "yoldaşyurttaşların" (Volksgehosse) aslında yoksullara bir şeyler vermeye en az hazır olanlar olduklarını kanıtlayan materyal toplayabilirler. Böylece yardımcılarla NSV'de yapılan toplantılarda bu türlü "yoldaşyurttaşları" eleştirme olanağı doğar. Yardımcılar ayrıca, kömür, patates ve NSV-Dağıtım Bürosu için çağrı karnelerini iletme işinde de kullanılmaktadırlar. Böylece onlar yüzlerce işsizler ve kısa çalışan işçi aileleri ile ilişki kurma olanağı bulmaktadırlar. NSV-yardımcıları bu bakımdan da yoksullara ve çaresizlere gerçekten yardımcı olabilirler, onlara giysi vb. gibi şeyler alabilmek için nereye başvurabileceklerini söyleyebilirler. Bu vesile ile onlara, Kış Yardımı Mağazalarının gıda ve giyecek maddeleri ile dopdolu olduğunu anlatabilirler.

Yardımcılar, kimlerin işcephesi (Arbeitsfront) üyesi olduğunu saptamalı ve onlardan, işcephesi bürolarına başvurmalarını istemelidirler. İşsiz DAF- üyeleri toplantısı yapılmasını isteyebilirler ve bu toplantılarda istemlerini dile getirebilirler. Yardımcılar, sahte çekingenliği yenmeleri ve istemlerini dile getirmeleri gerektiğini, çünkü bunun Hitler'in "Kimse açlık çekmeyecek, üşümeyecek" belgisine uygun olduğunu işsizlere söylemelidirler. Bizden yardımcılar için tüm bunlar, yoksul halk yığınlarının çeşitli katmanlarını harekete getirmek amacıyla sadece boş sözler olarak alınmamalıdır. NSV içinde yoksulluğun yönlendirilmesinde en aktif çalışanlar, bizden yardımcılar olmalıdır. Ancak böylesi bir çalışma ile yığınlarının güvenini kazanırız, aynı zamanda da NSV içinde denetimci vb. gibi görevler almak olanağı çıkar. NSV içinde hücrelerimiz kök saldı ve çalışmaya başladığı zaman bir çok olanaktan yararlanmada başarıya ulaşabiliriz.

Berlin'den vereceğim bir örnek, kapıcılık ve blok bakıcılığı gibi bir görevi üstlenerek, görelî olarak kolayca NSV'a nasıl sızabileceğimizi gösteriyor. Böylesi görevler sayesinde bir çok aile ile sürekli ilişkiler kurduk. Kısa süre içinde her ailenin politik görüşünü öğrendik ve saptadığımız pazar günlerinde belli bir çevrede politik tutuklular için yardım topladık. Kışyardımından nelere zorunlu gereksinimleri olduğunu işsizlerden öğrendik ve bu temel üzerinde işsizlerin istemlerini nasıl kabul ettirilebileceğini tartıştık. Yardımcıların bir toplantısına, tamamen legal olarak, gıda ve giyecek dağıtımının eşit yapılması için işsizlerin denetim yapabilmesini tartışmaya getirdik.

Biz komünistler şimdiye değin yalnız başımıza çalışıyorduk. Tüm anti-faşistler ile bir bağlaşıklık kurmuş olsaydık, ne denli daha iyi ve daha etkili olurdu!

Batı'dan başka bir örnek, bugün bile işsizlerin denetim organları kurabileceklerini bize gösteriyor. Bir halk aşevinde ki gönüllü yardımcıları, nasyonal sosyalist mutfak yönetiminin müteahhid ile yaptığı gizli bir anlaşma ile yolsuzluk yaptığını, bozuk mal alıp kötü yemek çıkardığını saptadılar. Yolsuzluğu mahkum ettik, işsizler tarafından denetim yapıldı. İşsizlerin baskısı ile nazi mutfak yönetimi görevden alındı ve yerine işsizlerin kendi seçtikleri bir komisyon getirildi. Yemekler yüzde yüz düzeldi. Bu, yığınların gücüne olan güvenipekiştiren bir başarıdır.

İşsizler cephesindeki savaşımlarımız, ancak sosyaldemokratlar, komünistler, katolikler ve demokratlarla birlikte bir cephede sürdürülürse başarıya ulaşabilir. Kısacası Hitler yönetimine karşı olan bütün güçler, işsizler cephesinde de ortak savaşım için bir araya gelmelidir. Bu temel üzerinde, yani legal olanaklardan yararlanma temelinde, küçük illegal işsizler komisyonlarının çalışması başarılı olacaktır. Katolik, demokrat ve öteki hristiyan işçiler ile ilişki kurulabilir. Bir temsilciler ağı aracılığı ile gruptan gruba ilişkiler kurulacak ve işsizlik damgası alınan her yerde, işsizleri kendi istemleri için harekete geçiren bir komisyon kolayca oluşturulacaktır. Bunun ötesinde biz tüm işçilere, damga yerlerinin içinde ve önünde, işbulma dairesine giden caddeler üzerinde, işsizler hareketini canlandırmaya ve aydınlatmaya katkıda bulunacak tartışma grupları oluşturmalarını söylüyoruz. Zorunlu çalışmadan dönenlere, çalışma yükümlülüğünde (kamplarında d.ü.b.) yaşamı ve orada olup

bitenleri sorun, göreceksiniz ki onlar, oralarda hüküm süren hayasız sömürüyü ve kışla usulü talimleri anlatacaklardır. Yüzlerce işsiz, proleter bunu duyacak ve çalışma (kamplarında) hüküm süren bu barbarca durumu her yana yayacaklardır.

Yönetime bağlanmış (devreye sokulmuş) spor derneklerinde çalışma üstüne

Spor alanında, çoğu genç dokuz milyon insanı kapsayan ve içindeki karşıt gerilimler nedeniyle başarılı bir antifaşist çalışmanın örgütlenmesi için en büyük olanaklar bulunan bu örgüt içinde çalışma konusuna da değinmek istiyorum.

Naziler aylardan yıllardan beri, aktif sporcular ordusunu buyrukları altına almaya uğraşıyor, başaramıyorlar. Bu arada, attıkları her yeni adımda kendilerine yeniyeni karşıtlar yaratıyorlar ve biçimsel olarak kendilerine bağlama dışında spor örgütlerini gerçekten buyruk altına alamıyorlar. Acaba neden bu denli uğraşıyorlar bunun için? Çünkü yaşamlarımızın en iyi yıllarında bulunan bu insanların, faşistler tarafından hazırlığı yapılan savaşın kadro ve saldırı birliklerini oluşturmaları amaçlanıyor. Bu nedenle futbolcuları, atletleri, cimmastikçileri, yüzücüleri, bisikletçileri, daha öncesinin işçi ve burjuva sporcularını, katolik ve Alman sporcuları sadece bir çatı altında toplanmak değil, ciddi bir durum için talimli ve kullanılmaya hazır biçimde onları yetiştirmek istiyorlar.

Ne varki, gönüllülük temeline dayalı disiplin, nazilerin köle usulüğü ile her zaman çatışıyor. Demokratik hak ve görüşlerin kökü, komiserler ve kararlarla kazınmaz. Sporcular her zaman çemberi yarıyorlar ve naziler tarafından derneklere, örneğin spor parası, yüksek dernek aidatı, olimpiyad parası ödeme, zorla olimpiyad dergileri(23) dağıtma gibi, sayısız baskıcı yükümlülükler yüklendiği ölçüde, onların direnişi artıyor. Sigortalılık durumunun kötüleşmesi, tüm gençlere Hitler gençliğine girme zorunluluğu, tüm bunlar sürekli tutuşmaya hazır ve sürekli yeni politik zıtlıklar yaratan patlayıcı unsurlardır. Buna bir örnek:

Bir dernekte, hükümet komiseri olan dernek başkanı, üyeleri SA-spor rozeti almaları için zorlama girişiminde bulundu. Söz konusu derneğin başkanı, yerel SA-Sturmführer'i yönetiminde SA-spor rozeti alma

kursuna katılmakla yükümlü olduklarını üyelere duyurdu. Dernek lokalindeki ilan tahtasına bunu duyuran bir ilan asıldı. Aynı zamanda da, kursun 120 saati kapsayacağı ve temel savunma sporu yanında nasyonal sosyalist derslerin de görüleceği duyuruldu. Kurslar Pazar saat 6-8 arası, Çarşamba akşam saat 6-8 arası yapılacaktı. Kursların birinci ve ikinci gününe hiç bir sporcu gelmedi. Kurstan önce bir sağlık muayenesi yapılacağını ve kursun birinci ilandan hemen sonra başlayacağını duyuran yeni bir ilan asıldı. Muayeneye, çoğu işçi sporcuları olan, 19 sporcu katıldı. Aynı zamanda, kimlerin savunma sporu kursundan yana olduğunu saptamak için dernek üyeleri arasında bir liste dolaştırıldı. Aktif sporcuların hemen hemen hepsi bunu imzaladı. Bundan sonraki ilk kurs günü, sadece üç sporcu ve dört SA-Kurs yönetmeni gelmişti için, yapılamadı. Öfke içindeki dernek başkanı, sporcuları topladı ve hepsinin kursa katılmak zorunda olduklarını söyledi. "Ayrıca da, siz işçi sporcular için de daha iyi olur" dedi. Sporcular ise şu açıklamayı yaptılar: "Evet, bir savunma sporundan yanayız, ama ancak kendi yönetimimiz altında olursa. Spor rozetini almak istiyoruz, ancak bize özel yükümlülükler verilmemelidir. SA-spor rozeti ve kursa gelince ise şunu söyleyebiliriz: Biz sporcuyuz, SA değil. Şu ya da bu rozet için bir kurs görmemiz gerekli değil, çünkü istenen başarıları her zaman gösterebiliriz. Böyle bir kurs uygulaması savunulamaz, çünkü bu yüzden kurs süresi içinde tüm spor çalışmalarımız durdurulmuş olacaktır ve ondan sonra da oyun serilerimizi kesinlikle sürdüremeyeceğiz. Ayrıca da futbol maçlarından sağlanacak gelirin de tamamen ortadan kalkacağını bir yana bırakalım." Sonra da, dernek başkanının bir toplantı yapmasını ve üyelere danışmasını önerdiler. Toplantı bu sonuçla dağıldı. İstenen üye toplantısı yapılmadı ve bir daha kurslardan hiç ses çıkmadı.

Yönetime bağlanmış spor örgütlerinde çalışmaya karşı çıkan yoldaşlar böylesine haksızdılar! Bu yoldaşlar kendi küçük sektör grupları içinde, bu biraraya toplanmış yığınların dışında kalıyorlar, doğru yolu bulmada onlara yardımcı olamıyorlardı. Dernek ve örgütlerin içinde çalışmanın zorunlu ve olanaklı olduğunu gösteren sayısız örnek vardır. Yoldaşlarımız bir çok küçük derneği canlandırdılar ve böylece yığın çalışması için bir temel oluşturdular. Alman jimnastikçiler derneğinin kendi örgütleri nazilerin keyfi uygulamalarına karşı savaşında eski işçi sporcularına dayanıyorlardı ve yoldaşlarımızda spor yetenekleri bakımından bu

dernekler için vazgeçilmez olmuşlardı.

Ancak bu çalışma da dar kapsamlıdır. VII. Kongre'nin kararları, spor alanındaki çalışmamız için ileriye doğru büyük bir adım oldu. Rot Sporta olduğu gibi şimdiye değin izlediğimiz sektör tutum bir yana bırakılmalı ve büyük spor derneklerine planlı bir biçimde girme örgütlenmelidir.

Örneğin bir su sporu derneğindeki yoldaşlar şimdiye değin az çok kendi başlarına bırakılmışlardı. Savaş Birliği Yönetimi'nden talimat alıyorlardı. Çeşitli yerlerde Rot Spor başlığını taşıyan gazeteler çıkıyordu. Daha önce de anlatmış olduğum zıtlıklardan sistemli yararlanma olanakları çok az değerlendiriliyordu. Berlin'de bir UB Yöneticisi bir su sporcusuna şöyle diyordu: "Gerçek komünistler olsanız spor değil parti çalışması yapardınız." Tüm faşist yığın örgütlerinde olduğu gibi, spor alanında da yığın çalışmasının ne denli önemli olduğu konusunda parti yönetimine açıklık getirilmesi gerektiğini gösteren iyi bir örnektir bu.

Çalışmaları nasıl geliştirebiliriz? Bunu ancak, parti örgütü olarak spor alanında çalışmakla ve faşistlere karşı geniş bir spor cephesi yaratılması amacıyla girişimi ele almakla başarabiliriz. Bu demek değildir ki çalışma alanımızı daraltacağız. Amacımız spor alanındaki yoldaşlara eğer oralarda hücreler içinde birleşirler ve çalışırlarsa tam anlamıyla parti çalışması yaptıkları bilincini vermek ve onların çalışmalarını, daha önceki ATSB sporcuları ile bir birlik cephesi ve faşizme karşı olan tüm spor emekçileri ile geniş bir halk cephesi yaratacak politik bir düzeye yükseltmelerine yardımcı olmaktır. Bu alanda da, dernek ve klüp yönetimlerinde görevlere gelmek, ortak komiteler kurmak, ortak illegal spor gazeteleri çıkarılmak için ortak savaşı vermek istiyoruz. Bu önerileri ATSB'deki sporcu yoldaşlara iletebilmek için girişimi ele almamız gerekiyor.

Pieck ve Florin yoldaşlar raporlarında, çeşitli alanlardaki başka yığın çalışmalarına değindiler. Bütün dayatma örgütlerinde yığın çalışması ve parti yapısı sorunları, NSV ve spor örneğinde anlattığım sorunların aynısıdır.

SA içindeki durumun, büyük dayatma örgütlerinde olduğundan başka olmasına karşın, güvenilir adamlar aracılığı ile ve karşıt görüşte olan SA-23) Olimpiyad oyunları 1936 Ağustosunda Berlin ve Kiel'de yapıldı.

adamlarından gruplar örgütleyerek bu faşist savaş örgütünü yıkmak ve SA- adamlarını işçilerin yanında savaşa kazanmak için de çalışıyoruz.

Köyde parti ve yığın çalışması

Köylerde durum ve çiftçiler arasında istem ve belgilerimizin ne olduğu konusuna yoldaş Florin yoldaş değindi. Kırsal kesimde parti örgütünün geliştirilmesi ve çalışma yöntemleri konusunda da genellikle kentlerdeki faşist örgütler içindeki çalışmalarımızda izlediğimiz aynı ilkeler geçerlidir. Ancak buralarda, bölgeler arası bağlantıların geçici olarak koparmış olmasından dolayı büyük engeller karşındayız. Bu nedenle kentlerden çıkarak ve özel köylü örgütleyicileri, sporcular ve kırsal alan yardımcıların yardımıyla, partimizin kırsal kesimde yeniden örgütlenmesi için yöntemler bulmalıyız. Ayrıca, şimdiye kadar olduğundan daha sistemli olarak, işletmelerden köylere uzanan bağlantılar kurabiliriz. Partinin etkisini köylerde örgütleyebilmek için, elbette çiftçilerin ve tarım işçilerinin güncel istemlerinden hareket etmemiz gerek. Çiftçilerin yaptığı yerel toplantıların genellikle çok fırtınalı geçmesi, çiftçilerin alt katmanlarında varolan öfkenin kanıtıdır.

Buradaki direniş hareketi neden durgun bir döneme girdi? 1934'lere doğru çiftçiler, Reich Gıda Kurumu'nun (Reichsnährstand) vergilendirme yöntemiyle konulan Kış Yardımlaşma Bağışı'na karşı yığınsal sabotajla; kiralık arazi talebinin artmasıyla yükselen kiralara karşı hakem mahkemelere başvurarak; Emlak Miras Yasası'na karşı sayısız itiraz başvurusu ile yeni pazar düzenine, bunun dayatmalarına ve bununla bağlı bürokrasiye karşı yeni pazar düzenini gözardı ederek, yağ çıkarmayı kendileri yaparak, dolaylı satış yaparak, tahıl yerine yem ekerek, gizli hayvan satışları yaparak vb. daha başka bir çok yöntemlerle karşı koymuşlardı. Bir çok tarım işçisi ise köyden kente kaçarak bir çıkış yolu aramışlardı.

Nazilerin daha önce vermiş oldukları sözleri kullanarak, anlayacakları basit bir dil kullanarak ve illegallik koşullarına uyarak, çiftçilerin ve tarım işçilerinin bu antifaşist tavrı ile, kendi istemleri için kendileri tarafından başlatılmış olan spontan direniş ve savaşımı bağlar kurmalıyız, bu direnişi faşizme karşı geniş bir muhalefete dönüştürmeli, anti-faşist halk cephesi içinde, maddi çıkarlar, demokratik hak ve özgürlükler için savaşıma ve faşist diktatörlüğün devrilmesi için bir harekete

yönlendirmeliyiz.

Bunun vazgeçilmez önkoşulu, komünistlerin köylerde yığınlarla çok sıkı bağlar kurmalarıdır: Komünistler (Reich Gıda Kurumu, Meslek Kurumları, kooperatifler, İşçephesi, "Kraft Durch Freude", Hava Koruma, spor vb. gibi) faşist örgütlerde çalışmalıdırlar. Bu örgütlerin, örneğin köylü birlikleri ve tek tek kooperatifler gibi, üye olmak için önkoşul alan örgütlerin kimilerinde çalışma, o örgüt içinden tek tek kişiler kazanma yoluyla dışarıdan örgütlenmelidir.

Örgütsel dayanaklarımızın zayıf olduğu yerlerde de parti örgütümüzün güçlenmesi için temel oluşturabileceğimiz hareketler başlatarak bu hareketi genişletebileceğimizi bir örnekle anlatmak istiyorum.

Tutuklamalar nedeniyle örgütümüzün çok zayıfladığı bir bölgede yoldaşlarımız, üçer yoldaştan oluşan gruplarla ajitasyonu örgütüyorlardı. Bildiri ve gazeteler hazırlayarak önceleri, bu materyalin kim tarafından çıkarıldığını kimsenin saptayamacağı biçimde dağıtıyorlardı. Böylece de çiftçileri tanıdık ve akrabaların tatsız sorularından korumuş oluyorlardı. Yöntem basit idi: Bir çiftçi çalışmaya başladığı zaman hemen bulabilecek şekilde materyal tarım aletleri arasına konuyordu. Önce izleyerek, daha sonra da yanaşarak bir nasyonsosyalist çiftçi ile temas kurdular ve böylece çiftçi örgütü ile bir bağlantı kurulmuş oldu.

Bundan sonra sistemli bir çalışma başladı. Bu çiftçi tanıdıklarını işledi ve Tahıl Teslimi Yasası'na ve Reich Gıda Durumu Yasası'na karşı duyulan hoşnutsuzluk örgütlü girişimler biçiminde yoğunlaşmaya başladı. Açık çiftçi toplantılarında şefler, Reich Gıda Durumu'nu ve zorlayıcı önlemlerin gerekçelerini anlatıyorlardı. Direniş yükseldi ve kimi yerlerde çiftçiler süt teslim etmeme grevine gittiler. Bir bölgede çiftçiler, Reich Gıda Talimatından Hitler'in haberi olmadığına söylediler. Yoldaşlarımız, yüksek makamlara bir delegasyon göndermeleri için onları etkiledi. Bu makamlardan, Reich Gıda Durumu ile ilgili önlemin Hitler tarafından önerildiği haberini aldılar. Yapılan ziyaretin sonucu ile ilgili haber köyde ve köy dışında, bu bölgedekilerin tavrını sertleştirici etki gösterdi. Bu tavır karşısında faşist bürokrasi kısmen geri adım atmak zorunda kaldı, yani kooperatif aidatı ödenmesini ve kısmen de yağsız sütü geri satın alma zorunluluğunu kaldırdı.

Bu gibi hareketler süresince çiftçiler tarafından seçilmiş, kendi çıkarlarını çiftçi örgütü toplantılarında savunacak legal komisyonlar oluşturmayı denememiz gerekiyor.

KPD kadrosunun yöneldiği yeni türden yığın çalışması ile ilgili az sayıdaki bu örnekler, yoldaş Manuiski'nin VII. Dünya Kongresi'nde, kuşku gösterenlerin zıddına yaptığı aşağıdaki saptamanın ne denli önemli olduğunu kanıtlıyor: "Bir çok yoldaş, faşist terör koşulları altında yapılan çalışmalarda 'legal' bağlantılara, işçi hareketinin açıkça ortaya çıkmasına ve geniş bir yığın savaşımının geliştirilmesine yer olmadığı kanısındadırlar. Fakat faşizm, bir kitle temeli yaratmak, kendi yığın örgütlerini kurmak ve sosyal demagojiye sığınmak zorundadır. Bu nedenle komünistlerin ödevi, faşist yığın örgütlerine sızmak, faşist diktatörlüğe geri çevirmek ve böylece faşizmin yığın temelini sarsmaktır. Burada faşist yığın örgütlerinde günü gününe ve sistemli bir çalışma, legal çalışma yöntemlerinin illegal yöntemlerle birleştirilmesi olmadan, yığınlarla yaklaşmak olanaksızdır." (28)

Faşist örgütler içinde sektör montajlara yer yok

Bu bölümün sonunda, faşist yığın örgütleri içinde parti örgütlerinin kurulması sırasında göze çarpan bir kaç noktaya da değinmek istiyorum. Şimdiki cadde hücreleri üyelerinin gruplandırılmasında değişiklik yapılması ve faşist yığın örgütleri içinde hücreler kurulması, altsemt ya da kent bölge yönetimleri tarafından titizlikle ele alınmalıdır. Burada da bir şablon olmamalıdır. Yeniden örgütlenme, en küçük bir direnişe yeltenmeden çözülmesi gereken politik bir ödevdir. Parti üyelerinin hangi önemli örgütlerde yerleşmiş oldukları ve hangi önemli örgütlere yeni güç göndermemiz gerektiğini esaslı bir biçimde gözden geçirmek; daha çok yönetimlerin işidir. Ancak burada da bir şablon yoktur.

Fabrika hücresi bulunmayan bir fabrikanın olduğu bölgede bir grup yoldaş, bu fabrikayı dışarıdan ele alma göreviyle, geçici olarak özel bir hücrede biraraya getirilebilir. Aynı özel hücreler, çalışma belgelerini hazırlayan yerler, işsiz damgası alma yerleri işsizler mutfağı ve pazar yerleri için, bu sonuncusu ile çok önemli olarak ilgisi olan pahalılığa karşı hareketi ele almak için kurulabilir. Yani tek tek yığın örgütlerinde örgütlü parti üyelerinden oluşan hücreler yanında, belli somut ödev-

leri yürütecek semt hücreleri de bulunacaktır.

Böylesi bir örgütsel değişiklik yaparken sektör davranarak gücümüzü küçük, önemsiz örgütlerde toplamaktan, ya da büyük örgütler içinde çok sayıda yığılmaktan kaçınmalıyız. Durumun böyle olduğu yerlerde değişikliğe gidilmelidir.

SPD'nin yanlış konspiratif yapısından çıkarılacak dersler

Tümüyle yanlış konspiratif yapısı nedeniyle SPD'nin edinmek zorunda kaldığı deneyimler, uyarıcı biçimde karşımızda duruyor. SPD, bekleme ve her türlü direnişi reddetme teorisi temelinde üyelerini küçük müzik derneklerinde, oyun ve satranç kulüplerinde vb. bir araya getirme, ya da sözümona gizlenme amacıyla doğrudan doğruya yeni dernekler kurma dönemine girmişti. Çoğu kez gestapo'nun bu grupları çabucak bulmayı ve ortaya çıkarmayı başarması şaşılacak bir şey değildir. SPD Yönetim Kurulu, ülkedeki sosyaldemokrat grupların yönetimleri ile olan ilişkilerinde öylesine düşüncesiz, konspirasyonun en basit kurallarına ters yöntemler uyguladı. Bu nedenle SPD-fonksiyonerlerinin parti Yönetim Kurulu'na karşı isyan etmeleri anlaşılır bir durumdur. Devrimci sosyalistlerin memorandumunda ve bunu parti Yönetim Kurulu'na karşı bir iddianame olarak II. Enternasyonal'e getiren Miles-Grubu'nda (29) SPD'nin çalışma yöntemleri ve örgütsel yapısı ile ilgili sorunlar büyük rol oynayan nedenlerdi.

Miles-Grubu'nun memorandumundan şunları öğreniyoruz: "Çoğu zaman dışarıdan gözü kapalı, rastgele örgütlenme yanında Almanya'daki bugün varolan örgütsel bağları ciddi biçimde incelemekten vazgeçmek, gerçek yeni koşullara uymuş, dengeli ve illegal bir örgüt oluşturmayı engelliyor, kadroların ve ilişkilerin sürekliliğine yokediyor, özverili, bugünkü çalışma için yeri hiç doldurulamayacak insanlar istemeden polisin eline teslim edilerek yeniden örgütlenme gücü yokediliyor.

Burada ayrıntılarına değinmek olanaksızdır, ancak Almanya'da önceki parti bölgelerinin hiç birinde geçen dönemi çok büyük kurbanlar vermeden atlatan olmadığını saptamak için, kayıplar listemize bir bakmak yeter. Almanya içi merkezi bir birleşmenin dördüncü kez başarısızlığa uğradığı, herkesin bildiği bir sırdır. Bugünkü ilişkilerimiz içine her geçen gün daha çok gestapo ajanı sızıyor ve bunlar eski örgütlerden ciddi

bir yeniden örgütlenmeye gitmeyi bir sorun haline getiriyorlar. Almanya'daki gibibir savaşın kurbansız olacağını savunmuyoruz. Ancak daha az kayıp vermek olanaklıdır."

KPD Merkez Komitesi KPD parti birimlerini bir çok kez, konspiratif kuralları öğrenebilmeleri için sosyaldemokrat işçilere yardımcı olmaya çağırdı. Bu, yalnız tüm aktif sosyaldemokrat savaşçıların değil, komünistlerin de yararlıdır.

Birlik cephesinde ortak eylem ve gelecekte tek bir devrimci parti yaratma perspektifinde sosyaldemokrat yoldaşlara güncel önerimiz, üyelerini böylesi küçük derneklerde sekte ve tehlikeli bir biçimde yoğunlaştırmaktan vazgeçmeleridir. Kimi bölgelerde SPD-fonksiyonerleri (örneğin, Hessen sosyaldemokratlarının organı "Funke" deki bir tartışma geliyor aklıma), bizim şimdiye değinki fabrika hücrelerimizin yapısına benzeyen fabrika örgütleri kurma yönüne gidiyorlar. Onlara önerimiz, bizim fabrika hücrelerinin burada da değindiğimiz deneyimlerinden ders çıkarmaları ve böylece faşizme karşı savaşta yersiz kurban vermekten kaçınmalarıdır.

Devrimci sosyalistlerin, sosyalist bir kadro örgütü yaratma belgisi için de aynı şeyi söylüyoruz. Çok sayıda sosyaldemokrat yönetimin ve grubun açığa çıkarılmış olmasından edinilen deneyimler de şu dersin altını bir kez daha çiziyor: Yığınlardan soyutlanmış bir kadro örgütü, bugünkü faşist terör koşulları altında sadece sekte bir yaşam sürmekle kalmaz, düşman tarafından da er geç ortaya çıkarılırlar. RS'ler, Miles-Grubunun kadro örgütünün büyük çoğunluğu ile açığa çıkarılmış olmasının nedenini bir düşünsünler.

SPD'li yoldaşları bağlaştığımız olan yoldaşlar olarak görüyoruz ve öncelikle de konspirasyon konusunda onlardan daha çok deneyimimiz olması nedeniyle, bağlaştığımız olan bu yoldaşlara yardım etmek zorundayız.

25) ATSB Arbeiter-Turn-und-Sport Bund: İşçi Cımnastik Spor Birliği (sosyaldemokratların yönetiminde)

28) Komintern VII. Dünya Kongresi. A. Manuilski: Devrimci Marksizm için savaşta Engels, s. 31

Konspirasyon kurallarına kesin uyma

Yerleşme bölgelerindeki faşist örgütler içinde bulunan parti hücreleri, başlangıçta politik talimatları doğrudan doğruya UB'den, ya da semt yönetimlerinden almalı, ancak daha baştan, olabildiğince kendi başına girişimler geliştirme dönemine geçmelidir. Şimdiye değinki cadde hücrelerinin üyeleri, eğer bunlar şimdi çeşitli yığın örgütlerinde olmalı nenediyle değişik parti hücrelerinde bulunuyorlarsa, aralarında hücreleri tehlikeye düşürebilecek hiç bir ilişkiyi sürdürmemelidirler ve aynı biçimde yerleşme yerlerinde de her türlü çapraz ilişkiye karşı konspiratif nedenlerden dolayı ser savaş vermelidirler. Çalışmalarımızın ve yoldaşlarımızın bir kesiminin legalleştirilmesi, en sıkı konspirasyon kurallarına uymada baştan savıcılığa heveslendirmemelidir. Legal yoldaşlar birbirlerini asıl adları ile tanıdıkları ve genellikle de birbirlerinin adreslerini bildikleri için, parti için ilişkilerde takma adlar kullanılmasına kesinlikle dikkat etmeli, yoldaşlar hafiflik gösterip birbirlerini evlerinde ziyaret etmemelidirler.

Semt, UB ve yerel yönetimlerin bu değişiklik nedeniyle yep yeni ve çok somut ödevlerle karşı karşıya gelecekleri açıktır. Onların işi, hücrelerin her attığı adımla ilgilenmek değildir, ancak ilişkileri bilmek, yeni deneyimleri derlemek ve bunların değişik tokuşunu sağlamak zorundadırlar. Bir yığın örgütü içindeki hücrelerin ne ölçüde birleştirilebileceği konusunda yoldaşlar duruma göre karar vermelidirler. Yeni ödevlerin üstesinden gelebilmek için, bu (üst) yönetimlerden olabildiğince çok sayıda yoldaşın böyle örgütlerde üye olması kaçınılmazdır. Bu, bir yandan onların hareket serbestliğini sağlar, gözetlenme ve kovuşturılmaya karşı onları korur, öte yandan da onların bilgilerini artırır. Aşağıdan gelen ve yığınların yaşamı ile bağları olan yoldaşlardan oluşan bu gibi yönetimler en iyi yönetici olabilirler ve güç durumlarda bile bağımsız hareket edebilirler.

Büyük hareket serbestliğine karşın tek tek hücrelerin yığın örgütlerinde somut bir politik çizginin uygulanmasını sağlamak ve parti örgütünün yapısını yeni koşullara uydurmak için ne gibi yollara başvurulabileceğini pratiğin kendisi gösterecektir.

IV.

PARTİ ÖRGÜTÜNÜN DESANTRALİZASYONU ÜZERİNE

Geride bıraktığımız illegalite döneminde parti yapısı konusunda edindiğimiz bir dizi deneyim ve parti yapısı ile ilgili kimi güncel sorunların açıklanması yerinde olmaz... (30)

Faşist yığın örgütleri içinde yeni çalışma yöntemleri uygulanması ve en alt parti birimleri kurulmasının yaşama geçirilmesi, parti örgütünde tümünden yeni bir yapı ve geniş kapsamlı bir desantralizasyon gerektiriyor. Büyük bölgelerin (Bezirk) desantralize edilmesi konusuna daha kararlılıkla eğilmemiş olmamız ve yığın çalışmalarında bağımsız hareket edebilmeleri için tüm ağırlık noktasını alt bölge yönetimlerine kaydırmamız bir hata idi. Örneğin 1934 yılının birinci yarısında bir bölge örgütünün (31) yapısında değişikliğe giderek 100 den fazla alt yöre (Gebiet) birimleri oluşturduktan sonra da saptadığımız gibi, geniş çapta bir desantralizasyon uyguladığımız yerlerdeki deneyimlerimiz göstermiştir ki, bu(alt) örgütler zaman zaman darbe yemiş olmalarına karşın dayanıklı kalmışlar ve çalışmalarını bağımsız olarak sürdürmüşlerdir.

İçinde bulunduğumuz terör koşullarında, büyük bir yöre BL'sinin (BL-Bezirksleitung, Bölge Yönetimi olabilir, çev.) işletmelerde ve yerleşme yerlerinde gelişen bütün olayları izlemesi ve bunlara müdahale etmesi, legalite dönemlerinden daha az olanaklıdır. Çoğu zaman UBL (Unterbezirksleitung, Alt Bölge Yönetimi olabilir, çev.) ve yerleşme yeri grupları ile BL'nin bağlantıları kopmuş ve yerleşme yeri grupları uzun süre boşlukta kalmışlardır. Aynı durum merkez yönetimlerle bir dizi bölgeler arasındaki bağlantılar için de sözkonusudur.

Büyük bir bölgenin (Gebiet) BL'si ile çok sayıdaki alt birimler arasında kurulmuş çok yanlı bağlantıların doğuracağı tehlikeler bir an için bir yana bırakılsa bile, her yönetimin kendi inisiyatifini kullanmasının ne denli zorunlu olduğu açıktır. Genç kadrolarımızın belli bir kesimi (askere) alındığı ve bu yüzden bir çok yönetim zayıf kaldığı zaman - savaş anında çok daha zor koşullar altında çalışmaya partimizin hazırlıklı olması gerektiğini de bu arada gözönünde tutarsak - parti örgütünün geniş ölçüde desantralize olmasının ve, kendi başlarına parti çizgisini uygulama-

yacak, bölgelerinde yığınları yönetecek yetenekte olması gereken çok sayıda küçük, bağımsız bölge (Gebiet) örgütleri oluşturulmasının önemi ve zorunluluğu kendiliğinden anlaşılır.

VII. Kongre'nin kararlarında da saptandığı gibi, yığın politikamızın uygulanması için en iyi şekil küçük, işgörebilir bölgeler oluşturmaktır. Yenikurulacak yönetimler için gereksinim duyulan bir çok kadronun nereden sağlanacağı sorununu buyoldan da çözmüş oluruz. Küçük bölgelerin yönetimine getirilecek kadrolar vardır: Bunlar, eski partililer, daha önceki devrimci yığın örgütlerinden ve SPD'den partiye geçmiş olan yeni güçlerdir. Şimdiye değin yönetimlere bağımlı kalmış olan çok sayıda parti üyesi, partinin böylesi bir yapı kazanması sonucunda işletmeler ve kendi bölgelerindeki güvenilir yoldaşlarla birlikte yönetimi oluşturabilirler.

Aylarboyu boşlukta kalmış olan bölgelerden edindiğimiz deneyimlerden sonra güvenerek, bu küçük bölgeleri tümüyle kendi bağımsızlıkları ve sorumlulukları temeline oturtabiliriz. Bu durumda, nasıl yeni yeni girişimlerin başlatılacağını ve böyle bir kadronun, kendi ayakları üstünde durmaya başladığı zaman, ne denli çabuk gelişeceğini şaşarak izleyeceğiz. Parti Yönetimi ile bağlantıyı sağlayan halkanın çoğu durumda sadece "Die Rote Fahne" olması yetmelidir.

Bir örnek: Sapa bir yerde olan X kenti örgütünün bir yıl süreyle eski BL ile bağlantısı kesilmişti, merkezden materyal alamıyorlardı. Fakat faşist basının satırları arasından okuyarak Fransadaki Birlik Cephesi'ni duymuşlardı. Bir ay önce oradaki parti yönetiminin bir üyesi ile bağlantı kuruldu. Bu yoldaşın verdiği rapor nasıl bir sonuç gösteriyordu? Yerleşme yeri (Ortsleitung) Yönetimi dört kişiden oluşuyordu. Altı işletmede hücreler vardı. Bu hücreler SPD'li işçilerle birlikte çalışıyorlar ve bir kaç tutuklunun ailelerine birlikte yardım ediyorlar, onlara düzenli ayda 5 Mark ulaştırıyorlardı.

Dört işletmede komünistler ve sosyaldemokratlar birlikte dayanışma komiteleri kurmuşlardı. İşletmelerin birinde bu komite 22 kadın ve erkek işçiyi kapsıyordu, bunlar dört ayrı kısımda çalışıyorlar ve birer güvenilir temsilci aracılığı ile komite ile bağlantı kuruyorlardı. Bu işletmedeki SPD-fonksiyonerlerinden biri SPD'nin yerel yönetimi ile ilişkiyi kuruyordu ve KPD ve SPD'den ikişer kişiden oluşan bir bağlantı komitesi

kurulmuştu; orada şimdi serbest sendikal grupların oluşturulması konusunda tartışmalar yürütülüyor.

Bu yerleşme yerinde işletmelerdeki hücreler dışında beş semt grubu var. Yoldaş raporunda, yönetim içinde kesin bir işbölümü yapıldığını bildirdi. Kendisi iki işletme hücre ve iki semt grubuna bakmayı üstlenmiş. Bu yoldaş ayrıca, yönetime ayrı, işletme hücrelerine ayrı ve semt gruplarına da ayrı materyal dağıtımı yapılmasını önerdi.

Bu arada şunu da unutmamak gerekir: Yoldaşlar tüm yılın üye ödentilerini teslim etmek de istediler. Rapordaki öteki ayrıntılar da, kadro kesimlerinin yukarı ile bağlantıları olması bile, partinin devrimci çalışmalarını bağımsız ve doğru olarak nasıl yürütebildiklerini kanıtıyor.

Desantralizasyon, elbette ancak yığın çalışmalarında yeni yöntemlere geçişle ve partinin işletme ve semtlerdeki yığın örgütleri içinde kök salmasıyla birlikte yürütüldüğü zaman bizim istediğimiz amaca ulaşır. Çünkü böylece, işletme hücrelerindeki ve yığın örgütlerindeki en iyi yoldaşların sürekli parti yönetimlerine aktarılması mümkün olacaktır. Elimizde, aşağıdan yukarıya doğru doğal yoldan tamamlanan yönetimler bulunacaktır. NS-örgütleri içinde bir fonksiyon sahibi oldukları ölçüde güvenli çalışabilecek, yığınlarla sıkı bağlar kurmuş, eylem yapma yeteneğinde ve köklü parti yönetimleri ancak böyle oluşabilirler. Giderek bütün bölgelerde legal yönetimlerin kurulmasına, BI.'nin bulunduğu kendi bölgesinde aşağıdan yukarıya doğru tamamlanmasının sağlanmasına doğru yönelmekteyiz. Merkez Komitesi ve belli bölge merkezlerinin yönetimleri, belli durumlarda usta militanları alt birimlere vermeye devam edecektir, ancak kural olarak sadece yardım, geçici olarak yönlendirme veya çerçevesi kesin belirlenmiş görevler için. Parti örgütünün yapısı hakkında daha fazla açıklamalarda bulunmak amaca uygun düşmez. (32)

İllegal çalışmanın deneyimleri, yönetimlerde işbölümü yapılırken belli yöntemlerin geliştirilmesini sağlamıştır. Görev (çalışma) alanlarına (ressortmässig) göre yapılan daha öncesi işbölümü hâkide edilmiştir. Yönetimin üyeleri belli bölge kesimlerinden (Gebietsteile) tümüyle sorumludurlar. Ancak kollektif olarak birlikte çalışmaktadırlar. Genel yönetimin düzenli toplantı yapıp yapmayacağı, yöneticinin sürekli yönetim-

deki öteki yoldaşlarla konuşmalar yapıp yapma yacağı, ya da yoldaşların iki grup halinde bir araya gelip gelmeyeceği, bunların hepsi her durumun konspiratif koşullarına bağlıdır. Belli durumlarda, bir üstteki parti yönetimi, yeniden kuruluş için, ya da bir örgütün yönetimi için geçici olarak görevliler atayabilir.

Yönetimlerin güvenliği üzerine bir kaç not

Desantralizasyon, yığın çalışmalarımızın yürütülmesi için en uygun örgütsel biçimi yaratma ana ödevi yanında aynı zamanda kadrolarımızın daha iyi korunmasının sağlanması amacını da taşıyor. Sanat, yeni kadrolar yaratmak değil, bu kadrolara en güvenceli çalışma koşulları sağlamaktır. Bu konuda da, yönetimlerimizin şimdiye kadarki yapısından bir dizi sonuçlar çıkarmak zorundayız.

Merkez Komitesi şimdiye değin bağlantılarını doğrudan doğruya, küçültülmüş olmalarına karşın hala büyük alanları kapsamakta olan semt yönetimleri ile sürdürmüşlerdir. Bu gibi büyük bölgelerin yönetilmesi için sürekli eski ve yetişmiş kadroların bu yönetimlere gönderilmesi gerekmektedir. BL ile bağlantılar koptuğu zaman, alt bölgelerle bağlantılar da kopmuştur. Çoğu zaman alt birimlerin uzun süre bağlantısız ve materyalsiz kaldıkları görülmüştür.

BL'de tutuklanmalar olduğu zaman, BI'de birleştiklerini bildikleri tüm bağlantılara karşı fonksiyonerlerin ihtiyatlı ve güvensiz davranmış olmaları da anlaşılır bir durumdur. Öte yandan BI, de, bu gibi bağlantıları nedeniyle, aşağıdan yukarıya doğru açığa çıkma tehlikesiyle karşı karşıya kalmıştır. Tüm örgüte devrimci çalışmalarında daha büyük bir güvenliği nasıl sağlayabiliriz ve aynı zamanda yöneticilik için güvenilir fonksiyonerleri nasıl bulabiliriz?

Küçük bölgesel yönetimler kurarak bu sorunu en iyi biçimde çözebiliriz. Bölgelerin kendi içinde kapalı olması ve birbirleriyle bağlantıları olmaması sayesinde, şimdiye değin ara sıra olduğunun aksine, komşu bölgedeki bir tutuklamanın öteki bölgelere yayılmasına karşı belli bir güvence sağlanmış olur. Bir yönetimdeki fonksiyonerlerin insanlarını tanıdıkları bütün bölge hakkında kolayca toplu görüş sahibi olabilecekleri, ya da onlar (insanlar ve bölge) hakkında çabuk bilgi edinebildikleri, işçiler ve emekçiler tarafından namuslu ve dürüst insanlar olarak saygı gördükleri

ve kendi güvenliklerini örgütleyebilecekleri yerlerde düşman onlara kolay kolay yaklaşamaz.

Önemli başka bir unsur daha böylesine kesin bir desantralizasyonu destekliyor. İşletmelerde ve yığın örgütlerinde işçilerin güvenliğini kazanmış yerleşik (bodenständig) güçler, savaşın karar anlarında, bölgelerinde kabul edilen halk önderleri olacaklardır.

V.

Kadro sorunu üzerine bir kaç not

Parti politikasını uygulayacak olan, Dimitrof Yoldaş'ın dediği gibi, onlar olmadan tüm kararlarımızın kağıt üzerinde kalacağı insanlarla uğraşmak öncelikle gerekmektedir. Yoldaş Stalin'in Kızıl Ordu Askeri Akademisi'ni bitirenlere yaptığı konuşmasında söylediklerini her zaman gözönünde bulundurmanız gerekir: O zaman "her şeyden önce insanlara, kadrolara ortak davamıza yararlı olma niteliği taşıyan her işgücüne iyi değer biçmesini öğrenmemiz gerekir. Artık şunu kavramak gerekmektedir ki, yeryüzünde bulunan değerli sermayeler içinde en değerlisi ve en belirleyicisi olanı insanlardır, kadrolardır. Bugün içinde bulunduğumuz koşullarda kadroların her şeyi belirlediğini kavramak zorunludur." (33) Biz Alman komünistleri, çözümü devrimci savaşçılardan oluşan dev kadrolar gerektiren ödevleri görürken ve faşizme karşı yürüttüğümüz savaşında uğradığımız kayıpları gözönünde tutarken, bu sözlerin tüm anlamını en açık şekilde takdir edebiliyoruz.

Pieck ve Florin yoldaşların açıklamalarından sonra, kadro sorununu sadece, partimizin yeniden örgütlenmesi ve kadroların korunması ilişkisi içinde ele almak istiyorum. Önceki bölümlerde bu soruna kısmen değindim.

Kadro sorunu partinin önünde duran en ciddi sorundur. Bu alanda büyük zayıflıklarımız var. Yığın çalışmasında ve parti yapısında yöntem ve biçim değişikliklerine paralel olarak kadro politikamızda da kesin bir dönüşüm yapmalıyız. Kadrolarımızı sürekli gözönünde tutmak ve sürekli gözden geçirmek, partiye yeni yeni devrimci işçi yığınlarını kazanmak, onları titizlikle eğitmek, güçlerin gruplandırılmasında değişiklik yapmak kadroları korumak, provokasyon ve casusluğa karşı sistemli savaş vermek - işte tüm bunlar parti politikasının emin bir biçimde uygulanma-

sında dirimsel sorunlardır.

Devrimi örgütlemek ve utkun gelmek için, birincil olarak faşizme karşı savaşta sadece eski kadrolarını savaşkan birlikler halinde bir araya getirmek ve onları çelikleştirmekle yetinmeyen, aksine sürekli yeni savaşçılardan yeni birlikler oluşturan ve bunları savaş alanına süren, güçlü bir devrimci parti yaratmak zorundayız.

Yığın çalışmasında ve parti yapısında yeni biçimlere geçişle birlikte, bu gibi ödevlerin çözümü için de daha iyi koşullar yaratılmış olacaktır.

Her parti üyesi için, bu üye kendi girişimiyle Kongre kararlarını gerçekleştirmeye yöneldiği zaman, şimdi geniş bir etkinlik alanı vardır. Cadde hücrelerinde toplanmış olmaları nedeniyle, ya da örgütle bağlantıları kopmuş olduğu için, şimdiye değin etkin bir yığın çalışmasından soyutlanmış olan onbinlerce parti üyesi tek tek ve hemen, tanıdıkları yoldaşları yığın örgütleri içindeki hücrelerde birleştirmeye yönelebillerler, ya da bir sempatizan çevresini kendi çevrelerinde toplayabilirler ve -kendilerini çevreleyen yığınlar tarafından kamufle edilerek ve gizlenerek- bir parti hücresi yaratabilirler. Ya zorunlu olarak, ya da bile-beklemeden kendi girişimleri ile işe başlamalıdır. Parti -bir çok örneğin de gösterdiği gibi- bağları kopmuş kesimlerle bağ kurmak ve onları genel cepheyle birleştirmek için gerekli araç ve yolları her zaman bulacaktır.

Ne var ki, daha önceki yüzbinlerce parti üyesinden komünistlerin büyük bir bölümünün parti tarafından yeniden birleştirilmemesi yanında, önceden devrimci örgütlerde toplanmış olan yüzbinlerce kadın, erkek işçi de bir yığın çalışmasına yönlendirilmemiş durumdadırlar. RGC, RH, Rot Sport, RFB, Hürdüşünürler (kiliseden bağımsızlar) IAH, IB vs.'nin önceki üyelerinden büyük bir bölümü zorunlu olarak yığın örgütleri içinde kalmışlar, fakat partinin şimdiye değinki sektör tutumu ve sahte bir devrimci gurur nedeniyle oralarda bilinçli yığın çalışması yapmamışlardır.

30) Üç Nokta(...) burada stil aracı olarak kullanılmıştır, redaksiyonun herhangi bir kısaltması değildir.

31) Sözü edilen Berlin Bölge (Bezirk) örgütüdür.

32) Üç nokta (...) stil aracıdır, redaksiyonun kısaltması değildir.

33) Kızıl Ordu Askeri Akademisi'ni bitirenlere yapılan konuşma. J. Stalin: Leninizm'in Sorunları, Berlin 1955, s. 670/71

Alman işçi sınıfının bu devrimci kadroları, parti konferansımızın çağrılarına kulak verirler, sevdikleri Dimitrof'un çağrısına uyarlarsa, bu yeni Truva Atı Taktiği'nin pratikte nasıl uygulanacağını biz onlara örneklerle açıklarsak, o zaman şimdiye değin sessiz kalan bu devrimci ordunun cepheye yürüyeceğinden eminiz; o zaman partimiz bir çok misli artan gücü ile faşizme karşı savaşımı daha da güçlendirecektir.

Bunun yanında, sempatileri ile partimizin çevresinde kümelenmiş, Thälmann'ı ve Almanya Komünist Partisi'ni coşkuyla alkışlamış, komünist listeleri seçmiş ve Hitler'in candüşmanı olarak kalmış olan yığınlar da tükenmez kaynaklardır.

En iyi devrimcilerden oluşan yığınlar, başkalarının sandıklarından daha da yakın olarak, yanımızdadırlar: Bunlar arasında, Lenin ve Stalin' in yolunun işçi sınıfını utkuya götüren tek doğru yol olduğunun, zamanında Thälmann'ın peşinden gidilmiş olması gerektiğinin acı deneyimlerini kendileri de tatmış olan tüm sosyaldemokrat işçi ve fonksiyonerler, özgür sendikacılar, hristiyanların ve partisizlerin saflarından militanlar da bulunmaktadır.

Şimdi tüm bu güçleri harekete geçirmek, tüm antifaşistlerin geniş birlik cephesini kurmak ve bu yoldan, tüm aktif devrimci güçleri bir tek devrimci proleterya partisinde birleştirecek koşulları yaratmak sözkonusudur.

Eski ve Yeni Kadrolarımız

Eski kadrolarımızın, yani legallik döneminde partinin ön saflarında bulunan fonksiyonerlerin, faşizmin en vahşi saldırılarına karşı durmaları gerekmiştir. Faşist diktatörlüğün daha ilk zamanlarında açıkça ortaya çıkmış, kendilerini kızıl işyeri temsilcileri olarak listelere yazdırmış, açıkça seçim çalışmaları yapmış, açık toplantılarda konuşmuş olan bu kadroların çoğu illegallik eğitiminin yetersizliği nedeniyle, kısmen de kaçınılmaz olarak, Reichstag -yangını- provokasyonundan sonraki baskınlarda ve yığınsal terörde kurban gitmişlerdir. Yoldaş Thälmann önderliğinde KPD'nin nasıl dayanıklı bir kadro yetiştirmiş olduğu, SA ve Gestapo'nun işkence odalarında, toplama kamplarında, faşist yargıç ve celatlar karşısında kanıtlanmıştır. Genellikle legal dönemde geri planda kalmış olan, uzun yılların parti fonksiyonerleri, ya da partiye yeni

geçmiş sosyaldemokrat ve partisiz işçiler, eski fonksiyonerler tutuklandığı zaman, ya da tanındıkları ve örgütü tehlikeye düşürebilecekleri için artık illegal parti örgütlerinde yöneticiliğe getirilmemeleri gerektiği zaman ortaya çıkacak boşluğu doldurmaya başlayınca kadar, hep eski ve tanınmış fonksiyonerler illegalitenin ilk ve en zor dönemlerinde yönetimlerin taşıyıcıları olmuşlardır.

Tüm parti üyeleri, aktif olarak illegal parti çalışmasını yürüten, tanınmış fonksiyonerler olarak düşmanın gözetlemeleri karşısında son derece dikkatli parti çalışmalarını yürüten, zindanlarda, toplama kamplarında, ya da cezaevlerinde tutuklu bulunan, partinin emigrasyona gönderdiği üyelerin tümü; işte partimizi oluşturanlar bunların hepsidir. Yoldaş Thälmann'ın partimizin önderi olduğunu nasıl bir an unutmuyorsak, bütün partinin kendisini onlarla birlik içinde hissettiğinden tüm tutuklu yoldaşlar da emin olabilirler.

Eski, ya da yeni kadroların parti yönetimlerine getirilmelerinde belirleyici olan, devrimci amaca uygunluk, partinin ve kadroların korunması amacıyla konsipirasyon yasalarına uyulmasıdır. Partide şu temel ilke hakim olmalıdır: Her parti üyesi kendisi için en doğru yere!

Alt kademedeki fonksiyonerlerin büyük çoğunluğu, polisçe tanınmayan ve ya az tanınan, işletmede çalışan, ya da işsizlik yardımı alan, yani legal bir varlığı olan kadın ve erkek yoldaşlardan oluşmaktadır. Büyük kentlerdeki yoldaşların belli bir kesimi, legal bir yaşam temeli olmayan, partili yoldaşların dayanışmasına dayanarak ve konsipirasyon koşullarına en sıkı bir biçimde uyarak yönetici parti çalışması yürüten profesyonel devrimcilerdir. Hedefimiz, kesinlikle legal yönetimler oluşturmaya yöneliktir. Fakat her zaman için bu yoldaşlar işleri gereği tehlikeye düşeceklerinden ve kendilerini legal yaşamdan geri çekmek zorunda kalacaklarından, profesyonel devrimciler de var olmaya devam edecektir.

Yeni kadrolar, faşist diktatörlüğün değişken koşulları altında aktif savaşçılar olarak, komünist çalışmanın nasıl uygulanacağı konusunda savaşım yöntemlerini özümsemişlerdir. Onlar, parti çalışmalarının geleneksel yöntemleri ile daha az yüklenmişlerdir ve kendilerini yeni koşullara daha çabuk uydurmuşlardır. Ancak eski fonksiyonerlere göre onlarda da yeterli parti deneyimi ve teorik bilgi daha çok eksiktir. Kadro sorununa en iyi çözüm, eski kadrolar ile yeni kadroların yönetimlerde birbirleriyle-

le kaynaşması olurdu. Sadece büyük kentlerde durum kısmen böyledir, fakat bu çözüm çoğunlukla konspirasyon nedeniyle zor bir sorundur.

Bir çok acı deneyimden şu katı kurala varılmıştır: Polis gözetimi altında bulunan hiç bir fonksiyoner illegal örgüt yönetimine getirilmemelidir. Her parti yönetimi, her özel duruma göre, bu durumdaki parti üyelerinin hangi çalışmaya ne ölçüde katılacaklarına kendisi karar vermelidir. Parti yayamından bir çok örnek göstermektedir ki, büyük güçlüklerle karşın, tanınmış eski yoldaşları örgütü tehlikeye düşürmeden partiye en çok yararlı olacakları yerlere yerleştirmek olanaklıdır. Yönetim üyesi olmaksızın da öğütleriyle yoldaşlara yol gösteren, bağları koparılmış parti birimleri ile bağlantıyı kurmada onlara yardımcı olan, genellikle yığın örgütleri içinde oldukları için kişiler hakkında sahip oldukları geniş bilgileri sayesinde SPD'lilerle, özgür sendikacılarla, sporcularla, eski hürdüşünürlerle (kiliseden bağımsızlar) vs., bağlar kuran tanınmış bir çok eski fonksiyoner vardır. Düşman karşısında çoğunlukla hareketsiz kalmak zorunda olan eski kadrolarımız, partinin onların durumlarını bildiğinden, onları gözettiğinden ve onları unutmadığından emin olabilirler.

Gerek eski, gerek yeni parti kadroları için, taktiğimize yeniden kendini uydurmada ve çalışma yöntemlerimizde köklü değişiklikler yapıldığında, Dimitrof Yoldaşın şu sözleri geçerlidir: Kadroların yeniden eğitiminde sabırlı olmak zorundayız, özellikle de partimizdeki katı sekterlik bizzat partinin sekter politikasının bir sonucu olduğu için, böyle davranmak zorundayız. Yani tutukluk gösterenleri hemen yolagelmez sekter biri olarak damgalamak gerekir. Durumu hemen kavramayan fonksiyonerler, eğer inatçı ve engelleyici oluyorsa, başka görevlere aktarılmalıdırlar. Ortaya çıktığı her yerde acımasızca ve her araçla sekterliğin kökü kazınmalıdır.

İyi düşünülmüş bir kadro politikası, hata yapmış yoldaşları aydınlatmak ikna etmek, parti çizgisine kazanmak ve işe koşmak demektir.

Parti yönetiminin doğru politik çizgisi, kararları yönetimlere aktarma ve bunların uygulanmasını denetleme, kadroların gelişmesinde belirleyici unsurlardır.

Yoldaşlar! VII. Dünya Kongresi kararlarının uygulanmasında partinin

önünde duran örgütsel ödevlerin önemini en iyi şekilde vurgulamak için, Yoldaş Stalin'in SBKP XVII. Parti Kurultayı'nda söylediği yerinde sözlerle bitiriyorum: "Doğru bir çizgi saptadıktan, bir sorunun doğru çözüm yolu bulunduğundan sonra başarı, örgütlenme çalışmasına, parti çizgisinin uygulanması için savaşımın örgütlenmesine, insanların doğru seçilmesine ve yönetici organların kararlarının uygulanışının denetlenmesine bağlıdır. Bunlar yapılmazsa, doğru parti çizgisinin ve doğru kararların zarar görme tehlikesi vardır. Dahası, doğru bir politik çizgi saptanmış ise, örgütlenme çalışması her şeyi, bizzat politik çizginin kendi yazgısını bile -yaşama geçirilmesini, ya da başarısızlığa uğramasını belirleyecektir." (34)

Franz: Parti Yapısı ve Yığın Çalışması

KPD Brüksel Konferansı'nda Konuşma (Ekim 1935)

(34): J.W. Stalin, toplu yapıtlar, cilt 13, Berlin 1955, s. 324

PROĞRAMIN ROL VE ÖNEMİ

proğram ve tüzük, partinin karakterini, tipini belirleyen, onun politik çehresine yön ve eylem yöntemlerini veren genel belgelerdir. Bu belgeler bilimsel temel üzerine geliştirilir. Yani M. L. temelleri üzerine. Toplumsal olayların ve gerçeklerin temeli üzerine.

PARTİNİN VAR OLMASI

Her M. L. partinin var olması, gelişmesi ve başarılı eylem yürütebilmesi için gerekli ve şaşmaz belgelerdir. proğram ve tüzük birbirine sıkı sıkıya bağlıdır. Her ikisinde partinin yaşamında rol oynamaktadır.

PROĞRAM NE DEMEKTİR?

Bu kısaca parti amacı ve ödevlerine bilimsel bir açıklama getirir. Ve bunların gerçekleştirilmesi için yollar gösteren belgedir.

Lenin'e göre proğramın tanımlanması: «proğram, partinin amaç, faaliyet ve uğruna savaştığı şeyin kısaca açıklarak ve temlekle belirlenmesidir»

PARTİLİLERİ BİRLEŞTİRİR

proğramın ödevlerinden biride Komünistlerin görüş, amaç ve ödevlerini yansıttığından onları birleştirmeye yarar. M. Leninizmin klavikleri parti üyelerinin birlik olmasının önemini çok kez belirtmişlerdir. Bundan başka, proğram düşmanının saldırılarına karşı mukemmel bir araçtır.

YİĞİMLERİN ÇIKARLARINI KORUR

proğramın uygulanması sonucunda yığınlar pratik olarak Komünist partisinin, onların çıkarlarını koruyan tek güç olarak görmektedirler. proğram işçi sınıfının sınıfsal savaşını örgütlemekte büyük önem taşır. Her kom. partisi proğramını daha doğruya yaratır. proğramın kabulü partinin kurulması için şarttır.

«LENİN DİYORKİ» proğram olmayınca parti bütün olayların gerisinde kalır. Her dönemde savaş yürütme bir politik güç olamaz.

ÜÇ PRENSİP PROĞRAMDA OLMALI

partinin M. L. parti olabilmesi için şu üç prensip proğramında olmalıdır:

- ① proleterya diktatörlüğü
- ② işçi-köy eü ittifakı,
- ③ ahlık mesele

K. PARTİSİNİN İLK PROGRAMI

1848'de Komünistler Zırlığı, Komünist Manifesto'nun kabul edilmesiyle çalışmalarına başlamıştır. Bu kom. partisinin ilk programıdır. Manifesto'da komünizmin görüş, amacı ve ödevleri sıralanmış ve onun kabul edilmesiyle parti politik bir güç olarak oluşmuştur.

PROGRAMIN ÖNEMİNİ KÜÇÜMSEMEK

Opportunistler programın önemini her zaman küçümsemişlerdir. Lenin ekonomistlere karşı, program olmadan parti kurma çabalarına karşı savaşıyordu. Lenin, Çetin devrimçi marksiist prensipler üzerine partinin kurulmasını ısrar ediyordu.

Bolşevik par. 2. Kongresinde (1903) partinin programı kabul edildi. İlk defa bu prog. proleterya diktatörlüğü son amaç, olarak kabul edildi.

TEMEL PRENSİPLERDE BÜTÜN PROGRAMLAR

ÖZDEŞTİR

Komünist partisinin programı, bütün proleterya partilerinin genel ve ortak amaç ve ödevlerini yansıtır. Bu yüzden komünist partilerinde ortak olan şeyler vardır.

Ancak her ülkede koşulların değişik olması, programlardaki özellikleri gerektirir. Ama bu farklar ikinci dereceli sorunları kapsar. Temel prensiplerde bütün programlar özdeşir.

Örneğin:

Komünist partisinin son amacı bütün programlarda aynıdır: proleterya diktatörlüğünü kurmak, sosyalist üretim ilişkilerine geçmek, burjuva ideolojisinin yerine Mark-Leninist ideolojisi koymak. V.s.

Bu ortak amaç, kapitalizmin genel gelişmesi analizinin temeli üzerine ve M-L. biliminin gösterdiği; kapitalizmin tarihsel ölümünün kaçınılmazlığına dayanılarak belirlenmektedir.

Farklı partilerin yakın amaçlarında ayrıcalıklar vardır. Çünkü o amaçlar, her ülkenin ekonomik, toplumsal, sosyal ilişkilere dayanarak sapırlanır.

Örneğin;

Demokratik iktidar kurma; fekelleri iktidardan indirmek, ülkenin ulusal kurtuluşu v.s. Ülkenin somut durumuna bağlı. M. bunları yaratıcı olarak yansıtır.

Ülkenin somut durumuna göre formüle edilen ödevlerin hepsi son amaca yöneliktir. O amaç, hiç bir zaman gözden kaçmaz. Bu ödevleri yapma adı da kılınacak yol işçi sınıfının devrimci yoludur. Marksist-Leninist öğretisi temel üzerine olur.

DEVRİNCİ SAVASIN BİÇİMLERİ ÇEŞİTLİDİR

Ancak devrimci savaşın biçimleri çeşitlidir. Sağ oportünistler barışçıl biçimleri mutlaklaştırır; sol oportünistler ise savaşçıl biçimleri mutlaklaştırır.

En doğrusu her programda, kongre ortamına göre barışçıl ve savaşçıl biçimleri yan yana yürütmektir. Her komünist partisi AMAÇA VARMAK İÇİN RÜTÜN ARNELERDEN YARARLANMALIDIR---

Biz komünistler barışçıl biçime öncelik vermeliyiz. Ancak silahlı biçim gerekiyorsa, O ZAMAN ONUDA EN İYİ ŞEKİLDE UYGULAMALİYİZ---

PROGRAMI UZUN BİR SÜRE İÇİN HAZIRLANIR

Partinin diğer belgeleri gibi program sık sık değişmez. uzun bir süre için hazırlanır. Bütün bir tarihsel dönemde partiye hizmet eder. SSCB KP 75 yıllık varlığında 3 program kabul edilmiştir.

1902'te 1. program. İktidarı ele geçirme programıydı.

1919'da 8. Kurultayda SSCB'de sosyalizmi kurmayı amaçlamıştı.

1961'de 22. Kurultayda kabul edilen 3. program. Gelişmiş sosyalist toplum kuruluşu ve kom. amaçlama.

Lenin, programı işleme konusuna çok önem veriyordu. Bunun içinde SSCB'nin bu üç programının diğer komünist partileri için çok önemi vardır.

PROGRAMI İŞLERKEN, EN ÖNEMLİSİ İDETEMİZLİĞİ

Her şeyden önce M-Leninist klasikleri, programın ide temizliğine ve teorik ergenliğine önem verirler. Her dönemde devrimci komünistler parti programına reformist ideler sokmaya çalışanlarla savaşıyorlardı. Örneğin; Marks'ın Göte programını eleştirisi. 1891'de Sosyal Demokrat programına eleştirige ek. Engels.

RUS SOSYAL DEMOKRASİSİNİN İLK PROGRAMI

Rus sosyal demokrasisinin ilk programı plahanof tarafından ülenmiştir. Lenin buna birkaç eleştiri yazdı. Lenin, plahanofu prensiplerden sapma olarak eleştiriyordu. Öyleki programın prensipyal özünü duruşturduğu programın başlıca şartıdır. Programın hazırlanması her partinin çalıştığı ortam ve koşullardan çıkarak olmalıdır.

PLAHANOF NE DİYORDU?

Lenin, plahanof'un tasarısını eleştirirken onun başka kusuru olarak, Rus kapitalizmi oğilde genellikle kapitalizme savaş ilan ettiğini eleştiriyordu: Lenin diyordu ki: "Bu savaşın bir partinin pratik bir programı değilde, Öğreticiler için bir bildiri programıdır"

"parti programının gücü, onun tam gerçekler üzerine kurulmasındadır." diyordu, Lenin.

1903'te SDP 2. Kongresinde Lenin ile Martof'un Tüzüğü'nün 1. Maddesi üzerine anlaşamamazlıkları şu konuda idi:

- 1- Partinin programını kabul eden
 - 2- Üye aidatı ödemeyi kabul eden
- } her ikisinde EVET

3- Lenin, partinin herhangi bir örgütüne üye olarak katılmayı kabul eden üye olabilir.

Martof; yukarıdaki iki maddeyi kabul eden üye olabilir. Yani partinin herhangi bir örgütünde çalışmayı, parti disiplinine uymayı gereksiz görüyordu.

PROGRAM SALT ULUSAL ÇERÇEVELER İÇİNDE

KALMAMALIDA

Yukarıda belirtmiş olduğum gibi programın gücü onun tam gerçekler üzerine kurulmasındadır. Lenin böyledir: program ilkenirken uluslararası Komünist hareketinde edihilen tüm yeni bilgileri kapsamalıdır. Varsıl olacaktı. Bu formülleştirilmiştir.

Uluslararası Kom. hareketin programı belgeleri 1957, 1960, 1969'da Kom. partileri dâima toplantılarında kabul edilen belgelerdir. Bu belgelere karşıda dünya ortamı analize edilmelidir. Buradan çıkarak şu üç istemi sıralayabiliriz:

program Marksizmin şu genel durumlarını yansıtmalı:

- 1- sosyalist devrim istemi ve proleterya diktatörlüğünü kurmak.
- 2- proleterya enternasyonalizmi prensibi, Mutlaka olmalı.
- 3- Kayıtsız şartsız sosyalist üretim ilişkilerini kurmak.

PROGRAM BİRLİK İÇİNDE VE SAĞLAM DİSİPLİNLE GERÇEKLEŞİR

Hangi program olursa olsun hayatın bütün karmaşıklığını kapsayamaz. Üstelikte olaylar her geçen gün gelişmekte. pratikte programı uygulamaya geçiren parti.

partinin devrimci programı sadece birlik içinde ve sağlam disiplinle gerçekleşebilir. Oportünistler birlik tutamazlar.

TÜZÜK NEDİR, NEYE YARAR?

Parti Örgütünün niteliğini tüzüğü belirler.

Komünist Partisinin tüzüğü, temel Örgütsel prensiplerin, parti yönetimi prensipleri ve parti hayatı normatiflerinin birleşimidir.

Tüzük kom. par. ikinci temel yönetim belgesidir.

TÜZÜK

Ö. temel Örgütsel prensipleri yansıtır, partinin yapı bşşimlerini gösterir. Parti hayatı normatiflerini ve prensiplerini sıptlar.

Çoğu zamanlar tüzüt girişle başlar, başlığı çeşitli olabilir. Tüzüğün girişinde partinin, genellikle kısa tarihi verilir, karakteri sıptlanır, kurulduğu temel Örgütsel prensipleri formülleştirilir.

TEMEL ÖRGÜTSEL PRENSİPLER HANGİLERİDİR?

4/er M. Leninist partinin kuruluşunda o partinin eylemi için temel, başlıca ve "çözümleyici" hareket yolu olan "durumlardır. Kom. işçi sınıfının güç Örgütüdür. Parti işçi sınıfının öteki bölümü ve diğer emekçi sınıflarla kaynaştığı Örgüttür. parti, fraksiyonlar tanımayan birleşik Örgüttür. Demokratik Sentralizm üzerine kurulur. Enternasyonalidir.

BÜTÜN PARTİLERİN TÜZÜKLERİNDE

Bütün tüzüklerde, parti üyeliği girikten sonra gelir. İlk önce partiye girme koşulları saptlanır. Yani kim üye olabilir. Alınma koşulları belirlenir. Üyelerin hak ve ödevleri saptlanır. Daha sonra partinin örgütsel yapısı ayrı bölümde olmaktadır. Kom. par. örgütsel yapısında ayrıcalıklar görünür. Ancak her parti için temel olan Temel ilkel örgütlere dayanır. Daha sonra yönetici organlar saptlanır. İlkel örgütten olarak Merkez'e kadar. İlkel örgütler merkez etrafındaki durumu her parti kendi özelliklerine göre kurur.

parti tüzüğünde daha sonra, öteki sınıfsal örgütlerle ilişkiler biçimleri öngörülmektedir. Örneğin, Kom. sendikalara üye olma, gibi. Ya da milli tek cepheleri kontrol etme. Gençlik arasındaki ilişkiler vs. Bütün Kom. Gençlik örgütleri partinin yan güçleridir.

Bazı par. tüzüklerinde roseti ve mersi de saptlanmıştır.

PARTİ HAYATİ NORMATİFLERİ NELEDİR? (Kuralları) Normatif + düzenisel

parti içi hayatî kuralları, bütün halkaları üyelerle örgütün ilişkilerini ayarlamaya yarar. parti hayatî kuralları - parti-üyelik konusunda ve demokratik sentralizm prensibi üzerine en geniş işlenmiştir. iç parti kuralları temel örgütsel prensiplere dayanır. Temel örgütsel prensipler pratik olarak, parti hayatî kuralları aracılığı ile gerçekleşir.

SONUÇ

partinin tüzüğünün önemi çoktur. partinin örgütsel ve eylem birliği için zorunludur.

program partinin içinde ide birliğini sağlar, tüzük ise örgütsel birliği.

ÇALIŞMA PLANI

- 1- Önemli günleri Eğitsel biçimde vermek
a- Seminer, konferans, Açık oturum.
- 2- Basın ve bildiri yoluyla enformasyon etme.
- 3- Kültürel programlar. Koro, Folklor, Tiyatro.

~o~

★ "15-16 HAZİRAN 1970 BÜYÜK İŞÇİ DİRENİŞİ"

17 Haziran ● Cumartesi veya 18 Pazar günü, Türkiye işçi sınıfı hareketinde önemli yeri olan bu gün, DGM, Maden-iş gibi diğer grev ve direnişlerle bütünleştirip seminer şeklinde verilir.

★ 30 AĞUSTOS

Halkımızın yurdumuzu istila eden emperyalist saldırıyı dize getirdiği gündür.

«Bu günde burjuvazinin, diğer ulusal bayramları gibi özünü boşaltarak vermesine müsaade edilmemelidir.»

"30 AĞUSTOS" 2 Eylül Cumartesi günü, bu günün niteliğine yaraşır şekilde verilebilir.

★ "1 EYLÜL DÜNYA BARİŞ GÜNÜ" 30 Ağustosla bütünleştirilir.

★ 10 EYLÜL 1920 TKP'nin kuruluşu

İşçi sınıfımızın, halkımızın öncüsü, emperyalizme, işbirlikçilerine karşı Verdiğimiz Savaşın ve Devrimin yöneticisi TKP'nin kurulduğu önemli gündür.

1978- 10 EYLÜL Pazar günü 0 güne yaraşır şekilde Eğitsel ve kültürel biçimde geniş bir programla verilir.

★ 11 Eylül 1973 ŞİLİ KARŞI DEVRİMİ. Bu günde ŞİLİ'li bir ilerinin vereceği konferansla değerlendirilebilir. 16 Eylül Cumartesi 1978, de zaman olarak ele alınır.

YENİ ADRESLER

Weichenstepchener str. 3-8 MÜNCHEN 90 /
45 kişi kalıyor, Türkçesi olarak.

~0~

NUE PERLACH Kafkas str.
8 münchen 83 - 10 kişi kalıyor.

~0~

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

KP KURUCULUĞU ÜZERİNE

Ders: 1

Genel bir girişi

Konumuz: İşçi sınıfının en üst düzeydeki siyasi örgütü KP'nin kuruluşunu incelemek ve onu diğer örgütlerden ayıran yanlarını belirlemektir. İşçi sınıfı ^{sınıfının} odak noktasını teşkil eden bu yanını bilmek her devriminin görevi oluyor.

Bu bilenebildiği ölçüde orantıyla ele doğru kavır ta-
kinilmiş olur.

Bu konuyu ÖZETLE ŞU BAŞLIKLAR
ALTINDA İNCELEYECEĞİZ :

- 1- Örgütsel prensipler. Yani partinin kuruluşunun örgütsel yapısı parti yaşamının kuralları
- 2- Örgütsel ideolojik çalışmalar, iç çalışmalar ve partinin yığınlar arasındaki çalışmaları
- 3- Partinin yığınları, işçi sınıfı yönetiminde yönetmeliği prensip-
leri

BİR BİLİM OLARAK KP. KURUCULUĞU

Bir bilim olarak parti kuruculuğu KP'nin ortaya çıkmasıyla baş-
lamıştır. P.K. genel hatları M. ve En. tarafından açıklanmıştır.
Gerek onların eserlerinde, gerekse bu konuda yazdıkları mektuplarda.
M. En. sadece partinin kurulması eylemini söylemekle kalmamışlar.
Onun nasıl kurulacağını biçim ve yöntemlerini de açıklamışlardır.
Onların parti kuruculuğunda ileri sürdüğü görüşler öyle, gelişigüzel
değilde, objektif olarak belirlenmişlerdir. Bu görüşler, partinin kurak
ter, amaç ve ödevleri ile bağlantılıdır.

Karl Marks ve En. 1847 yılında Komünistler Birliğini
kurdular. Bu Bir. belli belli ödevleri sunarken; beşgünk komünist
grupları birleştirmek, işçileri siyasi bakımdan aydınlatmak

ve kom. idelerini benimsemeye onlara yardım etmek. Birliğin istegi üzerine M. ve E. n. tarafından yazılan ve Bilimsel komünizmin dogusunu dunya'ya ilan eden "Kom. partisi Manifesti" Dunyadaki ilk komünistler partisinin programi idi. Bu kitapta sadece yeni dogrunun temel ilkeleri aciklanmabla kalinmıyor, aynı zamanda ve en önemlisi, insanin kurtulusu ve kapitalizmin devrim yolu ile ortadan kaldırılması uğrunda mücadele adina proleterya birleşmeye çağriliyordu.

İşçi sınıfının güçlü olabilmesi ve zaferi ele alabilmesi için kendi siyasi partisini kurması gerektiğini belirtiyorlardı.

Bu parti işçi sınıfının öncüsü olmalı, işçiler arasında komünizm görüşlerini yaymalı, onların pratik devrim mücadelesini öreütleyip yönetmeliydi. (Bilimsel kom. alınmadır) (Marx'ın formülü)

"Kom. partisi sınıfın bir parçasıdır" diyorlardı.

Bilimsel sosyalizm + İşçi hareketi = KOMÜNİST PARTİSİ

Paris komününün başarısızlığı kom par. olmayındandır.

Lenin dönemine kadar KP Kurumluğunda belirli gelişmeler oldu.

ÜÇ DÖNEM

Kısaca şunu belirtiyim: Uluslararası işçi ve komünist hareketi

üç döneme ayrılır:

1- 18. yüzyılın ortasından 1871 Paris Komününe kadar.

Bu devre tamamiyle sanayi kapitalizminin gelişmesine uyar. Sanayi proleter-
yasının ortaya çıkması bu dönemle olur. Bilimsel komünizm bu dönem-
de doğer. Enter. örgütler bu dönemle doğmüştür.

Şuanda unutturmak gerek Manifeste yazıldığı zaman Avrupa'da proleteryanın sayısı 9 milyondur. 1900'de sadece sanayi işçisi 30 milyon oldu.

2- Paris komününden ilk Ekim devrimine kadar. Kapital. burjuva gelişiyor. Marksizm enine-beyana yaygınlıyor. Batı Avrupa sos. partileri bu dönemde doğer. Kapitalizm emperyalizme dönüyor. İşçi hareketi Almanya'dan Rusya'ya geyer. Savaşlar devrimler saği. 2. Enternasyenal çöker, 3. Kurulur.

3- Bu dönem; işçi milli Kurtuluş ve kom. hareketinin en yeni dönemi'dir. Kapitalizmden sosyalizme geçiş çağı.

YENİ TİP PARTİ VE LENİN DÖNEMİ

Lenin parti yapısındaki Marksçı kuralları restora etti; ve eşidek elüst bir bilim olarak tarihsel koşullara göre geliştirdi.

İlk beşer yeni tip parti bolşevik partidir. Lenin'in çizdiği rotada devrimi gerçekleştirdi.

Lenin kom. partisinin ne olması konusunda önemli mücadele etti.

Yeni tip parti yaratılırken Lenin çok gayret sarfetti. "SOLCULUK KOMÜNİZMİN ÇOCUKLUK HASTALIĞIDIR" diyor. Çünkü komünist partilerinin çocukluk çağıdır.

Lenin: "Bu hastalık şimdi geliyor, geretun tedbiri alıp devrini si olanaklıdır" diyor.

Çünkü o zaman buradan kom. partileri genellikle sosyal demokrat partilerin sol ucundan kopanlar oluyordu. Bir çok eksikliklerle geliyorlardı.

Örneğin;

"Reformist denklemlerde çalışılmaz" diyorlar, devrimi tavizi uygulamıyorlar, Parlamento yolunu intar ediyorlar. Cüm be gün sistemli olarak yürütülmesi geretun devrimi ugrasının önemi ni anlatamıyorlardı. Bu yanlış formüller genç partilerin süç-lanmasını engelliyordu. "Lenin; "partinin gelişmesi için işçi görüşünde bulundurulmalıdır" diyorlardı.

1- partinin kendi oluşması. İşçi sınıfının özü gücünü partiye kazandırmak. Bu Marksizmin propagandasını yaygınlaştırarak sığa ları savasla olacaktı.

- 2- İşçi sınıfının ezili çoğunluğunu partiye kazanmak ve bununla birlikte sol tehlikeye karşı savaşmak. parti eylemlerinde genel part. yığınca ve yaygın siyasi eğitim savaşı.

Lenin'e göre, solcaduğun sosyal temellerini ufak burjuva bilincinde arımalıyız. "Kapitalizmde ufak burjuva türler, devrimi yapıt-ları kabul edip kullanıyor, ancak devrimi dayanıklılık göstermiyor. Devrimi savasçı eğilim gösteriyor, ancak ilk başarımlarında hayal kırıklığına uğruyor, geriye kaçıyor, yada tarafını be-lirler"

LENİN : "KOMÜNİSTLER YİĞİNLARIN BULUNDUĞU HER YERDE ÇALIŞMAYI ÖĞRENMEKTEDİRLER"

21 ŞART

Yeni tip partilerin kurulması, komünistlere girebilme için II. kon-grede kabul edilen 21 şart'a bağlanmıştır. Bunların belli başlıları şunlardır:

- 1- Devrim savaşının ve Marksizm teorinin başlıca prensibi olan proleterya diktatörlüğünü kabul etmek;
- 2- İdeoloji ve örgüt alanlarında reformistlerin ve sentristlerin kesinlikle ayrılması;
- 3- Legal ve illegal - gizli ve açık savaş şekillerini birbirine sımsıkı bağlamak, köylerde, parlamentolarda, sendikalarda siyasi çalışmak.
- 4- partinin başlıca örgüt prensibi olan demokratik sentralizmi benimsemek.
- 5- proleterya endernasyonalizmi prensiplerine sadık kalmak

21 Şart, yeni kom. hareketinin ideolojik ve politik bütünlüğünü koruyan bir karta. Ve bu hareketin gerçekten devrimi temeller üzerinde birtleşmesine yardımcıdır.

(Yeni Çağ - 1969 Sayı 2 sayı: 166)

GÜNÜMÜZDE

Bugünkü parti kuruculuğunda M-Le. olan münasebet her partinin karakter ve M-Le. kom. partisi aklına bağlı olarak belirleyici önem taşımaktadır.

Bir partinin bu eylemden olup olmadığını anlamak için yalnız onun ideolojisine değil, çalışmasına değil, M-Leninst tipte örgütlenmesine bakmalıdır.

İKİ YAN

- (1) P. kuruculuğunun iki yanı vardır: Bir yarı bütün kom. partileri için önemli olan prensiplerdir. Bu zorunlu prensipler k. partilerinin Genel amaç ve ödevlerinden çıkar.
- (2) Bu Genel prensipleri her parti bulundugu ve çalışması gerektigi ortama göre uygular. Yani her partinin kurulusundaki özellikler ve partinin örgütsel ideolojik eglenimindeki özel biziim ve yöntemler.

Bir bilim olarak parti kuruculuğu kesintisiz olarak gelişmektedir. İsci hareketiyle birlikte o da gelir. Bu bilimin gelişmesindeki en büyük özellik, onun her parti tarafından ve Genel olarak da bütün kom. hareketi tarafından kolektif olarak geliştirilmesidir. Bu gelişim kom. partilerinin belgelerinde yansır. En önemlileri ise uluslararası kom. partilerinde sayılanlardır. Bunları önemini tavsiye ederim. Hepsi burada anlatmak olanaktır.

PARTİ MILİTANLARI İÇİN

M. Leninin örgütsel prensipleri tanımamanın parti militanları için çok büyük önemi vardır. Onların başarıları burada buna bağlıdır. Bunları öğrenmek onun için de gereklidir.

Çağdaş oportünistler partinin ideolojik ve tabiiyetlerine saldırarak kalmıyor, aynı zamanda örgütsel temellerine de saldırıyorlar. Bunları def etmek, onu korumak parti militanlarına olmaktadır.

PRENSİPLER

Deminden beni cözümlü ettiğim bu prensiplere bir göz atalım birlikte :

GENEL ÖRGÜTSEL PRENSİPLER

- 1- K.P. Dışındaki ve önlü mühterredir. En bilimsel unsurları bir araya toplama.
- 2- Örgütlü yönetsidir.
- 3- Yığınlara tam inen ve köylüyle ^{tüm bağlaşıklar politikasını en ustaca kurmuş uygulayan} ittifak kurmuş uygulayan.
- 4- Tek örgündür Fransiyon tanımaz. Sağ-sol ve her türlü sapma ile mücadele etmelidir.
- 5- Demokratik sentralizm prensiplerine sahiptir. Hem demokratik, hem de sentralizm yanı faaliyettedir. Somut durumlar gözden uzak tutulamaz.
- 6- İşçi sınıfı örgütlerinin en gelişmiş öblidir.
- 7- Enternasyonalidir. Uluslararası işçi ve komünist hareketine M-L. prensiplerle bağlıdır. Rumsuz olamaz. Candamarı, kan damarıdır.

KONU: Rusya'da marksit parti yaratıl-
ması savaşımlı-Marksist parti
öğretisinin Lenin tarafından da
ha da geliştirilmesi-RSDİP'in
11.kurultayı.

Parti öğretisi Marks, Engels ve Lenin'in yapıtları olan bilimsel sosyalizmin ayrılmaz bir ana parçasıdır. Marks ve Engels daha komünist parti manifestosunda komünistlerin bilimsel görüşlerinin, gözlerimiz önünde süre giden tarihsel bir hareketin, yani var olan sınıf savaşımının gerçek ilişkileri -nin salt dile getirilişi olduğunu açıkladılar. Kapitalist toplum sistemini tahlillerinden, sermaye ile emek arasındaki savaşımın yasallıklı bir karakter taşıdığını, kapitalist toplumun batışı ve işçi sınıfının sosyalist devrimdeki utkusunun aynı şekilde kaçınılmaz olduğu sonucunu çıkardılar.

Peki ama sömürülen, baskı altında tutulan halk yığınları polisi, ordusu, hukukuyla bütün devlet aygıtını, egemenliğini ayakta tutabilmek için kullanan sermayenin erkini nasıl yıkacaklardı?

Marks ve Engels işçi sınıfının amaçlarını gerçekleştirme ve hedefine varması için örgütlü bir güce gereksinmesi olduğu sonucuna vardılar. Bu örgütlü güç de komünistlerdi.

Komünist manifestosunda şunları yazdılar; "Komünistler diğer proleterya partilerinden bir taraftan proleteryanın değişik ulusal mücadelelerin -de milliyetlerine bakmadan bütün işçilerin ortak çıkarlarını öne çıkarıp savunurken, diğer taraftan da proleterya ile burjuvazi arasında sür-

savaşımın değişik gelişme aşamalarının -da sürekli genel hareketin çıkarlarını savunarak ayrılırlar."

Böylece devrimci teorinin işlenmesi her zaman devrimci bir örgüt yaratma savaşımla bağlı kaldı. Friedrich Engels 18-12-1889'da Kopenhagen'de German Frier'e yazdığı bir mektupta önemle bunun altını bir daha çizdi: "Hesaplaşma günü proleteryanın utkuya varabilecek güçte olması için-ki bunu Marks ve ben 1847'den beri savunduk. diğer bütün partilerden ayrı olan, onlara karşı kendinden emin bir sınıf partisi kurması gerekir" (Marks-Engels eserler Alm.cild 37 S.327)

Marks ve Engels gerçi serbest rekabetçi kapitalizmin tekelci kapitalizme doğru gelişme gösterdiğini önceden söylediler, fakat bununla birlikte Emperyalizmi çok yanlı gelişmesinden dolayı tahlil edemediler. Bu durum parti öğretisini etkiliyen sorunlarda getirdi. Emperyalizmin gelişme süreci yüz yılın sonunda başladı.

11. Enternasyonalin lider-teorisyei olan Eduard Bernstein ve Karl Kautsky Emperyalizmin politik ve ekonomik gelişmesini yanlış değerlendirdiler. Proleteryanın erk için verdiği savaşımı felce uğratan sonuçlara vardılar. Marksist devrim teorisinin, öğretisinin ana idelerini bir kenara atarak işçi sınıfının erk için verdiği savaşımında eski burjuva devlet aygıtını devralıp oy pusulası ve oportünist reformlarla sosyalizme gidileceğini savundular. Özellikle Bernstein, sosyalizme giden yolu somut olarak belirlemeden, sosyalizmi sürekli kendisine ulaşılmaya ça-

Devrimci işçi hareketine girer girmez yorulmadan partiyi yaratma mücadelesi verdi. Bu parti toplumu değiştiren planlar bulacak, kapitalistler ve uşaklarına işçilerin durumunu düzelterek vaazlar verecek, ihanetlerde bulunacak bir parti değil, tersine proletaryanın sınıf savaşımını örgütleyip ve son amacı proletarya aracılığıyla politik erki alıp sosyalist toplumu kurma olan savaşımı yönetmektir. (Lenin'in eserler Alm. Cilt 4. Sayfa 204-205)

İdeoloji ve örgütün birliği düşüncesi; işte Marksizm, Leninizm parti öğretisinin ana çizgisi budur. Çünkü işçi sınıfı ve kapitalist sistemin bütün düşmanları^m eylemlerinin ölçüsü olarak salt bilimsel sosyalizme değil, aynı zamanda toplumun gelişme yasalarıyla ilgili bilgileri bunlara uygun devrimci bir örgütlenme biçimine bağlayan bir devrimci savaş partisine gereksinimleri vardır. Bu devrimci örgütlenme biçimi Marks, Engels ve Lenin'in öğretilerinin özünde etkin olan Komünist Partisidir. KP'ler yaratılmasaydı barış güçlerinin, ulusal bağımsızlığın, toplumsal ilerlemenin ve sosyalizmin fırtına hızıyla gelişmesi düşünülemezdi. Büyük Ekim Sos. Devriminin etkisi olmasaydı bu gelişme olmazdı.

balanan bir hedef olarak açıkladı. Böylece sosyalizme varmayı belirsiz bir zamana erteledi. Bu tavırla bilimsel sosyalizm ve devrimci işçi hareketi ana parçasından yoksun bırakıldı. Hem de yeni büyük sınıf kavgalarının belirdiği, kapitalizmden sosyalizm'e geçiş aşamasının tarihin gündemine geldiği bir ortamda.

Bu durumda işçi sınıfının önünde yarılanması gereken iki belirleyici sorun vardı:

-İşçi sınıfı Emperyalizm koşullarında tekelsel burjuvazi ve finans sermayesi karşısında nasıl utkuya varabilir?

-İşçi sınıfı erki nasıl alabilir?

İşte böylesine önemli bir ortamda Lenin bu soruları yanıtlıyarak tarihsel devrimci bir kişilik kazandı.

O yalnız kapitalizmin Rusyadaki gelişmesini derinliğine incelemekle kalmayıp aynı şekilde Almanya, Fransa, İngiltere ve diğer ülkelerdeki Emperyalizmde inceledi. Araştırmalarıyla Emperyalizmin kapitalizmin en yüksek ve en son aşaması ve proletarya devriminin arifesi olduğu görüşüne vardı...

Sayırsız komünist bu savaşımda yaşamını yitirmiştir."

Marks, Engels ve Lenin'in öğretileri derin enternasyonalist bir öze sahipti: Nasıl ki Marks ve Engels'in kapitalizme karşı mücadelenin genel geçerli yasallıklarını kabul etmeleri nedeniyle işçi sınıfının devrimci partisi öğretileri yalnız Almanya'nın sorunu değilse, aynı şekilde Lenin'in emperyalizme karşı savaşımın genel geçerli yasallıklarını kabul etmesi ve kapitalizmden sosyalizme geçişi kanıtlaması nedeniyle, yeni tip parti öğretisi de yalnız Rus sorunu değildir. Eğer bugün bütün ülkelerin tekelleri Leninizmi yenmek, onu felce uğratmak için milyonlarca para harcıyorlarsa, biz bu durumu Leninizmin genel bir karakteri olmasının onayı olarak, Leninizmin yeni tip parti öğretisinin doğruluğunu ve Marksizme yapılan önemli bir katkı olduğunu görürüz.

E.RUSYA'DA MARKSİST PARTİNİN YARATILMASI SAVAŞIMI

Barlık Rusya'sı ekonomik ve politik yönden geri kalmış bir ülkeydi. Politik tepki ekonomideki gericiliğe karşı ortaya çıkıyordu. Serbest rekabetçi kapitalizmden emperyalist kapitalizme geçiş yalnız Batı Avrupa'nın sorunu değildi, tersine buna Rusya'nın da dahil olduğu bütün dünya ölçeğinde bu geçiş süreci

Yoldaşlar, kısa bir açıklama yapmama izin verin: Büyük Oktobr So sy. Devriminin kutlanışının 8.yılında Almanya KP başkanı Ernst Thälmann 1925'te Hamburger Volkszeitung'a şunları yazdı: "Proletaryanın utkusu için gerekli en uygun koşullar yaratılmıştı. Bununla beraber kesinlikle şunu söyleyebiliriz: Eğer hareketin başlaması kararını veren ve bununla dünya tarihine yeni bir yön kazandıran faktör olmasaydı 7 Kas. 1917'de işçi sınıfı erki alamazdı. Bu faktör Lenin'in öncülüğündeki Bolşeviklerin partisi, Rus KP'siydi." (E, Thälmann konuşma ve yazılar, Cilt 1 s.273 Alm. Dietz Verlag Berlin, 1955)

Bundan sonra E.T. AKP için her zaman büyük bir önem taşıyan şu sözü vurguladı: "Sovyetler Birliği'ne karşı tutum her komünist için denek taşıdır. Kardeşçe savaş ortaklığımız olan sizin partiniz TKP'de aynı pozisyonu savunur. Bu yılın 27 Haziranındaki TKP MK Plenumunda şunlar yazılıdır: "TKP kurulduğundan bu yana Sovyetler Birliğiyle dostluk ve iyi komşuluk ilkesini savunmuş ve bu ilkenin gerçekleşmesi için mücadele vermiştir. O hiçbir zaman proletarya enternasyonalizmi ilkelerinden Lenin'in partisi SBKP ile kardeşlikten dünyada barışın koruyucusu ve ulusal bağımsızlık savaşlarının kuvvet kaynağı olan SSCB ile dostluktan ayrılmamıştır.

kendine özgü savaş yolundan gitmeyi deneyip kendi bağımsız örgütlerini yaratmaya çalıştılar. Bu sıralarda ilk sanayi merkezleri, ilk işçi cemiyet ve örgütleri oluştu. 1875'de Odesa'da Rusya'nın güneyindeki değişik sanayi şehirlerindeki cemiyetlerin bağlı olduğu Güney Rusya işçi Birliği kuruldu. Bir kaç aylık çalışmadan sonra G. Rusya işçi Birliği Çarlık polislerince kapatıldı. 1878'de Petersburg'da RUS İŞÇİLERİNİN Kuzey Birliği kuruldu. Bu birliğin kurulması ileriye atılan büyük bir adımdı. Bu Birliğin programında uluslararası sınıf dayanışması idesi vurgulanarak batı sos. Demokrasisine sıkı bir bağ kurulması istendi. Hedef devletin var olan aşırı adaletsiz politik ve ekonomik düzenini yıkmak, şeklinde gösterildi. İkinci görev politik özgürlüklere kavuşmak için savaşım vermektir. Fakat Rus İşçilerinin Kuzey Birliği'nde ancak bir kaç ay etkin çalışabildi. 1879/80 yıllarında çarlık polisince kapatıldı. Ama onun yaydığı ideler Petersburg işletmelerinde çalışan işçiler üzerinde etkisini sürdürdü. Bu sıralarda Marks ve Engels'in yapıtlarının ilk rusça çevirileri yayınlanıp Rusyada illegal dağıtıldı. 1883'de yine Petersburgda ilk Marksist örgüt olan Emegin Kurtuluşu grubu kuruldu. Bu grubun en önemli lideri Plehanov idi.

kendini kabul ettirdi. Rusya'da üretim ve sermayenin yoğunlaşması bu ülkede işçi sınıfının hızlı gelişmesini getirdi. 1866'dan 1890'a kadar sanayi üretimi gibi ücretli işçilerin sayısı da iki katına çıktı. Sanayi işletmelerinin sayısı 2500-3000'den 6000'e çıktı. 1880'ün üzerinde işçi çalıştıran işletmeler bütün işletmelerin % 7'sini dahi oluşturmuyordu. Bununla birlikte Rusya da da yoğunlaşma süreci içinde büyük sanayi işletmeleri yalnız sermayenin değil aynı zamanda işçi sınıfının yoğunlaşma merkezleri durumuna geldi. 1890'da sanayi alanında çalışan 1 milyon 432 bin işçinin yarısı işletmelerde 500'er kişinin üzerinde çalışıyorlardı. Bunlar sanayi proletaryasının çekirdeğini oluşturuyordu. Açıklanan ekonomik gelişme Rusyada da kapitalist düzenin kendini kabul ettirdiğini gösteriyor. 70'li, 80'li yıllarda grev hareketi gelişti. Önceleri kendiliğinden (sponadan) oluşan grevler olmakla birlikte bu tip hareketler işçi yığınlarını bilinçli verilen savaşıma hazırladılar. Kesin olmayan verilere göre 1870-79 yılları arasında 326 grev ve başkaldırı olayı meydana geldi. Bu mücadelelerde politik bilinçliliğin temel biçimleri gelişti. Bu eylem ve hareketlerde en ilerici, en bilinçli işçiler öne çıktı. Devrimci oldular, işçisinin

Grup Marks ve Engelsin en önemli yapıtlarının rusçaya çevrilip yayınlanmasını örgütledi. Emegin kurtuluşu grubu önüne Rus işçi sınıfının kendine özgü partisini yaratma ve marksimi yayma ödevini koydu. Bir zamanlar demokratik güçler ve işçiler üzerinde büyük etkinliği olan ve "Halkçılar" diye adlanan Rus politik hareketi Emegin Kurtuluşu grubunca eleştiriye uğradı. İki grubun arasında süren tartışmalar sonucu Rus toplumsal yaşamın en önemli sorularının marksizmin ve işçilerin çıkarları açısından açıklanmasına bağlandı. Bu göreve Plehenov'un "Sosyalizm ve siyasal mücadele" yazısında katkıda bulundu. 1973 basımlı SBKP tarihine göre Plehenov bu yazısında Rus devrimci hareketini tahlil edip, Marksın giriş cümlesi olan: "Her sınıf savaşımı siyasal savaşımdır, ~~sosyalizm ve siyasal mücadele birbirlerinden ayrı görülemez, birbirlerine sıkı sıkıya bağlı ve iç içedirler. Sosyalizme giden yol işçi Sınıfının siyasal savaşımından, prolateryanın erki ele geçirmesinden geçer. Rusyadaki devrimci hareket, sosyalizm ile işçi hareketinin birleşmesi ile yenilmez olacaktır~~". sözünün gerçeğe tam uygun olduğunu kanıtladı. Sınıf mücadeleleri, burjuva devrimi gibi sorunlarda sınırlı kalmasıyla birlikte Emegin Kurtuluşu grubu, Rus kurtuluş hareketinde Marksist bir çizgi ortaya çıkardı.

Fakat bu grubun pratikte işçilerin yığinsal hareketle bağı yoktu. Lenin daha sonraları Emegin Kurtuluşu grubunun sosyal demokrasiye teorik temeli vererek işçi hareketinin ilk adımını attığını yazdı. Çarlığın siyasal gericiliğine karşın Emegin Kurtuluşu grubu devrimci çevreler üzerine büyük bir etkide bulundu. İşçi hareketine dayalı devrimci düşünce geliştirdi. 80'li yıllarda ve 90'lı yıllarda başında rusyada grev hareketi hızla gelişti. Grevler gittikçe örgütlü bir karakter kazandı. Grevlerin önderliğini artık sosyal demokratlar yapmaya başladılar. 1885'de işçi ve öğrenciler 15 işçi Cemiyeti kurdular. Bu cemiyetlerde Marks ve Engels'in yapıtları tartışılıp rusyadaki ilişkilerle uygulanmaları araştırılıyordu. Çarlık polisliğince kapatılmalarına karşın bu cemiyetlerin sayısı gittikçe arttı. 1888'de Petersburg'da 7'ser, 8'er kişinin katıldığı 20 cemiyet vardı. O sıralar Lenin'in daha sonraları yazdığı gibi Rusyada Sosyal Demokrasi embriyolojik gelişme sürecini yaşadı. 1893'de Lenin Petersburga göç eder. Rusya işçi sınıfı ve devrimci hareketi tarihinde yeni bir çağ başlar. Bağımsız, devrimci, Marksist bir sınıf partisinin kurulması zorunlu bir görev olur. Gelişme sürecinde Lenin ve savaş arkadaşları tarafından bu sorun çözümlenir. Lenin Petersburgda

endin devrimci cemiyet çalışmalarına prolaterya önderleri olabilirler. Lenin
erir. Petersburglu Marksistlerin tanın -İşçi sınıfının, halkın siyasi öncüsü
iş lideri durumuna gelir. Arkadaşlarını olarak tarihi yolunu gösterdi.
usyada bağımsız bir İşçi Partisinin yar -Prolateryanın demokratik ve sosyalist
atılmasının zorunlu olduğu konusunda mücadeledeki egemenliği düşüncesini
kna eder. Bu parti "Halkçılar grubu"ve (idesini) şekillendirdi.
şçi hareketindeki oportünizmle süren -Devrimci savaşta işçi sınıfının bağ-
iddetli ideolojik tartışmalar sonunda laşıkları sorununu ortaya attı.
uruldu. "Halkçılar" -"halka" gittikleri -Prolateryanın tarihi görevini yerine
çin böyle adlandırılıyorlardı -~~Halkçılar~~ getirmesi için işçi hareketine bilinçli
usyada kapitalist gelişme için bir zemiⁿlik ve örgütlülük verecek olan devrimci
lmadığını bu nedenle bir işçi sınıfının Marksist bir partiye gereksinmesi oldu-
a gelişmeyeceği görüşünü savundular. ğunu kanıtladı.
nlara göre halkın çoğunluğunu oluşturan Bundan dolayı Leninin kanıtladığı Rus
öylüler asıl belirleyici siyasi güçtü. Marksistlerinin devrimci ödevi, birbirle-
usyada devrimci Marksizmin gelişmesine rinden kopuk devrimci cemiyet ve grupl-
aban açmak için "halkçılar çizgisi"ide-ardan birleşik bir sosyalist işçi parti-
lojik yenilgiye uğratılmalıydı. Lenin si yaratmaktı. Lenin halkçılarla sürdür-
unu görev edindi. 1894'de "Halkın dost-^{luğu} tartışmanın yanı sıra diğer bir ra-
arı kimlerdir, ve sosyal demokratlara kiple, 'legal Marksistlerle' uğraşmak
arşı nasıl savaşırılar"adlı yapıtı yayın zorunda kaldı. Legal Marksistler kapita-
anır. Lenin bu yazısında 'halkçılar çiz-^{lizmi} yücelten burjuva aydınlarıydı. Bur-
isinin' dünya görüşünü, ekonomik görüş-^{juva} ideolojisinin sözcüleri idiler.
erini, siyasi platformunu ve taktikle- Halkçılar açıkça Marksizm düşmanlığı ya-
ini eleştirir. Onların idealist tarihsel parken, legal Marksistler kendilerini
örüşlerine karşı toplumsal yaşamın ma- Marks yanlıları ilan eden ^{pratik} pratikte Marks
eryalist görüşünü koyar. Lenin şunları in ~~devrimci~~ ^{devrimci} öğretisinin ^{yağmalayan} gizli
anıtlar: Marksistlerin teorik ve pratik Marksizm düşmanlarıydı. 1899'da Lenin'in
alışmaları bir birlik olarak kavranıp "Rusyada kapitalizmin gelişmesi" yapıtı
ygulanmalıdır. Teori yaşamın ortaya çı- yayınlandı. Bu kitapta halkçılar çizgisi
ardığı sorulara yanıt vermelidir. Teori- temelli yıkıma uğratılır. Lenin bu yazı-
in doğruluğu pratikteki sonuçlarla kon- sında şunları kanıtlar:
rol edilmelidir. Marksistler ancak böy-
ece dogmatizm ve sekterlik tanımayan

Kapitalizm rusyada kendini tam anlamıyla

endini kabul ettirdi.

Rusyadada kapitalist sistemin bütün çelişkilerinin arttığı görülüyor.

Barlığı yok etmek için gerekli nesnel

şuullar gittikçe olgunlaşmaktadır.

İşçi sınıfının belirleyici rol oynayacağı devrimi yapacak güçler oluşmaktaydı.

Barıhsel gelişmede işçi sınıfının gücü

İşçi kesimlere göre genel kitleye katı-

lan oranından çok daha büyüktür.

İşçi sınıfının bağlaşığı devrimci eğilim

eri en son ekonomik doğal olan köylüler.

lr.

Leninist tahlil, üzerine Marksist parti

ın program ve taktiğinin işlendiği te-

ori verdi. Rus Marksistleri Lenin'in ide-

lerini işçi sınıfının pratiğine taşıdılar

enin Petersburg'lu Marksistlerin politik

itasyorn yapmak üzere işçilere gitmele-

ni görev olarak gösterdi. Sosyal demok-

atlar gittikçe daha yığınsal şekilde

evlere katıldılar. Sanayi merkezlerinde

çi yığınlarını sistematik şekilde po-

tik eğitime ve örgütleme sürecine geçile-

.1895'de Lenin'in girişimiyle Peters-

rg'daki bütün Marksist cemiyetler bir

aya gelerek birleşik illegal bir sos-

yal demokrat örgüt kurdular. Bu örgüt

İşçi Sınıfının Kurtuluşu İçin Mücadele

rlığı" idi. "İllegal devrimci Sosyal Demok-

t bir örgüt olarak önünde şu ilkeler

lunuyordu:

1- Örgütün bir merkezden yönetilmesi

ve birleşik bir plâna göre ortak hare-

ket edilmesini sağlayan merkeziyetçilik

düşüncesi

2- Üye ve idareciler arasında fark gözet-

ilmeksizin herkese karşı aynı oranda uy-

gulanacak sert bir disiplinin geçerli ol-

ması

3- İşçi yığınlarıyla en sıkı bağların ku-

rulması.

Marks ve Engels'in temelini attığı "Ko-

münistlerin Birliği"nin tüzüğünden alın-

bu ilkeler artık Komünist partilerin ör-

gütsel temel hatları oluyordu. İşçi Sını-

fının Kurtuluşu için Mücadele Birliği'nin

tabanını sanayi işletmelerindeki işçi

cemiyetleri oluşturuyordu. 1895'te örgü-

te çarlık polisliğince büyük bir darbe

indirildi. Başta Lenin olmak üzere bütün

liderler tutuklandı. Fakat örgüt artık

işletmelerdeki işçilerle sıkı bağlar

kurduğundan yıkılamaz duruma gelmişti.

1896'da "Mücadele Birliği" tekstil işçi-

lerinin büyük bir grevini yönetir. Bu

grevin sonuçlarından biri; ilk defa 1897

de o zamanakadar 12-16 saat arası olan

işgününün 11,5 saate indirilmesi oldu.

Devrimci sosyal demokratlarca yönetilen

bu ve diğer savaşımalar Rusya'da yeni

bir devre açtı. Halk devriminin hazır-

lık devresi. Çünkü işçiler ilk defa sos-

yal demokrat bir örgütün öngülüğünde

savaşıma başladılar. Bu süreç içinde

işçi sınıfı hızla devrimci politik bir güç durumuna geldi.İşçi sınıfının kurtuluşu için mücadele Birliği ilk kez işçi sınıfının ekonomik savaşımını çarlığa ve kapitalist sömürüye karşı verilen politik savaşımına bağlayarak işçi hareketine sosyalist savaşımına birleştirdi.Bununla Mücadele Birliği Rusya'daki devrimci proletaryanın ilk önemli tohumu oldu.Mücadele Birliğini örnek alarak Rusya'nın birçok kentinde her grevi sınıf savaşımının birer okulu durumuna dönüştürmeye çalışan sayısız Mücadele Birlikleri kuruldu.Böylece işçilerle daha sıkı bağlar kurdular.Fakat bu süreç örgütler içi savaşım olamadan gelişti. Her tarafta politik görevlerin aksatıldığı eğilimi görüldü.Bazı örgütler cemiyetlerdeki propaganda ve örgütlenmenin eski biçimine sarılırken bazıları salt ekonomik ajitasyonla sınırlı kalarak politik savaşımı liberallere bıraktılar.Bu durumda salt mesleki çıkarları savunan bir örgütün oluşması tehlikesi ortaya çıktı.Bu görüşün temsilcileri"ekonomistler" diye adlandırıldı.Rusya'daki legal marksistler ve batıdaki reformistlerden yola çıkarak pratikte işçi hareketini liberal burjuvaziye teslim ettiler.Lenin ve arkadaşları oportünizmin bu görünüş biçimine karşı kararlı bir savaşım yürüttüler.

Bu savaşımında Marksın "İşçi sınıfının bağımsız,devrimci bir partiye gereksinmesi vardır" sözüne dayandılar.Bu her zaman örgütlü olan ideolojik savaşımında sayısız devrimci kadrolar yetiştirildi. Bu savaşım Bolşevizmin ortaya çıkması açısından büyük bir önem taşıdı.Lenin daha sonra şunları yazdı:"Bolşevikler herhangi bir olgu olarak ortaya çıkmadılar -gökten zembille inmediler-, onlar 1894,1914 yılları arasında oportünizme karşı verilen savaşımından doğdular geliştiler"(Lenin,Marksizm ve devlet, Berlin 1972 Alm. s.71/72)

Artık Marksizmi geliştiren Leninist aşamaya geçilmişti.Lenin sürgünde Rus Sosyal Demokratlarının ödevleri broşürünü yazdı.Bu broşüründe ilk kez ve açık bir şekilde partinin Marksist platformunu açıkladı.1-3 Mart 1898 arasında Minsk'de RSDİP'nin ilk Kurultayı illegal yapıldı.Delegeler Rusya Sosyal Demokrat işçi partisinin kurulmasına karar verdiler.3 Kişiden oluşan Merkez Komitesini seçtiler.Bir Manifesto kararı aldılar.Bunda çarlığın egemenliğinin yıkılması için verilen savaşımın kapitalizme karşı ve sosyalizmin etkusu için verilen savaşımına bir olduğu bildirildi.Manifesto'da Marksın temel idealleri tam bir şekilde verilmemesine karşın Manifesto partinin hedefleri üzerine bir açıklama olarak büyük bir önem taşıdı

Lenin sürgünden sonra Manifesto'ya katıldı. Partinin kurulduğunun açıklanması illegal kadrolara hareket kazandırdı. Yerel sosyal demokrat örgütler kendilerini RSDİP'nin komiteleri olarak adlandırdılar. Parti işçi yığınları arasında anınıp tutuldu. Fakat gerçekte parti birleşik, merkezi bir örgüt olarak yaratılmamıştı:

Birleşik bir program ve tüzüğü yoktu,
birleşik bir taktiği yoktu
merkezi bir yönetimi yoktu
Çünkü kurultaydan kısa bir zaman sonra merkez komitesinin iki üyesi birden tutuklanmıştı)
ne ideolojik ne de örgütsel bir birliği vardı.

İtün bunların ana nedeni kendi özünde yani öznel faktörde bulunuyordu. Çünkü 1900'te Lenin olamk üzere devrimci Marksistlerin özü bu sıralar sürgünde bulunuyordu. Bununla birlikte merkeziyetçi bir savaş partisinin yaratılması gerekliliği daha da artıyordu. 1900-1903 arası dünya ekonomik bunalımı kapitalist ilişkilerin keskinleşmesine yol açtı. İstihlamsızlık ve üretimin birikimi ve merkezileşmesi gittikçe arttı. Bu gelişmeler özellikle Rusya'da gözle görülür bir şekilde bulundu. İşçiler gittikçe ekonomiden politik grev ve yürüyüşlere geçiyorlardı. Böylece 1901'in başlarında ~~key~~ kahrolsun keyfi idare istemiyle

birçok kentte yığinsal yürüyüşler yapıldı. 1 Mayıs'ta büyük kentlerde yürüyüş ve grevler yapıldı. 1902 yılı Rusya işçi hareketine bir atılım daha getirdi. RSDİP'nin komitelerince yönetilen geniş bir grev ve yürüyüş dalgası ülkeyi sarsar. Gericilik bu işçi eylemlerine karşı orduyu koyar. 1903'te RSDİP'in komitelerince yönetilen devrimci atılım daha da genişler. İşçi sınıfının devrimci savaşımının etkisiyle ülkedeki yokluğun nedeniyle ümitsizliğe düşen köylüler de savaşıma katılmak üzere ayaklanırlar? İşçilerin sempatisini kazanan ~~kaytıkaytık~~ bu ayaklanmalara 10 milyona yakın köylü katılır. Aynı sıralarda devrimci öğrenci hareketi de yayılır.

Proletaryanın devrimci hareketi için Marksist partinin yaratılması gittikçe daha gerekli oluyordu. Proletarya artık savaşımına yön verebilecek hedefini belirleyebilecek ve kendisini yönetebilecek bir partiye gereksinme duyuyordu.

Sosyal demokrat grup ve komiteler geniş şekilde yayılmalarına karşın kendi aralarında bağ yoktu. "Öklü düşünülen çalışma planları yoktu. Yerel çalışmalarla sınırlı kalark bütün ülke ölçeğinde grev çıkaramıyorlardı. Ortam örgütsel dağınıklık ve ideolojik bölünmüşlükle beirlenmekte Lenin'in daha sonra yazdığı gibi zanaatçılık ve cemiyetçilik yapılmaktaydı.

partinin böyle bir ortamda yaratılmak istenmesi harekette büyük zorluklarla karşılaştı. İlk tehlike ekonomistlerden geldi. Bunlar batı oportünizminin Rusya işçi hareketindeki bir oyun biçimi idi. Devrimci sosyal demokrat partiyi sosyalist devrim partisi olmaktan çıkarıp sosyal reformlar partisi durumuna getirmeyi denediler.

MARKSIST PARTİ TEORİSİNİN LENİN TARAFINDAN GELİSTİRİLMESİ

Lenin gittikçe Rus işçi sınıfının tek devrimci savasım partisi ile ilgili çalışmalarını arttırmaktaydı. Bu amaca ulaşılması, gerekli görevlerin gerçekleştirilmesi için Lenin, tüm Rusya'yi kapsayacak politik bir gazetenin çıkarılmasının büyük önemi olduğuna inanıyordu.

1900 yılında böyle bir gazetenin çıkarılması hazırlıklarına başlar. Lenin hazırlıkları yapar, basınini örgütler ve işi yönetir. 1900 aralık ayında ilk "ISKRA" sayısı çıkar. Başlığın altında ki baş makale olan "hareketimizin en güncel ödevleri"nde Lenin, Rusya'da Marksist partinin oluşturulmasını Iskra'nın baş, kesin görevi olarak ortaya koyar. Bu ödevi nasıl çözümlemeli sorusuna Lenin "Ne yapmalı" adlı makalesinde cevap veriyor. Bu yazısında Lenin partinin oluşturulması planını geliştiriyor. Böylece, bu gazetenin taraftarlarının gelecekteki partinin çekirdeğini, iskelesini oluşturacaklarını vurgular. Aynı zamanda Lenin bugün de hala tam geçerlikte olan devrimci gazetenin rolünü açıklıyor. Lenin yazısında: gazete sadece bir kolektif propagandacı ve ajitatör değil, aynı zamanda bir kolektif örgütleyicidir de.

Lenin, tüm Marksist güçlerin birlesiminde basta oportunizmden kesinlikle soyutlanmis olmakligin gerekliligini vurguluyor. Bu da savasimin temel sorunlarinin pozisyonlariri acikca ortaya koyuyor. ISKRA tüm gruplari vs RSDIP organlarini tek bir parti olusturma dogrultusunda yönlendirdi. Ancak Lenin ayni zamanda Iskra'da: Birlesmek üzere ~~kxxxx~~ toplanmadan önce karar almali ve ayri yönleri görmeliyiz.

1902 martinda Lenin en önemli eserlerinden birini, "Ne yapmali" yi yayanlar O, bu eserinde yeni tip partinin ideolojik temellerini gelistirir. Bu calismasinin ana tezini isci sinifinin devrimci, önder ve örgütlü gücü olacak Parti fikri olusturur. Partinin etkisi ana temel öz ve cikis noktası isci sinifinin tarihsel rolü ve görevi üzerine öğretir, kapitalist toplumu devrim süreci icinde yikmak ve sosyalist toplumu kurmak. Böylece Lenin Marks ve Engelsi devam ettiriyordu. Lenin onların eserlerine bagli kalarak, isci sinifinin ve bütün çalışan sinifların ve katmanların sosys-ekonomik kurtuluşunu yalnız politik devrim yoluyla gerçekleştirebileceğini, zira kapitalistlerin topluca erki elde tuttıkları devlet kuvvetini yikmadıkca, tek tek kapitalistlerin gücü kirilamiyacaktır.

Partinin programi ve tüm pratiği Marks ve Engelsin teorisine dayanmak zorundadır. Lenin onların öğretisini kendi açısından bir dogma olarak değil, aksin her an geliştirilebilecek bir bilim ve girişim öğretisi olarak toparlar. Lenin, partinin rolünü bir bilinc unsuru, bilimsel sosyalizmle devrimci isci sinifi arasında bir bağ olarak vurgular. Bunun yanı sıra hertülü tapmaya ve kendiliginden cilike karşı çıkar, ancak spontan hareketlerin önemini de küçümsemez. Lenin için kendiliginden savasim bilinçli yürütülen sınıf savasimi için daimi çıkış noktasıdır.

Marks Hegel'in Hukuk Felsefesini eleştirisinde idenin de yığınları sardığı an maddi bir baskıya dönüşeceğini yazdı. Lenin kendini daha sonra yaşanan pratikte doğru olarak gösteren bu hareket noktasını yani doğru teorilerin devrimci savasimda icinde bulunduğu zamani tanıma ve geleceği görmeye yardımcı olduklarından etkin silahlar olduğunu savunur.

Lenin: Önder rolünü ancak ilerici bir teori tarafından yönetilen bir parti başarabilir.

Isici sinifinin kapitalist sisteme bağliligi basta ideolojik şekildedir. Kendi menfaatlerine ulasmak için isci sinifi ideolojik sınıf savssimini sürdürmek zorundadır.

Bu nedenle savaşımin bu şekli büyük önem kazanıyor. Lenin, işçi hareketinin bilinçli unsuru rolünün her türlü küçümşenmesine karşı kesin tavir alır ve vurgular: Ya proletarya veya burjuva ideolojisi, bunun ortası yoktur. Bu nedenle partiye, proletaryanın ideolojik menfaatleri savaşımini sürdürmesi görevini yükler. Buradan çıkarak Lenin, partinin karakterini, proletaryanın bilinçli kesimi, bilinçli müfrezesi rolüyle sosyalist bilincin bilimselliğini işçi sınıfı hareketine taşıyıcı olarak tanımlar. Bilinçlilik örgütlü çalışmayı hedefler. Bağlı olarak Lenin "Ne yapmalı eserinde partinin işçi sınıfının örgütlü müfrezesi olduğunu belirtir. Bu ancak şu şekilde gerçekleşebilir: o parti politika ve kararların demokratik kazanımlarını, birleşmiş merkezi eylemlerle bağdastıran; tek, merkezi ve devrimci bir marksist savaşım partisi olduğu taktirde. Aynı zamanda Lenin partinin işçi sınıfı partisi olmak sıfatıyla sosyal oluşumuna da büyük önem verir.

...keyifliliğin ve baskının kendini gösterdiği her yerde bunun bütün belirtilerine karşı tepki göstererek, polis şiddetini ve kapitalist sömürüyü tümüyle sergileyen bir tablo yaratmak ve bütün bunları genelleştiren sosyalist inançları ve demokratik haklar yolunda ki davayı sergilemek, bunu herkese ve proletaryanın tarihsel sınıfsal mücadelesine katılmak isteyen her insana göstermek için en küçük fişattan yararlanarak halkın sözcüsü olma ülküsüne sahip olması gerektiği iyice vurgulanmalıdır.

Hem kendilerini küçümseyen, kendilerine güvenleri olmayan işçilere, hem de parti içindeki kadroların ve güçlerin geliştirilmesi konusunda işçileri küçük görenlere Lenin daha önceden: "Teorik bilgi, politik deneyim örgütleyici beceri, bunların hepsi kazanılabilecek şeyler. yeter ki öğrenme ve de gerekli yetenekleri geliştirme isteği olsun".

Lenin'in parti öğretisinin diğer öğelerine ~~günümüzün sosyalist devrimci~~
~~devrimci strateji ve taktik~~

- objektif (nesnel) olarak kanıtlanan devrimci strateji ve taktik

- güncel demokratik ve sosyalist savaşım arasındaki diyalektik bağ

- Marks öncesi ^{güncel} bir savaşım biçiminin mutlaklaştırılması ve bütün savaşım biçimlerinin süslenmesine karşı

zararlı bir şekilde direnme
-örgütsel yıkıma değin sağ ve sol oportünizme karşı sürekli savaşımın gerekliliği, gibi ilkeler de girer.
Yığınlarla sıkı ilişki, işçi sınıfı içerisinde etkin olmaya gayret gösterme ve sonuçta işçi sınıfının çoğunluğunu sosyalizm için verilen savaşıma kazanmak ve yığınların kazanılmasında doğacak zorluklardan yılgınlığa ~~düşmemek~~, ve sektör maceracılığına düşmemek.
Kapitalizm işçi sınıfının karşısına enternasyonal bir düşman olarak çıktığından ve tüm ülkelerdeki işçi sınıfının çıkarları ortak olduğundan devrimci Marksist parti için proletarya enternasyonalizmi vazgeçilmezdir. Bu içerikli temeller üzerine somut savaşım yöntemlerine uygun ilkelerle parti kurulur.
Aynı zamanda Lenin devamlı olarak kadroya yığın partisi mi sorusunu yanlış bir alternatif olarak tersler. Parti demokratik santralizm temel prensibi zeminine kurulur, çünkü ^{bu santr.} üyeler tarafından yapılan tartışma ve işlenen politika yöneticilerin tanınma ve seçilmesini birleşik ve merkezi hareket düşüncesiyle bağlar. ~~Üst yönetime kararların~~ çoğunlukla alınan kararların ve üst yönetim kararlarını diğer üyeler için eğilayıcı olmaları. Bu sınıf savaşımının sosyal koşullarından ortaya çıkan: Düşman örgütlü ve yüksek düzeyde merkezi bir güçtür.

Merkeziyetçilik ilkesinden yoksun merkezi politik bir kurmayın bulunmaması halinde parti eylem koyme yeteneğini yitirir.
Hem RSDİP'in 2. Kongresi hazırlığında hem de onu izleyen tarihte hem RSDİP gibi SBKP içinde de fraksiyonlara yer verilmedi. Fraksiyon yasağı sınıf savaşımının sertliğinin sonucudur.
Ve doğru bir politikanın gelişmesinin korunmasına, partinin savaşım gücünün bütünlüğüne ve partinin yığınlarla ilişkisine yarıyan belirli unsur hem eleştiriri ve özeleştirir hem de kollektif yönetimişlerinin kurallarına uymaya yarar. Lenin Ne Yapmalı'da partinin işçi sınıfının sadece bilinçli ve örgütlü müfrezesi olmadığını, aynı zamanda sınıf örgütünün en yüksek şekli olduğunu açıklar. Burada Lenin işçi sınıfının çeşitli alanlardaki çıkarlarını temsil eden çeşitli örgütlerin olduğundan çıkarak: İşçi sınıfının kısmi çıkarlarını temsil eden veya işçi sınıfının kesimlerinin çıkarlarını temsil eden örgüttür. Ancak parti, proletaryanın ~~anında~~ ve gelecekteki, ulusal ve uluslararası tüm çıkarlarını savunduğundan, o sınıf örgütünün en yüksek şeklidir. Lenin'in ne yapmalı eserinin yayınlanmasıyla Marksist parti teorisinin geliştirilmesi sona ermemiş, aksine bu gelişme

enin'in diğer birçok eserinde gerekli antıki ve somut devamını bulmuştur. rneğin 2.Parti kongresinden sonra azdığı bir adım ileri iki adım geri serinde partinin örgütsel temel prensiplerinde yeni etaplar geliştirmiştir. ncak Ne Yapmalı 'da ideolojik durum ıklandığı için mühim olan odur.Eğer enin'in Ne Yapmalı eserinin hala bu- ün de devrimci işçi sınıfı hareketinde ynadığı rol ve bu eserin KP'ler için ne fade ettiği sorusu sorulursa ,şu şe- ilde söylenebilir:
Lenin'in Ne yapmalı eseri ekonomizmin deolojik yıkımına kesin olarak yol çmış,

III.RSDİP'in II.Kongresi

Lenin'in Ne Yapmalı eserinin o zamanki Rus işçi sınıfı hareketi üzerinde yaptığı etki yalnızca Rus Marksistlerinin çok yönlü,tamamlayıcı makalelerinde, bilhassa Lenin'in Iskra'da çıkan yazı- larında,Iskranın temel sorunları ideo- lojik yönden açıklamayı öne çıkartma- sıyla çeşitli Marksist grupların partide toplanması ödevinin çözülmesinden görülebiliyor.Iskranın ve yazı işleri sorumlularının başlıca görevi bir parti programı hazırlanması,partinin amaç ve görevlerinin,strateji ve takti- ğinin saptanması,parçalanmış olan sosyal demokrat örgütlerini ve cemiyetleri bir tek parti içinde ideolojik birliğini sağ- lamaktı.Iskra ödevini yüksek ölçütlerle yerine getirdi. Bilhassa onun etkisiyle RSDİP' e sıkı sıkıya bağlı olan bir dev- rimci askeri kuruluş ve aynı sene içinde RSDİP yüksek okul grupları oluştu(1902) Iskra etrafında proletarya davasına sadı- olan ,prensipli ve disiplinli bir şekild- oportünizme karşı savaşım veren ve yığın- lara kopmayacak bir şekilde bağlı olan bir devrimci organ oluştu.Bunlar Iskra yoluyla Lenin'ci örgütlenme planını gerçekleştirdiler.Lenin bu örgütsel pla- nı ve bizim örgütsel görevlerimizi meşhur "bir yoldağa mektup" yazısında açıklamıştı Lenin burada yöresel ve iş alanlarındaki parti organlarının oluşturulmasıyla ilg.

gerçek bir sema geliştirmiş bir.

Aynı zamanda burada ilk kez olmak üzere bütün açıklığıyla proletarya devrimci partisinin temel ilkelerini geliştirmiştir. Bu örgütsel şemanın içeriği:

-İşçilerin ve aydınların oluşturdukları ayrı parti gruplarını çözüp her şehirde bir parti komitesi kurmak.

-Bu komitelerin idareleri, yığınlarla sıkı bağları olanlara verilmeli

-Lenin bölge ve fabrika gruplarının işçi yığınları ve parti komiteleri arasında mutlak olmak ister.

-Komitelerde çeşitli görevler için komiteler olması zorunluğu yanında: propagandistler, ajitatörler, nakliyat, matbaa işleri için, yer ayarlama işl. vbg. ayrıca illegal savaşımın beraberinde getirdiği görevlerin çözümü için gruplar da kurulmalı. Topluca merkeziyetçiliğin, disiplinin uygulanması kitlelerle sıkı bağları ve çalışmaların elastikiyetini de garanti ediyor.

Bu örgütsel ana temeller gittikçe Rusya'nın örgütlü, devrimci işçi sınıfı hareketine yerleşiyor. Lenin'in bir yoldaşa mektubuyla ilgili örgütsel görevlerimiz üzerine şunu ilave etmeme müsaade edin:

Oportünizmin her türlü görüntüsüne açık savaşımı ve RSDİP'in ikinci kurultayına hazırlıkların Partideki güçlerin birleşmesine katkıda bulunmuştur - Yapıt yeni koşullar altında işçi sınıfının yeni tipten bir partiye gereksinme duyduğu açıklamasını içerir.

- Lenin "Ne yapmalı"da Marks'ın proletaryanın devrimci partisinin işçi hareketini bilimsel sosyalizm ile birleşmesi giriş cümlesini kanıtlar ve şekillendirir.

- Ne yapmalı'da Bilimsel sosyalizmin işçi hareketi ve partinin çalışmalar için önemini gösterir.

- Ne yapmalı'da Proletaryanın öncüsü olarak sınıf savaşımını birleştirip yöneten parti öğretisi açıklanmaktadır

- Yapıt'ta Partinin genel çalışmasını yığınları eğitme ve onları devrime hazırlamaya konsentre etmesinin gerekli olduğu.

- Ayrıca Oportünizmin ideolojik kaynağının herşeyden önce işçi hareketindeki kendiliğinden gelmecilikten ve işçi hareketindeki sosyalist bilincin aşılmasından geldiği kanıtlanır.

Sizler de partimiz AKP'nin fabrika gruplarının çalışmalarına verdiği büyük önemi biliyorsunuz.İşçi sınıfının toplanma naktası olan büyük fabrikaların ortaya çıkmasıyla fabrikalardaki örgütlü parti çalışmaları da asırlardır gerekli olmuştur.Bu gereklilik Lenin tarafından görülmüş ve aynı mektupta şöyle vurgulanmıştır.

"Sözkonusu fabrika grupları.Bunlar, hareketin ana gücü burada yattığından büyük fabrika işçilerinin örgütlü olduklarından,-çünkü büyük işletmeler ve fabrikalar sadece sayıca değil,ak-sine daha fazla savaşım kapasitesinin gelişmesinin etkisine göre işçi sınıfının en belirleyici kısmıdırlar-,bil-hassa önemlidir.Her fabrika bizim kalemiz olmalıdır."

Burada da vurgulanacak:"İşletmelerdeki parti hücrelerinin,politik,ideolojik ve örgütsel çalışmaları parti çalışmaları doğrultusunda yönlendirmede Lenin'in partisi Rusya işçi sınıfı ~~ix~~ içinde etkin çoğunluğu kazandı ve köylü bağlaşıklığı içinde büyük sosyalist Oktobr devriminin utkusunu getirdi.Ve eğer geçmiş, Sovyetler Birliği üzerine yapılan faşist saldırıyı,Leningrad'ın 900 gün süren blokesini düşünecek olursak,haklı olarak, ya bolşeviklerin partisi KPDSU böylesine geniş,derin ve sınıksız işçi sınıfı içinde ve bilhassa

Leningrad'daki büyük işletmelerde yer etmiş olmasaydı sorusunu soracagız.

İşletme gruplarının çalışmasının anlamı ve aktüelliği elde duruyor. Biz yine RSDİP'nin II.Kongre hazırlık ve akışına dönelim.Gerek program konusunda gerekse taktik sorular üzerinde "Iskra" yazı işleri grubu içinde anlaşmazlıklar doğar.Plechanov en başta proletarya diktatörlüğü konusunda emir değildi,fakat Lenin bu Marksist temel prensibin kesin formüllerini kabul ettirebildi.Böylece de oluşturulması gereken partinin proleter karakteri ve işçi sınıfının müfrezesi olma rolü dile getirilmiş oldu.

Aynı şekilde tarım programı sorularında da anlaşmazlık çıktı.Bu sonradan bölünmeye vardı ve iki politik görüş ortaya çıktı.

II.parti kongresinin yapılması zamanı gelmişti.

II.Parti Kongresi 30 Temmuz-23 Ağustos tarihleri arasında önce Brüksel'de daha sonra Londra'da yapıldı.Kongre'nin baş görevi,ISKRA tarafından incelenmiş olan prensipli ve örgütsel temeller üzerinde Rusya'da bir gerçek devrimci işçi partisi kurmak idi.Bu görev oportünizme verilen savaşım içinde başarıldı. Oluşturulacak parti çokuluslu bir devlette etkili olacak, merkeziyetçilik ve proletarya enter-

nasyonalizmi prensipleri etrafında tek bir parti olarak çalışmak zorunda olacak bir parti olmak mecburiyetindeydi. Program hakkında kongrenin karar vermesi gerekiyordu. Burada sözkonusu edilen maddeler, proletarya diktatörlüğü sorunu, kendiliğindenlik prensibinin reddi, işçi sınıfının hegemonyası, gerekli bağlaşıklıklar politikası, -bilhassa köylülükle-, ulusal sorun, ulusların kendi kaderlerini tayin etme hakkı idi.

Kongre Iskra programını onayladı. Program iki kısımdan oluşuyordu:

a) Partinin son amacının, komünist toplumun formüle edildiği maksimal program ve b) önde duran acil görevlerin, bilhassa demokratik cumhuriyet için verilecek savaşım vb. içeren minimum program.

RSDİP'in o zamanki Batı Avrupa sosyal demokrat partilerinden farkı dünyada proletarya diktatörlüğü fikirlerini programına alan tek işçi sınıfı partisi olmasındaydı.

Bu program Rus marksistlerinin teorik çalışmalarını, Marksizmi bir sıra önemli tezlerle -demokrasi savaşımı ve sosyalizm için verilen savaşımın ilişkileri, bu savaşımındaki işçi sınıfının önder rolü- belirli bir şekilde zenginleştirmelerinin neticesiydi.

Program partinin Marksist politikasını belirliyor ve proletaryanın erk için devrimci savaşım ruhuyla eğitilmesini öngörüyordu. Kongre Iskra'yı partinin Merkez Organı olarak belirledi. Böylece Iskra çizgisi tüm partinin ana çizgisi olarak tanınmış oldu. Üzük üstüne, bilhassa birinci madde üzerinde keskin anlaşmazlıklara yol açan değişik görüşler çıktı.

Örgütsel sorunlarda oportünizmin temsilcilerinden biri olan Martov, üyelik üzerinde partinin programını kabul eden, maddi açıdan destekleyen (aidat) ve örgütlerden birinde çalışan her kişinin partiye alınması tezini savunurken-Lenin bunun örneğin her grevcinin kendisini parti üyesi ilan etmesi serbestisinde olamıs anlamına geleceğini vurguluyor, Martov'a karşı çıkıyordu.

-Bizler de tecrübelerden çıkarak, ne parti üyesi olan ne de komünist politika ve pratiğiyle ilgisi olmayan kişilerin, kendilerini komünist olarak nitelediren kişilerin bize ne gibi sorunlar getirdiğini biliyoruz. Lenin buna karşın şu politikayı temel alıyordu: Ancak programı kabul edip ve partiyi hem material açıdan hem de bir parti örgütünde şahsi çalışmalarıyla destekleyen bir kişi parti ayesi olur".

Böylelikle üyenin görevi, parti içerisinde birlikte etkili olmak (çalışmak) ve üstelik örgütlü, denetlenebilir ve sorumlu olmak üzere açık ve anlaşılır bir şekilde belirlenmişti.

Martov'un formülü kapısı herkeze açık bir politika iken, Lenin'in pozisyonunun anlamı partiyi örgütlü bir bütün olarak görmesinde yatıyordu.

Her üye mutlaka bir parti örgütüne kayıtlı olmalı (çalışıyor olmalı). Bu yolla hem tüm parti üyelerinin Marksist eğitimi ve disiplinlerinin yüksek düzeyi, hem de partinin her üyesinin çalışması üzerindeki etkin kontrolü ve kendilerinin somut hedefli yönlendirilmesi sağlanacaktır. Bu şartlarla parti tek bir plana göre hareket eden, parti örgütlerinde oluşturulacak iyi oturtulmuş bir sistemi belirliyordu.

O böylelikle disiplinin ve örgütlülüğün gün bütününe teşkil ediyor.

Kongrede bu sorun etrafında sürdürülen münakaşalar sertti. Oportünistler bu soruda birleştiler ve oylamada tüzüğün bu maddesi üzerinde çoğunluğu sağladılar. Kongre 22'ye karşı 28 oyla Martov'un formülünü onayladı.

Dikkatin çekilmesi gereken nokta, RSDİP'in 12-27 Nisan 1905'te Londra'da yaptığı kongrede (sadece bolşevikler katılmıştı), tüzüğün bu maddesini düzelterek Lenin'in formülünü kabul ettiğidir.

Ancak belirtilmesi gereken bir başka nokta ise tümüyle oylanan ve kabul edilen tüzüğün Merkez Komitesinin partinin tüm çalışmalarını birleştirip yönettiği, parti güç ve araçlarının dağıtımını yaptığı, çeşitli parti organlarını örgütleyip çalışmalarını yönlendirdiği, Merkez Komitesinin tüm kararlarının bütün diğer parti organları için bağlayıcı olduğunun vurgulanmış olmasıdır.

Böylelikle parti kuruluşunda, oluşumunda örgütsel sorunlarda oportünizmi dışlayan merkeziyetçilik yerleşmiş oluyordu. Bu maddelere sonraki tüm parti tüzüklerinde sadık kalınmıştır. RSDİP'te olduğu gibi Rusya KP'sinde ve SSCB KP'sinde de prensip olarak bu maddeler Marks, Engels ve Lenin'in öğretileri temelinden çıkarak çalışan her komünist parti tüzüğünde yerini bulmaktadır.

- Merkez Komitesi ve merkez organı seçininden ~~Iskna~~'cılar, yani Lenin grubu galip çıktı. Bunlar Lenin'ci çizgiye girdiler, çoğunlukta kiler Rusça'dan çıkarak Bolşevikler, azınlıktaki oportünistler ise daha sonra da devamlı olduğu gibi menşevikler olarak adlandırıldılar.

Ö zamandan beri bolşevik sözü sınıf bilincine varmış işçilerdi işçi sınıfı dâvasına ve komünizme sadık devrimci Marksist olarak tanımlanır.

Yıllar sonra Lenin: "Bolşevizm 1903 yılından bu yana politik bir fikir akımı ve politik bir parti şeklinde yaşıyor" diye yazmıştır. (Yapıtları Band 31 sayfa 9)

Devrimci bir Marksist partinin yaratılması bu RSDİP II. Kongresinin en önemli sorunudur. Bu, genelde (başlıbaşına) Lenin'in etkisiyle çabasıyla yaratılan parti, yeni tipten bir partiydi.

Özellikleri nelerdir, yeni tip partiyi ne belirler?

En önemli özellikleri, bu partiye karakteristiğini veren çizgileri, şu şekilde belirtilebilir:

-Marksizm; başta sosyalist devrim öğretisi, İşçi Sınıfının tarihi misyonu ve işçi sınıfının politik egemenliği, bu yeni tipten partinin ideolojik ve teorik tabanını teşkil ediyorlar.

-Parti, işçi sınıfının itici (yönetici) politik gücü, çalışmaların her aşamasında sosyalist devrimin hazırlanıp gerçekleştirilmesinden Komünist toplumun kurulmasına değin proletaryanın sınıf örgütünün en yüksek şeklidir.

-Yeni tip parti Marksizmle kitle hareketinin birleşmesidir. Kitlelerle sıkı bağlar, işte partinin en büyük gücü budur. (devrimci bilince uygun şekilde devrimci savaşıma sürüklemek-öncü-)

-Devrimci partinin savaşım gücü, teori ve pratiği birleştirmek, partinin sınıfsal karakteri, politik ve ideolojik kararlılığı, Marksist örgüt prensipleri temelindeki örgütsel birliği, parti gruplarındaki tüm parti üyelerinin disiplini, bilinci ve aktif çalışması, sürdürülecek politikanın gerçekleşmesi için yüksek sorumluluk hissiyle oluşturulacaktır.

-Yeni tip parti her türlü bölücülüğe, politik oportünizme, sekterliğe ve re-

vizyonizmle uzlaşmayan hakiki bir devrimci partidir.

-Böylesine devrimci Marksist bir parti Proletarya enternasyonalizmini savunur.

Gerçekten RSDİP II.Kongresi uluslararası işçi hareketi için bir dönüşüm noktası olmuştu. Batı Avrupa'da kapitalizmin bayağı bir barışçıl gelişimi kaydedilirken, burada burjuva demokratik devriminin aşamasının tüümüyle sona erdiği ve sosyalist devrimin henüz gündeme getirilmediği bir anda partiler kuruldu.Parlamentarizm, burjuva legalizmi,bu partilere bir oportünist damgası vurdu.Rusya'da ise parti devrimci bir durumun olgunlaştığı dönemde oluşur.

Yani Rusyadaki Marksist parti yeni bir tarihsel çağda,emperyalizmçağında oluştu.

II.Enternasyonalin partileri yeni devrimci görevleri tanımadılar.Onlar yığınları buna hazırlama yeteneğinde değillerdi.Onlar işçi sınıfını,kapitalist sömürü sisteminin çöktürülmesi ve sosyalizm savaşımı için harekete geçirmeyi kabul etmediler.

Karl Marksın en yakın arkadaşı ve ortak savaşım yoldaşı Friedrich Engels'in ölümünden kısa süre sonra,Batı Avrupa'lı sosyal demokrat liderlerin sosyal demokrat partileri revizyonizm ile burjuvanın kuyruğuna nasıl taktıkları görüldü.Onlar sosyalist devrimden vazgeçilmesini sağlık verip, egemen kapitalist çevrelerle uzlaşmaya gidiyorlardı.

Buna karşı Lenin ve Rus Marksistlerinin yeni çağın bilincine vardıkları görülüyor.Onlar işçi sınıfı hareketinin önemli sorularına doğru cevap verdiler.

SBKP tarihi (73, sayfa 76) de: "Onlar işçi sınıfının sistemli devrimci ruhuyla eğitilen, önder kadro yetiştiren, yığınlarla sıkı bağları olan ve onları etkilemeyi anlayan bir parti yarattılar" diyor.

RSDİP'in II. Kongresiyle bolşevizm, uluslararası işçi sınıfı hareketinin en devrimci ve kalıcı çizgisi oldu. Yaratılan parti oportünizmle aralıksız savaştı, Burjuvaziye karşı tavrı devrimciydi.

Rusya'da oluşan işçi sınıfının devrimci Marksist partisinin sadece ülkenin gelişimi için büyük anlam taşıyor, üstelik tüm uluslararası işçi sınıfı hareketi için. Uluslararası tarihte ilk defa en fazla ezilen, baskı altında tutulan devrimci sınıf, proletarya, kendi özgül Marksist partisiyle devrim yolunu açtı.

Son notlar:

RSDİP'in II. Kongresi ile "dünya tarihinin ikinci aşamasının" başlamasıyla büyük sosyalist oktober devrimi arasında sadece 14 yıl var.

Bunu izleyen sosyalist devrimler, Hitler faşizminin utku dolu Sovyet ordusunca II. Dünya savaşımında bozguna uğratılması, dünya sosyalist sisteminin oluşması, utku dolu ulusal bağımsızlık hareketleri ve emperyalist sistemin ebedi çöküşü, kapitalist ülkelerdeki işçi hareketi, demokrasi ve barış güçleri, bütün bunlar gün geçtikçe etkisi artan dünya tarihinin en deneyimli partisi SBKP olmasaydı düşünülemezdi. Onun deneyimleri bilimsel sosyalizmin servetine yapılan tahmin edilemeyecek ölçüde zengin katkılardır. Bu servet saklı tutulan bir servet değil, tersine bizlere, tüm

dünyanın komünistlerine açık olan, bizi geliştirecek ülkemizin somut koşullarına uygulayarak partimizi sınıf savaşımımızda ileriye götürmemi-
ze sağlayacak deneyimlerdir.

Sevgili yoldaşlar

bu konuyu Rus yazarı Mayakovski'nin bir şiiriyle kapatmama izin verin: Tek başına kişi nedir? Kimi ilgilen-
dirir? Sesi ancak bir fare ısılığı kadar ince çıkar. Kim dinler onu? Belki kadın kocasını dinler. Gerçi pa-
zarda değil ama evde.

Parti toplu seslerden oluşan kutsal açık bir fırtınadır.

O fırtına ki top gürültüsünün kulak zarının patlaması gibi düşmanın duvar ve kalesini yıkar.

Birbaşına insan budaladır, hiçbir şey değildir.

Ayı gibi güçlü de olsa bir başına insan bir başına insan orta ağırlıkta bir direği, bir evin beş basamağına taşıyamaz.

parti milyonlarca taşıyıcı omuzdur birleşik çabadır

Parti yapıların göğe erişmesini, bizim birbirimize kenetlenerek daha çok yükselmemizi sağlar.

Yalnız adamın durumu kötüdür. Her güç-
lü onu kölesi kılabilir.

Zayıflar iki kişi de olsa partide birleşebilir.

YIĞIN BAĞLARIMIZI ÖRMEK

1. Yığın bağlarımızın güçlendirilmesi çalışmalarımızın ağırlık noktasını oluşturuyor. TKP Merkez Komitesinin Ağustos 1981 Plenumu daha etkili bir yığın çalışmasının gerçekleştirilmesini temel görev olarak belirledi. "Sonucu yığınların savaşımı belirleyecektir" belgisiyle tüm devrimcilere yığınları kazanmanın yaşamsal önemini bir kere daha hatırlattı. Kapitalist sistemin derinleşen bunalımı, emperyalizmin en gerici kesimlerinin körüklediği savaş tehlikesi, FAC'de ve ülkemizde keskinleşen sınıf mücadelesi onbinlerin, yüzbinlerin değil, milyonların mücadelesi ile çözülecek sorunları gündeme getiriyor. Bize düşen bu tarihsel mücadelelerin milyonluk ordusunu kurmak için yılmadan, akıllıca ve tüm gücümüzü seferber ederek çalışmaktır.

Önümüze koyduğumuz hedefe ulaşabilmek için bu hedefi iyice tanımak, ona nasıl varabileceğimizi araştırmak gerekiyor.

2. Yığın ne demek?

Günlük konuşmalarda sık sık yığın kelimesini kalabalık kelimesi ile eş anlamda kullanıyoruz. "Kalabalık bir toplantı" diyecek yerde "yığınsal bir toplantı" diyoruz. Oysa bu yanlışlıktır, çünkü yığın kelimesiyle kalabalık kelimesi eş anlamlı değildir. Her kalabalığa yığın denmez, yığın derken belli bir tür kalabalığı kast ediyoruz. Peki bu yığın dediğimiz insanların ortak özellikleri nedir?

İnsanları değişik yönlerden inceleyip, değişik ölçütlere göre gruplaştırabiliriz. Örneğin "gençler" ve "yaşlılar" diye ikiye ayırmak mümkündür. Toplumdaki sınıf ve katmanları seçebilmek için başvurduğumuz ölçüt ise insanların toplumsal üretim çerçevesinde tuttukları yerdir. Buna göre burjuvazi, işçi sınıfı ve orta katmanlar gibi başlıca sınıfları ayırır edebiliyoruz. Her iki örnekte de kullandığımız ölçüt söz konusu insanların bilincinden bağımsızdır. Yani bir işçi kendisinin burjuva olduğunu sansa da işçidir, işçi sınıfına dahildir. Bir burjuva kendisinin emekçi olduğunu öne sürse de burjuvadır, burjuva sınıfına dahildir.

Yığın dediğimiz kesimleri diğerlerinden ayırır etmek için kullandığımız ölçüt ise yukarıdaki örneğin aksine insanların bi-

lincine, özellikle de bilinç düzeyine bağlıdır. Lenin çeşitli eserlerinde işçi sınıfının ileri, bilinçli, bilgili üst kesimiyle bilinçsiz yığını arasında bir ayırım yapıyor. Yığın denildiğinde işçi sınıfının veya emekçilerin bilinç düzeyi düşük, cahil kesimlerinin anlaşılması gerektiğini söylüyor.

"III. Enternasyonale bağlı bütün partiler 'Yığınların içine, daha da derine!' ve 'Yığınlarla daha sıkı temas!' belgilerini her ne pahasına olursa olsun hayata geçirmelidirler. Bu yapılırken yığın denildiğinde emekçilerin ve sermaye tarafından sömürülenlerin tümünü, özellikle de en az örgütlenmiş ve en az aydınlatılmış, en fazla ezilmiş ve örgütsel bakımdan en zor toparlanabilecek olanları anlamak gerekir."

(Lenin, Komünist Enternasyonalin II. Kongresine Tezler, bütün eserleri, cilt 31, S. 182 -Almanca-)

3. "Bilinç düzeyi düşük" ne demek?

Yığın denildiğinde işçi sınıfının veya emekçilerin bilinç düzeyi düşük, cahil kesimlerini anlamak gerektiğini söyledik. Şimdi bu belirlemeyi daha somut bir biçime sokmaya çalışalım. Bu amaçla "bilinçli" ile "bilinçsiz" arasındaki farkları, birinden ötekine geçişi sağlayan basamakları kısaca tartışalım. Emekçi yığınların bilinç düzeyini yükseltmek, az bilinçliyi daha bilinçli yapmak esasen ana hedeflerimizden biri olduğuna göre bu basamakları mümkün olduğu kadar somut tanımak başarılı ajitasyon ve propaganda için de zorunlu bir ön koşuldur.

Sık sık "işçi sınıfı bilinci" kavramını kullanıyoruz. "Sınıf bilincine sahip bir işçi" diyoruz. Peki işçi sınıfı bilinci ne demek? Bir işçi hakkında "sınıf bilincine sahiptir" diyebilmek için onda hangi özelliklerin bulunması gerekir? Bu konuda yine Lenin'e başvuralım:

"Partimizin çalışması, işçilerin sınıf savaşını ilerletmek olmalıdır. Partinin görevi işçileri desteklemek için bir takım yeni moda usuller bulmak değil, işçi hareketi ile birleşmek, işçi hareketine bilgi aktarmak, işçilere onların kendiliklerinden gi-riştikleri bu mücadelede yardımcı olmaktır. Partinin görevi işçilerin çıkarlarını savunmak ve tüm işçi hareketinin çıkarlarını

temsil etmektir. Peki işçilerin mücadelesine yapılacak yardım nasıl olmalıdır?

Program, bu yardımın ilkin işçilerin sınıf bilincini geliştirmek olduğunu söylüyor. İşçilerin fabrikatörlere karşı mücadelesi- nin nasıl proletaryanın burjuvaziye karşı mücadelesi haline dö- nüştüğünü yukarıda anlatmıştık.

Yukarıda söylediklerimizden işçilerin sınıf bilinci denince ne anlaşılacağı da ortaya çıkıyor. İşçilerin sınıf bilinci durumla- rının düzeltilmesi ve özgürlüklerinin kazanılması için biricik çarenin, büyük fabrikalar ve işletmelerle ortaya çıkmış olan ka- pitalistler ve fabrikatörler sınıfına karşı mücadele olduğunu anlamaktır. İşçilerin sınıf bilinci, ayrıca söz konusu ülkedeki tüm işçilerin çıkarlarının aynı olduğunu, onların dayanışma için- de olduklarını ve işçilerin hep birlikte bütün diğer toplumsal sınıflardan ayrı bir sınıf oluşturduklarını anlamaktır. Ve son olarak işçilerin sınıf bilinci, işçilerin amaçlarına ulaşmak için toprak sahipleri ve kapitalistlerin yaptıkları gibi devlet işlerini de etkilemek zorunda olduklarını anlamaktır."

(Lenin, Sosyal Demokrat Partisinin Programı- nın taslağı ve açıklaması, bütün eserler, cilt 2, S. 85-114 -Almancası-)

Görüldüğü gibi Lenin işçi sınıfı bilincinin varlığından söz edebilmek için aranması gereken üç öge sayıyor: 1. İşçilerin durumlarının düzeltilmesi için biricik yolun kapitalistler sınıfına karşı mücadele olduğunu anlamaları; 2. Bir ülkedeki işçilerin çıkarlarının ortak olduğunu ve dayanışma içinde ol- maları gerektiğini anlamaları; 3. İşçilerin devlet işlerini (yani politika) etkilemek zorunda olduklarını anlamaları. Demek ki bir işçinin sınıf bilincine sahip olması onun mutla- ka sosyalizmi savunmasını gerektirmez. Sosyalizmi amaçla- mak, yani sosyalist bilinç, daha yüksek bir bilinç basamağı- dır. İşçilerin sınıf bilinci ile sosyalist bilinci ayıran asıl en önemli özellik, birincisinin, yani işçi sınıf bilinci- nin kapitalizmin genel gelişme sürecinde sınıf mücadelesi içinde kendiliğinden doğup yaygınlaşması, ikincisinin (yani sosyalist bilincin) ise kendiliğinden değil, ancak teorik bir çalışmayla doğup gelişmesi ve yaygınlaşmasıdır. Bu ise marksist-leninist partinin varlığını gerektirir.

Sosyalist bilincin belirleyici özelliği işçi sınıfının çıkar- larının bilimsel ifadesi olmasıdır. Bu nedenle sosyalist bi- lince sahip olmak için marksizm-leninizmi özümsemek gerekir.

İşçi sınıfı bilinci, sosyalist bilinç dediğimizde ne demek istediğimizi kısaca belirledik. Şimdi henüz işçi sınıfı bi- lincini kazanamamış işçi ve emekçilerin bilinç düzeyi hakkın- da bir kaç söz söyleyelim. İşçi sınıfı bilincinden daha dü- şük bir bilinç düzeyi küçük burjuva demokratik bilinçtir. Bu- nun belirleyici özelliği, "demokrasi", "eşitlik", "özgürlük" gibi ilkeleri sınıf mücadelesinden bağımsız, bütün insanlar (yani sınıflar) için ortak, yani sınıflar üstü ilkeler sanıl- ması ve o anlayışla savunulmasıdır (hem işçilere, hem burju- valara özgürlük, hem işçilere, hem burjuvalara demokrasi, hem işçilere, hem burjuvalara eşitlik). Lenin, küçük burjuva ide- olojisinin etkisi altında olanların kapitalizmi (burjuvaziden farklı olarak) kendi bencil sınıf çıkarları kaygusuyla değil, burjuvaziye olan ideolojik bağımlılıkları nedeniyle savunduk- larına işaret ediyor. Bu bağımlılık ise yukarıda değindiğimiz gibi "özgürlük", demokrasi, "eşitlik" gibi ilkelerin sınıflar üstü ilkeler olduklarını sanmakta ifadesini buluyor.

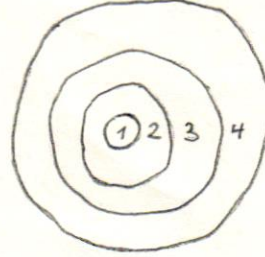
Küçük burjuva demokratik bilinçten daha düşük bir bilinç dü- zeyi ise feodal ve hatta ataerkil düzenin egemen fikirlerini yansıtan ve geleneksel bilinç olarak adlandırabileceğimiz bi- linç düzeyidir. Türkiye toplumunda şeriatçı, padişahlığı sa- vunan, kaderini herşeyden önce insan üstü güçlerin elinde gö- ren emekçilerde bu tür bilinçten söz edilebilir.

Böylece işçi ve emekçilerin bilincinde pratikte rastlayacağı- mız başlıca basamakları belirlemiş olduk: geleneksel bilinç, küçük burjuva demokratik bilinç, işçi sınıfı bilinci, sosya- list bilinç. Hemen vurgulayalım ki bu belirlemeyi soyut bir şema, bir reçete olarak değil, toplumda hergün karşılaştığımız emekçilerin farklı bilinç düzeylerini kavrayabilmek için bir ilk yaklaşım olarak ele almalıyız. Asıl konumuz bu olmadığı için sorunu yalnızca kaba çizgileriyle gösterip bırakıyoruz.

4. Yığın kavramı değişir

Baştan yığın denildiğinde işçi sınıfının (ve genel olarak emekçilerin) düşük bilinçli kesimlerinin kastedildiğini söy- lemistik. Daha sonra bu ayrımı somutlaştırmak için sosyalist

bilinçten geleneksel bilince kadar uzanan dört ayrı basamak ayırd ettik. Biz bu ayırma dayanarak işçi sınıfını iç içe halkalar şeklinde de gözümüzün önüne getirebiliriz: Merkezde işçi sınıfının deyim yerinde ise çekirdeğini oluşturan sosyalist bilince sahip işçiler, onların çevresinde ilk halka olarak işçi sınıfı bilincine sahip işçiler, ardından küçük burjuva demokratik bilince sahip işçilerden oluşan üçüncü halka ve dördüncü olarak da geleneksel bilince sahip işçiler. Peki, bu halkalardan hangisiyle bağ kurduğumuzda "yığınlarla bağ kurduk" diyebiliriz? Asıl amaç işçi sınıfının ve emekçilerin bütün kesimleriyle sağlam bağlar oluşturmak ve bu yoldan sınıfın tümünün ve emekçilerin tümünün bilinç düzeyinin yükselmesine yardımcı olmaktır. Ancak bu hedefe bir anda ulaşamayacağından ilkin öncelikle bize en yakın kesime (sınıf bilincine sahip işçiler) erişmeye çalışmak, daha sonra onların yardımıyla üçüncü halkaya ulaşmak, ardından da dördüncü halkayı hedeflemek gerekir. Başka bir deyişle, işçi hareketinin ve özellikle komünist partisinin gelişme düzeyi ile birlikte yığın kavramı da değişir. İlkin işçi sınıfının sayıca küçük ve daha bilinçli bir kesimi bağ kurulacak yığın olarak hedeflenirken, hareketin gelişmesiyle çok daha kalabalık olan daha az bilinçli kesimlerle bağ kurmak gündeme gelir. Lenin yığın kavramının devrimci hareketin gelişmesine bağlı olarak nasıl değiştiğini şöyle anlatıyor:

"Tezlerimizde habire yığından söz ediliyor. Fakat yoldaşlar, yığın ne demek, anlamak gerek. KAPD, soldaki yoldaşlar, bu kelimeyi fazlasıyla kötüye kullandılar. Fakat Terracini yoldaş ve bu değişiklik önergesini imzalamış olan diğer yoldaşlar da 'yığın' kelimesinin ne anlama geldiğini bilmiyorlar.

Nasıl olsa konuşmam fazla uzun oldu. Bu nedenle 'yığın' kavramı hakkında da bir kaç kelime söylemek istiyorum. Mücadelelerin karakteri değiştikçe 'yığın' kavramı da değişir. Mücadelenin başında bir kaç bin gerçekten devrimci işçi yığından söz etmek için yeterli idi. Eğer parti mücadeleye yalnızca kendi üyelerini katmıyorsa, partisizleri de sarsabiliyorsa, bu yığınların kazanılmasının başlangıcıdır. Biz devrimlerimiz-

de bir kaç bin işçinin yığının yerini tuttuğu durumlar yaşadık. Hareketimizin tarihinde, menşeviklere karşı mücadelemizin tarihinde bir çok örnekler bulabilirsiniz ki, bir şehirde bir kaç bin işçi hareketin yığinsal karakterini göstermek için yeterli idi. Eğer küçük burjuva hayatı sürmeye /olduğu yerde pineklemeye de denebilir - tercüme edenin notu/ ve sessizce çilesini doldurmaya alışmış, politikadan hiç haberi olmayan bir kaç bin partisiz işçi devrimci eyleme başlarsa, işte bu yığındır. Hareket genişler ve güçlenirse giderek gerçek bir devrime dönüşür. Biz bunu 1905 ve 1917'de, üç devrimde gördük ve siz de bunun doğruluğunu göreceksiniz. Devrim yeterince hazırlanmışsa 'yığın' kavramı değişir: Bir kaç bin işçi bir yığın olmaktan çıkar. Bu kelime başka bir anlam taşımaya başlar. Yığın kavramı, bu kavram ile çoğunluğun kastedilmesi yönünde değişir. Yalnızca işçilerin basit çoğunluğu değil, bütün sömürülenlerin çoğunluğu. Bir devrimci için bu kavrama başka bir anlam vermek söz konusu olamaz, bu kelimeye verilecek herhangi başka bir anlam akla yatmaz."

(Lenin, Komünist Enternasyonalin III. Kongresinde Komünist Enternasyonalin Taktikini savunmak için konuşma, bütün eserleri, cilt 32, S. 491-500 -Almanca-)

5. Yığın bağları nasıl kurulur?

Bu saptamalarımızın ışığında yığın bağlarının nasıl bir temelle oturtulması gerektiğini daha iyi görebiliriz. İşçi ve emekçilerin bilinçsiz kesimleriyle kurulacak bağlar onlarla paylaştığımız ortak politik görüşlere dayanmayacağına göre neye dayanacaktır? Yığınlarla herşeyden önce onların en yakın sorun ve ihtiyaçlarından, günlük dertlerinden yola çıkarak diyalog kurabiliriz. Kuşkusuz yığınların bilinç düzeyini yükseltmek için onlara daha uzun vadeli hedeflerimizi de göstermek zorunludur. Fakat bu uzun vadeli hedefleri de doğrudan doğruya değil, günlük sorunlardan, yığınların kendi yaşamlarında tanıdıkları olgulardan yola çıkarak, dolaylı yoldan gösterip benimsetebiliriz. Uzun vadeli hedeflerimiz yığınların en çok ilgisini çeken günlük çıkarlarla bağlanmalıdır.

Sorun bu kadarla bitmiyor. Deneyimler gösteriyor ki, günlük sorunları, en yakın çıkarları ele alsak da, eğer bu ele alış biçimi doğru bir şekilde örgütlenmezse, başarılı olmuyor. Günlük sorunları ele almak derken bu konuları işleyen bildi-

riler yayınlayıp dağıtmak, toplantılar, gösteri yürüyüşleri düzenlemek yeterli değildir. Yığınlarla bağ kurmak için onların günlük sorunlarını, yakın çıkarlarını ele almak zorunludur. Fakat biz eğer bu sorunları ele alırken yığınlarla yalnızca dışardan sesleniyorsak istediğimiz sonucu sağlayamayız. Yığınların bize kulak vermeleri için onların içine girmek, kişisel bağlar kurmak, güven kazanmak zorundayız.

6. Anonim değil, kişisel ilişkiler!

Bir an için düşünelim: Hiç tanımadığımız birisi kapımızı çalsa ve bize herhangi bir konuda yol göstermeye kalkışsa (örneğin ev kiramıza yapılan zama karşı nasıl direneceğimizi anlatsa) tepkimiz ne olur? Ele aldığı konu bizim için gerçekten yakıcı bir konu da olsa, "bu adam da neci, bize yardım etmek istediğini söylüyor, acaba bu işte çıkarı ne?" diye düşünüp dikkatli ve hatta çekimser davranmaz mıyız? Kapımızı çalan, yakından tanımasak bile, örneğin nerede oturduğunu ve nerede çalıştığını bildiğimiz, hiç olmazsa göz aşinalığımız olan birisi olsa, bu çekingenliğimiz biraz hafiflemes mi? Böyle bir kişinin yapacağı önerileri daha az kuşkuyla dinlemez miyiz? Hele bir de bir komşumuzun veya şahsen tanışıp görüştüğümüz bir iş arkadaşımızın aynı önerilerle kapımızı çaldığını düşünelim. Açıktır ki, bu durumda yukarıda değindiğimiz kuşkuyla olmayacak, yapılan önerileri kabul etme eğilimimiz çok daha güçlü olacaktır.

Özetlediğimiz bu tavır işçi ve emekçilerin büyük çoğunluğu için, özellikle de bilinç düzeyi düşük kesimleri için geçerlidir. Demek oluyor ki, günlük sorunların çözümü için yığınlarla götürdüğümüz önerileri onlara nasıl duyuracağımız sorunu alacağımız sonucu büyük ölçüde etkileyen önemli bir etmendir. Ajitasyonu öylesine örgütlemeliyiz ki, mümkün olduğu kadar çok sayıda işçi ve emekçi önerilerimizi bir tanıdığından, bir arkadaşından duysun. Hatta herhangi bir tanıdığından değil, güvendiği bir arkadaşından duysun. İşte anonim değil, kişisel ilişkiler sözünün anlamı budur.

Burada şu sorular akla gelebilir: Sayısı milyonlar tutan emekçi yığına biz böyle bireylerle teker teker uğ-

raşarak ulaşabilir miyiz? Bu iğne ile kuyu kazmak değil mi? Bu yaklaşım gerçekten leninci bir yaklaşım mı?

Böyle bir yaklaşımın pratik değerini, yani içinde bulunduğumuz koşullarda uygulanıp uygulanamayacağını tartışmadan önce, teorik doğruluğunu, yani leninci çalışma yöntemine uyup uymadığını araştıralım. Lenin, yığınlarla bağ kurmak denildiğinde ne anlaşılması gerektiğini şöyle anlatıyor: (Vurgulamalar Lenin'den.)

"Yığınlarla bağlılık.

İşçi hayatında kök salmış olmak.

Ruh hallerini tanımak.

Herseyi tanımak.

Yığınları anlamak.

Onlara yaklaşmayı anlamak.

Onların mutlak güvenini kazanmak.

Önderler önderlik edecekleri yığından, öncü emek ordusunun bütününden kopmamalıdır. Yığına dalkavukluk etmeyin, yığından kopmayın."

(Lenin, "Yeni Ekonomik Politika -NÖP- koşullarında Sendikaların Roller ve Görevleri Hakkında" tezlerinin planları. Bütün eserleri, cilt 44, S. 497-498, Rusça 5. basım)

Bu cümleler yığınlarla bağlanmak görevinin nasıl çok yönlü ve derinlemesine ele alınması gereken bir görev olduğunu gösteriyor. Uzun uzun üzerinde kafa yormak, Lenin'in önümüze koyduğu bu çalışma yönteminin pratikte nasıl gerçekleştirilebileceğini gözümüzün önünde canlandırmaya çalışmak gerekir. Kendi kendimize sormalıyız: Bir insanın işçi hayatında kök salmış olması ne demektir? "İşçi hayatının içinde olmak" ile "işçi hayatında kök salmış olmak" arasındaki fark nedir? "Mutlak güven" ne anlama gelir? Lenin'in bize verdiği bu görevin yerine getirilmesi için insanların üzerinde teker teker durmamız, sabırlı, sürekli, uzun vadeli bir çalışma yapmamız zorunludur. Bu alıntıda sayılan nitelikleri ve belirlenen konumu bir kaç haftalık bir çalışma ile çabucak kazanamayacağımız aşıkardır. Bu hedefe yalnızca bol bol bildiri dağıtıp toplantı düzenlemekle de erişilemeyeceği bellidir.

Lenin'in yukarıdaki notları onun aynı konudaki bir yazısının ön hazırlığı (planı) idi. Şimdi bir de bu yazının son biçimine bakalım:

"Yığınlarla, yani işçilerin (ve ardından tüm emekçilerin) ezici çoğunluğu ile bağlılık, sendikaların her türlü çalışmasının başarısı için en önemli, temel koşuldur. Sendika örgütlerinin ve aparatının aşağıdan en yüksek noktasına kadar bir sorumlu yoldaşlar sistemi (ille de yalnızca komünistler arasından seçerek değil) yaratılmalı ve yıllarca biriktirilecek deneyimler ışığında pratikte sınanmalıdır. Bunlar işçi hayatında derin kök salmış, işçilerin hayatının içini-dışını ezbere tanıyan, her an ve her konuda yığınların ruh hallerini, onların gerçek eğilimlerini, ihtiyaçlarını ve düşüncelerini yanılmadan saptayan, yığınların bilinçlilik derecesini ve şu ya da bu önyargının veya geçmişten arta kalmış kalıntının yığınlar üzerindeki etkisinin gücünü hiç bir yanlış idealizasyona kapılmadan saptamayı bilen ve yığına karşı arkadaşça davranarak ve onun ihtiyaçlarına dikkatli bir şekilde cevap vererek yığınların sınırsız güvenini kazanmayı bilen yoldaşlar olmalıdırlar."

(Lenin, Yeni Ekonomik Politika koşullarında Sendikaların Roller ve Görevleri hakkında, bütün eserleri, cilt 33, S. 169-181 -Almanca-)

Bu alıntıda yığın bağlarının kurulması için çalışacak yoldaşların özel seçilmesini, denenmesini isteyen Lenin'in kişisel bağlara verdiği önem görülüyor. Yığın bağlarının yalnızca partinin genel olarak benimsenmesi ile değil, öncelikle teker teker üye ve yakın sempatizanlar eliyle, onların işçi ve emekçi yığınlar içindeki saygınlığı sayesinde kurulacağı anlaşılıyor. Her iki alıntıda da billurlaşan bir fikir var: Partinin yığın bağları anonim değil, kişiseldir, yani parti özellikle üyeleri ve sempatizanları aracılığı ile, onların üzerinden yığın bağlarını kurar. Başka türlü ifade edersek, partinin yığınlar üzerindeki etkisi büyük ölçüde onun üyelerinin ve sempatizanlarının yığınlar içindeki saygınlığına dayanır. Partinin yığınlarla bağlanması işçi ve emekçilerin sınırsız güvenini kazanmış, yığınları her yönden tanıyıp anlayan işçi hayatında kök salmış yoldaşlar veya yakın sempatizanlar aracılığı ile olur.

Partinin yığın bağlarının herşeyden önce işçi sınıfının ve emekçi halkın önde gelen kesimini kazanıp bu ileri kesim aracılığıyla sınıfın ve halkın daha geri kesimlerine erişerek kurulacağı fikri Lenin'in bir çok yazısında işlediği bir fikirdir. İşçi sınıfının (giderek tüm emekçi halkın) öncü kesimiyle geri kesiminin kazanılması arasındaki bağ leninci parti öğretisinin ve leninci devrim teorisinin kilit noktalarından birini oluşturur. Komünist harekette baş gösteren "sol" sapmalara karşı kaleme aldığı ana eser olan "sol radikalizm - komünizmin çocukluk hastalığı" kitabının daha ilk sayfalarında Lenin yığın bağlarının yaşamsal önemini dile getirirken bu bağların yukarıda değindiğimiz diyalektikliğine de işaret ediyor ve bolşeviklerin işçi sınıfının geri kesimlerinin desteğini sınıfın sözü geçer, en dürüst temsilcilerinin aracılığı ile sağladıklarını belirtiyor:

"Kuşkusuz şimdi neredeyse herkes görüyor ki, partimizin en kesin, gerçekten demir disiplini olmasaydı, partimiz işçi sınıfının tüm yığınının, yani bu sınıfın geri kesimlerini yönlendirebilen veya çekip götürebilen, tüm düşünen, namuslu, özverili, sözü geçer (nüfuzlu da denebilir - çevirenin notu) insanların en tam ve sınırsız desteğine sahip olmasaydı, bolşevikler iktidarı 2 buçuk yıl değil, 2 buçuk ay bile elde tutamazlardı."

(Lenin, "Sol radikalizm, komünizmin çocukluk hastalığı, bütün eserleri cilt 31, S. 8. -Almanca-)

Sonuç olarak yığın bağlarını geliştirmek için tuttuğumuz yolun teorik doğruluğunu, leninci çalışma anlayışına uygunluğunu saptayabiliriz.

7. Nasıl bir çalışma düzeni?

İçinde bulunduğumuz somut koşullarda bu yöntem başarıyla nasıl uygulanabilir? Bunun için gerekli ön koşulları iki noktada toplayabiliriz: a) teker teker bizlerde, yoldaş ve sempatizanlarımızda var olması gereken nitelikler; b) bu anlayışa uygun çalışma düzeni.

Birer kişi olarak çevremizdeki işçi ve emekçilerin, gençlerin güven ve saygısını kazanmak, sözüne kulak verilir bir insan haline gelebilmek için dürüstlük, cesaret, akıllılık,

alçak gönüllülük gerekir. Sevinerek söyleyebiliriz ki, yoldaş ve sempatizanlarımızın büyük çoğunluğunda bu meziyetler vardır (alçak gönüllülük konusunda yer yer eksiklikler olduğunu belirtelim). Kişi olarak yoldaşlarımız ve sempatizanlarımız emekçi yığınlar arasında benimsenip saygınlık kazanabilecek insanlardır. Ancak yoldaş ve sempatizanların teker teker emekçi yığınlar tarafından benimsenebilecek insanlar olmaları yetmiyor. Bizim çalışmalarımız öyle düzenlenmelidir ki, bu yoldaş ve sempatizanlarımızın çevreleriyle bağları kopmasın, aksine giderek gelişsin. Nasıl bir çalışma düzeni gerektiğini bildiri dağıtma örneğinde anlatalım.

Bildirileri sokakta gelip geçene dağıtmaktansa evlerin kapısını çalıp dağıtmak daha doğrudur. Kapısını çalacağımız evleri rasgele seçmektense, sürekli ilgileneceğimiz bir bölge belirleyip bildirileri orada dağıtmak daha da verimli olur. Bildirileri böylece kapı kapı dolaşıp dağıttıktan sonra çeşitli kimselerin bizi nasıl karşıladığını değerlendirep dikkatimizi çekenleri bir süre sonra yeniden aramak (bu defa bildiri dağıtmak için değil, hatırlarını sormak için) gerekir. Eğer çalışma düzenimizi böyle ayarlarsak baştan hiç kimseyi tanımadığımız bir bölgede de bir süre sonra bir çevre edinebiliriz. Bu çevreyi her vesile ile sık sık arayarak ilişkiler güçlendirilebilir. Görüşlerimize yakın, bize sempati duyan ve kişisel olarak da yetenekli insanlara rastladığımızda onlardan kendi arkadaş, komşu ve hemşehri çevrelerinde benzer bir çalışma yürütmelerini istemeliyiz. Bu arkadaşlar tanıdıkları çevrede hemen aktif bir ajitatör olarak çalışmasalar da, hiç olmazsa bize uyanık, saygınlığı olan, yani öncelikle ziyaret edip konuşmamız gereken kimseleri bildirebilirler. Böylece biz de onların yardımıyla daha hedefli bir çalışma yapabiliriz.

Burada sık sık yapılan bir yanlış düşmemek gerekir: Çevremizdeki insanlara "acaba bu arkadaş şu toplantıya gelir mi?" veya "şu yürüyüşe katılır mı?" diye dar açıdan bakamayız. Kolay kolay hiç bir yürüyüşe veya toplantıya katılmayacak öyle insanlar vardır ki, bize çevreleriyle bağ kurmada önemli katkılarda bulunabilirler.

Herhangi bir yanlış anlamaya meydan bırakmamak için üç noktaya daha değinelim. Birincisi, bu şekilde bir çalışma yalnızca oturduğumuz mahallede veya çalıştığımız iş yerinde yapılabilir sanmamak gerekir. Aksine, şimdiye kadar el atmadığımız yerleşim merkezlerine ve işyerlerine de gireceğiz, girişken ve dalıcı bir yığın çalışması yapacağız. Ancak hedef olarak nereyi seçersek seçelim (ister oturduğumuz mahalle, ister 15-20 km uzaklıktaki bir kasaba olsun), yine aynı yöntemi uygulamak zorundayız. İkincisi, Yeni tanıştığımız insanlara yaklaşırken asıl amacımız onları daha yakından tanımak, düşüncelerini, dertlerini öğrenmek olmalıdır. Bunun için konuşmak kadar insanlara kulak vermeyi de öğrenmeliyiz. Tanımak da yetmez, yığınları anlamak gerek. Bu demek ki, onların ne yaptıklarını, ne düşündüklerini öğrenmek yetmez, neden öyle yaptıklarını, neden öyle düşündüklerini öğrenmeliyiz. Faydacı, aceleci bir tavırla, "kestirmeden" gitmeye çalışarak yapılan işten bir hayır gelmez. Yalnızca gündemdeki somut eylem için değil, asıl Lenin'in yukarıdaki alıntıda belirlediği konuları kazanmak için çalıştığımız bir an bile akıldan çıkarılmamalıdır. Üçüncüsü, bu tür bir çalışmanın alışageldiğimiz çalışmadan daha zor, planlı hareket, uzun vadeli değerlendirme ve sıkı denetim isteyen bir çalışma olduğunu bilmeliyiz.

FAC'deki Türkiyeliler arasında Örneğin Federal Almanya topluma kıyasla çok daha zengin olan insani ilişkiler ağını devrimci çalışmalar için değerlendirmeyi öğrendiğimiz ölçüde yığın bağlarımızı da geliştireceğiz. Yığın bağlarımızın gelişmesi ölçüsünde işyerlerinde, yerleşim merkezlerinde, okullarda işçilerin ve gençlerin sorunlarını, yığınların eğilimlerini daha yakından tanıyacağız. Savunduğumuz yüce ülküler ile emekçi yığınların günlük ihtiyaçları arasındaki ilişkileri daha ustaca göstereceğiz. İşçilere sınıf mücadelesinde daha etkili yardım edeceğiz. Kısacası, Lenin'in daha 1897'de öğütlediği gibi "çalışmalarımızı işçi hayatının pratik günlük sorunlarıyla en sıkı biçimde bağlayacağız." (Lenin, Rus Sosyaldemokratlarının Görevleri, bütün eserleri, Cilt 2, S. 331, Almancası).

Yığın bağlarının gelişmesi sorununun leninci parti teorisinde kilit noktalardan biri olduğunu söylemiştik. Lenin, "Sol

Radikalizm - Komünizmin Çocukluk Hastalığı" kitabında proletarya partisinin disiplini nasıl gelişir sorusunu cevaplandırırken yığın bağlarının nasıl merkezi önem taşıdığını vurguluyor. Çalışmamızı komünist partisinin temel öğeleri arasındaki diyalektik bağ eşsiz bir biçimde dile getiren bu pasajı inceleyerek bitirelim.

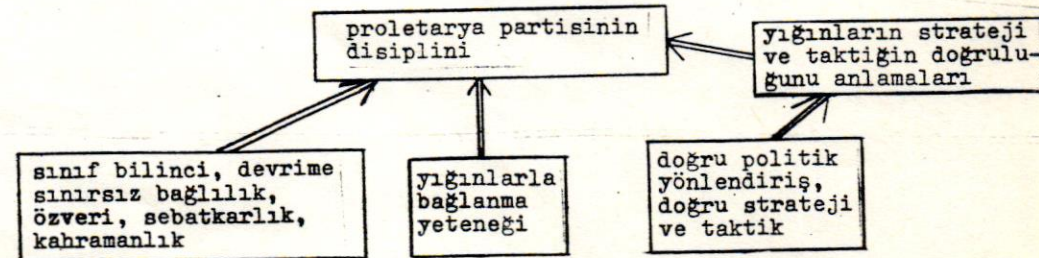
"Ve burada öncelikle şu soru karşımıza geliyor: Proletaryanın devrimci partisinin disiplini nasıl canlı tutulur? Nasıl denetlenir? Nasıl güçlendirilir? İlk proleter öncünün sınıf bilinci ile, öncünün devrime olan sınırsız bağlılığı ile, özverisi ile, sebatkarlığı ile, kahramanlığı ile. İkincisi öncünün en geniş emekçi yığınları ile, öncelikle proleter yığınlarla, fakat aynı zamanda proleter olmayan yığınlarla bağlanma, onlara yakınlaşma, evet, belli bir dereceye kadar onlarla kaynaşma yeteneği ile. Üçüncüsü, politik yönlendirişin doğruluğu ile, partinin strateji ve taktiğinin doğruluğu ile ve en geniş yığınların kendi deneyimlerine dayanarak bu strateji ve taktiğin doğru olduğu hakkında ikna olmaları koşulu ile. Bu koşullar olmadan devrimci bir partide, en ileri sınıfın partisi olmaya yetenekli, görevi burjuvaziyi devirip tüm toplumu yeniden biçimlendirmek olan bir partide disiplin gerçekleştirilemez. Bu koşullar olmadan disiplini yaratma çabaları kaçınılmaz olarak bir hayal, boş laf ve bir aldatmaca halini alır. Fakat öte yandan bu koşullar birdenbire ortaya çıkmaz. Bu koşullar ancak uzun çabalarla, çetin deneyimlerle üretilebilir. Doğru devrimci teori bu koşulların üretilmesini kolaylaştırır. Doğru devrimci teori ise yine bir dogma değildir ve ancak gerçek bir yığın hareketi ile ve gerçek bir devrimci hareketle sıkı ilişki içinde son biçimini alır."

(Lenin, Sol Radikalizm, Komünizmin Çocukluk Hastalığı, bütün eserleri, cilt 31, S. 1-105 -Almanca-)

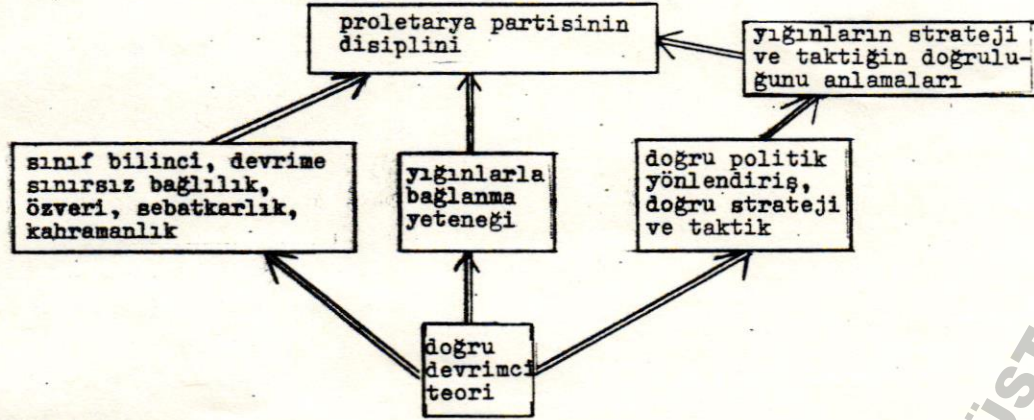
Görüldüğü gibi Lenin, parti disiplininin yaratılıp geliştirilmesi için yığın bağlarını vaz geçilmez üç koşuldan biri olarak saymış. Neden? İlk bakışta bunun tam tersi akla daha kolay yatabilir. Bir partinin yığınlarla ilişkisi ne kadar azsa, üyeleri ne kadar "seçkin" bir grup oluşturuyorsa, disiplin de o ölçüde sağlam olur diye düşünülebilir. Bilindiği gibi bu anlayış devrimci partiyi yalnızca bir

seçkinler örgütü olarak gören, yığınların devrimci mücadeledeki rolünü anlamayan "darbeci" görüşün karakteristik özelliğidir. "Darbeci" akımların bu anlayışı büsbütün yanlış (veya saçma) değildir, ancak sorunun yalnızca bir yönüdür ve onların asıl yanlışlığı bu yönü tek başına alıp mutlaklaştırmalarındadır. Nitekim Lenin de sorunun bu yönüne, devrimci partinin üyelerinde bulunması gereken üstün niteliklere, disiplin için zorunlu ilk koşulda yer veriyor (sınıf bilinci, devrime sınırsız bağlılık, özveri, sebatkârlık, kahramanlık). Yine ikinci koşula dönelim ve kendi kendimize şunu soralım: Yığın bağlarının gelişmesi disiplinin gelişmesini nasıl olumlu yönde etkiler? Bu soruya cevap olarak akla şunlar geliyor: a) yığın bağları partinin üye bileşiminde proletaryanın ağır basmasını sağlar, böylece proletaryanın kendiliğinden gelme sınıf disiplini partiye aşılır; b) yığın bağlarını kurmak için zorunlu olan planlı, çok yönlü ve iş bölümüne dayanan çalışma biçimi parti disiplini geliştirmede sürekli bir idman (antrenman) rolü oynar; c) Yığın bağları zayıf oldu mu leninci politikayı, strateji ve taktikleri anlamak daha zordur. Dolayısıyla parti politikasını anlayamayan üyeler bilinçli bir disipline kavuşamazlar; d) Yığın bağları zayıf oldu mu, leninci strateji ve taktikleri uygulamak daha zordur. Politikayı uygulamakta sürekli zorlanan üyelerin disiplini de sarsılır. Hemen ekleyelim ki, bu olguyu komünist hareketin deneyimleri de doğrulamaktadır. Genellikle yığın bağları zayıflayan örgüt ve üyelerde disiplinsizlik daha kolay başgösterir.

Lenin'in sözlerini daha iyi anlayabilmek için dile gelen ana fikri bir şema ile ifade etmeye çalışalım. Devrimci partinin disiplininin yaratılması üç koşula dayanıyor. Bunu şöyle gösterebiliriz:

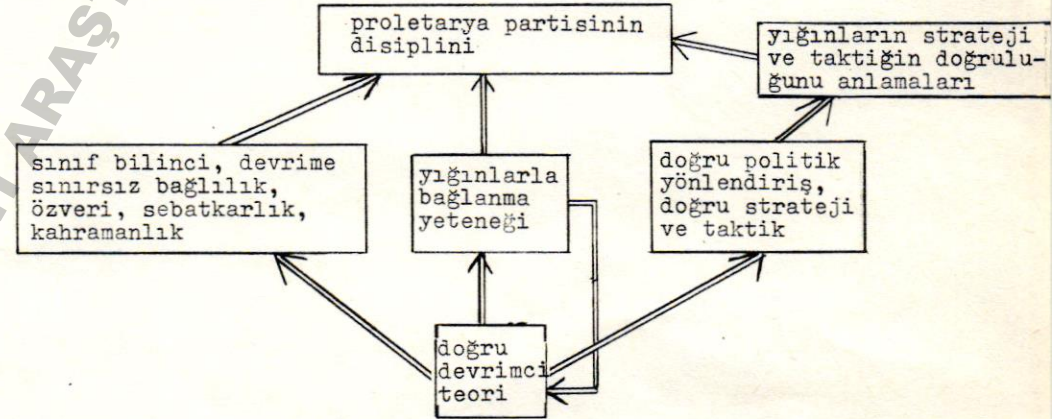
Fakat Lenin bu üç koşulun da birdenbire ortaya çıkmadığını, bunların ancak çetin mücadelelerle ve uzun çabalarla üretilebileceğini belirtiyor ve doğru devrimci teorinin bu koşulların üretilmesini kolaylaştırdığına işaret ediyor. Buna göre doğru devrimci teoriyi bu üç koşulu etkileyen bir etmen olarak şemamıza ekleyebiliriz:

Doğru devrimci teori ise donuk bir kalıp, değişmez bir reçete değil, o da son biçimini ancak gerçek bir yığın hareketi ve gerçek bir devrimci hareketle sıkı ilişki içinde alıyor. Demek ki burada tek yönlü bir ilişki değil, karşılıklı ilişki (diyalektik bağ) söz konusu: Yalnızca devrimci teori yığın bağlarının gelişmesine yardım etmiyor, yığın bağları teorinin gelişmesine de etki yapıyor. İşte yığın hareketiyle devrimci teori arasındaki bu diyalektik bağ leninci parti teorisinin özünü oluşturur. Bu iki temel öğenin diyalektiği bütünün gelişmesinde can alıcı rol oynuyor. (Bu son bağlantıyı da şemamıza ekleyebiliriz.) Fakat öncelik devrimci teoridedir. Belli zor koşullarda parti yığın bağlarının zayıflamasını göze alabilir, fakat devrimci teoriden ödün vermeyi göze alamaz. Çünkü tarihsel deneyimlerin de doğruladığı gibi, yığın bağları kopan bir parti, eğer devrimci teoriyi koruyabilirse, bu bağları yeniden kurabilir. Fakat devrimci teori yitirilirse, en geniş yığın bağları da olsa, bir işe yaramaz. Bunun en çarpıcı örneği sosyal demokrasi-

nin tarihsel akıbetidir. Bu nedenle de yığın bağlarını koruyacağım diye oportünizm ile mücadele etmemek ölümcül bir yanıltır.

Böylece yığın çalışmasını genel çizgileriyle ele aldık. En son Lenin'in sözlerinden yola çıkarak yığın bağlarının önemini, bu bağları kurmak için yürütülecek çalışmanın devrimci mücadele içindeki yerini gösterdik. Yığın çalışmasının özel biçimleri üzerinde ise (fabrikalarda çalışma, yığın örgütlerinde çalışma, gençlik içinde çalışma) durmadık. Bu konuları ayrıca işlemek üzere daha sonraya bıraktık.

2- İşçi sınıfının ezici çoğunluğunu partiye kazanmak ve bununla birlikte sol tehlikeye karşı savaşmak. Parti eylemlerinde genel şart yığinsal ve yaygın siyasal eğitim savaşı.

Lenin'e göre, solculuğun sosyal temellerini ufak burjuvazi bilincinde aramalıyız. "Kapitalizmde ufak burjuva türüyor., devrimci yapıtları kabul edip kullanıyor, ancak devrimci dayanıklık göstermiyor. Devrimci savaşa eğilim gösteriyor, ancak ilk başarısızlıkta hayal kırıklığına uğruyor, geriye kaçıyor, yada tarafsız kalıyor."

LENİN : (KOMÜNİSTLER YİĞİNLARIN BULUNDUĞU HER YERDE ÇALIŞMAYI ÖĞRENME LİDİRLER)

21 ŞART

Yeni tip partilerin kurulması, komünterne girebilmek için II. kongrede kabul edilen 21 şart'a bağlanmıştı. Bunların belli başlıları şunlardı:

1- Devrim savaşının ve Marksizm teorisinin başlıca prensibi olan preteryaya diktatörlüğünü kabul etmek;

2- İdeoloji ve örgüt alanlarında reformculardan ve santristlerden kesinlikle ayrılmak;

3- Legal ve illeğal- gizli ve açık savaş şekillerini birbirine sımsıkı bağlamak, köylerde, parlamentolarda, sendikalarda sistemli çalışmak.

4- Partinin başlıca örgüt prensibi olan demokratik santralizmi benimsemek.

5- Proleterya enternasyonalizmi ~~peri~~ prensiplerine sadık kalmak.

21 şart, genç kom. hareketinin ideolojik ve politik bütünlüğünü koruyan bir kalkandı. Ve bu hareketin gerçekten devrimci temeller üzerinde birleşmesine yardım etti. (Yeni çağ-1969 sayı 2 say.166)

PRENSİPLER

Deminden beri sözünü ettiğim ~~xx~~ bu prensiplere bir göz atalım birlikte:

X) Santrizm: Merkezilik.

işçileri siyasi bakımdan aydınlatmak ve Kom. idelerini benimsemeye onlara yardım etmek. Birliğin isteği üzerine M.ve En. tarafından yazılan ve bilimsel komünizmin doğuşunu dünya'ya ilan eden "Kom. Partisi Manifesti" Dünyadaki ilk komünistler partisinin programı idi. Bu kitapta sadece yeni öğretinin temel ilkeleri açıklanmakta kalmıyor, aynı zamanda ve en önemlisi, insanın kurtuluşu ve kapitalizmin devrim yolu ile ortadan kaldırılması uğrunda proleterya birleşmeye çağrılıyordu.

İşçi sınıfının güçlü olabilmesi ve zafere ulaşabilmesi için kendi siyasi partisini kurması gerektiğini belirtiyorlardı.

Bu parti işçi sınıfının öncüsü olmalı, işçiler arasında Komünizm görüşlerini yaymalı, onların pratik devrim mücadelesini örgütleyip yönetmeliydi. (Bilimsel Kom. alınmıştır.) (Marks'ın formülü) "Komünist partisi sınıfın bir parçasıdır " diyorlardı.

BİLİMSEL SOSYALİZM + İŞÇİ HAREKETİ = KOMÜNİST PARTİSİ

Paris komününün başarısızlığı Kom. Par. olmayışındandır. Lenin dönemine kadar KP kuruculuğunda belirli gelişmeler oldu.

ÜÇ DÖNEM

Kısaca şunu belirteyim: Uluslararası işçi ve komünist hareketi üç döneme ayrılır:

1- 18.yüzyılın ortasından ~~1848-1871~~ 1871 paris komünine kadar. Bu devre tamamiyle sanayi kapitalizmin gelişmesine uyar. S.9.9.9.1... proleteryanın ortaya çıkması bu dönemde doğmuştur.

Şunuda unutmamak gerek Manifesto yazıldığı zaman Avrupa da proleteryanın sayısı 9 milyondur. 1900 de sadece sanayi işçisi 30 milyon oldu.

2- Paris Komüninden ilk oktobur devrimine kadar. Kapitalizm: barışçıl gelişiyor. Marksizm enine boyuna yaygınlaşıyor. Batı Avrupa Sos. partileri bu dönemde doğar. Kapitalizm emperyalizme dönüşür. İşçi hareketi Almanya dan Rusya ya geçer. Savaşlar devrimler çağı. 2. En-

ternasyonal çöker. 3. kurulur.

3- Bu dönem; işçi milli kurtuluş ve kom. hareketinin en yeni dönemidir. Kapitalizmden sosyalizme geçiş çağı.

YENİ TIP PARTİ VE LENİN DÖNEMİ

Lenin parti yapıcılığındaki Marksci kuralları restore etti. Ve giderek dürüst bir bilim olarak tarihsel koşullara göre geliştirdi.

İlk başta yeni tip parti bolşevik partisidir. Lenin'in çizdiği rotada devrimi gerçekleştirdi.

Lenin Kom. Partisinin ne olması konusunda önemli mücadele etti. Yeni tip parti yaratılırken Lenin çok gayret sarfetti. "SOLCULUK KOMÜNİZMİN ÇOCUKLUK HASTALIĞIDIR " diyor. Çünkü komünist partilerinin çocukluk çağıdır.?

Lenin" Bu hastalık şimdi gelişiyor, gereken tetbirleri alıp tedavisi olanaklıdır " diyor.

Çünkü o zaman ~~KOMÜNİZM~~ kurulan ~~partilerixgenellikle~~ komünist partileri genellikle Sosyal Demokrat partilerin sol ucundan kopanlar oluyordu. Birçok eksikliklerle geliyorlardı.

Örneğin :

" Reformist sendikalarda çalışılmaz " diyorlar, devrimi tavizi uygulamıyorlar, parlamento yolunu inkar ediyorlar. Gün be gün sistemli olarak yürütülmesi gereken devrimci uğraşının önemini anıyamıyorlardı. Bu yanlış formüller gene partilerin sağlamlaşmasını engelliyordu. " Lenin partinin gelişmesinde iki şeyi gözönünde bulundurmalıyız "diyordu:

1- Partinin kendi oluşması. İşçi sınıfının öncü gücünü partiye kazanmak. Bu Marksizmin propagandasını ~~yaygınlaştırmak~~ yaygınlaştırmak sağa karşı savaşa olacaktır.

GENEL ÖRGÜTSEL PRENSİPLER

- 1- K-P bilinçli ve öncü müfrezedir. En bilinçli unsurları bir araya toplama.
- 2- Örgütlü yöneticidir.
- 3- Yığınlara tam inen ve köylüyle ittifak kuran
- 4- Tek organdır Franksiyon tanımaz. Sağ-sol ve her türlü sapma ile mücadele etmelidir.
- 5- Demokratik santralizm ~~perxi~~ prensiplerine sahiptir. Hem demokratik, hem de santralizm yanı faaliyettedir. Somut durumlar gözden uzak tutulamaz.
- 6- İşçi sınıfı örgütlerinin en gelişmiş x şeklidir.
- 7- Enternasyonaldir. Uluslar arası işçi ve komünist hareketine M.L. prensiplerine bağlıdır. Bunsuz olmaz. Candamarı, kan damarıdır.

**işci sınıfının
gözüyle
KEMALİZM**

GİRİŞ

Ulusal Burjuvazinin ideolojisi olan Kemalizmin doğru olarak kavranması için, sadece 1919'da başlayan (yeni) döneme ve Cumhuriyet Türkiye'sine bakmak, konuyu tam olarak kavramaya yetmez. Konuya sadece bu açıdan yaklaşırsak, Kemalizmi 1919'dan başlayarak, Kurtuluş Savaşı boyunca ve Cumhuriyetin ilk dönemlerinde şekillenen bir akım olarak görürüzki, buda bizi Kemalizmi tam olarak kavramamaya götürür. Kuşkusuz Kemalizm, 1919'dan başlayarak Kurtuluş savaşı içinde ve özellikle Cumhuriyetin ilanından sonraki günlerde kesin şeklini almış ve sınırlarını çizmiştir. Ama bizce, Kemalizmin kökleri ta "Jön-Türkler hareketine" ve "İttihat ve Terakki dönemine" uzanır.

Kemalizmin sınıfsal temelini, içeriğini ve gelişme eğilimlerini doğru olarak saptamak istiyorsak geçmişe, "Jön-Türkler" dönemine kısacada olsa bakmak gerekir. Yine kısacada olsa "Jön-Türk" hareketini doğuran etmenleri, yani Osmanlının içinde bulunduğu durumu, İttihat ve Terakki hareketinin neden ortaya çıktığını görmek zorundayız.

"1870-1908 OSMANLI TOPLUMUNUN DURUMU. JÖN -TÜRKLER VE İTTİHAT ve TERAKKİ"

1838'de
başlar!

Denilebilirki 1870-1908 yılları arası, Osmanlı Devletinin Emperyalizmin yarı sömürgesi durumuna geldiği tarihlerdir. Yani diğer bir deyimle Osmanlı İmparatorluğunda, Kapitalizmin kendi iç dinamiği ile gelişemediği, ilkel kapitalist birikimin yeterince sağlanamadığı, tarımda ve sanayide tarihsel gelişme içinde kapitalizme geçilemediği, emperyalizmin etkisiyle kapitalizme açıldığı, kapitalist ilişkilerin güdük, çarpık ve bağımlı bir biçimde olsa Osmanlı toplumunda gelişmeye başladığı dönemdir. Bu durum, ekonomik yapıda değişikliklere, üretim ilişkilerinde karışıklıklara yol açmıştır. Bunun sonucu (dış etkilere bağlı olsada kapitalist üretim ilişkilerinin filizlenmesi) Osmanlı toplumunun bütünüyle üst yapısı sarsılmış, burjuva demokratik devrimlerden (Örneğin, Fransız İhtilali) etkilenen düşünce akımları, "Hürriyetçi" düşünceler, zamanın aydınları ve bürokrasinin bir kısmı arasında yandaş bulmuştur.

Yine bu dönemin ilk yıllarında "müslüman olmayan azınlıklardan" meydana gelen, emperyalist şirketlere aracılık, acentacılık yapan bir burjuvazi gelişmiştir. Yeni fabrikalar, sanayi ve işyerleri kurulmuş, işçi sınıfı oluşmaya başlamıştır.

Yine bu dönemin ilk yıllarında (1870-76 arasında) Osmanlı İmparatorluğuna bağlı büyük eyaletlerde, özellikle Balkan ve Rumeli eyaletlerinde bağımsızlık hareketleri yükselmektedir. Bu eyalet^{ler} vergileri ödemez olmuşlardır. Savaş tazminatları vardır. Dış borçlanmalar başlamıştır. Kaybedilen savaşlar ve bağımsızlık hareketlerinin başladığı eyaletlerden vergilerin gelmeyişi Osmanlı imparatorluğunun gelirlerini azaltmıştır.

Saray tarafından sömürülerek iflahları kesilmiş olan halk vergi veremeyecek bir durumdadır. Zaman zaman yerel ayaklanmalar görülmektedir. Bunların sonucu "1870-72-73-74 yıllarında büyük dış borçlanmalara gidilmiş, 1875'de borçların amortisman ve faizi 14 milyon lirayı bulmuş, bütçe 5 milyon açık vermiştir. ... 1876 yılında parasal iflas öyle bir noktaya varmıştı ki memurların ve devlet kesiminde çalışan işçilerin ücretleri ödenemez olmuştur." (1)

Tanzimat fermanıyla (1839'da) getirilen bir takım yenilikler sonucu, bir çok Osmanlı Aydını yurtdışına eğitim görmeye gitmeye başlamış ve bu Osmanlı aydınları 1789 Fransız burjuva demokratik devriminin belgilerinden ve içinde bulundukları Avrupa devletlerindeki burjuva demokratik devrimlerden esinlenerek "Jön-Türkler" diye bilinen yeni bir akım geliştirmişler ve Osmanlı devletinin içinde bulunduğu zor dönemi sadece tanzimat yenilikleriyle aşamayacağını, Avrupâda yakından gördükleri burjuva demokratik ilkelerin Osmanlı'da uygulanması gereğine inanmışlar ve bunun öncülüğünü üstlenmişlerdir.

Bu durum 1. Meşrutiyet'in ilanını (1876) beraberinde getirmiştir. 1. Meşrutiyetle birlikte asırlar boyu süren Osmanlı egemenliğinde yumuşamanın ilk belirtileri görülür. 1. Meşrutiyetin hemen ardından Anayasa (Kanuni-Esasi) hazırlanmış ve Mart 1877'de ilk meclis (Meclis-i Mebusan) açılmıştır. Ama bu durum, yani 1. Meşrutiyet uzun ömürlü olmamış ve "1877-1878 Osmanlı-Rus savaşı bahanesiyle Meclisin kapatılması ve Abdülhamit'in uzun "istibdat" döneminin başlamasıyla sonuçlanmıştır." (2) Bunun nedeni "... Meşrutiyet yönetimine doğru bu ilk ürkek adım, ilkelerini savunup koruyabilecek güçlü

bir sınıf dayanağı bulamadığından gerçek bir burjuva devrimi sonucu olmayıp Sultanın kendi haklarını kendisinin kısıtlaması çerçevesini aşamadığından" dır.(3) Ama burada dikkat edilmesi gereken bir hususta, birtakım özgürlükleri salt Sultan'ın kendi isteğiyle sağlamadığı, yükselen Jön-Türk hareketi karşısında bunları yaptığıdır. "Hürriyetçiliğin" sözcülüğünü üstlenen "Jön-Türkler", 1. Meşrutiyetle getirilen bir takım özgürlükleri rafa kaldıran ve ağır bir baskı rejimi kuran Abdülhamit'e karşı yoğun bir muhalefete girişmişlerdir.

Abdülhamit'in tahta gelişinden düşürülüşüne kadar geçen 32 yıllık süre (1876-1908) özellikle 1877- 1878 Osmanlı-Rus savaşından sonraki süre "Osmanlı ekonomisinin iflasa sürüklenmesiyle belirlenir." (4) Osmanlıya bağlı Rumeli ve Balkan devletlerinin bağımsızlıklarını kazanmaları, bu devletlerden ve halktan alınan vergiyi kaybettirmiş, 1877- 1878 Rus savaşı büyük mali kayıplar getirmiştir. Kıtlık, açlıklar ve yokluk büyük boyutlara ulaşmıştır. " 1878 Rus Harbi yenilgisinden sonra Berlin Konferansında Türkiye'nin mali iflası, Osmanlı imparatorluğunun uluslararası bir komisyonun denetimi altına alınması fikrini doğurmuş, Türkiye ile ilişkili tüm emperyalist devletler aralarında bir birlik kurarak, Osmanlı devletinin bütün borçlarını birleştirmişler ve Düyunu-Umumiye (Genel Borçlar) yönetimi doğmuştur. Düyunu-Umumiye özünde ülkenin doğal zenginliklerinin, gelir kaynaklarının haczedilmesi anlamına gelmektedir. Böylece emperyalizmin Osmanlı devleti üzerindeki egemenliği 1880'lerden sonra adeta yasalaşmıştır. Düyunu-Umumiye, başta demir yolları olmak üzere çeşitli alanlara, tarıma, sanayiye kendisi

yatırımlar yaptığı gibi, Türkiye'ye sermaye yatıran diğer yabancı şirketlerede aracılık etmektedir. ...1870-1908 döneminde Osmanlı ülkesi baştan başa şirketler, bankalar, ticaret-hanelerle kaplanmıştır."(5) Bunların tümü yabancı sermayeye aittir. Var olan Burjuva kesimi tamamıyla yabancı sermayeye bağlı, onların aracısı-acentası durumundadır. Ve büyük çoğunluğu müslüman olmayan azınlıklardandır. Bir milli burjuvaziden söz etmek hemen hemen olanaksızdır.

büyük
ratlar
subayları

İşte, İttihat ve Terakkicilerin başını çektiği ve gerçekleştirdiği 2.Meşrutiyete(1908) kadar olan sürede Osmanlı imparatorluğu kısaca yukarıda belirttiğimiz bir durumdadır.

"2.Meşrutiyet ve İttihat-Terakki-1908-1918"

"...Jön-Türk hareketinin bir kolunun örgütlü devamcısı"(6) olan İttihat ve Terakki 1889 yılında "Terakki ve İttihat" adıyla İstanbul'da kuruldu. Daha sonra, Şam ordusu kurmaylığında bulunan Mustafa Kemal'in bir kaç arkadaşıyla kurduğu "Vatan ve Hürriyet" isimli örgütle birleşerek, İttihat ve Terakki adını aldı.

İttihat ve Terakki'nin amacı neydi? Ne için çalışıyordu? Bu sorulara yanıt bulmak esas konumuz olan "Kemalizmi" doğru olarak kavramayı kolaylaştıracaktır.

En başta şunu söylemek gerekirse, gerek Jön-Türkler, gerekse bu akımın bir kolunun örgütlü devamcısı İttihat ve terakkiciler Osmanlı düzenini değiştirmek için değil, Osmanlı devletini kurtarmak amacını benimsemişlerdir. "...Gerek İttihat ve Terakkiciler gerekse Jön-Türk hareketinden kaynaklanan diğer siyasal akım ve örgütlenmeler ana çizgileriyle Batının Kapitalist gelişmesini Osmanlı ülkesine aş-

lama,Türkiye'de kapitalizmin gelişmesini sağlama amacını güderler. Bu amaç anlatımını; Osmanlı sanayinin çiçeklenmesi,ülkenin refahının artması ve medenileşmek gibi deyimlerde bulur." (7) Osmanlı aydınının dönemdeki ortak amacı budur.Fakat bunun gerçekleşmesi için Osmanlı aydını,tümüyle aynı çizgide değildir. Özellikle iki görüş güç kazanmıştır. Biri 1908 sonrası gelişip ve güçlenmeye doğru giden ve İttihat-Terakkiye muhalif, Emperyalizme bağımlı,işbirlikçi-komprador nitelikli,çoğu gayri-Müslüm olan burjuvazinin sözcülüğünü üstlenmiş olan "Hürriyet ve İtilaf", diğeri de yukarıda sözünü ettiğimiz ortak amacı "devletçilik ve devlet kapitalizmi" yoluyla sağlamanın ve ülkede yabancı kapitalistlerle bunların işbirlikçisi komprador nitelikli asalak sermayenin kesin egemenliği yerine,devlet himayesinde gelişecek bir ulusal burjuvazi yaratma eğiliminin"(8) temsilcisi İttihat ve Terakki'dir. İttihat ve Terakkinin bu eğilimi özellikle savaş yıllarında (1914-1918) uyguladığı politikayla şekillenir. " Bu politika şöyle özetlenebilir:

X)Avrupa devletleriyle tam eşitlik.1856 ve 1878 anlaşmalarının feshi ve böylece yabancı devletlerin Türkiye'nin iç işlerine karışmasının feshi.Avrupa kamu hukukundan Türkiye'nin, öteki devletlerle eşit biçimde yararlanması.

X)Kapitülasyonlara son verilmesi.

X) Türkiye'de Rum ve Ermenilerin ekonomik egemenliğine son verilmesi, onlardan açılan yerleri Türk'lerin doldurması.

X)Milli sanayinin bir gümrük himayesiyle korunması.

X)Devletin alım-satımlarla kayırıp yüksek kâr etmesini sağladığı özel himayeli şirketler kurulması.

X)Yerli malı kullanılmasının teşvik edilmesi.

X) Milli sanayie kalifiye işçi yetiştirmek için sanayi okullarının çoğaltılması, demiryolu okulunun açılması.

X) Ordu eliyle demir yolu kurma ve işletmeye yönelinmesi.

X) Tarımda modern işletmeciliği geliştirmek için tarım okulları sayısının arttırılması, kurslar açılması, Ziraat bankası olanaklarının genişletilmesi, kooperatifçiliğin güçlendirilmesi, Devlet arazisinin 40 yıl taksitle emeklilere satılması ve bu arazi karşılığı kredi verilmesi.

X) Tatil-i Eşkal Kanunu ile grevin yasaklanması."(9)

Bu politika diğer bir deyişle, ülkede kapitalizmin "milli" olarak gelişmesi ve ulusal burjuvazinin yaratılmasının istenmesidir. İttihat ve Terakkinin asıl amacı budur. İttihat ve Terakkinin 1908'den hemen kısa bir süre sonra Alman Emperyalizmine yaslanması bizi şaşırtmamalıdır. Belirttiğimiz gibi esas olan amaç ulusal burjuvazi yaratmaktır. Bu gerçekleşmemiştir, (x) gerçekleşmeside olanaksızdır. Emperyalizm döneminde, kapitalist gelişmenin tamamen emperyalizme bağımlı, güdük olarak filizlendiği bir ülkede kendi öz kaynaklarına dayanarak kapitalizmin ve ulusal bir burjuvazinin istenildiği şekilde gelişmesi ve ortaya çıkması bir hayaldir. Ama bunu denemişlerdir. Bu yolu kimi yerde bilinçli, kimi yerde bilinçsiz olarak takip etmişlerdir. Bilindiği gibi "...Kapitalizmi devlet himayesinde geliştirmenin, böylece güçlü bir burjuvazi yaratma ve ilkel sermaye birikimini bu süreç içinde

(x) Ama, arzu edilen bir ölçüde ulusal burjuvazi yaratılmasada, bu yolda adımlar atılmış, güçsüzde olsa bir ulusal burjuvazinin tohumları atılmıştır.

sağlamanın koşulu,işçi sınıfı ve tüm emekçi sınıflar üzerinde baskı kurmak ,sömürüyü yoğunlaştırmak, bu amaçla burjuva demokratik özgürlükleri kısıtlamaktır.İttihatçılarda bu yola başvurmuşlar "hürriyet" belgileriyle iktidara gelenlerin baskıları kimi zaman istibdat dönemini aratmıştır."(10) Tatil-i Eşkâl kanunu ile grevlerin yasaklanması,yapılan grevlere,hak aramalara,ittihatçı basının eleştirisi,jandarmanın işçilerin üzerine sürülmesi v.b bunun örnekleridir.Bu bilinçli bir uygulamadır. Ama kapitalizmi devlet eliyle geliştirmenin,ulusal burjuvazi yaratmanın tek,temel ve yeterli koşulu değildir.

Bu uygulamalar yapılırken diğer yandanda, İttihat ve Terakki iktidara gelişinden hemen sonra Alman emperyalizmine ülkeyi bağlamış ve bunu giderek güçlendirmiştir.Bunun nedenini İttihatçıların Maliye bakanı Cavit Bey şöyle açıklamaktadır: "...şüphesiz bizimde özel teşebbüslere girmemiz şart; ancak hiç bir geri kalmış memleket dış yardımlar olmadan kalkınamaz.Büyük yatırımlar için dış yardıma ve yabancı sermayeye muhtacız,tarih bunu ispat etmiştir."(11) Alman emperyalizmine bağlanmayı ve yukarıdaki sözleri, devlet himayeciliğinde kapitalizmin gelişmesi ve ulusal burjuvaziyi yaratmak yolundan vaz geçme olarak yorumlayamayız. Çünkü, tüm bunlar yapılırkende, az önce belirttiğimiz politikadan,ulusal burjuvazi yaratma politikasından vaz geçilmiş değildir. İşte buda bilinçsiz ve hayalci bir girişimdir. Bir yandan Alman emperyalizmine ülke peşkeş çekilirken diğer yandan İttihat ve Terakkiyi hala ulusal burjuvazi yaratmak fikrinden vaz geçirmeyen nedir? Bunun yanıtı İttihat ve Terakkinin sınıfsal niteliğinde aranmalıdır. "Osmanlı aydınların-

2. { dan, Osmanlı Ordusu subaylarından oluşan İttihat ve Terakki kadrolarının sınıf kökeni ikilidir. Bir bölümü özellikle ileride Kurtuluş savaşının ve Cumhuriyetin yönetici kadrolarını meydana getirecek olanlar: Osmanlı orta katmanları, küçük memur, zenaatkâr, ekonomik durumu gerilemiş, küçük iratlarla geçinebilen toplum kesimlerinden gelmektedirler. Kurtuluş savaşının lider kadrosu, Mustafa Kemal'den başlayarak çoğunluğuyla bu kesime dahildir. Bu kesim, İttihat ve Terakki hareketi içinde de oldukça önemli bir rol oynamış, onun vurucu kadrolarını (x) özellikle ordu içindeki kanadını meydana getirmiştir. Bu kanat sınıfsal kökeni gereği emperyalist ve işbirlikçi sermayenin karşısında ulusal burjuvazinin anti-emperyalist, "millîci" amaçlarının sözcülüğünü yapmaktadır. Öte yandan İttihat ve Terakkinin özellikle sivil kadroları, üst yöneticileri: Örneğin saray çevreleri, Osmanlı paşaları, nüfuzlu taşra eşrafı, toprak beyleri kökenlidirler. Bunların büyük bir çoğunluğu eğitimlerini ve gençliklerini Avrupa'da, Fransa'da ve Almanya'da geçirmişlerdir. Bunlar adım adım Osmanlı saray çevrelerinin görüşlerinden kopmuşlar, iyi tanıyıp hayranı oldukları Batının gelişme çizgisinin izlenmesini amaç edinmişlerdir, ancak gerek kökenleri gerekse yetiştirmeleri gereği toplumun ekonomik gelişmesini Batı sermayesinden bağımsız düşünebilme, farklı yollar arama çizgisine girememişlerdir." (12)

(x) 31 Mart (13 Nisan) 1909 'da İstanbul'da gericilik ayaklanarak İttihat ve Terakki yönetimini çok güç durumda bırakmıştı. Bu olay ancak M. Kemal'in de başında bulunduğu, İttihatçılara bağlı bir ordu tarafından bastırılmıştı.

İttihat ve Terakkinin üst yapıda yapmak istediği değişiklikleri -Kanuni-Esasiye'nin çıkarılması,Meclis-i Mebusan'ın toplanması,Padişahın yetkilerinin kısıtlanması,ulusal burjuva yaradma gayretlerini -sosyal yapıdadaki sürdürmek istediği görülmektedir. İstenilen sosyal yapı değişikliklerine değinmek,yine Kemalizmi kavramamızda yardımcı olacaktır. İttihatçıların yapmak istediği sosyal yapı değişiklikleri ile Kemalizmin yaptığı reformlar-Harf,şapka,medeni kanun v.s- birbirlerini andırmaktadır.

" Tanzimat çığırını sürdüren Abdullah Cevdet'in İttihat dergisi ... Pek uyanık bir uyku başlığıyla 1913 yılında özetle şu görüşleri ileri sürer :

X)Padişah,dengi olan kral ailelerinden(müslüman olanı yeğ tutulur) kız alacak ve tek bir meşru karı edinecektir. Resmen cariyeler kullanmaktan vaz geçecektir.Topkapıda oturacak,Dolmabahçe millet sarayı olacak,öbür saray ve köşkler satılacaktır.(O günlerde padişahlığın kaldırılmasını istemek büyük suçtur)

X)Binicilik,yüzme,güreş kadınlar için dahi teşvik edilecektir.

X)Padişah'tan Er'e kadar herkes yerli kumaş giyecektir.

X)Kadınlar diledikleri gibi giyinecektir.

X)Kızlar evleninceye kadar çarşaf giymeyeceklerdir.İyi yetişmiş gençlerle söyleşilerde bulunabilecekler ,memleket yaşamına karışabilecekler ve böylece yetişebileceklerdir.

X)Tekke ve Zaviyeler kaldırılacak,gelirleri eğitime verilecektir.

X)Medreseler kaldırılacak,Süleymaniye medresesi 'College de France',Fatih medresesi 'Ecole polytechnique' durumuna getirilecektir.

X)Evliyalara adak yasaklanacaktır.Bağışlar Milli Savunma ve Donanma derneklerine verilecektir,Okuyucu,üfürükçü ve benzerleri yasak edilecektir.

X)Kuran ve hadisler Türkçeye çevrilecektir.Hutbeler Türkçe okunacaktır. v.b.

Abdullah Cevdet 11 Aralık 1913'de "Bizde korunmaya değer gelenek" yoktur diye yazar.Cumhuriyet döneminde Van milletvekili olan Hakkı Kılıç 27 Mart 1914 tarihli İttihatta 'softalığa ve dervişliğe savaş' ilan eder:

'... Ah eğer gerçeği,yani düşmanlarımızın en başta softalık ve dervişlik düşün ve inançları olduğunu öğrenmiş ve iç düşmana karşı hiç olmazsa bundan yüz yıl önce savaş açmış olsaydık,bugün herhalde başka bir durumda olacaktık...' (13)
Bunlar, resmen İttihat ve Terakkinin ağzından çıkmasada ona yakın,onun yolunda yürüyen kalemelerin ifadesidir.Bu ifadeleri İttihat ve Terakkinin düşünceleri saymak yanlış değildir.

2.Meşrutiyet Nedir?

Kemalizmi ve Cumhuriyet Türkiye'sinin izlediği çizgiyi doğru kavramak bakımından yararlı olacağına inandığımız için kısaca 2.Meşrutiyetin ne olduğuna değinip bu kısmı kapatacağız.

"...23 Temmuz 1908 tarihinde ilan edilen 2.Meşrutiyet -kendine özgü yanlarıyla- Türkiye'de burjuva 'devriminin' ilk ve tamamlanmamış adımıdır.

1908'lerde yarım yüzyıllık geçmişi olan batıcı Jön-Türk hareketinden doğmuş İttihat ve Terakki gizli cemiyetinin 'darbesi' olarakta nitelenebilecek 2.Meşrutiyet, tüm 19. yüzyıl boyunca girişilen 'islahat' hareketleri zinciri içinde

en radikal olanı sayılabilir. Bu yüzden 1908 Meşrutiyeti çoğunlukla 'devrim' olarak adlandırılır. Osmanlı toplumunun kendine özgü yapı ve gelişme koşullarında klasik batı örneklerindeki burjuva demokratik bir devrim söz konusu olamayacağına göre, 2. Meşrutiyetin Osmanlı toplumunda burjuva devriminin gelişiminin ilk adımı sayılması büsbütün yanlış değildir." (14) Kısa deyişle, 2. Meşrutiyet Türkiye'de burjuva devriminin ilk ve tamamlanmamış adımıdır. 2. Meşrutiyetin sonucuna, akibetine ve çıkarılacak derslere gelince, bunu şöyle açıklayabiliriz kısaca: "...güçlü bir ulusal burjuva temeline dayanmayan, geniş halk yığınlarının savaşmaları üzerine kurulmayan burjuva devrimlerinin nasıl güdük kalacağına, asgari demokratik görevlerini bile yerine getirmekten aciz olacağına ve güçlü bir ulusal burjuvazinin yokluğunda bağımsız ekonomi ve ulusal sanayi niyetleriyle yola çıkılmış bile olsa, nasıl emperyalizmle bütünleşeceğinin açık ve öğretici" (15) bir örneğidir.

İttihat ve Terakki, iktidarı boyunca amacını birtürlü gerçekleştirememiştir. Yukarıdaki nedenlerden ötürü bir yerde tarihsel misyonunu bile tam anlamıyla gerçekleştiremeden yıkılıp gitmiştir. Az sonra göreceğimiz Ulusal Kurtuluş savaşının önderi M. Kemal ve çevresi, yani Kemalistler, tarihsel misyonu İttihat ve Terakkinin bıraktığı yerden, ama daha 'bilinçli' ve geliştirerek ve daha güçlü ^{ele} almış ve bu tarihsel misyonu -kapitalizmi kendi iç dinamiği ile geliştirme ve ulusal burjuvaziyi yaratma, egemen ^{görevini} kılma- yüklenmişlerdir.

II. BÖLÜM

Daha önce 'Kemalizmin' Ulusal kurtuluş Savaşı içinde ve özellikle Cumhuriyet'in ilanından sonraki dönemde kesin şeklini aldığını ve çizgisini çizdiğini söylemiştik. Ulusal Kurtuluş savaşının başlangıcı M. Kemal'in 19 Mayıs 1919'da Samsun'a çıkmasıyla belirlenir. Ulusal Kurtuluş savaşına girilmesinde etkili olan faktörler nelerdir? Bu nedenler görülmeden Ulusal Kurtuluş savaşını ve Kemalizmi yorumlayabilmek mümkün değildir.

1918'de l. Paylaşım savaşı sonuçlanmış ve Osmanlı devletide savaştan yenik çıkmıştır. 30 Ekim 1918'de Mondrosta imzalanan anlaşma ile Osmanlının yenilgisi ve sonu belgelenmiş, Osmanlı düzeni ve Osmanlı devleti son darbeyide yemiş, çökmüş durumdadır. Artık Osmanlı ülkesi galip emperyalist devletlerin istilası altındadır. İngiliz, Fransız, İtalyan emperyalistleri ve onların desteğindeki Yunanistan Anadolu'nun dört bir yanını paylaşmışlardır. Bu durumda, son on yıla mutlak damgasını vuran İttihat ve Terakki kendisini feshetmiş ve yöneticileri yurtdışına kaçmışlardır. Kısaca, İttihat ve Terakki yüklendiği tarihsel misyonu, Ulusal burjuvazi yaratma görevini yerine getirememiş ve yenilmiştir. Ama bu yenilgi görecelidir. Çünkü Kemalistler bayrağı devralmışlardır. Diğer bir yandan Osmanlı devletinin ekonomik, politik tüm den emperyalist işgal devletlerinin kontroluna girmesiyle tüm inisiyatifte bu devletlerin eline geçmiştir. Emperyalist devletlerin amacı, Osmanlıyı karış karış paylaşmak, bunun sonucundada Osmanlı devletini ortadan kaldırmaktır. Bu amaçlarına uygun olarak en verimli alanlar işgal edilmiştir.

Emperyalist devletler birçok sömürge ve yarı sömürge-
de halkları baskı altında,özgürlüklerinden yoksun olarak
tutarlarken,Türkiye'de Ermeni ve Kürt halklarının savunu-
cusu kesilmişler,Ermenistan ve Kürdistan ^{devletlerinin} yaratılmasının
öncülüğünü üstlenmişler ve bunu örgütlemeye girişmişler-
dir. Artık Osmanlı devleti yok olma sürecindedir.

İşte 19 Mayıs 1919, Mustafa Kemal'in Samsuna çıkışı,yani
ulusal kurtuluş savaşının resmen başlatılmasının altında
yatan nedenler bunlardır. Devlet kurtarılacak,ulusal bur-
juvazi kurulacak,Türkiyede kapitalizm geliştirilecek.Tarih-
sel misyon artık İttihatçılardan Kemalistlere geçmiştir.
Kemalizmin üstlendiği bu 'tarihsel misyon' doğru olarak
kavranırsa ileride göreceğimiz gibi, kemalizm ve ulusal
kurtuluş savaşının sonunda varılacak yerler konusundaki
yapılan spekülasyonların,görüşlerin yanlışlığı ve kemalizme
doğru bakış sağlanabilir. Söylenmesi gereken bir noktada
iç ve dış koşulların,gelişmelerin Kemalizmi etkilediği
ve yüklendiği tarihsel misyonun ötesinde birtakım
'yeniliklerin' gelişmesine neden olduğudur.

1917 Büyük Ekim Devrim'iyle Rusyada dünyanın ilk işçi-
köylü devletinin kurulması,zorbalığın, kapitalizmin ezil-
mesi Türkiye'deki ezilmiş halk yığınlarının da etkilemiştir.
Bu etkileme yalnız ezilen halk yığınlarını değil, aynı za-
manda dönem dönem bir arayış içinde olan Kurtuluş savaşı
kadroları arasındada kendini hissettirmiştir. Diğer yandan,
"Emperyalist savaş,bu savaşın sonucunda Osmanlı toprakla-
rının parçalanması,düşman işgali,büyük yenilgi ve çöküntü,
güçsüz ulusal burjuvazi adına harekete geçen Kurtuluş

savaşı kadrolarını (x) nesnel ve kaçınılmaz olarak anti-emperyalist bir konuma getirmiş, Anadolu hareketi anti-emperyalist, bağımsızlıkçı, millici bir öz kazanmıştır." (16) İşte bu öz, özellikle Cumhuriyet'in ilanından M. Kemal'in ölümü 1938'e kadar, devletin resmi ideolojisi olan Kemalizme ayrı bir biçimde kazandırmıştır.

'Kemalizm. Kimin İdeolojisi?'

Kemalizm kimin ideolojisi ? diye sordüğümüzde, 'Ulusal Burjuvazinin ideolojisi' en doğru yanıttır. Kimileri bu soruya 'Burjuva ideolojisi', 'Egemen güçlerin ideolojisi' gibi yanlış yanıtlar veriyorlar. Böylesi görüşlerin ortaya çıkmasının nedeni Kemalizm üstüne ciddi bir ağırlık verilmediğinden kaynaklanan ideolojik eksikliktir. Bunun günümüzde büyük pratik ve teorik önemi vardır. Bu, günümüzdeki Kemalistleri doğru olarak kavramamaya götürür.

Bu güne değin kemalizm üstüne en doğru yaklaşımı kuşkusuz TKP yapmıştır. Kemalizmi Ulusal Burjuva ideolojisi olarak nitelemiştir. Yanlış yaklaşımları biraz açalım: Yine kimileri Kemalizmi tüm burjuvazinin ideolojisi olarak görme yanlışlığına düşüyor. Şöyle diyorlar: Kurtuluş savaşındaki ve Cumhuriyet Türkiye'sindeki kadrolar Burjuvazidir, Kemalisttirler. Ama Kemalizmin, Kurtuluş savaşının sıcak günlerinde, Cumhuriyet Türkiye'sinin ilk yıllarında kayıtsız şartsız

(x) Burada bizce ifade edilmek istenen Kemalist kadrolardır. Hazırlayanın notu-

egemen olmadığı belgelerle bilinen bir gerçektir."Kemalizm, kimi zaman sanıldığıının aksine kayıtsız,şartsız egemen değildir... Mustafa Kemal gerek kişi,gerekse savunduğu ideoloji olarak ağırlığını ve egemenliğini kabul ettirmesi,suikastlerden,İstiklal mahkemelerinden,siyasal temizlik hareketlerinden ve ince siyasal taktiklerden geçen,savaşım ve engellerle dolu uzun bir yolun aşılması pahasına olmuştur."(17) Burada anlatmak istediğimiz işçi sınıfına ve emekçi halk kitlelerini temsil eden hareketler değil,Kemalist burjuvazinin karşısında var olan burjuvazinin diğer bir koludur. Bu ikilimi ayırd etmek Kemalizmin anlaşılmasının gerekli bir noktasıdır. Bunun içinde Kurtuluş savaşı sırasında en önde gözüken kadroların ve Millet Meclisinin yapısını kısacada olsa incelemek gerekir.

'Kurtuluş Savaşı Kadrolarının Niteliği'

Kurtuluş savaşının önde gelen kadroları denildiği zaman akla M.Kemal İsmet İnönü,Kâzım Karabekir,Fevzi Çakmak,Rauf Orbay,Fuad Cebesoy,Refet Bele,İlk içişleri bakanı Bekir Sami v.b gelir. Bunların amaçları,düşünüşleri,eğilimleri M.Kemal ve çevresinden ayrı bir yol izlemektedir. Şimdi kısaca bunların cibilliyetlerine bir bakalım:

İsmet İnönü: Kurtuluş savaşının önde gelen komutanlarından,'büyük bir' Atatürkçü olarak bilinen,kendisine M.Kemal'den sonra 2.Adam denilen İnönü,aslında Ulusal Kurtuluş savaşı başladığında bu harekete yabancı kalmış,Bağımsızlık için yoğun bir çaba harcayan Mustafa Kemal'in görüşlerine karşın Amerikan Mandacılığını savunmuştur.Örneğin İsmet İnönü,Kâzım Karabekir'e yolladığı 27 Ağustos 1919 tarihli mektubunda," Anadoludaki anarşiden ve İstanbul

hükümetinin nüfusunun kalmadığından yakınmakta,ulusal kurtuluşçuların bu hükümeti dinlemeyişlerini anarşi saymaktadır."(18)

Yine İnönü, Kazım Karabekir'e yolladığı aynı mektubunda: "...Eğer Anadolu'da halkın, Amerikalıları herkese yeğ tuttuğu yolunda Amerikan millete başvurulursa, pek çok faydaları olacaktır, deniliyorki, bende tamamiyla aynı kanıdayım. Bütün memleketi parçalamadan bir Amerikan denetimine bırakmak, yaşayabilmek için tek uygun çare gibidir."(19) İsmet paşa Sivas Kongresinde de bu mandacı görüşünü ısrarla sürdürmüştür.(x)

Yine İsmet İnönü'nün Ankara'ya, Ulusal Kurtuluş hareketine katılması için yapılan çağrıya 'Daha yeni evlendim, bırakın beni' yanıtını verdiği unutulmamalıdır.(x)

Nitekim İnönü, Atatürk'ün ölümünden sonra Cumhurbaşkanlığı döneminde bu özlemini çektiği işbirlikçiliğe 'ürkek' adımlarlarda olsa kucak açmıştır.

Fevzi Çakmak: İngiliz işgali altındaki İstanbul hükümetinde Harbiye Bakanı. Kurtuluş savaşı sırasında Genel Kurmay başkanı. Harbiye bakanı olarak İngilizlerle iyi geçinilmesini savunmuş, Kuva-i Milliye'yi 'sergerderlik' saymıştır. Bakanlığı sırasında Anadolu'daki bir çok komutana Milli Kurtuluş hareketine izin verilmemesini, İngiliz subaylarıyla iyi geçinilmesini salık vermiştir. Anadolu hareketine baştan karşıdır ve bu hareketle ancak kendisinin başa çıkacağına inanır.(x)

(x) Bu konularda daha geniş bilgi için Doğan Avcıoğlu'nun Milli Kurtuluş Tarihi isimli yapıtına bakınız.

Fakat İngilizlerin kendisine tam güvenmediklerinden Bakanlığı devam edemez. Maltaya sürüleceğini işittir. Bu durum karşısında kurtuluşu, Anadolu'ya geçmekle bulur. (x) "Atatürk, Geyve'den geri çevirmek istersede, Ali Fuad Paşanın ısrarıyla Fevzi Çakmak Ankara'ya gelir..." (20)

Ali Fuad Cebesoy: Kurtuluş Savaşı komutanlarından. Moskova Büyükelçisi. Daha sonra Terakki Perver Partisi Genel Sekreteri. İngilizlerle uyuşmadan yana. Moskova büyükelçiliği sırasında İngilizlerle sıkı ilişkiler kurmuştur. Emperyalistlerle işbirliğinden yanadır. Cumhuriyet döneminde İşbirlikçi Ticaret burjuvazi ve toprak ağalığının sözcülüğünü üstlenen Terakki Perver partinin genel sekreterliğini yaparak amaçlarını gerçekleştirmeye çalışmıştır.

Refet Bele: İsmi, İngiliz belgelerinde "Mustafa Kemal'in en iyi generallerinden biri, en yetenekli milliyetçi liderlerden biri" (21) diye geçer. Sivas kongresinde Amerikan mandacılığını savunmuştur. Kurtuluş savaşı sırasında gönderildiği ikili toplantılarda Milli-Misak görüşlerine karşı mandacı görüşler ortaya atmıştır. Tanzimat dönemi politikasına dönüşü ısrarla savunmuştur.

Bekir Sami: Ankara hükümetinin ilk dışişleri bakanı. Emperyalizmle işbirliğinden yanadır. Ankara hükümetini temsilen gittiği dış toplantılarda kendi işbirlikçi görüşlerini dile getirmiştir. Emperyalist devletlerle, onların yararına bir çok gizli anlaşma imzalamıştır. M. Kemal'in bu anlaşmaları imzalamaması üzerine bakanlık görevinden

(x) Daha geniş bilgi için Falih Rıfkı Atay'ın Çankaya isimli kitabına bakınız.

alınmıştır.Ulusal Kurtuluş savaşının en büyük destekçisi Sovyetlere karşı Emperyalistlerle ilişkilerde bulunmuştur.

Kâzım Karabekir: Kurtuluş savaşı sırasında tek düzenli kolordu olan 15. Kolordunun komutanı.Silahlı direnmeden yana gözükmüşsede,bunu sadece doğu'da bölgesel bir direnme olarak yorumlamıştır. Kurtuluş savaşının en sıcak günleri Batı'da sürerken, o, ordusunu hiç bir tehlikenin olmadığı Sovyet sınırında tutmuştur. Sonuna kadar, İstanbul hükümetine ters düşmeyecek,Emperyalist ülkeleri gücendirmeyecek bir tavır içindedir. Sivas kongresine ve Ankara'da meclisin toplanmasına karşı çıkmıştır.Terakki Perver parti'nin Genel başkanlığını üstlenmiş,işbirlikçi büyük burjuvazinin ve toprak ağalarının sözcülüğünü yapmıştır.İzmir İktisat kongresini başkan olarak yönetmiştir.

Rauf Orbay: Kurtuluş savaşı günlerinde Mustafa Kemal'in karşı çıkmasına rağmen meclis tarafından Başbakanlığa getirilmiştir.Silahlı bir direnişle zafer kazanılamayacağını, uzlaşma yollarının aranmasını savunmuştur.Emperyalizmle işbirliğinden yanadır. Cumhuriyetin ilanına,halifeliğin, padişahlığın kaldırılmasına Cebesoy,Bele,Karabekir ile birlikte karşı çıkmış daha sonraları Terakki Perver parti içinde yer almıştır.

Bunları yazmaktaki amacımız, Burjuvazinin farklı iki kolunun değişik düşüncelerde ve amaçlarda olduğunun gösterilmesidir. Bu, yukarda saydığımız isimler İşbirlikçi Ticaret burjuvazisinin,toprak ağalarının sözcülüğünü üstlenmişler, onların görüşlerini yansıtmışlardır. Amaçları emperyalizmi kapı dışarı etmek değil, emperyalizmle anlaşıp onların güdümünde, ama bir anlaşma sonucunda güdümünde varlıklarını

sürdürmektir. Bağımsızlık diye bir dertleri yoktur. Birazdan Ulusal Burjuva ideolojisi olan Kemalizme gireceğiz. Kemalizmin Bağımsızlık anlayışını, iç ve dış politikasını, ekonomi politikasını inceleyeceğiz. Böylece bu iki farklı görüşün nasıl birbirinle çatıştığını, yukarıda isimlerini saydığımız kişilerin ve dayandıkları kesimin Kemalizm'le hiç bir ilişkileri olmadığını göreceğiz. Ulusal burjuvazi, yani ideolojisi Kemalizmle, İşbirlikçi Ticaret burjuvazisi-Toprak ağaları bloku, egemenlik konusunda bir birleriyle sert çatışmalara girmişler, bu çatışmalar kanlı sonuçlarada yol açmıştır. Kurtuluş savaşının sıcak günlerinde ve Cumhuriyet'in ilk yıllarında Meclis bile bu çatışmalara sahne olmuştur. M.Kemal ve çevresi karşılarındaki muhalefete sert yanıtlar vermiştir: Örneğin mandacılığı savunanlara: " Ah, -maklar, memleketi Amerikan mandasına, İngiliz koruyuculuğuna bırakmakla kurtulacak sanıyorlar. Kendi rahatlarını sağlamak için bütün bir vatani ve tarih boyunca devam edip gelen Türk bağımsızlığını feda ediyorlar... İstanbul, bir Amerikan mandasıdır tutturmuş gidiyor. Bu olmayacaktır. Türkiye tam bağımsızlığına sahip olacaktır. Bunlar umutsuzluk ve bozgunluk içinde, gerçeklerden uzak kalarak yaşayan ve ne yapacağını, ne yapılmakta olduğunu bilmeyen insanlardır."(22)

Bu konuda daha geniş bilgi Doğan Avcıoğlu'nun Milli Kurtuluş Tarihi isimli yapıtında ve M.Kemal'in Söylev'inde yer almaktadır. Biz bu kısmı burada noktalamak istiyoruz.

III.BÖLÜM

KEMALİZM'İN GÖRÜŞLERİ

İttihat ve Terakki'nin bıraktığı yerden görevi devralan Kemalizmin amacının ülkede bir Ulusal Burjuvazi yaratma,kapitalizmi bu şekilde geliştirmek olduğunu belirtmiştik.Kemalizm bu amacına ulaşmak için çeşitli yollar denemiş,bunlar aynı zamanda Kemalizmin çizgilerini belirlemiştir.

Emperyalizm döneminde Ulusal bir burjuvazi yaratma ve Türkiye kapitalizmini emperyalist ülkelerden 'bağımsız' bir şekilde geliştirip,o ülkelerin seviyesine bu yolla erişmek hayalde olsa, böylesi bir amaç güdenlerin yapmak zorunda oldukları bir takım 'hükümler' vardır. Bunlar en azından politika,ekonomi gibi alanlarda bağımsız olabilmek, alt ve üst yapıda bir takım değişikliklere gitmek,iç ve dış politikada amaca ulaşmaya uygun girişimlerde bulunmak.^{tr} İşte Kemalizm de bu yolları izlemiştir.

'Kemalizm'in Bağımsızlık Anlayışı'

Kemalist'lerin Ulusal Bağımsızlıkta son derece titiz oldukları açıktır. Çünkü bu, yüklendikleri tarihi görevin başarıya ulaşabilmesinde en önemli noktadır.Ulusal Kurtuluş savaşı kazanıldıktan sonra ve Atatürk'ün ölümüne kadar olan devrede,Emperyalist ülkelerle ve onların şirketleriyle yapılan anlaşmalar bizleri şaşırtmamalıdır. 1923-1938 dönemindeki bu anlaşmalarda Emperyalizme bağımlılığı getirebilecek imtiyazlar tanınmamış,karşılıklı yarar prensibi gözetilmiştir. Bu noktayı Kemalizm'in Ekonomi Politikası bölümünde daha geniş açacağız.

Nitekim Kemalist bağımsızlık anlayışı en iyi şeklini M.Kemal'in ağzından kendini gösterir: " Tam bağımsızlık demek, elbette siyaset,maliye,iktisat,adalet,askerlik,kültür gibi

her alanda tam bağımsızlık ve özgürlük demektir. Bu saydıklarımızdan herhangi birinde bağımsızlıktan yoksunluk, ulusun ve ülkenin gerçek anlamıyla bütün bağımsızlığından yoksunluğu demektir.."(23) M. Kemal'in ağızından dökülen bu sözler kendini pratikte göstermiştir. Kemalizm, iktidar olduğu 1925-1938 döneminde bu konuları gerçekleştirmek için büyük bir gayret göstermiştir. Kemalist kadronun bu görüşü, aynı zamanda temsil ettikleri sınıfın, ulusal burjuvazisinde görüşüdür. Ama zaten güçsüz olan ulusal burjuvazi süreçte (Marksist-Leninist Ekonomi yasası gereği) kendi imkanlarıyla gelişmemiş ve bir kısmı, doğası gereği işbirlikçiliğe yönelmiş, bu yolla güçlenerek iktidarda ağırlık kazanıp ulusal bağımsızlık ilkesini bir kenara bırakmıştır. İşbirlikçiliğe yönelmeyen, büyüemeyen kesim ise güçlenemeyerek iktidardan uzaklaşmıştır. Bu kesim günümüze kadar 'ulusallığını' muhafaza edegelmiştir. İşte bu gelişme 1939'dan itibaren Kemalizmin iktidardan ağırlığını kaybetmesine, giderek tümüyle uzak kalmasına yol açmıştır. Buna rağmen Kemalist görüş kendini muhafaza etmiş, hatta zaman zaman güçsüzde olsa iktidarda köşe kapabilmiştir.

Kemalist ulusal bağımsızlık anlayışı dış politikada kendini hissettirmiştir. Bu anlayış: 'Yurtta Barış-Dünyada Barış' ilkesiyle kendini gösterir. Çünkü Ulusal burjuvaziyi, kapitalizmi kendi iç olanaklarıyla geliştirmenin bir yoluda tarafsız, barışçı bir dış politika izlemekten geçer. Barışçı, tarafsız bir Türkiye'de arzulanan amaç gelişebilir. Aynı zamanda tarafsızlıkla kapitalist kampın iç çelişkilerinden Türkiye kapitalizminin gelişmesi için faydalanılabilir, diğer bir yandanda ayrı bir ekonomik-politik sisteme sahip olan komşu Sovyetler Birliği ile ilişkiler sıklaştırılıp ekonomik ve Ti-

cari ilişkiler geliştirilebilir. Kemalistler, iktidarlara sırasında bu ilkeye sıkı sıkıya bağlı kalmışlar, hiç bir saldırgan pakta girmemişler, ^{bunları} desteklememişlerdir. Diğer bir deyişle, Kemalist dış politika karşılıklı yarar ilkesine dayanır. Türkiye'nin tarafsızlıktan uzaklaşması 1938 sonrasında görülür.

Dış politikada Kemalizm ulusal bağımsızlıkçı, tarafsız, anti-emperyalist, karşılıklı yarar gibi ileri sayılabilecek ilkelere dayanırken, iç politikada işçi sınıfına, emekçi kitlelere göz açtırmamış, onların ekonomik ve politik örgütlenmelerine olanak vermemiş, üzerlerinde terör estirmiştir. Bu durum kimilerinin sandığı gibi hiçte karmaşık, şaşırtıcı değildir. Kemalizmin yüklendiği tarihsel misyonu başarabilmesinin gereklerinden biridir. Kemalizmin Ulusal burjuvazinin geliştirileceği hatta yaratılacağı bir dönemde işçi sınıfına hak tanınması, grevine, ekonomik-politik örgütlenmesine, bilinçlenmesine izin vermesi düşünülemez. Aksi, kendi kuyusunu kazmasıdır.

Tüm bunlara rağmen, gerçekçi bir şekilde bakıldığında Kemalizm, Türkiye tarihinde ilerici bir rol oynamıştır.

'Kemalizm'in Ekonomi Politikası'

Kemalizmin ekonomi politikasını anlamak, yine onun sınıfsal özünün kavranmasıyla olanaklıdır. Ulusal burjuvaziye dayanan ve onun çıkarlarının savunuculuğunu yapan Kemalizm, ekonomik alandada gereğini yerine getirmek zorundadır. Ulusal burjuvazinin amacı Türkiye kapitalizmini kendi öz kaynaklarına dayanarak geliştirmektir. Bu durum ona, emperyalizmle ilişkilerinde, deyim yerindeyse sınır getirmiş,

emperyalizmle kendi gelişmesi yararının dışında ilişkilere girmekten sakındırmıştır. Fakat bu, emperyalizmle uzlaşıl-mayacağı anlamına gelemez. Kemalizm, karşılıklı yarar, ulu-sal bağımsızlığı zarara sokmayacak herkesle işbirliğine hazır-dır. Uluslararası ekonomik ilişkilerde sanıldığı gibi aksine Kemalizm, büyük bir titizlik göstermiş, karşılıklı yarar ve işbirliklerine karşın ilkesine sadık kalmıştır.

Kemalizm içinde ise, Liberalizme karşı devletçiliği öne çıkarmış, ama bu devletçiliği başından beri ulusal burjuva yaratma, güçlendirme amacına yöneltmiştir.

Kemalizmin egemenliği süresinde izlenen ekonomi Politika, belkide Türkiye'nin en tutarlı ekonomik politika dönemidir. Fakat Kemalist Ulusal Bağımsızlık anlayışına paralel olarak biçimlenen ekonomi politika düz ve net bir çizgi izlememiş, inişli, çıkışlı, duraksamalı dönemler geçirmiştir. Amaca yöne-lik bir ekonomi politikanın etkinliğini göstermesi 1929'dan sonraya rastlar. Bunun çeşitli nedenleri vardır. Örneğin:

"...Lozan'da ekonomik bağımsızlık sorunu ancak kademeli ola-rak çözülebilmiştir. Türkiye, gümrüklerine ancak beş yıl son-ra egemen olabilecektir. Yabancı şirketlerin hakları ise yedi yıl için garantilenmiştir." (24) Diğer yandan emper-yalizmle işbirliğinin tadını almış bulunan işbirlikçi büyük burjuvazinin dayatmaları sözkonusudur. Ama tüm bunlara rağ-men Kemalizm 1929'a kadar amacına ulaşabilmek için çe-şitli girişimlerde bulunmuştur. " 1924 yılında Haydarpaşa-Ankara, Eskişehir-Konya, Arifiye-Adapazarı demiryolları, Hay-darpaşa limanı ve rıhtımı devletçe satın alınır. Yabancı sermayenin reji idaresine bütün tekeli kurarak son verilir. Yine aynı yıl çıkarılan 608 sayılı yasa ile, terkedilen

ve yeni bulunan madenlerin devlet eliyle,hiç değilse çoğunluğu Türklere ait Türk şirketleri eliyle işletilmesi kabul edilir ve böylece yabancı sermayenin maden alanında genişlemesi önlenmek istenir. 1926 tarihli petrol kanunu ilede petrol araştırma ve işletme hakkı ilke olarak devlete bırakılır."(26)

Bu dönemde ulusal burjuva yaratmanın göze çarpan en önemli girişimi, bizzat devlet desteği altında "Türkiye Milli İthalat ve İhracat A.Ş.'nin" kuruluşudur. Bu şirketin amacı Rum ve Ermenilerin, yani işbirlikçi ticaret burjuvazisinin yerini almak, diğer bir deyişle ulusal burjuva yaratmaktır. Nitekim bu şirket amacını, Zaferden sonra 'Hakimiyet-i Milliye' gazetesinde çıkan ilanında şöyle açıklar:

"Türk'ün ekmeği ile büyüüp, Türk vatanına kazandıkları paralarla kurşun atıp, Türkiye'nin, Türk'ün yok olmasına çalışan ve vatanımızın en zengin kısımlarını yaktırıp, yıktırmaya ve kardeşlerimizin şehit olmasına yol açan ve yiğit ordumuzun zaferi üzerine kaygıya düşerek, vatanımızdan çekilip gitmekte olan Rum ve Ermenilerin uyruk değiştirerek, dört ay sonra daha dehşetli hırs ve öç duygusuyla memleketimize gelmesini istemeyenler: Gidenlerin kalan işyerlerini kendi esnaflarımızın kendi ellerine teslim edebilmek amacıyla kurulan..."(26)

Şirketin kurucuları arasında büyük sayıda millet-vekili, subay ve Anadolu tüccarı vardır. Bu şirketin kuruluşuna işbirlikçi kesimden ve emperyalist dış şirketlerden yoğun tepki gelir.(x) Hükümet bu tepkiler karşısında, şirketin hükümet katında hiç bir özel durumu yoktur, diye açıklama yapma

(x) Daha geniş bilgi için: Doğan Avcıoğlu-Milli Kurtuluş Tarihi.

zorunda kalsada, şirket," devlete dayalı imtiyazlı durumu-
nu sürdürür,devlet müteahhitliğine yönelir.Zonguldak'ta kömür
madeni imtiyazını alır,devlet inşaatlarına girer... Şir-
ketin faaliyeti devlete çimento satmak,uçak hangarı yap-
mak,Tütün tekeli idaresine makine ve sigara kağıdı sağla-
mak,devletten kömür ocağı imtiyazı alıp devlete kömür sat-
mak gibi işlerdir."(27) Yine bu dönemde,1924 yılında Ulu-
sal burjuvaziye para sağlamak amacıyla İş Bankası kurulmuştur.

Ama ulusal burjuva yaratma ve kapitalizmi öz kaynaklarla
geliştirme girişimleri daha başından fiyaskoyla sonuçlanmış-
tır.Amaca ulaşmak için kurulan 'Türkiye Milli İthalat ve
İhracat A.Ş.' bunun örneğidir. Şirket,adı üstünde İthalat ve
İhracatı üstlenmek için kurulmuştu.Ama yerli işbirlikçi
burjuvazi ve Türkiye'nin bu yeni ekonomi politikasından
rahatsız olan Emperyalist devletlerin şirketi 'afor-oz et-
mesi' sonucu, devlet desteğine sahip olmasına rağmen,dış
piyasalara giremeyen şirket işbirlikçilerle, yabancı fir-
malarla ilişki kurar. İşte bunun sonucu,"Milli burjuva an-
cak devlet beslemesi olarak,koltuk değneğiyle ayakta dura-
bilmektedir.'Milli' etiketine ve desteğine rağmen dış pi-
yasalara kendi gücü ile giremediği için,yabancı firmalar-
dan ve azınlıklardan medet ummakta ve işbirlikçiliğe doğru
hızla yol almaktadır. Nitekim kurtuluş savaşından sonra
asker-sivil kadronun ticarete atılan kişileriyle,Anadolu-
nun millîci küçük tüccarının yükselen kesimi,İstanbul tücca-
rıyla ve dış ülkelerle bağlantılı azınlık firmalarıyla iliş-
kiler kurarlar,yabancı firma temsilciliklerini alırlar ve
büyük burjuvazinin zamanla yükselen bir kanadını temsil
ederler."(28) Örneğin en büyük tekeller-den ve yüzlerce
yabancı şirketle bağlantısı bulunan Koç Holding,Ankaralı

ufak bir tüccar ailesinden gelmektedir. Otelcilik, Boyacılık gibi alanlarda kendini gösteren, birçok yabancı şirketle bağlantılı 'Ercanlar', Orta Anadolu'nun ufak bir koyun tüccarının çocuklarıdır. Ulusal Burjuva olarak geliştirilmek istenen Anadolu tüccarının büyük bir bölümü tam tersine biraz palazlandıkça işbirlikçiliğe yönelmiştir. Bu durum 1938'den sonra, Kemalizmden ayrılışın önemli nedenlerinden biridir. Mustafa Kemal ve Kemalist kadrolar bu durumun farkındadır. Bu durum Kemalistlerin üzerinde hassasiyetle durdukları ulusal bağımsızlığın tekrar elden gitmesine yol açacaktır. Kemalist kadronun büyük çoğunlukla asker kökenli ve sivil bürokrat olması, burjuvazi içinden gelmemeleri, kemalist kadroya belli bir görece bağımsız durum kazandırmıştır.

İşte bu görece bağımsız durum ulusal bağımsızlık konusunda titizlik, ulusal burjuva yaratma konusundaki inatlık, kemalizmin arzuladığı ekonomik politikanın sürdürülmesine, emperyalizme karşı mesafeli davranılmasına yol açmıştır. Açık bir gerçektir ki, kemalistler egemenlikleri boyunca emperyalizme karşı mesafeli davranmışlardır. Fakat ilk yıllarda bazı emperyalist şirketlerle, emperyalizm yararına gözüken bir takım anlaşmaların yapılması, örneğin ünlü 'Chester Projesi', Kemalistlerin emperyalizme daha başından kucak açtıkları gibide yorumlanabilmektedir. Ama unutulmamalıdır ki Chester Projesi ve diğer imtiyazlı anlaşmalar kısa süre sonra fesh edilmiş, 1938'e kadar olan dönemde emperyalizmle öyle imtiyazlı anlaşmalara gidilmemiştir. Özellikle 1929'dan başlayarak Sovyetlerle ekonomik ve ticari anlaşmalar sıklaştırılmış, deyim yerindeyse bu dönemde adeta sadece Sovyet

ler Birliği ile ilişkiler sürdürölmüştür.

Kemalist ekonomi politikanın 1929'lardan sonra rayına oturduğunu söylemiştik. Bunun nedenleri, kemalist egemenliğin artık rayına oturması, Lozanda kararlaştırılan gümrüklerin ve yabancı şirketlerin durumunun halolmasının bu tarihe rastlaması, 1929'da Emperyalist, kapitalist ölkelerin derin bir ekonomik bunalıma girmesi, ve Sovyetlerdeki ekonomi politikanın başarılarının ilk nüvelerini vermesinin Kemalistleride etkilemesidir.

Bu dönemde, gümrük himayesi ve Türk parasının korunması başlar. Dış ticaret kontrol altına alınır. Devlet bankası kurularak para basma yetkisi yabancı Osmanlı bankasından alınır. Devlet Sanayi Ofisi, Sümerbank, Etibank, Maden Teknik Arama, Elektrik Etüd idaresi, Devlet Su işleri v.b kurulur. Beş yıllık kalkınma planları yürürlüğe konulur. Süresi biten tüm yabancı şirketler devletleştirilir, Yabancı sermaye anormal sayılır. CHP'nin 1931 parti programında, "Normal Sermayenin tek kaynağı milli emek ve birikimdir" (29) denilir.

İlk beş yıllık plan Sovyet'lerin desteği ile hazırlanır. Başbakan İnönü 1932 Mayıs'ında Sovyetler Birliğine gider. Sovyet uzmanları Türkiye'ye gelir, Sanayi ve tarım alanında raporlar hazırlarlar. Sovyetlerden büyük krediler alınır. Sovyet yardımıyla fabrikalar kurulmaya başlanır. Tüm bunlar karşılıklı yarar ve içişlere karışmama ilkesi çerçevesi içindedir. (Kemalizm, Kapitalizmi öz kaynaklarla geliştirme yolundadır.) Bu gelişmelere Emperyalist devletlerden homurtular yükselir. Türkiye'yi kollarına almak isteyen emperyalizmin huzuru kaçmıştır. İşbirlikçilikle, acentacılıkla kolaydan para kazanmaya alışmış büyük burjuvazide hoşnutsuzdur.

Nitekim İnönü'nün Cumhurbaşkanı seçilmesi ile başlayan süreçte, yani Kemalizm'den yan çizildiği, işbirlikçi burjuvazinin devleti yavaş yavaş ele geçirdiği dönemde, emperyalizme tekrar kucak açılmasıyla Türk ekonomisini incelemeye gelen Amerikalı iktisatçı Thornburg, "Devletçiliği bırakacaksınız... Karabük'ten vazgeçeceksiniz, makine ve motor yapımı olmaz" v.s der. (30)

1929'dan 1940'ların başına kadar geçen sürede izlenen ekonomi politika bir çok kişilerce yanlış değerlendirilmiş, 'Kapitalist olmayan kalkınma yolu', 'Sosyalizme geçilebilirdi' sanılmıştır. Örneğin TİP Genel Başkanı Behice Boran Kemalizmin ekonomik ve diğer alanlardaki politikasını şöyle yorumlamaktadır: " Kurtuluş savaşı yıllarında ve hemen sonraki devrede, aşağı yukarı Atatürk'ün ölümüne kadar, yönetici kadro emperyalizme dolayısıyla kapitalizme-... karşı verdiği mücadele sonucu varabileceği en ileri ideolojik noktaya vararak devrimcilik-halkçılık, sonrada laiklik-devletçilik noktalarını ortaya attı. Bu ilkeler, kavramların anlamları incelenip tespit edilerek birbirleriyle ilişkin olarak sistemleştirilseydi, Sosyalizme varacak bir ideolojik çerçeve meydana gelebilirdi." (31) Görüldüğü gibi bu yorumda, Kemalizm'in kurtuluş savaşının doğası gereği anti-Emperyalist bir konum alması, onun bu niteliği, kapitalizme karşıymış gibide gösteriliyor. Fakat Kemalizm ulusal kurtuluş savaşında ve daha sonra emperyalizme karşı izlediği mesafeli durum, amacı olan ülkede kapitalizmin kendi iç dinamiği ile geliştirilmek istenmesinin getirdiği bir sonuçtur. Bu uygulamanın sonucu, gün geçtikçe Kemalizmi daha çok anti-emperyalist konumlara çekmekle birlikte onun ülke

içinde Kapitalizmde karşı oluşunu gerektirmemiştir. Ulusal burjuva ideolojisi olan Kemalizmin böylesi bir uygulamaya -Kapitalizme karşıtlığa- geçmesi zaten sınıfsal yapısına aykırıdır. Nitekim Kemalizm daha Zafer'in ilk günlerinde 'İzmir İktisat Kongresi'ni toplayarak yolunu seçmiştir. Bu, Kapitalist kalkınma yoludur.

Bir diğer yanlış yorumda, 'Kapitalist olmayan kalkınma yolu'na girilebilirdi' görüşüdür. Acaba, gerçekten Ulusal Kurtuluş savaşı sonunda böyle bir yola girilebilirmiydi? Biz sanmıyoruz. Böyle bir yolun gerçekleşmesi için iki etmen olmalıdır. Ya güçlü bir marksçı-leninci hareket, ya da etkileyebilecek bir Komünist Partisi. Ulusal Kurtuluş savaşı döneminde ve sonunda Türkiye'de ne güçlü bir marksçı-leninci hareket, nede yığınları etkileyebilecek güçlü bir Komünist Partisi'nden söz edilebilir. İşçi sınıfı hem nicel, hemde nitel olarak güçsüzdür. Ulusal Kurtuluş savaşlarının doğası olan ulusal yanın ağır bastırması, işçi sınıfına bilinç eksikliği nedeniyle sınıfsal yanı ikinci plana attırabilmiştir. Komünist Partisi yeni kurulmuş, komünist kümeleri yeni yeni birleştirmeye başlamış ve geniş yığınları etkileyebilecek durumda değildir. Partinin en önde gelenleri, Merkez komite üyeleri, 15'ler kuruluşundan hemen sonra katledilmişlerdir.

Kapitalist olmayan kalkınma yolunun olabileceğini savunanlar 'Moğolistan örneğini' getirirler. Moğolistan'da işçi sınıfının çok güçsüz olduğu bir gerçektir. Ama unutilan bir gerçek vardırki, buda 'Komünist partisinin gücü ve eylem birliğini -özellikle din adamları Lama'larla- gerçekleştirmesi, yığınları etkileyebilmesidir. Moğolistan olayının altında Komünist Partisi yatar.

Kısaca bu nedenlerden dolayı Ulusal kurtuluş savaşı sonunda

'Kapitalist olmayan bir kalkınma yoluna girilebilirdi' görüşü hayalcilik ve tutarsızlıktır.^{ilkesel} (Nitekim bu olmamıştır-da.)

'Kemalist Dış Politika'

Kemalist Dış Politikanın belirlenmesi kendisini "Yurt'ta Barış-Dünya'da Barış" ilkesinde gösterir. Daha öncede belirttiğimiz gibi Kemalizmin amacı olan Ulusal Burjuvayı yaratma va kapitalizmi öz kaynaklarla geliştirmenin koşullarından biride Barıştan ,tarafsızlıktan yana olmak,tüm ülkelerle iyi ilişkilerde bulunmaktır. Kemalizm,egemenliği süresince -1923-1938- barışçı,tarafsız,iyi ilişkilere dayanan bir politika izlemiştir.Barışı savunan,savaşı yasaklayan her anlaşmaya ısrarla katılmış,bunun hararetli savunuculuğu yapılmıştır.

Kemalist dış politikanın ana çizgileri 1 Mart 1922'de Meclis açılırken M.Kemal'in yaptığı konuşmada şöyle açıklanıyordu: "İç politikada olduğu gibi, dış politikadada temel ilkemiz Milli Misak maddelerinden ibarettir.Milli-Misak'ı kabul ederek maddi ve manevi alanda tam bağımsızlığımızı onaylayanları derhal dost sayıyoruz.Tam ve gerçek bağımsızlığımızı açıkça ve içtenlikle en önce teslim ederek bize dostluk elini uzatan Rus Şüralar Cumhuriyeti ile kardeşçe ilişkilerimizin güçlendirilmesi dış politikamızın temelidir. Bu ilke tam bağımsızlığımızı onaylayacak bir devletle ilişkilerimizi yenilememize elbette engel teşkil etmez. Efendiler! Dış politikamızda başka bir devletin haklarına bir saldırı yoktur.Ancak hakkımızı,yaşamımızı,memleketimizi,namusumuzu savunuyoruz ve savunacağız."(32) Kemalistler

egemenlikleri süresince bu kişilikli dış politika diyeceğimiz çizgiden ayrılmamışlar, savunup uygulamışlardır.

Kemalistler paktlara girmeye, bloklaşma ya karşı olmalarına rağmen, bu ilkeyi 'savaşçı ve saldırgan amaçlı ittifaklara karşı savunmuşlar', barıştan yana, savaşı engelleyebilecek, dostluk ve iyi ilişkileri sağlayabilecek anlaşmaları, paktları hararetle savunup desteklemişler, kuruluşlarında ön ayak olmuşlardır.

1 Mart 1921 ve 25 Mayıs 1928 tarihlerinde Afganistan, 22 Nisan 1926-5 Kasım 1932 İran, 16 Mart 1921, 27 Aralık 1925 Sovyetler Birliği 1923'te Arnavutluk, 1925'te Bulgaristan ve Yugoslavya 1926 ve 1930'da Yunanistan ile Dostluk anlaşmaları imzalanır. Bunların herbiri tarafsızlık temeline dayalı ikili anlaşmalardır. Anlaşmalarda alınan yükümlülük birbirlerine karşı düşmanca tutumlardan ve büyük devletlerin emperyalist politikalarına alet olmaktan kaçınmaktır. Örneğin, 1925'te Paris'te Aras ve Çiçerin tarafından imzalanan 'Tarafsızlık ve Saldırmazlık anlaşması' maddelerinde bu ilkeler açıkça görülür. " Madde1.-Taraflardan biri saldırıya uğrarsa, öteki ne karşı tarafsızlığını koruyacaktır. Madde2.-Taraflar birbirlerine karşı saldırı hareketinde bulunmayacaktır. Öteki devletlerle, bu devlete karşı yöneltilmiş bir anlaşma yapmayacak ve öteki devletlerce girişilmiş düşmanca bir harekete katılmayacaktır." (33) Bu içerikte daha bir dizi anlaşmalar imzalanmış, Barış ve tarafsızlık konusunda Kemalistler büyük çabalar harcamışlardır. Türkiye, bu kişilikli dış

politika sayesinde kısa bir sürede çevresinde bir dostluk çemberi kurmuştur.

"ABD Büyükelçisi Grew, Tefvîk Rüştü Aras'ın Türk dış politikasını nasıl açıkladığını anılarında şöyle yazar:

'Bizim Dış politikamız basit ve dosdoğrudur. Herkesle dostluk kurmak isteriz. Fakat hiç kimseyle ittifak ve bloklaşma yapmayız. Beş yıl önce Türkiye, potansiyel düşmanlarla çevrilmişti. Bugün güvenilir dostlarla çevrilidir.'"(34)

Türkiye, Kemalist dış politika döneminde saldırgan, savaşçı ve ülkelerin iç işlerine müdahale etmeyi amaçlayan paktlara girmemekte titiz davranırken, barıştan, işbirliğinden yana paktlara girmekte de aynı ölçüde istek göstermiştir. Kellog, Litvinof, Balkan, Saadabat paktları bunun örnekleridir. Bu paktların amaçlarını biraz açalım:

Kellog Paktı: "6 Nisan 1927'de Fransa Dış işleri bakanı Briand, ABD ile savaşı gayri meşru kılan ikili bir anlaşma imzalamayı isteyince, ABD dışişleri bakanı Kellog bunun ikili değil, çok yönlü bir pakt olmasını önerir. Sonunda ABD, Fransa, Almanya, İngiltere, İtalya ve daha dokuz ülke 27 Ağustos 1928'de Paris'te Kellog-Briand paktını imzalarlar."(35) Paktın amacı savaşı gayri meşru kılmaktır. Ama gerçek amaç emperyalizmin çıkarlarının korunması ve Sovyetleri tehdit etmektir. Bu yönüyle bakıldığında ütöpik bir paktır. Türkiye bunun farkındadır. Paktın ütöpik olduğunu bilmektedir. Nitekim 23 Ağustos 1928 tarihli Cumhuriyet gazetesinde pakt üzerine şöyle bir yazı çıkar: "Tiyatroda aşk ve gözyaşlarının ciddiliğine inanmaksızın, yetenekleri için aktörleri nasıl alkışlıyorsak, barış sahnesinde oynayan politika aktörlerinin söyledikleri güzel şeyleride, inanmaksızın barış

uğruna alkışlayalım."(36) Türkiye pakta ilk imzacı devlet olarak katılmasada 19 Ocak 1929'da paktı onaylar.Ama ABD, bu paktı, Sovyetlere karşı kullanmaya kalkınca,(Mançurya'da Çan Key şek'in kışkırtmasıyla Sovyetlerle Çin arasında meydana gelen ufak bir silahlı çatışma nedeniyle ABD paktı onaylayan tüm devletlerden Sovyetler Birliği'ni kınayan bir açıklama yapmasını ister) Türkiye bunu kabul etmez.Bu olay sonucu, ABD Türkiye Büyükelçisi Grew 5 Aralık 1929'da ABD dışişleri bakanlığına şunları yazar: " Taraf tutuculuk açık.Görüşüme göre Türk açıklamasının tatmin edici nitelikte olmayışı,dış işleri bakanının Rusya'ya eğilim göstermesi yüzündendir..."(37)

Litvinof Paktı: Sovyetler Birliği de Kellog paktını imzalamaya çağrılan ülkeler arasındadır.Litvinof,anti-Sovyetik blok şampiyonlarının savaş karışıklığını -lafta bile kalsa- yararlı bulur...Sovyetler Birliği,Türkiye gibi Kellog paktını ilk onaylayan ülkelerden biri olur."(38)

Sovyetler Birliği bütün ülkelerin bu paktı onaylamasının uzun süreceğini düşünmektedir.Bu amaçla bölgesinde aynı amaçlı bir pakt oluşturmaya koyulur. "1929'da Estonya, Letonya,Polonya,Romanya ve Sovyetler Birliği ...anlaşmazlıklarda savaşa başvurmayı yasaklayan Litvinof paktını imzalarlar.Daha sonra Türkiye,İran ve Danzig serbest şehri, ayrı ayrı imzalayarak Litvindf paktına katılırlar.Kellog paktı, böylece Litvinof paktı ile Sovyetler Birliği ve komşuları arasında resmen savaştan kaçınma belgesi haline gelir."(39)

Balkan Paktı: Bizzat Türkiye'nin girişimi sonucu 9 Şubat 1934 günü Türkiye, Yugoslavya, Yunanistan ve Romanya arasında imzalanmıştır. Paktın amacı imzacı devletlerin, mevcut sınırlarının güvenliğini karşılıklı olarak garanti edilmesi, Balkan ülkeleri arasında işbirliğinin kurulması ve birbirlerine karşı tertiplere girişilmesinin önlenmesidir. Paktı ilk tanıyan, destekleyen ve işbirliğine geçen Sovyetler Birliği olmuştur.

Saadabat Paktı: 8 Temmuz 1937 yılında Türkiye, İran, Irak ve Afganistan arasında imzalanmıştır. Paktın amacı Orta-Doğuda barışın korunmasıdır. Paktın imzalanması için geçen üç yıllık sürede aynı zamanda Türkiye'nin girişimleriyle İran-Afganistan, Irak-İran sınır anlaşmazlıklarında çözülmüş, böylece bölgede birbirlerine dost ülkeler yaratılmıştır.

Türkiye bunların dışında, barıştan yana, içişlerine karışmama koşuluyla daha başka ülkelerle anlaşmalar imzalamıştır. Tüm bu ikili anlaşmalara ve paktlara girerken, Türkiye her defasında Sovyetlerede danışmış, onun desteğini almıştır. Çünkü 1925 Türkiye-Sovyetler Birliği anlaşması gereğince iki taraftan biri diğer bir başka ülkeyle anlaşmaya girmek isterse, öteki tarafın desteğini almak zorundaydı. Türkiye de, Sovyetler Birliği de bu ilkeye sadık kalmışlardır. Diğer bir gerçekte Sovyetlerin Türkiye'nin girdiği tüm anlaşmaları desteklediğidir. Herhalde Türkiye'nin emperyalizmden yana yapacağı bir anlaşmayı Sovyetlerin desteklemesi beklenemezdi.

Türkiye'nin dış politikada Sovyetler Birliği ile olan ilişkileri diğer ülkelerle olan ilişkilerinden ayrı bir önem taşır. Bu, Atatürk'ün deyimiyle, 'Türk dış politikasının temel taşıdır. İki ülke uluslararası anlaşmalarda, toplantı-

larda birbirlerini tutmuşlar, birbirlerine zarar getirecek en ufak bir girişimden bile kaçınmışlardır. Nitekim, Türkiye Mart 1928'de katıldığı silahsızlanma konferansında (Bu toplantı Türkiye'nin resmen katıldığı ilk uluslararası toplantıdır ve Sovyetlerin ısrarlı bir şekilde diğer ülkelere Türkiye'nde katılmasını bildirmesi sonucu olmuştur.) Sovyetlerin sunduğu 14 maddelik silahsızlanma programını destekleyen 3 ülkeden biridir.

Türkiye'nin Milletler Cemiyeti'ne girmesinde Sovyetlerle anlaşma sonucu olmuştur. Karşılıklı danışmadan sonra Türkiye 1932'de Milletler Cemiyeti'ne girer. Milletler Cemiyeti'nin Sovyetlere karşı beslediği düşmanca tavrı Türkiye bilmektedir ve bu yüzden bir notayla Sovyetlere karşı alınabilecek tedbirlere katılmayacağını bildirir: "Sovyetler Birliği'ne karşı öteki devletlerce yöneltilmekte Türkiye'nin haklı görmeyeceği... bir suçlama onu, 16. madde gereğince alınacak herhangi bir tedbire katılma zorunda bırakamaz." (40)

Daha sonra Türkiye'nin arzusu ile Sovyetler Birliği'nde Milletler Cemiyeti'ne katılır. Dışişleri Bakanı Aras bu durum karşısında şunları söyler: "M. Cemiyeti'nde sınırlı bir ölçüde olmakla birlikte hem kendimize, hemde insanlık dünyasına hizmet edebileceğimizi gördük, girdiğimize asla pişmanlık duymadık. Özellikle büyük komşumuz ve dostumuz Sovyetler Rusya'sının bu örgüte girmesi hareketimizin doğruluğunu gösterdi. Zaten oraya, onunla anlaşarak girmiştik." (41)

Türkiye ile Sovyetler Birliği arasındaki bu olumlu ilişkilerin örnekleri çoğaltılabilir. Her alanda bunun sayısız örnekleri yaşanmıştır.

"İngiltere, 1927 yılında Sovyet'lerle ilişkilerini kesip ticaret kurulunu geri çektiğinde ve bütün ülkeleri bu yola ittiğinde, Ekim Devrimi'nin onuncu yıl kutlama törenlerinde ancak Türkiye, Afganistan ve İran gibi birkaç ülkenin delegasyonları Moskova'dadır."(42)

M.Kemal, CHP'nin 4.Kurultayını açarken Türk-Sovyet ilişkileri hakkında şunları söyler: "Son günlerde Boğazlar sorununu ortaya koyduğumuz zaman, Sovyetlerin bizim tezimizdeki doğruluğu ve haklılığı bildirmiş olmaları, Türk milletince yeniden derin dostluk duyguları uyandırmıştır. Türk-Sovyet dostluğu milletlerarası barış için şimdiye kadar yalnız hayır ve fayda getirmiştir. Bundan sonrada yalnız hayırlı ve faydalı olacaktır."(43)

Falih Rıfki Atay'da, Atatürk'ün ısrarla şu görüşü savunduğunu yazar : "Politikamız, bir daha bu iki milleti karşı karşıya getirmeyecektir."(44) Diğer bir noktada, Kemalist dış politikanın egemen olduğu dönemde 'Büyük komşumuz ve Dostumuz' deyiminin yalnızca ve yalnızca Sovyetler Birliği için kullanıldığıdır.

Sonuç olarak söylenecek: ^{olursa} Kemalist dış politika, Türkiye Cumhuriyeti tarihinin bugüne kadar olan en onurlu, kişilikli dış politikasıdır. Bu dış politika onu ister istemez anti-Emperyalist konumlara sürüklemiş, buda hem Türkiye'ye hemde bölge halklarına çok şeyler kazandırmıştır.

'Kemalizm'in İç Politikası'

Daha önce Kemalizmin Dış politika ve Ekonomi politikada ileri sayılabilecek ilkelere karşın, iç politikada acımasız olduğunu, işçi sınıfına ve emekçi kitlelere göz açtırmadığını belirtmiştik.

Marks'ın belirttiği gibi İç politika ve Dış politika birbirlerinden ayrılmazlar. O halde Kemalizm dış politikada gösterdiği ileri ilkeleri niçin iç politikadada uygulamamıştır? Kemalizm'in iç politikası ile Dış politikası farklı mıdır? İlk bakışta böyle gözüksede, Kemalist Dış politika ve İç politika birbirleriyle çelişkili değildir. Çünkü bu konuda ölçek, dış politikada gösterdiği dostluk, karşılıklı yarar, barışçı ilişkiler bunun iç politikadada tam tersi, yani işçi sınıfına, emekçi halka baskı kurması olamaz. Ölçek, 'Kemalizm'in amacıdır'. Amacı, Ulusal Burjuvaziyi ve kapitalizmi öz kaynaklarla geliştirmek olan Kemalizm iç ve dış politikada bu amaca uygun hareket etmiştir. Kemalizm'in neden ileri bir dış politika izlediğini Dış politika bölümünde görmüştük.

Ulusal burjuvaziyi ve Kapitalizmi öz kaynaklarla geliştirmenin bir yoluda işçi sınıfının, emekçi kitlelerin bilinçlenmesini, örgütlenmesini, gelişmesini 'önlemektir'. İşçi sınıfına, emekçi kitlelere 'hoşgörülü' davranmak (işçi sınıfının Kemalizme karşı alternatif duruma gelmesinin yollarının açılması) bir deyişle Kemalizmin amacının gerçekleşememesidir. Buradan kaynaklanarak Kemalizm, iç politikasını 'halkçılık' ilkesiyle biçimlendirmiştir.

"Kemalizmin ve Cumhuriyet'in ideolojik temellerinin en

Önemlilerinden biri olan 'halkçılık' özünde Türkiye'de sınıflar bulunmadığı, Türkiye halkının 'imtiyazsız, sınıfsız, kaynaşmış bir kitle' olduğu anlayışına dayanır. 1920'ler Türkiye'sinde sınıf ayrışmasının keskinleşmemiş olduğu, özellikle modern sınıflar olan burjuvazi ve proleteryanın yeterince güçlü olmadığı ...bir gerçektir... Ancak Kemalizmin 'İmtiyazsız, sınıfsız, kaynaşmış bir kitle' görüşü, özünde ulusal burjuvazinin sömürülen sınıfların sınıf savaşını redetme, yok sayma ve ulusal devrimde öncülük ettiği, tüm sınıfları (halkı) kendi egemenliği ve ideolojisi etrafında birleştirme siyasetinden başka bir şey değildir." (45)

Bu görüş, M. Kemal'in şu sözleriyle kendini gösterir: "Bizim halkımızın menfaatleri yek diğerinden ayrılan sınıflar halinde değil, bilakis mevcudiyetleri ve muhassala-i mesaisi yek diğerine lazım olan sınıflardan ibarettir." (46) Kemalizm sınıfsal çelişkiyi ve sınıfların varlığını amacına ulaşmak için sürekli yok göstermeye çalışmıştır. "Ancak bu durum gösterilmek istendiği gibi sınıfsal çelişkinin var olmadığı anlamına gelmez. Aksine ulusal çelişkinin çözümlenme süreci içinde (kapitalizm gelişeceğinden) sınıfsal çelişkide güçlenecektir. İşte Kemalizmin 'halkçılık' ilkesi ulusal burjuvazinin yukarıdaki gerçeğin bilincinde olmasından ve sınıfsal çelişkilerin güçlenmesini engelleme amacından kaynaklanır." (47)

İşte bu noktadan yola çıkıldığında, Kemalizmin Türkiye işçi sınıfına, emekçi kitlelere 'hoşgörülü' davranmamasının, göz açtırmamasının nedenleri anlaşılabilir.

Bu dönemde, Türkiye İşçi Sınıfının politik örgütü TKP

yasaklanmış,15'ler öldürülmüş,grev ve sendikalaşmaya izin verilmemiş,komünistler üzerinde ağır bir baskı,terör estirilmiş,kısacası işçi sınıfının ve emekçi halkın gelişmesine yol açacak hiç bir girişime olanak tanınmamıştır.

Tüm bunlara rağmen sonuç olarak,şunu söyleyebiliriz: Kemalizmin egemen olduğu dönem iç ve dış politikasıyla Türkiye'nin en ileri dönemidir.Bu görüşü öne çıkarırken şu sorularıda soruyoruz. Bu sorulara verilecek yanıtlar Kemalizmin neden Türkiye Cumhuriyeti tarihinde en ileri dönemi işgal ettiğini açıklayacaktır.

Bir takım sendikal özgürlüklerin verildiği,Dersim'de yaşandığı gibi kanlı soy kırımlarının olmadığı Demokrat Parti dönemimi daha gericedir,yoksa işçi sınıfına hiç bir özgürlüğün tanınmadığı,kanlı soy kırımlarının yaşandığı Kemalizm dönemimi? Biz D.P. dönemi diyoruz. Çünkü Bayar-Menderes dönemi işbirlikçi sermayenin ağırlıkla iktidar olduğu,tekelleşmeye doğru kaydığı,gericiliğin rahimi Emperyalizmle sarmış-dolaş olunduğu bir dönemdir.

Olaylara gerçekçi ve işçi sınıfı biliminin ışığında bakıldığında ortaya çıkan gerçek budur. Biz olaylara kendi arzula-
dığımız şekilde değil, Marksizm-Lenin-izmin çerçevesi içinde
bakmak, değerlendirmek, bu temele oturtmak zorundayız.

Kemalizm üstüne yazdıklarımız bir çok kişiye ters gelecek ve yadırganacaktır. Amacımız Kemalizmi 'aklamak' falan değildir. Biz istesekte, istemesekte, kabul etsekte, etmesekte doğrular, gerçekler değiştirilemiyor. Biz işte bu gerçeği yerine koymak istedik.

IV. BÖLÜM

'Kemalizmden Ayrılış ve Günümüzde Kemalizm'

Görüşümüz şudurki; Kemalizm, Türkiye Cumhuriyeti tarihinde egemenliğini M. Kemal'in ölümüne kadar olan sürede göstermiştir. 1940'ların başı artık Kemalizmin ülkenin ekonomik ve politik yaşamından uzaklaşması, yeni bir dönemin başlamasıdır. Bu dönemle birlikte ülkenin söz sahipleri giderek işbirlikçi tekelci burjuvazi olmuştur. Türkiye emperyalizme göbekten bağlanmış, onun piyonu haline gelmiştir.

Türkiye bu dönemde NATO, CENTO gibi saldırgan paktlara girmiş, uluslararası planda anti-Sovyetik, anti-komünist bir ülke olarak tanınmış, ülkenin bağımsızlığı, egemenliği emperyalizme peşkeş çekilmiş, onun izni olmadan iş yapılamaz olunmuş, kısaca Türkiye Dünyada ve bölgede halkların, barışın tehditçisi bir pozisyona gelmiştir. Bunun nedeni; Emperyalizm döneminde Ulusal Burjuvazinin ve kapitalizmin öz kaynaklarla yaratılamayacağı, yerli işbirlikçi burjuvazinin salt bu yolla, işçi sınıfı ve emekçi kitlelerle ittifak oluşturulamadan yenilemeyeceği, aksine onun tüm engellere rağmen yükseleceğidir. Nitekim Kemalizm döneminde izlenen amaca uygun politikaya rağmen işbirlikçi burjuvazi güçlenmiş,

ulusal burjuvazinin bir koluda işbirlikçi konuma gelmiştir. Diğer bir deyişle güçler oranı 1940'lar başında artık hissedilir bir şekilde işbirlikçi burjuvazi yararına değişmiştir.

Kemalist ekonomi politika ve dış politikayla, 1940'lardan sonra izlenen ekonomi ve dış politikayı karşılaştırdığımızda aralarında büyük farklar görülür. Halk arasında 'Allahı bile bir değil' diye bir laf vardır. Deyim yerindeyse Kemalist ekonomi ve dış politikayla 1940'lar sonrası ve günümüzde izlenen ekonomi ve dış politikanında 'Allahı bir değildir'.

Kemalizm, yani ulusal burjuvazi egemenliği bir daha geri alamamak üzere 1940'larda işbirlikçi burjuvaziye kaptırmıştır. Zaman zaman kemalist düşünce (örneğin 27 Mayıs 1960'da) iktidarda kendini gösterecek, bu egemenlik ve etkileyici bir biçimde değil, silik bir silüet olarak biçimlenmiştir.

Buradan çıkarak, 1940'lardan sonra Türkiye'ye egemen olan ideolojiyi Kemalist saymak en iyimser bir deyişle safdilliktir. 1940'lardan sonraki ve özellikle Demokrat Parti döneminde dahil, onu izleyen iktidarların ve günümüzde Cunta'nın Kemalizm ile yakından uzaktan bir ilişkileri yoktur. Bu dönemlerde, günümüz Cunta koşullarında yapılanlara, ekonomi ve dış politikaya, iktidarların sınıfsal konumlarına dikkatli bir gözle bakılırsa, iyi incelenecek olursa dediklerimizin doğruluğu çok daha iyi anlaşılacaktır.

Ama diğer bir gerçekte, Cumhuriyet Türkiye'sinin tüm iktidarları, hükümetleri, partileri kendilerini gerçek kemalist gibi göstermişler ve bunu ısrarla savunmuşlardır. Bunun sebebi nedir? Bunu şöyle açıklayabiliriz: Kemalizmin egemen olduğu dönemde, kemalizm kitlelere alabildiğince yaydı-

rılmıştır(halkçılık anlayışı).İnsanlar Kemalizmin büyük etkisi altındadır. Diğer bir yönde M.Kemal'in Ulusal Kurtuluş savaşının başında memlekete ulusal bağımsızlığını kazandırmasıdır.Bu yönüyle M.Kemal yığınlar arasında 'Mit'leşmiştir.İşte bu yönler tüm iktidarlara,hükümetlere, işbirlikçi tekelci sermayeye Kemalizm'den resmen vazgeçmeyi göze aldıramamıştır.Kemalizmin amacı,özellikle bağımsızlık anlayışı terkedilmekle birlikte,onun 'laiklik,yenilikçilik gibi' ikinci planda kalan,kendi başına hiç bir özelliği olmayan yanları alınmış,Kemalizmin bu yönleri Kemalizmin en önemli amaçları gibi gösterilmiştir.Bugünde izlenen politika budur.Diğer bir nedende "ideolojilerin ekonomik,sosyal yapıdan daha dayanıklı olduğu,burjuvaziden bağımsız olarak bugünde etkinliğini şu yada bu katmanlar üzerinde sürdürdüğüdür."(48)

'Günümüzde Kemalizm'

TKP Merkez Komitesi'nin 1981 Plenumunda bu durum şöyle dile getirildi:

"Kemalizm ideolojisinin taşıyıcısı ulusal burjuvazi,bugün kendi içinde derin ayrışmalara uğramıştır.Onun bir kolu tekelciliğe tırmandı.Emperyalizmle işbirliğine gitti.Bir kolu ise yerli ve yabancı tekellerin dışında kaldı.Cumhuriyetin ilk yıllarında burjuvaziyle arasındaki ayrıntılar çokda silik olan kent orta katmanları bugün prolet ryaya daha çok yaklaştı. Onunla tekelci burjuvazi arasındaki uçurum kapanmazcasına derinleşti. Bu sosyal fon üzerinde Kemalizm artık geçmişte olduğu gibi burjuvazinin en tepesinden,orta katmanlara kadar geniş bir yığının çıkarlarını

bir arada yansıtamıyor.

Buna karşın birbiriyle çelişkiler taşıyan güçler nasıl oluyorda Kemalizmi savunabiliyorlar? Bunu Kemalizmin bu günde şu yada bu ölçüde, geniş orta katmanları etkilemesiyle açıklamak olanaklıdır. Kuşkusuz değişik sınıf ve katmanların temsilcileri Kemalizmi aynı özde savunuyor... Günümüzde Kemalist akımın içinde değişik sınıfların çıkarlarını yansıtan ayırımı eğilimler ortaya çıkmıştır. En kalın çizgileriyle, bu eğilimleri üç ana grupta toplamak olanaklıdır.

Birincisi, bugün resmi ideoloji düzeyine yükseltilen Atatürk'çülük anlayışdır. Bu görüşü savunanlar, Atatürk'çülüğü bugünkü egemen sınıfların çıkarlarına uyduruyorlar. Bu amaçla Kemalizmin anti-emperyalist özünü bir yana bırakıyor, onu tekkelerin liberal eğilimine indirgiyorlar. Onunla NATO'culuğu savunuyorlar...

İkincisi, CHP'ye egemen olan eğilimdir. CHP ideologları Kemalizmi, sosyal-demokrat reformizmle yenileme savındadır. Bu tutum CHP'nin alacalı sınıfsal bileşiminden kaynaklanıyor. Tüm özgül yanlarına karşın CHP'nin Atatürkçülük anlayışı yerli ve yabancı tekellerle çıkar çatışması olan burjuvazinin, emperyalizm ve tekellerle işçi sınıfı arasındaki sallantılı konumunu yansıtıyor.

Üçüncüsü, Kemalizmin devrimci-demokratik yorumudur. Bu görüşteki Atatürkçüler anti-emperyalist, anti-tekel devrimci dönüşümlerden yana oluyorlar. Geçmişte Yön-Devrim dergisinde kümelenen, bugün bir bölümüyle CHP'de yer alan bu güçler, konumları bakımından işçi sınıfına yaklaşan kent orta katmanlarının çıkarlarını yansıtıyorlar."(49)

1 unlar bugün karşımıza Atatürkçülük adına çıkan görüşler-
dir. Bunların içinde, Cunta'nın Kemalizmle bir ilişkisi
olmayıp, Atatürkçülüğü kendi amaçları için kalkan şeklinde
kullandığıdır. Bu kesim şu yada bu biçimde olsa, Kemalizmi
temsil etmemektedir. Günümüzde Kemalist akımı temsil eden-
ler CHP'ye egemen olan eğilim ve Kemalizmin devrimci-De-
mokratik yorumunu yapan kesimdir. Bu kesim artık günümüzde,
Kemalizmi tümden Ulusal Burjuvazinin görüşü olarak değil,
orta katmanların bir görüşü olarak yorumluyorlar. Kemalizmi
bu katmanlar, durumlarının düzeltilmesi için savunup yasa-
tıyorlar. Bu yönüyle 'gerçek Kemalistler' günümüzde Ulusal
Burjuvaziden bir yerde bağımsız bir nitelik kazanmışlardır.

'Eylem Birliği ve Kemalistler'

"Komünistlerle Kemalistlerin eylem birliği, Kemalizmin
doğası gereği karmaşık bir sorundur. Neki ülkemizin yazgısı
bu politik güçler arasında güçlü bir işbirliği sağlanmasını
gerektiriyor." (50)

Bugün açık bir şekilde su üstüne çıkmasada Cuntayla Ke-
malistler, ulusal burjuvazi arasında çelişkilerin olduğu
bir gerçektir. Yönetimi ellerinde tutan generaller işbir-
likçi tekelci burjuvazinin sözcülüğünü üstlenmişlerdir. Sözcülüğünde öte kendileride, OYAK patronluğuyla tekeller
arasında önemli bir yere sahip-tirler. Bu gün OYAK, yatırımlarıyla, sahip olduğu yan kuruluşlarıyla, dış tekellerden
aldığı temsilciliklerle Türkiye'deki tekelci guruplar ara-
sında en önde gelenlerden biridir. Bu yönüyle bakıldığın-

da, Cuntanın tekel dışı burjuvaziyle, kemalistlerle, orta katmanlarla arasında çıkar çelişkisinin yoğunlaşarak artacağıdır.

Bugün anti-Cunta savaşında Kemalistler, ve tekel dışı burjuvazi potansiyel bir güçtür. Bu gücü savaşıma çekmek bugün daha önem kazanıyor. Bu mümkünmüdür? Bir çok zorluğu taşıyorsa da evet.

"Generaller daha şimdiden, attıkları her adımda, yalnız devrimci-sol güçleri değil, artan ölçüde burjuva siyasal güçleri de karşılarına alıyor, kaçınılmazlıkla askersel rejime karşı muhalefeti genişletiyor ve baskıyı artırdıkça bu geniş güçleri birleşmeye zorluyor." (51) Eylem birliğini mümkün kılan nokta burasıdır.

Kemalizm Barışçı, tarafsız, Ulusal bağımsızlıkçı, anti-emperyalist bir geleneğe sahiptir. Günümüzde gerçek Kemalistler bu geleneğe dört elle sarılıyorlar, anti-Tekel bir konum alıyorlar. İşte Kemalistlerle eylem birliğinde öne çıkılacak ortak noktalar bunlardır. TKP'nin son 'Barış ve Ulusal Demokrasi için Eylem Programı' bu ortak noktaları içeriyor. Bu programda aynı zamanda Kemalistlerin savunduğu görüşlerde yer alıyor. Salt bu noktalarda yapılacak bir eylem birliği bile anti-Cunta savaşında önemli bir yer teşkil ediyor. Komünistlerle Kemalistlerin eylem birliği aynı zamanda, ülkemizde güçlü bir barış hareketinin yaratılması içinde hayati bir önem taşıyor. Bugün dünyamızda en önemli sorunun 'Barışı korumak' olduğu akıldan çıkarılmadan, Kemalistlerinde Barıştan yana bir geleneğe sahip oldukları unutulmadan, bu uğurda adımlar atılması gereklilik oluyor.

Kısaca, Kemalistler, belirttiğimiz niteliklerinden: Barış-
çı, tarafsız, anti-emperyalist, ulusal bağımsızlıkçı oldukların-
dan dolayı anti-Cunta ve Barışın korunması savaşımında önemli bir
yer tutuyorlar. Şimdi önde duran görev; Kemalistlerle de
eylem birliğini oluşturabilmektir. Bunun başarılabilmesi
için, bugün Komünistlerin elinde TKP'nin 1983 Nisan Plenu-
munda kabul edilen 'Barış ve Ulusal Demokrasi için Eylem
Programı' gibi önemli silah bulunuyor.
İlkeli, esnek, sabırlı ve kararlı bir politika ile başarılama-
cak hiç bir şey yoktur.

Mayıs 1983

YARARLANILAN KAYNAKLAR

- 1) Oya Baydar, Türkiye İşçi Sınıfı Tarihi, 2. Basım
- 2) Doğan Avcıoğlu, Milli Kurtuluş Tarihi
- 3) Behice Boran, Türkiye ve Sosyalizm Sorunları
- 4) Atatürk, Söylev ve Demeçler
- 5) Atılım, TKP MK Yayın organı, çeşitli sayılar
- 6) Ürün Sosyalist Dergi, Çeşitli sayılar
- 7) 1980, 81, 82, 83 TKP MK Plenum raporları
- 8) TKP, Barış ve Ulusal Demokrasi için Eylem Programı
- 9) Dr. Dimitir Vandov, Atatürk döneminde Sovyet-Türk ilişkileri
- 10) Kâzım Karabekir, İstiklal Harbimiz
- 11) M. Müfit Kansu, Atatürkle
- 12) F. Rıfık Atay, Çankaya
- 13) T. Rüştü Aras, Görüşlerim
- 14) Nejat Sayer, Atatürk Dönemi

DİPNOTLAR

- 1) O.Baydar,Türkiye İşçi Sınıfı Tarihi,Sayfa 58
- 2) " " " " " " " ,Sayfa 55
- 3) " " " " " " " ,Sayfa 55
- 4)O.Baydar,Türkiye İşçi Sınıfı Tarihi,Sayfa 56
- 5) " " " " " " " ,Sayfa 59
- 6) " " " " " " " ,Sayfa 56
- 7)O.Baydar,Türkiye İşçi Sınıfı Tarihi,Sayfa.87
- 8)" " " " " " " ,Sayfa.87
- 9) D.Avcıoğlu,Milli Kurtuluş Tarihi, Sayfa 1355-1356, Cilt III
- 10) O.Baydar,Türkiye İşçi Sınıfı Tarihi.Sayfa.87
- 11)O.Baydar, age.Sayfa.88
- 12)O.Baydar.age.Sayfa.88-89
- 13) D.Avcıoğlu, age, Sayfa.1342-1343
- 14)O.Baydar.age.Sayfa.84-85
- 15)O.Baydar.age.Sayfa.86
- 16)O.Baydar.age.Sayfa.183
- 17)O.Baydar,age.Sayfa. 303
- 18)Kâzım Karabekir,İstiklâl Harbimiz
- 19)Kâzım Karabekir,age.Sayfa 171
- 20)D.Avcıoğlu,Milli Kurtuluş Tarihi.Sayfa.242,Cilt I
- 21)D.Avcıoğlu,age.S.238.C.I
- 22)M.Müfit Kânsu,Atatürkle,S.171.179.192
- 23)Atatürk,Söylev,S.458.C.II
- 24)D.Avcıoğlu.age,S.1357.C.III
- 25)D.Avcıoğlu,age.S.1376.C.III
- 26)D.Avcıoğlu.age.S.1358.C.III

- 27) D.Avcioğlu.age.S.1364-1365.C.III
28)D.Avcioğlu.age.S.1366-1367.C.III
29)D.Avcioğlu.age.S.1383.C.III
30)D.Avcioğlu.age.S.1392.C.III
31)Behice Boran.Türkiye ve Sosyalizm Sorunları.S.29
32)Atatürk,Söylev ve Demeçler.S.235-236.C.I
33)D.Avcioğlu.age.S.1419.Ç.III
34)D.Avcioğlu.S.1423.C.III
35)D.Avcioğlu.S.1420-1421.C.III
36)D.Avcioğlu. age.S.1425.C.III
37)D.Avcioğlu.age.S.1426.C.III
38)D.Avcioğlu.age.S.1426.C.III
39)D.Avcioğlu.age.S.1427.C.III
40)D.Avcioğlu.age.S.1427.C.III
41)D.Avcioğlu.age.S.1434.C.III
42)T.Rüşti Aras,Görüşlerim.S. 130

43)D.Avcioğlu.age.S.1471.C.III
44)F.Rıfki Atay.Çankaya.S.578
45)O.Baydar.age.S.307-308
46)Atatürk,Söylev ve Demeçler.s.112.C.III
47)O.Baydar.age.S.308
48)TKP,1981 Plenum Raporu.S.44
49)TKP,1981 Plenum Raporu.S.44-45
50)TKP,1981 Plenum Raporu.S.43
51)TKP,Barış ve Ulusal Demokrasi için Eylem Programı

KEMALİZM konusunda yararlanılacak kitaplar :

- 1) 100 soruda Atatürk'ün Temel Görüşleri.
Gerçek yayınevi.
- 2) 100 soruda Kurtuluş Savaşımızın Tarihi.
Gerçek yayınevi.
- 3) 100 soruda Türkiyede Kapitalizmin gelişmesi.
Gerçek yayınevi.
- 4) Ekim Devrimi Sonrası Türkiye Tarihi 1- 11
Filib Yayınları
- 5) Türkiye Cumhuriyeti.(1917- 1974)
SSCB Bilimler Akademisi Doğu Bilimleri Enstitüsünde hazırlanmış.
Kızılırmak yayınevi.
- 6) Atatürk Devrimi.Tir Çatılaşma Modeli.
Prof.Dr.Suna Zili
İş Bankası yayınları
- 7) Toplumsal Değişme Kuramları ve Türkiye Gerçeği.
Prof.Emre Kongar
sayfa : 332'den sonra
Remzi Kitabevi.
- 8) Hatırladıklarım.
Zekeriya Sertel bu kitabında,Atatürk'ün ölüm yatağında S. irlişi
ile ilgili son sözlerini anlatıyor.
sayfa : 216 da
Gözlem yayınları
- 9) Atılım'da Kemalizm Üstüne :
 - Ekim 80 "Kemalistler ve dindar çevreler"
 - Kasım 80 " Tekellesme süreci ve Kemalizm"
 - " " " Kemalist ideolojinin sahte mirasçıları
 - Ocak 81 " Günümüzde Kemalistler"
 - Mayıs 81 " Atatürk'ün olumlu mirası"
- 10) TKP MK Ağustos Plenumu

Marksizm Leninizm ilkeleri üzerine oturtulmuş bir parti, bilimsel sosyalizmin, tarihsel koşullarına göre geliştirilmiş bir parti. tüm işçi sınıfı önderliğinde emekçi halkı ve diğer katmanları bağrında topluya bakan, bu yığınların örgütsel biriciklelelerinde onlara önderlik edebilen parti Komünist partidir. ancak böyle bir parti dünya işçi sınıfı hareketinde gereken yerini alabilir.

YENİ TIP PARTİ lerin kurulması, komünistlere girebilmek için II. Kongrede kabul edilen 21 şart'a bağlanmıştır. Bunların belli başlıları şunlardır:

- 1- Devrim savaşının ve Marksizmin teorisinin başlıca prensibi olan proletarya diktatörlüğünü kabul etmek;
 - 2- ideolojik ve örgüt alanlarında reformcularlardan ve santristlerden. (merkezçiler.) kesinlikle ayrılmak; (...yığınlardan kopukluk.)
 - 3- Legal ve illegal - gizli ve açık savaş şekillerini birbirine sımsıkı bağlamak, köylere, parlamentolarda, sendikalarda sistematik çalışmak.
 - 4- Partinin başlıca örgüt prensibi olan, Devralsak Santralizmi benimsemek.
 - 5- Proletarya enternasyonalizmi prensiplerine sadık kalmak.
- 21 şart, genç komünist hareketinin ideolojik ve politik bütünlüğünü koruyan bir faktördür. Ve bu hareketin gerçekten Devrimci tendensler üzerine oturmasına yardımcı eder.

PRENSİPLER

İşçileri, siyasî bakımdan aydınlatmak ve komünist ilkeleri benimsemek onlara yardımcı olmaktadır. K. Birliğin isteği üzerine Marks ve Engels tarafından yazılan ve bilimsel komünizmin doğuşunu dünyaya ilan eden "Komünist parti Manifesti", Dünyadaki ilk Komünist Partisinin programı idi.

2
Bu kitapta sadece yeni öğretimin temel ilkeleri açıklanmak-
la kalmıyor, aynı zamanda ve en önemlisi, insanın kurtuluşu
ve kapitalizmin devrim yolu ile ortadan kaldırılması uğrunda
mücadele adına proletaryayı birleşmeye çağırıyordu.
"BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ BİRLESİNİZ."

PARTİNİN ÖNEMİ BELİRİYOR.

Marks: işçi sınıfının güçlü olabilmesi ve zafere ulaşabilme-
si için kendi siyasi partisini kurması gerektiğini belirtiyordu.

Bu parti işçi sınıfının öncüsü olmalı, işçiler arasında komün-
izm görüşlerini yaymalı, onların pratik devrim mücadelesini
örgütleyip yönetmeli. Çünkü komünist parti işçi sınıfının
bir parçasıdır diyor.

BİLİMSEL SOSYALİZM + İŞÇİ HAREKETİ = KOMÜNİST PARTİSİ

Paris Komününün başarısızlığı Komünist Partisinin olmasın-
dandır. LENİN önerisine kadar KP kuruculuğunda belirli
gelişmeler oldu.

ÜÇ DÖNEM

1- 18 yüzyılın ortasından 1871 Paris Komününe kadar.
Bu devre tamamiyle sanayi kapitalizmin gelişmesine uyur.
Sanai Proletaryasının ortaya çıkması bu dönemde doğur-
tur. Burada unutmamak gerek, Manifesto yazılığın
zamanı, Avrupada Proletaryanın sayısı 9 milyondur. 1900'de
sadece sanai işçisi 30 milyon oldu.

2- Paris Komünü'nden ilk oktober devrimine kadar. Kapital-
barışçıl gelişiyor. Marksizm enine boyuna yaygınlaşıyor. Batı Avrupa
Sosyalist Partileri bu dönemde doğrudur. ve bu dönemde
Kapitalizm emperyalizme dönüşür. İşçi hareketi Almanya'dan
Rusyaya geçer.

YENİ TIP PARTİ ÜZERİNE.

Lenin: bize bir devrimciler örgütü verin, ve bir Rusyayı alt-üst edelim derken parti teorisinin yaratılması yolunda başlıca temel taşı koyuyordu.

Lenin, Savaşına elverişli, iyi örgütlenmiş bütün durumlarda iş yapabilecek bir partinin gerekli olduğunu savunmaktaydı.

Yığınlarla sıcak bağları olan bir partiye, (ideolojik olgunluk ve yapısal bütünlük) bileşimi (sentezi), partinin devrimci faaliyetini somut biçimde belirlemesine ve gerçektan öncü etmesine fırsat verir.

Sınıf savaşımının bütün aşamalarında işçi sınıfına ve halka yol göstermeyi başaramayan bir parti, ekonomik, Politik ve ideolojik savaşımı iletilemek bir yana, iktidar için savaşında, sosyalist devrimi yapamaz.

Böylece, Kitlelere sıkı sıkıya bağlı, onların savaşımını yöneten onların devrimci bilincini uyandıran ve onları devrimci savaşına sürükleyen bir parti Lenin'in anlatmak istediği ^{ancak} Yeni Tip Parti, Komünist Partisi olabilir.

YENİ TIP PARTİ
VE ANA PRENSİPLER

- 1- Proletarya diktatörlüğünü kabul etmek.
- 2- ideolojik ve örgütsel bütünlük.
- 3- Legal - illeal vurusu. Köylerde, parlamentolarda sendikabirde sistenli çalışmak.
- 4- Demokratik santralizm.
- 5- Proletarya enternasyonalizmine sadık kalmak.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI
TÜSTAV

— GENEL ÖRGÜTSEL PRENSİPLER —

- 1- K.P. bilinci ve öncü müfrededir. En bilinçli unsurları bir araya toplar.
- 2- Örgütlü yöneticidir.
- 3- Yığınlara tam inen ve foylunle ittifat kuran.
- 4- Tek organdır. Fraksiyonu tanımaz. sağ-sol ve her türlü Sapma ile mücadele etmelidir.
- 5- Demokratik santralizm yarı faaliyettedir. somut durumlardan gözden uzak tutulamaz.
- 6- işçi sınıfı örgütlerinin en gelişmiş setlidir.
- 7- Enternasyondedir. uluslar arası işçi ve komünist hareketi ne M. L. prensiplere bağlıdır.

TÜRKİYE SOSYAL TÜSTANVİ TARİH ARAŞTIRMA MERKEZİ

Savaşlar devrimler çağı. 2'inci Enternasyonal çöter 3'üncü Enternasyonal kurulur.

3- Bu dönem; işçi milli kurtuluş ve komünist Hareketinin en yeni dönemidir. Kapitalizmden sosyalizme geçiş çağı.

— YENİ TIP BİR PARTİ VE LENİN DÖNEMİ —

— BOLŞEVİK PARTİSİ —

Lenin parti yapıcılığındaki kuralları restore etti. ve giderek dünü bir bilim olan Bilimsel sosyalizmi; tarihsel koşullara göre geliştirdi. İlk başta yeni tip parti bolşevik partisidir. Lenin'in çizdiği rotada devrimi gerçekleştirebilir.

Lenin komünist partisinin nasıl olması konusunda önemli mücadele verdi. Yeni tip parti yaratılırken Lenin çok gayret sarfetti. "SOLCULUK KOMÜNİZMİN ÇOCUKLUK HASTALIĞIDIR" dedi. Çünkü komünist partilerinin çocukluk çağıdır.

LENİN: Bu hastalık şimdiki gelişiyor, gereken tedbirleri alıp tedavisi olanaklıdır diyor. Çünkü o zaman kurulan komünist Partileri genellikle sosyaldemokrat partilerin sol ucuyla toplandı ve onlardan oluşuyordu. Bir çok eksikliklerle geliyordu. Örneğin: "Reformist senetifakrele çalışılmaz" diyorlardı. devrime tarzı uygulamıyorlar, Parlamento yolunu intar ediyorlar, Gün be gün sistemli olarak yürütülmesi gereken devrimi uğraşının önemini anlıyorlardı. Bu yanlış formüller gene partilerin sağlanmasını engelliyordu.

LENİN: Partinin gelişmesinde iki şeyi gözönünde bulundurmalıyız diyor:

1- Partinin kendi oluşması. işçi sınıfının öncü gücünü Partiye kazandırmak. Bu Marksizmin Propagandasını yaygınlaştırarak sağa karşı savaşla olacaktır. diyor.

(Köylükle kaynaşarak ve diğer katmanlarında bu çerçeve içine almak)

Parlamentobirlik, Demokratik mücadeleyi sonuna kadar savunmak, öte yandan sendikabirlik sistemi ve sosyalist ideolojiye dönük savaşın sürdürülmesidir.

4- DEMOKRATİK SANTRALİZM ise bu eğilimlere bir merkezî denetim getirir uygulamada akıcılık sağlar. Alınan kararların zaman yitirilmeden işçi sınıfına iletilmesi onların bilinçlenme sürecini hareketteki verimlilikleri artırır. diğer katmanların da elbette edilecek kararın bu bütünlüğü daha da güçlendirir. İşbirlikçilerin sacayakları günden güne çöküntüye uğrar. işçi ve emekçi halkın. Marksist Leninist ilkelerle örgütlenmesi onların yokoluşlarını hızlandırır.

5- PROLETARYA ENTERNASYONALİZMİ

Tarihin - sürecinde 1917'den oktober devriminden bu yana proletarya enternasyonalizminin her kararlarını her yollarının çok daha gördük.

Kazanımları sosyalist ülkelerin kazanımlarının bu günden gün korunması, ulusal kurtuluş savaşlarını bu yolla başarıya ulaşması

Zorunluları ise. şili üzerinde uygulanan karşıdevrim ve yetersiz kalan proleter dayanışma gösterilebilir.

1- PROLETARYA DİKTATÖRLÜĞÜ.

Leninistler, Proletarya diktatörlüğü hakkında bu paragrafın programa geçmesini sağlayarak, sonradan, devrimci hareketin gelişmesinin türü için muazzam önem taşıyan tarihsel bir zafar kazandı.

Bu paragraf şöyleydi: «Proletaryanın Sosyal Devrimi üretken ve dolayısıyla araçlarının özel mülkiyeti yerine Sosyal mülkiyeti koyarak, sosyal üretimi planlı bir şekilde örgütleyerek, huzuru ve toplumun her bir üyesi için uyumlu gelişimi sağlar ve toplumun sınıflara bölünmesini ortadan kaldırır. Bundan dolayı, o (Proletaryanın Sosyal devrimi.) ezilen insanın fışırma özgür kılıcaktır, çünkü uyguladığı her türlü sömürüye son verecektir.

2- İDEOLOJİK VE ÖRGÜTSEL BÜTÜNLÜK

a- reformculardan ve santristlerden, (merkezci) kesimlikle ayrılmak.

İdeolojik bir birlik üzerine oturtulan örgütsel yapı, kendi içine dış bütünlüğünde beraberinde getirir, nasıl ki bütünsel bir ideoloji ile ayrılmaz örgütlenme düşünülürse böyle bir organizasyonun geçerliliği söz konusu değildir. Birbirine bağlı olan bu yeni tip parti prensipleri.

Despotik santralizm ile ağı gibi örgütlenmiştir.

Bu prensiplerden üçüncüsünü teşkil eden:

3- Legal-illegal uyum, yığınlarla sıcak bağlaşıklık ilişkileri ile, köylerde, köy erkekleriyle beraberlik kurmak Partinin, ilkesel varlığını hayata geçirmek, işçi köylü bağlaşıklık çerçevesinde hareket ettirmek.

GENEL ÖRGÜTSEL PRENSİPLER

1- (.....)

2- Örgütlü yönetici

Burada hem örgütlülüğü, hem yöneticiliği yeni tip parti kural sayıyor.

Örgütlü olmak: Despotik merkeziyetçilik, Demokratik sentralizmle sıkı sıkıya bağ- aynlığın, çoğunluğun kararlarına uyması,

Yönetici olmak: Alınan kararların ivedilikle hayata geçirilmesi, yön verici, hareketi sürükleyici, bütünlükçü olmak.

3- yığınlara tanınmak: işçi kayıtlı bağlanabilirlik, topluluğun içerisinde onların sorunlarından çıkarak anlatmak işçi-öğrenci gençliğin faaliyetlerini, her ihtisiminde sorumluluk devinerek onlara, gerçekleri gösterme bilinci, saygınlığı, saygı, niteliğindeki mücadele sonucu kazanabiliriz ancak.

4- Parti: Tek örgütleniş tarzıdır. Sol ve her parti sapma ile sarsılır, yürütür.

Parti program ve tüzüğüne eğilimi içinde, acımasızca bu unsurlar tasviye edilir. bunlara örgüt ile hareket alanı kısıtlanır. bütünlüğün zedelenmesine fırsat tanınmaz

-SONUC-

Komünist Partisinin işçi sınıfı hareketindeki öneri onun dışında işçi sınıfı hareketindeki işlevinden çıkarak ~~onun~~ değer kazanması yeni tip Partinin ilkelerinin tahrifatından uzaktır, örgütlenme ve Bismel sosyalizm-ten içinde geliştirilmesinde yatar.

Bu noktadan itibaren:

Komünist Partisinin. Genel örgütlenme prensiplerini hiç bir
zaman görmediğinden onu koruyarak. baskı altında komünist
lerin görevi olmalıdır.

O prensipler ki, Örgütlenme-yönetici yönü. yığınlarla
sıcak ilişki. ve onun fraksiyonlarını. Tek organıdır
dur.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH
TÜSTAV
ARAŞTIRMA VAKFI